TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

MUZAFFER İZGÜ'NÜN ÖYKÜLERİ ÖRNEKLEMİNDE TÜRKÇEDE ÖZNE TÜRLERİ

AÇELYA YURDAGÜL

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ADANA / 2025

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

MUZAFFER İZGÜ'NÜN ÖYKÜLERİ ÖRNEKLEMİNDE TÜRKÇEDE ÖZNE TÜRLERİ

AÇELYA YURDAGÜL

Danışman: **Prof. Dr. Yeter TORUN ÖĞRETMEN**
Jüri Üyesi: **Prof. Dr. Muna YÜCEOL ÖZEZEN**
Jüri Üyesi: **Prof. Dr. Ahmet DEMİRTAŞ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ADANA / 2025

Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne;

Bu çalışma, jürimiz tarafından TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI Ana Bilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan: Prof. Dr. Yeter TORUN ÖĞRETMEN
(Danışman)

Üye: Prof. Dr. Muna YÜCEOL ÖZEZEN

Üye: Prof. Dr. Ahmet DEMİRTAŞ

ONAY

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim elemanlarına ait olduklarını onaylarım.
…/…/2025

Prof. Dr. Hüseyin GÜLER
Enstitü Müdürü

NOT: Bu tezde kullanılan ve başka kaynaktan yapılan bildirişlerin, çizelge, şekil ve fotoğrafların kaynak gösterilmeden kullanımı, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'ndaki hükümlere tabidir.

ETİK BEYANI

Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmasında yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde ve ortaya çıkan sonuçlarda herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu

bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim. …. / …. / 2025

Açelya YURDAGÜL

ÖZET

MUZAFFER İZGÜ'NÜN ÖYKÜLERİ ÖRNEKLEMİNDE TÜRKÇEDE ÖZNE TÜRLERİ

Açelya YURDAGÜL

Yüksek Lisans Tezi, Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı
Danışman: Prof. Dr. Yeter TORUN ÖĞRETMEN
Aralık 2025, 168 sayfa

Bu çalışmanın konusu, Muzaffer İzgü'nün öyküleri örnekleminde özne ve özne türleridir. Çalışma; *Giriş, Kuramsal Açıklamalar ve İlgili Çalışmalar, Yöntem, Bulgular*, *Sonuç ve Öneriler* olmak üzere beş bölümden oluşmaktadır. *Giriş* bölümünde çalışmanın amacı, önemi ve sınırlılıkları ile ilgili açıklamalar yapılmıştır. *Kuramsal Açıklamalar ve İlgili Çalışmalar* bölümünde özne kavramının tanımına, araştırmacıların özne ile ilgili düşüncelerine ve özne türleri ile ilgili tartışmalara yer verilmiştir. Bu düşünceler ışığında Muzaffer İzgü'nün öykülerinde özne türleri; çatı ilişkisi bakımından, durum ekleriyle ilişkisi bakımından ve göstergebilim bağlamında olmak üzere üç başlık altında ele alınmıştır. Çalışmada nicel ve nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. *Bulgular* bölümünde Muzaffer İzgü'nün üç öykü kitabından hareketle özne türleri incelenmiş ve örnekleri verilmiştir. Muzaffer İzgü'nün öykülerinde sık kullanılan özne türleri tespit edilmiştir. *Sonuç ve Öneriler* bölümünde incelenen bulgularla ilgili sonuçlara ve özne ile ilgili araştırmalar için önerilere yer verilmiştir.

Anahtar kelimeler: Türkiye Türkçesi, özne, özne türleri, sözdizimi, dilbilgisi.

ABSTRACT

TYPES OF SUBJECTS IN TURKISH IN THE SAMPLING OF MUZAFFER İZGÜ'S STORIES

Açelya YURDAGÜL

Master, Department of Turkish Language and Literature
Supervisor: Prof. Dr. Yeter TORUN ÖĞRETMEN

December 2025, 168 pages

The subject of this study is the notion of the subject and its types within the sample of Muzaffer İzgü's short stories. The study consists of five sections: Introduction, Theoretical Explanations and Related Studies, Method, Findings, and Conclusion and Recommendations. In the Introduction section, explanations regarding the purpose, significance, limitations, and assumptions of the study are provided. The section titled Theoretical Explanations and Related Studies includes definitions of the concept of the subject, researchers' views on the subject, and discussions concerning the types of subjects. In light of these perspectives, the types of subjects in Muzaffer İzgü's short stories are examined under three headings: in terms of voice (syntactic relations), in terms of their relationship with case markers, and within the framework of semiotics. Both quantitative and qualitative research methods were employed in the study. In the Findings section, subject types were analyzed and exemplified based on three short story books by Muzaffer İzgü. The frequently used subject types in İzgü's stories were identified. In the Conclusion and Recommendations section, conclusions related to the analyzed findings and suggestions for further research on the subject are presented.

Keywords: Turkish of Turkey, subject, subject types, syntax, grammar.

ÖN SÖZ

Bu tez çalışmasında, cümlenin temel ögelerinden biri olan özne ve türleri, seçilen örnek öykü kitapları üzerinden incelenmiş; öznenin metinler içerisindeki kullanım biçimleri ve dil bilgisel yapılarla ilişkisi ortaya konmaya çalışılmıştır. Özellikle eğitim süreçlerinde öğrencilerin dil yapısını doğru anlamaları ve dili etkin bir şekilde kullanmaları açısından özne türlerinin anlaşılması oldukça önemlidir. Bu çalışmada amaç, Muzaffer İzgü'nün öykü türündeki edebî eserlerinden yola çıkarak özne türlerinin nasıl kullanıldığını örneklerle ortaya koymak ve bu alandaki çalışmalara katkı sağlamaktır.

Bilimsel bir çalışma yapmak çok sabır, çok emek ve çok fedakârlık isteyen bir iş. Bu zorlu süreçte zaman zaman ayağım taşlara takılsa da tökezleyerek de olsa yoluma devam etmeye çalıştım. Dil alanında yeni şeyler öğrenme tutkusuydu beni ayakta tutan. Bu tutkumun oluşmasında katkısı olan, akademik yolculuğum boyunca bilgi birikimiyle beni yönlendiren, eleştirileriyle düşünme sürecimi derinleştiren, her aşamada benden desteğini esirgemeyen çok kıymetli danışman hocam Prof. Dr. Yeter TORUN ÖĞRETMEN'e sabrı ve anlayışı için en içten teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca akademik gelişimime katkı sağlayan, büyük bir hevesle derslerini dinlediğim tüm değerli hocalarıma da ayrıca teşekkürlerimi sunarım. Tez süreci boyunca moral ve motivasyon kaynağım olan sevgili aileme, özellikle sabrı, anlayışı ve desteğiyle her zaman yanımda olan annem Leyla YURDAGÜL'e sonsuz teşekkür ederim. Bu çalışmanın, dil bilgisi öğretimi, metin incelemesi ve özellikle özne konusu üzerine yapılacak yeni araştırmalara ışık tutmasını diliyorum.

Açelya YURDAGÜL

Adana / 2025

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖZET ..... **iv**
ABSTRACT ..... **v**
ÖN SÖZ ..... **vi**
KISALTMALAR ..... **xi**
TABLOLAR LİSTESİ ..... **xiv**

BÖLÜM I
GİRİŞ

1.1. Problem 1
1.2. Amaç ve Önem 1
1.3. Sınırlılıklar 2
1.4. Varsayımlar 2

BÖLÜM II
KURAMSAL AÇIKLAMALAR VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Muzaffer İzgü'nün Hayatı ve Eserleri 3
2.2. Özne Kavramı ve Tanımı Üzerine 6
2.3. Özne Türleri ile İlgili Görüşler ve Tartışmalar 9
2.3.1. Çatı İlişkisi Bakımından Özne Türleri 11
2.3.2. Durum Ekleriyle İlişkisi Bakımından Özne Türleri 12
2.3.3. Göstergebilim Bağlamında Özne Türleri 14
2.4. Öznesiz Cümleler Üzerine 15

BÖLÜM III
YÖNTEM

3.1. Araştırma Yöntemi 18
3.2. Evren ve Örneklem 18

BÖLÜM IV
BULGULAR

4.1. Muzaffer İzgü'nün Öyküleri Örnekleminde Özne Türleri 22
4.1.1. Çatı İlişkisi Bakımından Özne Türleri 22
4.1.1.1. Yüklemi Etken Çatılı Fiillerden Oluşan Cümlelerde Özne 22
4.1.1.2. Yüklemi Edilgen Çatılı Fiillerden Oluşan Cümlelerde Özne 24
4.1.1.2.1. Tek Sözcükten Oluşan Özneler 24
4.1.1.2.1.1. Özel İsimden Oluşan Özneler 24
4.1.1.2.1.2. Cins İsimden Oluşan Özneler 25
4.1.1.2.1.2.1. İyelik Eki Alan Özneler 30
4.1.1.2.1.2.2. Çokluk Eki Alan Özneler 31
4.1.1.2.1.3. Zamirden Oluşan Özneler 33
4.1.1.2.2. Sözcük Öbeğinden Oluşan Özneler 35
4.1.1.2.2.1. Belirtili İsim Tamlamasından Oluşan Özneler35
4.1.1.2.2.2. Belirtisiz İsim Tamlamasından Oluşan Özneler 38
4.1.1.2.2.3. Zincirleme İsim Tamlamasından Oluşan Özneler 40
4.1.1.2.2.4. Sıfat Tamlamasından Oluşan Özneler 41
4.1.1.2.2.5. Ünvan Grubundan Oluşan Özneler 47
4.1.1.2.2.6. Fiilimsi Grubundan Oluşan Özneler 47
4.1.1.2.2.7. Bağlama Grubundan Oluşan Özneler 48
4.1.1.2.2.8. Edat Grubundan Oluşan Özneler 48
4.1.1.2.3. Cümleden Oluşan Özneler 49
4.1.1.2.4. Farklı Görünümdeki Diğer Özneler 49
4.1.1.3. Yüklemi Dönüşlü Çatılı Fiillerden Oluşan Cümlelerde Özne 52
4.1.1.3.1. Tek Sözcükten Oluşan Özneler 52
4.1.1.3.1.1. Özel İsimden Oluşan Özneler 52
4.1.1.3.1.2. Cins İsimden Oluşan Özneler 53
4.1.1.3.1.2.1. İyelik Eki Alan Özneler 55
4.1.1.3.1.2.2. Çokluk Eki Alan Özneler 57
4.1.1.3.1.3. Zamirden Oluşan Özneler 58
4.1.1.3.2. Sözcük Öbeğinden Oluşan Özneler 60

4.1.1.3.2.1. Belirtili İsim Tamlamasından Oluşan Özneler60
4.1.1.3.2.2. Belirtisiz İsim Tamlamasından Oluşan Özneler 61
4.1.1.3.2.3. Sıfat Tamlamasından Oluşan Özneler..... 62
4.1.1.3.2.4. Ünvan Grubundan Oluşan Özneler..... 64
4.1.1.3.2.5. Bağlama Grubundan Oluşan Özneler 66
4.1.1.3.2.6. İkileme Grubundan Oluşan Özneler 67
4.1.1.3.3. Farklı Görünümdeki Diğer Özneler..... 67
4.1.1.4. Yüklemi Ettirgen Çatılı Fiillerden Oluşan Cümlelerde Özne 77
4.1.1.4.1. Tek Sözcükten Oluşan Özneler..... 77
4.1.1.4.1.1. Özel İsimden Oluşan Özneler 77
4.1.1.4.1.2. Cins İsimden Oluşan Özneler..... 79
4.1.1.4.1.2.1. İyelik Eki Alan Özneler..... 83
4.1.1.4.1.2.2. Çokluk Eki Alan Özneler 86
4.1.1.4.1.3. Zamirden Oluşan Özneler 87
4.1.1.4.2. Sözcük Öbeğinden Oluşan Özneler..... 95
4.1.1.4.2.1. Belirtili İsim Tamlamasından Oluşan Özneler95
4.1.1.4.2.2. Belirtisiz İsim Tamlamasından Oluşan Özneler..... 97
4.1.1.4.2.3. Zincirleme İsim Tamlamasından Oluşan Özneler..... 97
4.1.1.4.2.4. Sıfat Tamlamasından Oluşan Özneler 98
4.1.1.4.2.5. Ünvan Grubundan Oluşan Özneler 102
4.1.1.4.2.6. Fiilimsi Grubundan Oluşan Özneler 106
4.1.1.4.2.7. Bağlama Grubundan Oluşan Özneler..... 107
4.1.1.4.2.8. Edat Grubundan Oluşan Özneler..... 107
4.1.1.4.3. Farklı Görünümdeki Diğer Özneler..... 108
4.1.1.5. Yüklemi İşteş Çatılı Fiillerden Oluşan Cümlelerde Özne..... 136
4.1.1.5.1. Tek Sözcükten Oluşan Özneler 136
4.1.1.5.1.1. Özel İsimden Oluşan Özneler 136
4.1.1.5.1.2. Cins İsimden Oluşan Özneler..... 136
4.1.1.5.1.2.1. Çokluk Eki Alan Özneler 137
4.1.1.5.1.3. Zamirden Oluşan Özneler 137
4.1.1.5.2. Sözcük Öbeğinden Oluşan Özneler 137

4.1.1.5.2.1. Belirtili İsim Tamlamasından Oluşan Özneler 137
4.1.1.5.2.2. Sıfat Tamlamasından Oluşan Özneler 137
4.1.1.5.2.3. Bağlama Grubundan Oluşan Özneler 138
4.1.1.5.3. Farklı Görünümdeki Diğer Özneler 138
4.1.2. Durum Ekleri İle İlişkisi Bakımından Özne Türleri 140
4.1.2.1. Ø Yalın Durumda Özne 140
4.1.2.2. +CA Durum Biçimbirimli Özne 141
4.1.2.3. +CAk Durum Biçimbirimli Özne 141
4.1.2.4. Tarafından'lı Özne 142
4.1.3. Öznesi Belli Olmayan Cümleler 143

BÖLÜM V
SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç 145
5.2. Öneriler 166

KAYNAKÇA 167

KISALTMALAR

Ah : Ak Horoz

Akt. : Aktaran

ANRY: Azrail Nasıl Rüşvet Yedi?

Anry : Azrail Nasıl Rüşvet Yedi?

As : Altın Sahillerimiz

Aş : Apollon'un Şeyi

Ayk. : Ayakkabıname

Bg : Bir Günlük

Bgö : Birinci Gelen Öcü

Bhb : Beğen Hanım Beğen

Bk. : Bakınız

Bö : Baklava Öyküsü

Bsö **:** Benim Sevgili Öğretmenim

Btöa : Bir Türlü Ölemeyen Adam

Çh : Çalmayan Hırsız

Da : Damdaki Aslan

Daa : Deniz Ayağınızın Altında

Dk : Dul Kız

Dm : Donsuzluk Madalyası

DTS : Dilbilim Terimleri Sözlüğü

Eii : En İyi İlaç

Ek : Eşek Keyfi

Eosa : EMS 18 Aygıtı

Eö : Elmalar Öyküsü

Fbga : Faruk Beyin Gizli Aşkı

Gh : Gomonis Hasan

Göuh : Göz Önündeki Uzun Hidayet

Gs : Güzellik Suyu

Hm : Hovarda Memur

Hö **:** Hainlere Ölüm

İb : İş Buldum

İpgdt : İki Paşanın Geçtiği Delikli Taş

İrm : İki Ruhlu Müdür

Kbkg : Kasabaya Bir Kız Geldi

Kd : Kökü Dışarda

Kdi : Kaç Deli İstersin?

Kdö : Kaymakamın Donu Öyküsü

Ke : Katina Evde mi?

Kkk : Kendi Kendini Kredilendirme

Km : Külah Müdürlüğü

Kmv : Kaç Mark Vereceksin?

Kn : Köyün Namusu

Ks : Kese Sabun

LLM : Lüp Lüp Makinesi

Llp : Lüp Lüp Makinesi

Mb : Milliyetçilik Bozgunculuğu

Mba : Mestan Beyin Arşivi

Mkv : Memura Kız Verilir mi ?

Ms : Milli Sporumuz

Nioy : Ne İş Olsa Yaparım

Nsnk : Ne Sihirdir Ne Keramet

ODYA: Orta Direği Yıkan Ayı

Odya : Orta Direği Yıkan Ayı

Ög **:** Öğretmenler Günü

Pö : Pastırma Öyküsü

Psd : Pipo Sever Dostumuz

Rcko : Rambo Conan Kim Oluyormuş?

s. : Sayfa

Say : Sıcak Aile Yuvası

Sbg : Seyfi Bey'in Günlüğü

Si : Sarı İsmail

Skd : Sabıka Kayıt Defteri

Soö : Safoğlan Öyküsü

Sö : Soruşturma Öyküsü

Ta : Temel Atma

Tb : Turist Burhan

TDAY : Türk Dili Araştırmaları Yıllığı

TDK : Türk Dil Kurumu

Tö : Triumvirlik Öyküsü

Tyob : Tanınmış Yazar Olmak Başka

Ui : Uyku İlacı

Üebab : Üzerinizde Eskisin Bayram Ali Bey

Üy : Ülke Yürüyor

Vb. : Ve benzeri

Vo : Vatandaşlık Onayı

Vs. : Vesaire

Yay. : Yayınları

Yu : Yedi Uyurlar

Zf : Zam Falı

Zizy : Zıkkım İçsin Zıkkım Yesin

TABLOLAR LİSTESİ

Sayfa

Tablo 1. Özel İsimden Oluşan Özneler, Kullanım Sıklıkları ve Kullanım Oranları 146
Tablo 2. Cins İsimden Oluşan Özneler, Kullanım Sıklıkları ve Kullanım Oranları 147
Tablo 3. Zamirden Oluşan Özneler, Kullanım Sıklıkları ve Kullanım Oranları 152
Tablo 4. Belirtili İsim Tamlamasından Oluşan Özneler, Kullanım Sıklıkları ve Kullanım Oranları 153
Tablo 5. Belirtisiz İsim Tamlamasından Oluşan Özneler, Kullanım Sıklıkları ve Kullanım Oranları 155
Tablo 6. Zincirleme İsim Tamlamasından Oluşan Özneler, Kullanım Sıklıkları ve Kullanım Oranları 157
Tablo 7. Sıfat Tamlamasından Oluşan Özneler, Kullanım Sıklıkları ve Kullanım Oranları 157
Tablo 8. Ünvan Grubundan Oluşan Özneler, Kullanım Sıklıkları ve Kullanım Oranları 162
Tablo 9. Fiilimsi Grubundan Oluşan Özneler, Kullanım Sıklıkları ve Kullanım Oranları 163
Tablo 10. Bağlama Grubundan Oluşan Özneler, Kullanım Sıklıkları ve Kullanım Oranları..... 164
Tablo 11. Edat Grubundan Oluşan Özneler, Kullanım Sıklıkları ve Kullanım Oranları..... 164
Tablo 12. Cümleden Oluşan Özneler, Kullanım Sıklıkları ve Kullanım Oranları 165
Tablo 13. Çatı İlişkisi Bakımından İncelenen Cümlelerde Öznelerin Kullanım Sıklıkları ve Kullanım Oranları..... 165

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Problem

Sözdiziminin tartışmalı konularından biri olan özne ve türleriyle ilgili dilbilgisel ve dilbilimsel yaklaşımlar arasında farklı görüşler bulunmaktadır. Bu kuramsal tartışmaların metin üzerinde sistematik biçimde test edildiği çalışmaların sınırlı olduğu görülmektedir. Bu durum, öznelerin kullanımını somut metin örnekleri üzerinden incelemeyi gerekli kılmaktadır. Bu bağlamda, çalışmada Muzaffer İzgü'nün üç öykü kitabındaki tüm cümleler özne türleri açısından incelenmiş, kuramsal yaklaşımların uygulanabilirliği değerlendirilmiş ve yazarın dilbilgisel tercihleri görünür hâle getirilmeye çalışılmıştır.

Öykü ve roman türündeki eserleriyle yazın dünyasında önemli bir yere sahip olan Muzaffer İzgü, eserleriyle çocuk edebiyatına büyük ölçüde katkı sağlamış yazarlarımızdan biridir. Mizah unsurunun ön planda olduğu eserlerinde İzgü, toplumu ve toplumun aksayan yönlerini yansıtmayı amaç edinmiştir. "Onun yapıtlarındaki temel felsefe, mizah öğelerinden faydalanarak, toplumun aksayan yönlerini okurlara aktarmaktır. Kişilerini halkın konuştuğu gibi konuşturur." (Gültekin vd. sf. 61)

Bu tez çalışmasında Muzaffer İzgü'nün öykü türündeki eserlerinden hareketle özne konusu incelenmiştir. Çalışmada şu sorulara cevap aranmaya çalışılmıştır:

- Özne nedir?
- Her cümlenin bir öznesi var mıdır?
- Farklı ve ortak görüşler ışığında öznenin türleri hakkında neler söylenebilir?
- Muzaffer İzgü, öykülerinde hangi özne türlerine daha sık yer vermiştir? Bu durum yazarın üslûbu ile ilgili neyi gösterir ?

1.2. Amaç ve Önem

Bu çalışmanın amacı, seçilen üç öykü kitabında yer alan cümleleri özne türleri açısından inceleyerek, Muzaffer İzgü'nün özneleri nasıl ve ne tür işlevlerle kullandığını ortaya koymaktır. Bu doğrultuda çalışmada; cümlelerde kullanılan özne türlerinin belirlenmesi, bu türlerin kullanım sıklıklarının tespit edilmesi ve özne tercihlerinin

yazarın üslubuyla olan ilişkilerinin çözümlenmesi hedeflenmiştir. Böylece, yazarın anlatım özelliklerini biçimlendiren dil bilgisel tercihler görünür kılınmış ve öykülerin anlatı yapısına katkıda bulunan öznelere bütüncül bir bakış sağlanmaya çalışılmıştır.

1.3. Sınırlılıklar

Bu çalışmanın örneklemini Muzaffer İzgü'nün öykü türündeki üç eseri oluşturmaktadır. Eserlerde görülen özne türleri; çatı ilişkisi bakımından, durum ekleri ile ilişkisi bakımından ve göstergebilim bağlamında olmak üzere üç başlık altında ele alınmıştır. Ayrıca öznesiz cümlelerle ilgili görüşlere yer verilmiştir. Öznenin Çağdaş Türk dillerinde ve Türkiye Türkçesi ağızlarındaki durumu çalışmanın sınırlılıkları dışında tutulmuştur.

1.4. Varsayımlar

Bu çalışmada, üç öykü kitabındaki özneler çatı ilişkisi ve durum ekleri ile ilişkisi bakımından incelenirken bazı varsayımlar kabul edilmiştir. Seçilen öykü kitaplarının, Türkçedeki öznelerin kullanım örneklerini temsil edici bir örneklem sunduğu kabul edilmiştir. Ayrıca, öznelerin çatı ilişkisi ve durum ekleri ile ilişkilerinin doğru bir biçimde tespit edildiği ve biçimsel özelliklerine göre yapılan sınıflandırmanın tutarlı olduğu varsayılmıştır. Bu varsayımlar, çalışmanın sınırlarını belirlemekte ve elde edilen bulguların yorumlanmasına katkı sağlamaktadır. Göstergebilim bağlamında özne türleri bölümünde Doğan Günay (2002:66)'ın tasnifi üzerinde durulmuştur.

BÖLÜM II

KURAMSAL AÇIKLAMALAR VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Muzaffer İzgü'nün Hayatı ve Eserleri

Muzaffer İzgü, 29 Ekim 1933'te Adana'da doğmuştur. Üçüncü evliliğini yapan annesinin beşinci ve son çocuğudur. (Uyguner, 2005:9-10 Akt. Çelikkaya, 2016: 1). İzgü, Adana'nın gecekondu mahallesinde doğmuştur ve orada büyümüştür. Çocukluğu Seyhan Irmağı'nda, pamuk tarlalarında, tozlu sokaklarda geçmiştir. Bu iki durum özellikle yazarın çocuk öykülerinde kendini göstermiştir (Çetinkaya, 1986: 84 Akt. Çelikkaya, 2016: 1-2).

"Fakir bir ailenin çocuğu olan Muzaffer İzgü, çocukluk yıllarında çok sıkıntılar çekmiş, küçük yaşlardan itibaren çeşitli işlerde çalışmak zorunda kalmıştır. İzgü, sokaklarda akide şekeri satmış, manavdan kavun çaldığı için karakola götürülmüş, ırgatlık yapmış, akrep avcılığı ve satıcılığı yapmış, belli bir dönem eczanelere eşekarısı satmış, elektrikçi çırağı olmuş, sinemalarda gazoz satmıştır." (Demir, 2006: 16).

İzgü, öğrenimine mahalledeki İnönü İlkokulunda başlamıştır ve üç yıl orada okumuştur. Okul üç sınıflı olduğundan, dördüncü sınıfa Gazipaşa İlkokulunda devam etmiştir. Depremde okulun bir bölümü yıkılınca beşinci sınıfı da İstiklal İlkokulunda bitirmek zorunda kalmıştır (Uyguner, 2005: 11 Akt. Çelikkaya, 2016:4).

İlkokulu bitirince ortaöğrenimini Tepebağ Ortaokulunda sürdürmüştür. Ortaokul yıllarında da çeşitli işlerde çalışmaya devam etmiştir. Üç yılın sonunda okul sona erince, ortaokul müdürü Mustafa Bey'in telkini ve öğretmenler kurulunun "öğretmen olur" notu üzerine Diyarbakır Öğretmen Okulunda öğrenciliğe başlamıştır (Uyguner, 2005: 11-12 Akt. Çelikkaya, 2016: 4-5). Öğretmen Okulunun üçüncü sınıfındayken Günsel Hanım'la tanışmışlardır. Okulu bitirince ona yakın olmak için Diyarbakır'ı istemiş ve Günsel Hanım'la evlenmişler. Silvan'da yaptıkları görev sırasında oğlu Bülent Şahin dünyaya gelmiştir. İzgü dört yılın sonunda askere gitmiştir, Erzurum Kandilli'de yedek tank teğmeni olarak askerliğini yaparak terhis olmuştur. (Uyguner, 2005: 12-13 Akt. Çelikkaya, 2016: 4-5)

Terhisinden sonra yine Silvan'da bir yıl öğretmenlik yapmıştır, oradan Aydın'ın Akçaova köyüne atanmıştır. Bir yıl sonra o çevredeki Cincin köyü öğretmenliğine, sonra Aydın merkezdeki Yetiştirme Yurdu öğretmenliğine getirilmiştir. Bu görevde iki yıl kalan İzgü, bu kez Güzelhisar İlkokulu öğretmenliğine atanmıştır. Bu arada Nevin ve

Sevin adında ikiz kızları doğmuştur. On bir yıl ilkokul öğretmenliğinden sonra açılan sınavlara girmiş, iki yıl içinde bu sınavları vererek ortaöğretime geçmiş ve Türkçe öğretmeni olarak Aydın Gazipaşa Ortaokulunda çalışmaya başlamıştır. O görevde iken, yirmi altı yıllık öğretmenlik görevinden 1978 yılında emekli olarak ayrılmıştır (Uyguner, 2005: 12-13 Akt. Çelikkaya, 2016: 5-6). İzgü, 2017 yılında kanser hastalığına yakalandığını öğrenmiştir. 26 Ağustos 2017 günü emekliliğinden sonra eşiyle birlikte yerleştiği İzmir'de 84 yaşındayken hayatını kaybetmiştir.

Muzaffer İzgü, gerek mizahi yönüyle gerek toplumsal konulara olan duyarlılığıyla Türk edebiyatında özellikle çocuk edebiyatı alanında önemli eserlere imza atmış yazarlardan biri olarak görülmektedir. "İzgü, Türk toplumunda yaşananlardan süzdüklerini aktarırken kullandığı eleştirel gerçekçi yöntemle, insanlardaki ruhsal çarpıklıklara ve ezikliklere güldürü ögesini başarıyla katar. Bu başarı, onu diğer Türk çocuk ve gençlik yazarları yanında farklı bir konuma getirir (Gültekin vd.:2010:58)."

Muzaffer İzgü'nün Eserleri

a) Romanları: İlyas Efendi (1971), Halo Dayı ve İki Öküz (1973), Kasabanın Yarısı (1982), Üç Halka Yirmibeş (1984), Zıkkımın Kökü (1988), İt Adası (1992), Sıpa (1993), Dilber (1995), Milli Kahraman Matador Mahmut (1996). Gençlik Romanları: Kaçak kız (1997), İçimdeki Çiçekler Açınca (2000), Bütün Sabahlarım Senin Olsun (2003).

b) Öykü Kitapları: Gecekondu (1970), Bando Takımı (1975), Donumdaki Para (1977), Dayak Birincisi (1979), Deliye Her Gün Bayram (1980), Sen Kim Hovardalık Kim (1980), Her Eve Bir Karakol (1980), Devlet Babanın Tonton Çocuğu (1981), Lüp Lüp Makinesi (1982), Çanak Çömlek Patladı (1983), İşte Mühür İşte Sen (1984), Orta Direği Yıkan Ayı (1984), Devletin Malı Deniz (1986), Azrail Nasıl Rüşvet Yedi (1986), Siz Bilirsiniz Paşam (1987), Demokrasimiz Kaç Para Eder? (1988), Yıl Sıfır Darbe Hazır (1989), Bir Namussuz Aranıyor (1990), Bizim Ayılar Amerikalıları Çok Sever (1991), Bir Mayıs Polis Bayramı (1992), Nasıl Baba Oldum (1993), Dandini Vatandaş Dandini (1994), Ayvayı Yedik (1995), Hırsız Köpek (1997), Oturaklı Başkan (1998), Herkese Bir Yastık (1999), Tom Baba'nın Tombalası (2000), Anadolar (2001), Soyma Beni Utanırım (2002), Hükümet Çiftetellisi (2003), Hamdolsun Açız (2009), Anamı da Aldım Geldim (2009), Padişahım Çok Yaşa (2011), Ayıya Bak (2012), Çapulcu musun vay vay ? (2013).

c) Tiyatro ve Radyo Oyunları: Gecekondu (1971), Gön (1971), Utanmıyorum, Üşüyorum (1974), Kara Düzen (1974), Yeniden Doğarım Ölümlerde (1975), Reçetesi Peçete (1976), Öykülerden Oyunlar (1978), Sınırda Duvar (1982), İsrafil'in Düdüğü

(1983), İcatların İçinden İnsan Manzaraları (1990), Dandini Vatandaş Dandini (1991), Demokrasi Parkımız (1992), Lütfen Kızımla Evlenir misiniz (1995).

d) Çocuk Kitapları : Ökkeş Balık Avında (1968), Ökkeş Kurt Avında (1968), Ökkeş Bahçıvan (1969), Ökkeş Kapıcı (1969), Ökkeş Lunaparkta (1970), Ökkeş Otoparkta (1970), Ökkeş Maçta (1970), Ökkeş Dolmuşçu (1971), Ökkeş Denizde (1971), Murat'ın Tatili (1972), Korkak Kahraman (1973), Anneannem Askere Gidiyor (1973), Yaşasın Kanal Anneanne (1973), Anneannemin Gramofonu (1973), Ormandaki Kulübe (1973), Anneannemin Apartman Kuzusu (1974), Anneannemin Erikli Bahçesi (1974), Makasçının Oğlu (1976), Kahraman Panter (1976), Ali'nin Bisikleti (1978), Kara Pamuk (1978), Uçtu Uçtu Ali Uçtu (1979), Ekmek Parası (1979), Bayram Yeri (1979), Kardelen (2000), Arıcık (1979), Pazar Kuşları (1979), Bülbül Düdük (1980), Çizmeli Osman (1980), Yumurtadan Çıkan Öğretmen (1981), Karlı Yollarda (1982), Güldüren Uçurtma (1983), Kuşadalı Metin Kaptan (1985), Küçük Arı Büyük Arı (1989), Al Yanaklı Hasan (1989), Kabakçı Amca (1989), Çıngıraklı Çoban (1989), Can Dayım (1990), Duyduk Duymadık Demeyin (1990), Süpermen İstanbul'a Düştü (1990), Nasıl Şarlo Oldum (1990), Ufağım Ama En Büyük Benim (1990), Konuşan Kedi (1990), Dedemin Bisikleti (1990), Bulutlara Simit Satan Çocuk (1990), Kurt Korkusu (1990), Altı Sepet Tek Bıyık (1990), Uzay Karpuzu (1991), Kiraz Kız (1991), Yedi Renkli Saat (1991), Hokus Pokus (1992), Uzay Dolmuşu Kalkıyor (1994), Okula Giden Robot (1994), Bisikletim Vız Vız (1995), Kızılderili Çocuklar (1995), Sarı Şapkalı Kardan Adam (1995), Eşeğin Türküsü (1995), Kuklacı Çocuklar (1995), Konuşan Balon (1995), Armutçu Ayı (1995), Kahraman Kuçu (1995), Yusuf'un Treni (1995), Uçan Eşek (1995), Anneannem Gelin Oldu (1997), Anneannem Cankurtaran (1997), Anneannem Dans Kraliçesi (1997), Yasasın Anneanne Spor (1997), Anneannemin Bebeği (1997), Gözlüklü Köpek (1998), Küçük Futbolcu (1998), Şarkıcı Kuşlar (1998), Kahkahacı Sınıf (1998), Süslü Kızlar (1998), Akrobat Pisicik (1998), Anneannem Süsleniyor (2001), Anneannemin Kuyruklu Yıldızı (2001), Anneannemin Konuk Kedisi (2002), Anneannem Hayvanlar Arasında (2002), Anneannem Sihirbaz (2003), Anne Dersim Bitmedi (2004), Mum Bebek (2005), Ben Cumhuriyet Bayramında Doğdum (2005), Anneannem Bulutları Boyuyor (2006), Anneannemin Cep Telefonu (2006), Gelin Bebek (2007), Anneannemin Güllü Yorganı (2007).

2.2. Özne Kavramı ve Tanımı Üzerine

Özne, yüklemden sonra cümlenin temel ögesi sayılan, yüklemdeki işi gerçekleştiren öge olarak tanımlanmaktadır. Yüzey yapıda görülmese bile derin yapıda varlığını her zaman hissettiren öznenin tanımı için literatürde farklı görüşler yer almaktadır.

Özne sözlüklerde şu şekilde tanımlanmaktadır:

- Cümlede yüklemin belirttiği işi yapan veya bir oluşa konu olan öğe. (Topaloğlu, 1989: 121)
- Çekimli eylemin veya fiilimsinin meydana gelmesini sağlayan kişi. Dilbilgisinde kişi kavramiyle çekimli eylemi veya bazı fiilimsileri meydana getiren "insan, hayvan, bitki veya şey" özne adı altında belirtilir (Hatiboğlu, 1978: 99).
- Geleneksel dilbilgisinde, eylemin belirttiği oluşu gerçekleştiren ya da bu oluşa konu olan öge; çağdaş dilbilimde, yüklemi gerçekleştiren ve onunla birlikte en küçük sözceyi oluşturan ögenin sözdizimsel işlevi; ad dizimiyle eylem diziminden kurulu çekirdek tümcede ad diziminin dilbilgisel işlevi (Vardar, 1998: 165).
- Yüklemin gösterdiği kılış ile doğrudan ilgili olan kişi ya da şeye verilen ad; bir oluş ve kılışın gerçekleşmesini sağlayan kimse veya şey (Korkmaz, 2003: 171).
- Dilbilgisel işlev çözümlemelerinde tümce ya da tümceciğin iki temel ögesinden birisi (İmer, vd. 2013: 214)
- (Yun. hypokeimenon = alta düşen, altta bulunan): Hypokeimenon-subject terimi Aristoteles'te, sonra da ortaçağda töz anlamına kullanılır; ancak 17. yüzyıldan beri bugünkü anlamını kazanır, ruhbilim ve bilgi kuramı açısından "ben" anlamını alır: kendini ben-olmayanın, nesnenin (object'in) karşısında bulan, karşısına koyan; ya da karşısına konduğu, kendini karşısında bulduğu nesneye bilme ve eyleme ereği ile yönelen birey. Ruhbilim açısından: ruhsal yaşantıların taşıyıcısı, düşünen, tasarımlayan, bilen, duyan, isteyen ben. Bilgi kuramı açısından: Bilen, bilmeye yönelen, ama kendisi bilgi nesnesi olmayan varlık. Mantık-dilbilgisi açısından: Yüklemin taşıyıcısı = özne; kendisi üzerine bir şey söylenen = konu. (Akarsu, 1998: 148)

Dil bilgisi öğretileri bağlamında birçok araştırmacı özneyle ilgili görüşlerini dile getirmiş ve birbirinden farklı tanımlar ortaya çıkmıştır.

Aksan, özneyi bir eylemin dile getirdiği olayın, işin ya da durumun doğrudan doğruya ilişkili olduğu, yöneldiği ya da içinde bulunan kişi ya da şeye verilen ad olarak tanımlar (2020: 286).

Banguoğlu, özne için *kimse, yükalan* terimlerini kullanır. Banguoğlu çalışmasında özne için "Yargının yüklediğini alan kişi, veya şey ise kimse diye anılır ve bir isim ya da zamir olur." şeklinde tanım yapar (2015: 520).

Korkmaz, çalışmasında özneyi "Fiilin gösterdiği kılış ile doğrudan ilgili olan kişi ya da şeye verilen ad; bir oluş ve kılışın gerçekleşmesini sağlayan kimse veya şey." olarak tanımlar (1992: 119).

Ergin, özne için *fail* terimini kullanmayı tercih eder. Çalışmasında özne ile ilgili şu sözlere yer verir:

> *Cümlenin fiilden sonra ikinci unsurudur. Fail fiili yapan veya olan unsurdur. Fiile en yakın, fiilden ayrılmaz bir cümle unsurudur. Ayrıca zikredilmese bile fiilin içinde umumi olarak şahıs halinde ifade edilmek suretiyle varlığı cümlede daima hissedilir. Fail isim cinsinden bir kelime veya kelime gurubu olur. Daima yalın halde bulunur; cümlenin çekimsiz bir unsurudur; fiile yalın halde, eksiz bağlanır. Fail yalnız meçhul fiilli cümlelerde bulunmaz. Yalnız teklik üçüncü şahısları kullanılan meçhul fiiller fail istemezler. Gereklilik kipinin teklik üçüncü şahsının şahıssız, umumi kullanışında da fail bulunmaz: gitmeli, yazmalı misallerinde olduğu gibi* (2021: 393).

Karahan'a göre özne cümlede yapanı veya olanı karşılayan ögedir. Yüklemin gösterdiği kılışı, oluşu, durumu üzerine alır (2018: 18).

Dizdaroğlu, çalışmasında yüklemin bildirdiği iş, oluş hareketin yapıcısı olan ya da bir durumu gösteren tümce ögesi olarak öznenin tanımına yer vermiştir (Akt. Kükey, 2005: 142).

Ediskun özneyi, eylemi meydana getiren veya bir şey olan kelime, kelime grubu; kelime niteliğinde morfemler veya fonemler olarak açıklar (1985: 384).

Karaağaç ise öznenin cümlede bir var oluşu veya bir yapma ve olmayı gerçekleştiren öge olduğunu dile getirir (2017: 227).

Kükey, çalışmasında özneyle ilgili "Tümcede eylemin bildirdiği işi, oluşu, durumu yapan ya da varlık veya kavram adı olarak kendisinden söz edilen sözcük ya da

sözcük öbeği biçimindeki ikincil temel ögeye 'özne' denir." tanımına yer vermiştir (2005: 142).

Özmen'e göre ise özne yüklemde söz konusu olan eylemi yapan, o eyleme maruz kalan, eylem kendi üzerinde oluşan veya kendisine isnatta bulunulan cümle ögesidir (2016: 19).

Hengirmen, özneyi cümlede işin yapan, eylemi oluşturan kişi, hayvan, bitki ya da diğer canlı cansız varlıklar olarak tanımlamıştır (1998:326).

Atabay, Özel ve Çam *Türkiye Türkçesinin Sözdizimi* adlı çalışmalarında özne için "Tümcede yargının oluşmasını sağlayan kişi ya da nesneye özne denir. Türkiye Türkçesinde tümcelerde özne, yüklemdeki yargıyı doğrudan doğruya belirten sözcük ya da sözcük öbekleridir." tanımına yer vermişlerdir (2003:31).

Özkan ve Sevinçli, çalışmalarında özneyi "Cümlede önem bakımından yüklemden sonra gelen en önemli öge, yüklemden ayrılmayan bir parça ve yüklemin bildirdiği anlamı tamamlayan, başka bir ifadeyle cümlede bildirilen hükmün meydana gelmesini sağlayan öge." olarak tanımlamıştır (2015:26).

Üstünova, çalışmasında "Eylemdeki hareketin sahibi, 'yapan, eden, olan, kılan, yaptıran, ettiren, olduran, kıldıran' nitelikli dil biriminin görev adı, öznedir." şeklinde bir açıklamaya yer vermiştir (2022:156).

Ertürksoy, öznenin tanımı ile ilgili çalışmasında şu sözlere yer vermiştir:

> *Cümlede yüklemin içerdiği yargıyı gerçekleştiren kişi, canlı cansız diğer varlıklar veya yüklemin bildirdiği durum ya da herhangi bir şey. Özne, cümlede yüklemle doğrudan ilişkili bir öğedir. Ancak yüklemin olduğu yerde özne vardır. Yüklem ister çekimli fiil olsun ister ekfiil almış isim soylu kelime olsun onun muhakkak yapanı veya olanı bulunur.* (2005:4).

Delice, özneyi kılış fiilleri ile çekimlenmiş cümlelerde eylemi gerçekleştiren varlık olarak açıklamıştır. Öznenin sadece kılış fiili ile çekimlenmiş cümlelerde olabileceğini dile getirmiştir. Buna istinaden cümle türlerini nesneli ve özneli cümle olmak üzere iki grupta değerlendirmiştir (2007:141-145).

Delice özne ile ilgili yapılan birçok tanımın değerlendirmeleri sonrasında çalışmasında şu uzun tanıma yer vermiştir:

Özne: Cümlede yüklemin belirttiği işi yapan veya bir oluşa konu olan; edilgen çatılı fiil cümlelerinde bulunmayan, bu tür cümlelerde zikredilmesi gerektiğinde 'tarafımdan, tarafından, yoluyla gibi kelimelerle; /-CA/- /-Dan/ gibi eklerle 'dolaylı' olarak zikredilen; gereklilik üçüncü teklik çekimli fiil cümlelerinde gizlenebilen; kelime, kelime niteliğinde sesbirim ve biçimbirimler ile kelime gruplarından oluşabilen; bazen çokluk ekleri ile çekimlenebilen bazen de /-DIr/ ek-fiili veya çekim edatı, bağlama edatı, kişi ve dönüşlülük zamirlerinden biriyle pekiştirilebilen cümlenin en önemli tamamlayıcı unsurudur. (1998: 194).

Dil bilim alanında da özne üzerinde birçok çalışma yapılmaya, konu çeşitli açılardan ele alınmaya devam etmektedir.

Doğan, *Türkiye Türkçesi Söz Diziminde Özne Sorunu- Dil Bilimsel Bir Yaklaşım* adlı çalışmasında öznenin tanımına yer vermemiştir. Özne kavramı için araştırmacılar tarafından yapılan tanımları yetersiz bulmuş ve çalışmasında bununla ilgili örneklere yer vermiştir. Özneyle ilgili sorunların, cümlenin ayrı dil düzlemlerinde değerlendirilmesiyle aşılabileceğini savunmuştur. Ona göre özne, cümle söz diziminin bir yapı unsuru olarak ele alınmalı ve diğer düzlemlerle olan işlevsel ilişkilerinden ayrı tutulmalıdır. Öznenin mantıksal, anlam bilimsel ve edim bilimsel yapıyla olan işlevsel ilişkileri ayrı ayrı değerlendirilmelidir. Bu tür bir yaklaşımın cümlenin farklı boyutlarını betimleyen daha yetkin bir çözümlemeyi ortaya çıkardığını savunmaktadır (2015:295-314).

Usta, özne için cümlede eylemi yapan/ gerçekleştiren veya olan şeklinde bir tanıma yer vermiştir. Derin- yüzey yapı terimlerinden hareketle yüzey yapıda görülmese bile her cümlenin derin yapıda bir öznesi olduğunu vurgulamıştır (2014:159-169). Derin yapıdaki öznenin belirlenebilmesi için cümlenin bağlamından hareket etmek gerekir.

Tüm bu tanımlar ışığında özne için, "Yüklemden sonra cümlenin temel ögesi sayılan, yüklemdeki eylemi gerçekleştiren, yüzey yapıda görünmese bile derin yapıda kendini hissettirebilen ögedir." tanımı yapılabilir. Araştırmacıların bu konudaki görüşleri incelendiğinde, öznenin tanımı ile ilgili ortak bir düşüncede oldukları söylenebilir. Özne kavramı için "fail, kimse, yükalan" gibi farklı adlandırmaların da yapıldığı görülmektedir.

2.3. Özne Türleri ile İlgili Görüşler ve Tartışmalar

Öznenin tanımı ile ilgili araştırmacılar arasında bir görüş birliği sağlanmış olsa da öznenin türleri ve özellikleri konusunda fikir ayrılıklarının olduğu görülmektedir.

Aksan, çalışmasının özne ile ilgili bölümünde öznenin türleri olduğunu dile getirmiş fakat bu konuyla ilgili ayrıntılı bilgiye yer vermemiştir.

Ergin de fail olarak adlandırdığı öznenin türlerine değinmemiştir (2021:393).

Karahan çalışmasının özne ile ilgili bölümünde öznenin özellikleri üzerinde durmuş fakat türlerine yer vermemiştir (2018:18).

Dizdaroğlu özneyi dokuz başlık altında değerlendirir:

1. Gerçek özne
2. Sözde özne
3. Seslenmeli özne,
4. Ortak özne
5. Örtülü özne
6. Açıklamalı özne
7. Yinelenmiş özne
8. Pekiştirilmiş özne
9. Kalıplaşmış özne (Akt. Kükey, 2005:142).

Hatiboğlu ise özneyi on bir başlık altında ele almıştır:

1. Gerçek özne
2. Sözde özne
3. Örtülü özne
4. Belirsiz özne
5. Ortak özne
6. Pekiştirmeli özne
7. Bağlaçlı özne
8. Açıklayıcıdan özne
9. Seslenmeli özne
10. Kayan özne
11. Bildirme koşacıyla özne (Akt. Kükey, 2005:142).

Hatiboğlu'nun özne türleri ile görüşleri Dizdaroğlu'nun özne türleri ile ilgili görüşleriyle benzerlik göstermektedir.

Ediskun ve Kükey, özneyi özne ve sözde özne olmak üzere iki başlık altında değerlendirir. Dizdaroğlu, Hatiboğlu, Ediskun ve Kükey "sözde özne" konusunda hemfikirdir denilebilir.

Koç ise özneyi üç grupta değerlendirmiştir:

1. Sözde özne
2. Örtülü Özne
3. Belirsiz Özne (1990:8-9).

Koç'un sözde özne ile ilgili görüşleri Dizdaroğlu, Hatiboğlu, Ediskun ve Kükey'in görüşleri ile örtüşmektedir.

Ertürksoy, tez çalışmasında incelediği gramer kitaplarında tespit ettiği özne türlerine yer vermiştir. Ertürksoy'un gramer kitaplarında tespit ettiği özne türleri şunlardır:

Gerçek özne, gerçekte kimse, gramerce özne, sözde özne, mantıkça özne, güçte kimse, mantıkça kimse, görünmez özne, görünür özne, örtülü özne, dolaylı özne, belirsiz özne, gizli özne, açık özne, ortak özne, açıklamalı özne, açıklayıcıdan özne, yinelenmiş özne, pekiştirilmiş özne, pekiştirmeli özne, kalıplaşmış özne, bağlaçlı özne, seslenmeli özne, kayan özne, bildirme koşacıyla özne, dönük kimse, karşılıklı kimse, ortaklaşa kimse, ettiren kimse, olduran kimse, yapıcı özne, etkileyici özne, etkisiz özne, etkilenen özne, imeceli özne, yaptırıcı özne, aracılı özne, baskıcı özne, zorlayıcı özne,olucu özne, anlatımsal özne (2005: 17).

Ertürksoy, bu özne türlerinden hareket ederek özneyi iki başlık altında toplamıştır: gerçek özne ve sözde özne. Bu iki özne türünün yanında belirsiz özne ve mantıkça özne olarak adlandırılan özne türünü de ayrı bir başlık altında incelemeyi uygun bulmuştur. Ertürksoy'un bu görüşü Ediskun ve Kükey'in görüşüyle örtüşmektedir (2005: 38-39).

Delice'ye göre sadece yüklemi kılış fiili olan cümlelerde özne bulunmaktadır. Delice, özneyi altı başlık altında değerlendirir:

1. Gerçek özne
2. Dolaylı özne
3. Pekiştirmeli özne
4. Gizli özne
5. Yaptıran özne
6. Yapan özne (2012:155-157).

Usta, farklı bir bakış açısıyla ele aldığı özneyi iki başlık altında değerlendirmiştir: derin özne ve yüzey özne. Usta, yüzey yapıda görünmese bile derin yapıda her cümlenin bir öznesi olduğunu dile getirir (2014:159-169).

2.3.1. Çatı İlişkisi Bakımından Özne Türleri

Özne çatı ilişkisi bakımından incelendiğinde birçok araştırmacının bu konuda fikir ayrılığına düştüğü görülmektedir.

Baydar, *Öznesiz Cümleler Üzerine* adlı çalışmasının sonuç bölümünde "Ortada bir çekimli fiil / bitimli fiil / yüklem ve cümle varsa orada bir özne vardır. Özne- yüklem ilişkisinin nasıl kurulduğu bellidir. Çatı, bu ilişkiyi düzenleyen fiil ulamıdır. Bu nedenle özne çatıdan bağımsız değerlendirilemez." diyerek öznenin çatı ile ilişkisine vurgu yapmıştır. (2017:312)

Banguoğlu *kimse* olarak adlandırdığı özne ile ilgili görüşlerine çatı konusunu ele aldığı bölümde yer verir. Burada yedi özne türünden bahseder:

1. Gerçekte kimse
2. Güçte/mantıkça/gramerce kimse
3. Dönük kimse
4. Karşılıklı kimse
5. Ortaklaşa kimse
6. Ettiren kimse
7. Olduran kimse.

Banguoğlu'nun özne türleri ile ilgili görüşlerine bakıldığında özneyi fiilde çatı ilişkisine göre ele aldığı görülmektedir (2015:543-546).

Özmen, özne türlerini üç başlık altında inceler: fiil cümlelerinde özne, isim cümlelerinde özne, seslenmeli özne. Fiil cümlelerinde özneyi ise etken, dönüşlü, işteş, edilgen, ettirgen ve saklı olmak üzere altı başlığa ayırdığı görülmektedir. Özmen'in de fiil cümlelerinde özne başlığı altında özneyi, fiil çatı ilişkisine göre değerlendirdiği söylenebilir (2016:20-32).

Karaağaç, isim cümlelerindeki özne için *durağan* özne; bir yapma ve olmayı gerçekleştiren özne için *etken* özne, bir yapmaya uğrayan özne için *edilgen* özne, bir yapma veya olmayı gerçekleştiren varlık veya kişinin bilinmediği cümlelerin öznesi için *bilinmez* özne terimlerini kullanır (2017:228).

Ulutaş, özne ve yüklem ilişkisinde Türkçenin fiil çatısının belirleyici rol oynadığını, fiilin çatısından bağımsız, ondan etkilenmeyen bir özne düşünülemeyeceğini dile getirir. Ayrıca derin ve yüzey yapı konusuna da değinmiş; bu konunun dikkate alınması gerektiğini belirtmiştir (2018: 6-9).

Bu çalışmada incelenen cümlelerde özne, çatı ile ilişkisi bakımından beş başlık altında değerlendirilmiştir: yüklemi etken çatılı fiilden oluşan cümlelerde özne, yüklemi edilgen çatılı fiillerden oluşan cümlelerde özne, yüklemi dönüşlü çatılı fiillerden oluşan cümlelerde özne, yüklemi işteş çatılı fiillerden oluşan cümlelerde özne ve yüklemi ettirgen çatılı fiillerden oluşan cümlelerde özne. Bu başlıklarda özne biçimsel özellikleri dikkate alınarak incelenmiştir. Tek sözcükten oluşan özneler, sözcük öbeğinden oluşan özneler, cümleden oluşan özneler olmak üzere üç alt başlık bulunmaktadır.

2.3.2. Durum Ekleriyle İlişkisi Bakımından Özne Türleri

Boz, Türkçede öznenin durum ekleriyle ilişkisini değerlendirdiği yazısında öznenin hangi biçimbirimleri alabileceğini örneklerle açıklamış ve biçimbirimlerin sayısının giderek artabileceğini belirtmiştir. Ayrıca eksiltili özne tipleri başlığı altında "Ahmet'le [biz] şiir ve edebiyat üzerine konuştuk.", "Kek+ten arttı.", "Ayşe'nin düğün

kıyafeti yok ama Zeliha'nın var." cümlelerinde özne olarak görünen Ahmet'le, kekten, Zeliha'nın isimlerinin aslında kısaltılmış olduklarını söyler ve bu tür öznelere "eksiltili özne" adını verir (2009: 2374-2376).

Özmen, tarafından, vasıtasıyla, dolayısıyla veya +CA eki aracılığıyla cümlede fiilin gerçekleşmesi ile ilgisi olan zarf tümlecinin ve dolaylı tümlecin altında özne aranmaması gerektiğini söyler (2010:343).

Üstünova, *Dil bilgisi Sorunları* adlı kitabının *Özne Durumu* adlı bölümünde özne ile ilgili şu sözlere yer verir:

Adlar, bağımsız dil birimleri olarak görülseler de ad işletimine girmeden sistem içinde bir başka birime bağlanamazlar. Bu; bir adın, ad değerindeki birimin başka bir ad ya da eyleme bağlanması için ad işletme eklerinden birini alması anlamına gelir. Biçim bilgisinin bu bağlayıcı kuralını söz dizimine taşıdığımızda karşımıza "özne" terimiyle adlandırılan ögenin ad işletme eki alma zorunluluğu çıkmaktadır. Sonuçta özne olma kuralının yani yüklemde yer alan hareketin kimin tarafından yapıldığını gösteren kuralın birinci koşulu ad değerinde dil birimi olmak; ikinci koşulu ad işletimine girmek biçiminde ifade edilir.

Yüklemin yaptığı/yapmadığı işi, oluşu, kılışı anlatma görevini üstlenen ve özne terimiyle adlandırılan ad değerindeki dil birimleri şu eklerle ad işletimine girerler:

a.) Yalın durum adı verilen sıfır biçim birimle {Ø} ad işletimine girilir.

b.) {-A} ekiyle ad işletimine girilir.

c.) {-I} ekiyle ad işletimine girilir.

d.) {-CA} ekiyle ad işletimine girilir.

e.) *Tarafından, yüzünden, vasıtasıyla vb. sözcüklerle desteklenir* (2010:164).

Üstünova cümlede yüklemin anlattığı işi, oluşu, kılışı yapan, eden dil biriminin özne terimiyle adlandırıldığını söyler. Üstünova, özneyi durum ekleriyle olan ilişkisi bakımından değerlendirmiş, yalın durumdaki özneye birincil özne; -A'lı, -I'lı, -CA'lı öznelerle tarafından, vasıtasıyla durumundaki öznelere ise ikincil özne demiştir (2010:163).

Üstünova birincil özne durumu, yalın durumda özne için Türkçede herhangi bir ek olmadığını söyler. Ettirgen yapılı eylemlerin kurduğu cümlelerde birincil öznenin yanı sıra ikincil özneler de yer aldığını, ikincil öznenin {-A} ekiyle çekimlenebildiğini belirtir (2010:166). "Arkadaşım için annem-**e** pasta yaptırdım." cümlesinde pasta yaptıran, ben (birincil özne).; pasta yapan ise annem (ikincil özne) dir (2010:166).

Üstünova oldurgan yapılı eylemlerin kurduğu cümlelerde birincil öznelerin yanı sıra yer alan ikincil öznelerin -I ekiyle çekimlenebildiğini belirtir. “Bakıcıları-Ø, parkta çocuklar**-ı** uyuttular.” örneğinde bakıcılar, birincil özne çocuklar ise ikincil özne konumundadır (2010:168).

Üstünova, tarafından durumunda özne için edilgen eylemlerin, hareketi yapanın yüzey yapıya çıkması durumunda etraflarında -CA, -DAn ekleriyle çekimlenmiş dil birimleri ya da tarafından, yüzünden, vasıtasıyla vb. sözcüklerden uygun olanını istediğini söyler (2010:170).

2.3.3. Göstergebilim Bağlamında Özne Türleri

“Göstergebilim en temel ve kapsayıcı tanımıyla anlamlı yapıları çözmeyi amaçlayan¸ temel olarak “Anlam nasıl oluşur?” sorusuna yanıt arayan bir bilim dalıdır. Anlam toplumsal ve bireysel söylemle birleşerek biçimlendiğinden göstergebilim anlamı çözümlemede özellikle toplumsal ve bireysel söylemleri ele alır.” (Uzdu Yıldız, 2011:5) Uzdu Yıldız, çalışmasında göstergebilim bağlamında özne üzerine şu sözlere yer vermiştir:

> *Yazınsal göstergebilimde anlatının merkezinde yer alan kişi öznedir. Anlatı, özne üzerine kurulur ve eylemler ve eyleyenler özne açısından incelenir. Bu açıdan özne¸ anlatı içinde bir nesneye ulaşmak amacıyla çeşitli dönüşümler geçiren, eylem yapan, etkileyen ya da etkilenen; diğer anlatı eyleyenlerin bazıları tarafından desteklenen¸ bazılarınca engellenmeye çalışılan eyleyen olarak tanımlanabilir. Özne¸ merkezde yer alan eyleyendir ve diğer eyleyenler anlatıda özneyle olan ilişkilerine göre işlev kazanırlar. Bunun sonucu olarak özne diğer bütün eyleyenlerle ilişki içinde olan tek eyleyen durumundadır. Anlatıbilimdeki kişi sınıflandırmasında başkişi olarak adlandırılan kişi ile göstergebilimsel anlatı çözümlemesinde yer alan özne aynı kişi olarak değerlendirilebilir* (2011, s. 18-19).

Yazınsal göstergebilim çalışmaları bağlamında ise özne eyleyenler olarak karşımıza çıkar. Özne ya da başkişi anlatı içinde en ayrıntılı olarak tanıyabildiğimiz eyleyendir ve onun serüveni ve dönüşümleri anlatının temel yapısını oluşturur. Özne işleve göre anlatıdaki eyleyenlerden biridir ve işleve göre bir adlandırmadır (Uzdu Yıldız, 2011:15).

Göstergebilimde sözü edilen özne türleri şunlardır:

- Durum öznesi
- Edim (yapım) öznesi
- Edimsel özne
- Edinçli özne
- Eyleten (koşullandırıcı) özne
- Eyletilen (gücül) özne
- Gerçekleştirici (işlemci) özne
- Karşı özne (Günay, 2002:66).

Günay, durum öznesinin başlangıç ya da bitiş durumunda olan "olmak" ve "sahip olmak" eylemleriyle belirtilebilen özne olarak kabul edildiğini dile getirir. Eylemde bulunmayan, aynı zamanda kapalı özne olarak da ifade edilen öznenin *durum öznesi* olduğunu söyler (2002:67). Durum öznesinin karşıtı ya da zamansal olarak durum öznesinin öncesi ve sonrası konumundaki¸ devinim içindeki öznenin *edim öznesi* olduğunu ifade eder (2002: 67). *Edimsel özne* ise¸ durum öznesi biçimindeki öznenin eylemine başlamadan önce¸ kendisini değerlendirdiği süreçteki adıdır. *Edinçli özne¸* öznenin yapacağı eyleme ilişkin olarak gücünü ve yeteneğini sınadığı aşamadaki adıdır (2002:68). *Eyleten (Koşullandırıcı) Özne¸* eyleyenin yani öznenin başka bir özneyi etkilemeye çalışması, yönlendirmesi olarak tanımlanabilir. "Koşullandırıcı özne¸ gücül özneye bir eylem yapması konusunda telkinlerde bulunur. Bu konumdaki durum öznesi¸ *eyletilen özne* olarak adlandırılır" (2002: 68).

Gerçekleştirici (işlemci) özne, gönderenin yönlendirmeleri doğrultusunda eyleme geçen öznedir. *Karşı özne* ise, gerçekleştirici özneye her konuda karşı olan eyleyendir (2002:69).

2.4. Öznesiz Cümleler Üzerine

Her cümlenin bir öznesi var mıdır? Birçok araştırmacı edilgen çatılı fiillerin yüklem olduğu cümlelerde ve özellikle gereklilik kipi almış fiillerin yüklem olduğu cümlelerde öznenin bulunup bulunmadığı ile ilgili görüşlerini dile getirmiş ve bu konuda tartışmışlardır.

Ergin, *fail* olarak adlandırdığı öznenin zikredilmese bile cümlede daima hissedildiğini söyler. Meçhul fiilli cümlelerde bulunmadığını, üçüncü tekil kişi kullanılan

meçhul fiillerin özne istemediğini söyler. Ayrıca gereklilik kipinin üçüncü tekil kişisinde de özne bulunmadığını dile getirir. (2021:393-394)

Karahan, *Türkçede Söz Dizimi* adlı çalışmasında geçişsiz-edilgen fiillerle kurulan cümlelerde özne bulunmadığını, bu fiillerin yalnız 3. Kişisinin kullanıldığını söyler. Ayrıca gereklilik kipinin 3. Tekil kişisinin bazı kullanışlarında özne bulunmadığını da dile getirir ve şu örneklere yer verir:

> *Sokağa çıkmalı, bir kahveye gitmeli, İstanbul'a inmeli mi, inmemeli mi diye düşünmeli, sonra ortalık kararınca, bastona dayana dayana eve dönmeli. Oturmalı, okumalı.*
> *Rıhtımdan yalıya, mermer iki üç basamakla çıkılır, basıkça tavanlı, loşça, mermer döşeli büyük bir avluya girilirdi.*
> *Bu yoldan ikinci bir sofaya gelinir ve bunun sağ tarafındaki ilk kapıdan bu odaya girilirdi.* (2018:20-21)

Demir ve Yılmaz, *Türk Dili El Kitabı* adlı çalışmalarında öznesiz cümlelerle ilgili şu sözleri söyler:

> *Eğer özne belirtilmemişse inceleyecek bir şey de yok demektir; yani cümle öznesizdir. Geçişsiz fiillerin edilgenleri yapıldığı zaman özne hiçbir şekilde belirtilememektedir: Girilmez, Durulmaz gibi cümlelerin öznesi yoktur* (2014: 241).

Özmen *saklı özne* olarak adlandırdığı öznesiz cümleler için yüklemi edilgenlik eki almış geçişsiz fiillerden oluşan cümlelerde öznenin görünmediğini, bu tür görünmeyen öznelere saklı veya meçhul özne dendiğini dile getirir. (2016: 27)

Karaağaç, *Türkçenin Söz Dizimi* adlı çalışmasında öznesiz cümleler için "Bir yapma veya olmayı gerçekleştiren varlık veya kişinin bilinmediği cümlelerin öznesidir. Yüklemi meçhul çatılı olan cümlelerde, özne bilinmez bir öznedir." cümlesine yer vermiştir. (2017: 228)

Atabay, Özel ve Çam, çalışmalarının *Öznesi Olmayan Tümceler* bölümünde yalnızca yüklemi etken fiille kurulmuş cümlelerde ve isim cümlelerinde özne bulunduğunu dile getirir ve öznesiz cümleler için örneklere yer verir. (2003: 44)

Baydar, *Öznesiz Cümleler Üzerine* adlı çalışmasında araştırmacıların bu konuyla ilgili düşüncelerine yer vermiş ve herhangi bir sebepten dolayı öznenin ifade edilmemesinin söz konusu cümlede özne olmadığı anlamına gelmediğini dile getirmiştir. Ayrıca öznesiz cümlelerin varlığı kabul edilecekse Türkçede hüküm / yargı / yüklem / cümle gibi kavramların yeniden tanımlanması gerektiğini, herhangi bir yapı değerlendirilirken onun derin yapısı, bağlam ya da iletişim işlevinin dikkate alınması gerektiğini vurgulamıştır. (2017: 312)

Her cümlenin yüzey yapısıyla birlikte derin yapısı da göz önünde bulundurulmalıdır. Edilgen çatılı fiillerin yüklem olduğu cümlelerde özne belli olmayabilir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Araştırma Yöntemi

Bu çalışmada hem nitel araştırma yöntemi hem de nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Bulgular kısmında, öznenin çatı ile ilişkisi bakımından ve durum ekleriyle ilişkisi bakımından incelendiği bölümde, nicel araştırma yönteminden yararlanılmıştır. Nicel araştırma, ne kadar, ne miktarda, hangi sıklıkla, ne kadar yaygın gibi sorulara yanıt arar ve sonuçları sayılarla ifade eder (Şimşek, 2012:36). Çalışmanın göstergebilim bağlamında özne türleri bölümünde ise nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. "Nitel araştırma, yapılandırılmamış gözlem, yapılandırılmamış görüşme ve doküman inceleme gibi nitel veri toplama tekniklerinin kullanıldığı, olgu ve olayların kendi doğal ortamları içinde gerçekçi ve bütüncül bir şekilde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırmadır (Yıldırım ve Şimşek, 2005:39)." Nitel araştırma, niçin, nasıl, ne şekilde sorularına yanıt arar (Şimşek, 2012:36). Bu çalışma betimleyici bir çalışma olacağından veri toplamada belge (doküman) inceleme tekniği kullanılmıştır.

3.2. Evren ve Örneklem

Bu çalışmanın araştırma evrenini Muzaffer İzgü'nün öykü türündeki eserleri oluşturmaktadır. Örneklem olarak Muzaffer İzgü'nün üç öykü kitabı seçilmiştir. Muzaffer İzgü'nün *Azrail Nasıl Rüşvet Yedi?, Orta Direği Yıkan Ayı, Lüp Lüp Makinesi* adlı eserlerinde cümlenin temel ögelerinden biri olan öznenin durumu incelenmiş ve Muzaffer İzgü'nün öykülerinde kullandığı özne türleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Eserler önce bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Öznenin çatı ile ilişkisi bakımından incelendiği bölüm, yazarın üç kitabında yer alan tüm öyküleri ve bu öykülerde yer alan tüm cümleleri kapsamaktadır. Bu bölümde Muzaffer İzgü'nün üç öykü kitabındaki tüm cümleler örnekleme dahil edilmiştir.

Çalışmada örnek olarak verilen cümlelerin yanında örneğin alındığı kitabın ve cümlenin geçtiği öykü adının kısaltması ile sayfa numarası parantez içinde yer almaktadır. Örnek olarak verilen cümleler alfabetik sıraya göre dizilmiştir. Tırnak içinde olan ve üç nokta ile başlayan alıntı cümleleri sıralamanın en başında yer almaktadır.

Çalışmada incelenen eserler ve eserlerin sayfa sayıları şu şekildedir:

1. Azrail Nasıl Rüşvet Yedi? (24 Öykü, 232 Sayfa).
2. Orta Direği Yıkan Ayı (19 Öykü, 203 Sayfa).
3. Lüp Lüp Makinesi (25 Öykü, 189 Sayfa). TOPLAM: 68 Öykü 624 Sayfa

Bulgular kısmının ilk bölümünde özne konusunun fiilin çatısından bağımsız düşünülemeyeceği var sayıldığından çatı bakımından özne türleri incelenmiştir. Burada beş alt başlık bulunmaktadır.

Muzaffer İzgü'nün *ANRY, LLM* ve *ODYA* adlı öykü kitaplarındaki öykülerde öznesi olan, işi yapanın belli olduğu her cümle -özne gizli veya açık olabilir- etken çatılı kabul edildiğinden öykü kitaplarında geçen etken çatılı cümlelerin tamamına yer verilmemiştir.

Yüklemi edilgen çatılı fiillerden oluşan cümlelerde özne, yapılan bir eylem olmasına rağmen işi yapanın açıkça belli olmadığı öznedir. Özne açıkça belirtilmese de bir eylem söz konusuysa o eylemi gerçekleştiren bir varlık ya da güçten söz edilebilir.

Yüklemi dönüşlü çatılı fiillerden oluşan cümlelerde özne, yapılan eylemin yapan kişiye döndüğünü, eylemi gerçekleştirenle eylemden etkilenenin aynı kişi olduğunu gösteren özne olarak bilinmektedir.

Yüklemi ettirgen çatılı fiillerden oluşan cümlelerde çoğunlukla eylemin biri tarafından başkasına yaptırıldığı görülmektedir. Bu durumda ettirgen çatıya sahip fiillerin olduğu cümlelerde iki özne olduğu söylenebilir: İşi yapan (İşi gerçekleştiren) ve işi yaptıran.

Yüklemi işteş çatılı fiillerden oluşan cümlelerde ise eylemin birden fazla kişi tarafından yapıldığı görülmektedir.

Çatı ile ilişkisi bakımından incelenen cümlelerde öznelerin görünümleri dört başlık altında ele alınmıştır: tek sözcükten oluşanlar, sözcük öbeğinden oluşanlar, cümleden oluşanlar ve gramerce özne olanlar. Burada öznelerin biçim özelliklerine bakılarak sınıflandırma yapılmıştır. Bu bağlamda "Farklı Görünümdeki Diğer Özneler" olarak adlandırılan kategori, cümlede açık olarak bulunmayan ancak yüklemden anlaşılabilen gizli özneleri kapsamaktadır.

Durum ekleriyle ilişkisi bakımından özne türleri bölümünde ilgili örneklerden hareketle dört başlık yer almaktadır: yalın durumda özne, +CA durum biçimbirimli özne, +CAk durum biçimbirimli özne ve tarafından'lı özne. Burada öznenin cümlenin diğer

ögeleriyle ilişkisi söz konusudur. Durum eklerinden herhangi birini almayan özne yalın durumda özne olarak düşünülmektedir. Bu çalışmada üç öykü kitabında geçen yalın durumda öznenin bulunduğu cümlelerin tamamına yer verilmemiştir. Her öykü kitabından onar örnek verilmesinin yeterli olduğu düşünülmüştür.

Tarafından'lı, +CA durum biçimbirimli ve +CAk durum biçimbirimli özne ise genellikle edilgen çatılı cümlelerde karşımıza çıkar. Burada eylemi yapan cümlede belli olsa da öznenin sorusuna yanıt vermez.

Göstergebilim bağlamında özne türleri 7 başlığa ayrılmaktadır. Burada sözü edilen özneler metnin bağlamından anlaşılan öznelerdir. Bu sebepten cümle şeklinde örneklendirmeler yapılmamıştır.

Son olarak öznesi belli olmayan cümlelere değinilmiş ve öznesi olmadığı düşünülen örnek cümlelere yer verilmiştir.

Çalışmada İncelenen Öykülerin Adları

1. Azrail Nasıl Rüşvet Yedi? Kitabı

Göz Önündeki Uzun Hidayet
Rambo Conan Kim Oluyormuş?
Birinci Gelen Öcü
Soruşturma
Azrail Nasıl Rüşvet Yedi?
Sarı İsmail
Pipo Sever Dostumuz
Apollon'un Şeyi
Vatandaşlık Onayı
Temel Atma
Kasabaya Bir Kız Geldi
Benim Sevgili Öğretmenim
Öğretmenler Günü
Hainlere Ölüm
Ne Sihirdir Ne Keramet
Kaç Deli İstersin?
Hovarda Memur
Sıcak Aile Yuvası
Uyku İlacı
Zam Falı
İş Buldum
Pastırma Öyküsi
En İyi İlaç
Ülke Yürüyor

2. Lüp Lüp Makinesi Kitabı

Kaç Mark Vereceksin?
Baklava
EMS18 Aygıtı
Donsuzluk Madalyası
Kökü Dışarda
Sabıka Kayıt Defteri
Kaymakamın Donu
İki Paşanın Geçtiği Delikli Taş
Ak Horoz
Elmalar
Damdaki Aslan
Üzerinizde Eskisin Bayram Ali Bey
Katina Evde mi?

Seyfi Bey'in Günlüğü
Milli Sporumuz
Kese-Sabun
Deniz Ayağınızın Altında
Tanınmış Yazar Olmak Başka
Safoğlan
Bir Günlük
Külah Müdürlüğü
Turist Burhan
Triumvirlik
Çalmayan Hırsız
Lüp Lüp Makinesi

3. Orta Direği Yıkan Ayı Kitabı

Ortadireği Yıkan Ayı
Yedi Uyurlar
Milliyetçilik Bozgunculuğu
Eşek Keyfi
Ne İş Olsa Yaparım
Altın Sahillerimiz
Kendi Kendini Kredilendirme
Memura Kız Verilir mi?
Zıkkım İçsin, Zıkkım Yesin
Ayakkabıname
Beğen Hanım Beğen
Mestan Beyin Arşivi
İki Ruhlu Müdür
Bir Türlü Ölemeyen Adam
Faruk Beyin Gizli Aşkı
Köyün Namusu
Güzellik Suyu
Gomonis Haşan
Dul Kız

BÖLÜM IV

BULGULAR

4.1. Muzaffer İzgü'nün Öyküleri Örnekleminde Özne Türleri

4.1.1. Çatı İlişkisi Bakımından Özne Türleri

Çatı ilişkisi bakımından özne türleri beş başlık altında değerlendirilmiştir. Bu başlıklarda özneler biçimsel özelliklerine göre sınıflandırılmıştır.

4.1.1.1. Yüklemi Etken Çatılı Fiillerden Oluşan Cümlelerde Özne

Çalışmada yüklemi etken çatılı fiillerden oluşan özneler için her öykü kitabından onar cümleye yer verilmiştir. Bu cümlelerde görülen öznelerin cins isimden, ünvan grubundan, zamirden, sıfat tamlamasından vs. oluşan özneler görülmektedir.

Adam *bizi tavuk kişeler gibi* ***kişeledi*** (Odya / As, s. 53).
Aracı Teyfik*, elmaları ilk kez kasabaya* ***getirdi*** (Llm / Eö, s.71).
Ayı, *konuştuğumuzu görünce, yine yanımıza* ***yaklaştı*** (Odya / Odya, s. 8).
Azrail *o gün yine günlük işlerini* ***yapıyor****,* ***can alıyor idi*** (Anry / Anry, s. 49).
Babamı ***anlattım****, onun lakabını* ***anlattım****, sonra lakabın bana takıldığını* ***anlattım*** (Odya / Gh, s.189).
Ben *işi daha* ***ilerlettim****, bu kez yapının içine girmeye* ***başladım*** (Anry / Göuh, s.13).
Bilmem dinleyicileri ama, ***ben*** *hiç* ***korkmadım*** *Fransızın anlattıklarından* (Anry / Bgö, s. 27).
Cebbar Bey*, bir süre köydeki eşeğini* ***anlattı*** *karısına, değirmene nasıl un öğütmeye gittiğini* ***anlattı****, ama* ***Hatice Hanım /*** *hiç* ***dinlemedi*** *(Odya / Ek, s. 37).*
Duruyor duruyor, arkadaşlarımın yanında sözü baklavaya ***getiriyordum*** (Llm / Bö, s.15).
Duygularınıza değer verdiğim için sizin atamanızı genel müdürlükten oraya ***yaptırdım*** (Odya / Fbga, s. 165).
Eşyaları orada bir hamala teslim ettikten sonra, bize arsayı satan adresi aramaya ***koyulduk*** (Llm / Daa, s.129).

***Hüsnü Bey**, ses tellerinin elverdiği oranda **yırttı** boğazını: "Yahu merdiveeen beee merdiveeeen!"* (Llm / Da, s. 87).

İki kadın**, Hüsnü Beylerin salonlarının açık kapısından içeriye **daldılar**, Melek Hanım'ın karyolasının yanına **vardılar (Llm / Da, s. 85).

*İşte bu sözle birlikte, sanki **o kahvedeki dağ gibi adam / yıkılmadı**, **ben / yıkılıverdim*** (Anry / Eii, s. 215).

Kadın / aldı** sözü, o anda ne hainlik **düşündü** bilinmez, az önce olmaz dediğine "Olur" **deyiverdi (Odya / Mkv, s. 76).

***Madalyacıbaşı** altından tepsinin üstüne **koydu** madalyayı* (Llm / Dm, s. 31).

*Mektubu gömleğime **iliştirdim*** (Odya/ Kkk, s. 65).

*Mektubu gömleğimin ucuna **iğneleyeceğim*** (...). (Odya / Kkk, s. 65).

***Memur,** mekineye kâğıtlar **geçirdi**, **başladı yazmıya**, bir tarafdan da, bi bana bakar, bi horuza* (Llm / Ah, s. 67).

Musdufali,** ağzındaki kocaman erik kurusunu yutarken güzleri iri iri açılarak; "E valla bata bu memleket" **dedi (Llm / İpgdt, s. 55-56).

***Mübaşir,** koşarak savcı yardımcısına **haber verdi**: "Efendim" **dedi**, "Abdürrezzak Bey geliyor."* (Llm / Skd, s. 39).

Neriman Hanım**, bizim hanımın bileziklerini kolundan **sıyırtıverdi (Odya / Bhb, s.105).

***Ninem** anneme böyle **anlatmış** masalı* (Anry / Si, s. 88).

*O günden sonra hain aramaya **başladım**, **ayrıldım** arkadaşlarımdan, oyundan alandan, toprağı kazmaya **başladım*** (Anry / Hö, s. 127).

*Sabahın tatlı geçmesi için **Şadan Bey**, kadına uyum göstererek bir süre eşeğin anırmasını, sanki bir müzik ezgisi dinlermiş gibi **dinledi*** (Odya / Ek, s. 35).

*Uluslararası yarışmada birinciliği **ben / aldım*** (Anry / Bgö, s. 25).

Yardımcı Reco / yaklaştı** yanlarına, çantayı **gösterdi (Anry / Kbkg, s.99).

Yazar / kalktı**, odada bir volta atıp, tespihini havada üç kez şakırdattıktan sonra yanıma **oturdu (Anry / Rcko, s.23).

*Yepyeni paraların içinden haşırdatarak **çıkardım / verdim** sevgilimin borcunu* (Llm / Bö, s.17).

Zihni Bey** akşamüzeri dairede işini bitirdikten sonra, yine hiçbir yere uğramadan, önüne baka baka **evinin yolunu tutmuştu (Anry / Sö, s.34).

4.1.1.2. Yüklemi Edilgen Çatılı Fiillerden Oluşan Cümlelerde Özne

ANRY, ODYA ve LLM adlı öykü kitaplarındaki cümleler incelendiğinde yüklemi edilgen çatılı fiilden oluşan 445 cümle tespit edilmiştir. Bu cümlelerde özneler cümledeki kullanımına göre incelenmiştir. Tek sözcükten oluşan, sözcük öbeğinden oluşan, cümleden oluşan ve gramerce özne olmak üzere dört başlık altında değerlendirilmiştir.

4.1.1.2.1. Tek Sözcükten Oluşan Özneler

ANRY, ODYA, LLM adlı öykü kitaplarında yüklemi edilgen çatılı fiillerden oluşan cümlelerde tek sözcükten oluşan öznenin bulunduğu 184 cümle tespit edilmiştir.

4.1.1.2.1.1. Özel İsimden Oluşan Özneler

ANRY, ODYA, LLM öykü kitaplarında yüklemi edilgen çatılı fiillerden oluşan cümlelerde özel isimden oluşan öznenin bulunduğu 10 cümle tespit edilmiştir.

(...) hiç düzenini bozdurur mu, okul içinde salına salına gezen bir ***"Gomonis"*** *var, hiç polise* ***bildirilmez mi?*** (Odya / Gh, s. 189)

(...) sanki ***Fidan / kaçırılmıyor*** *da ortada ayı oynuyor, şaşakalmışlar (*Odya / Dk, s. 194).

"Arkadaş, burasi Türkiye, burada ***konuşulur / Türkçe****."* (Llm / Tb, s. 167)

Bahri, *yarım saat sonra kahvenin birinde oyun oynarken* ***yakalandı****, karakola* ***getirildi*** (Anry / Aş, s. 70).

Demek ***Mehdi*** */ böyle* ***görünüyordu*** *insanlara; ama gören gözlere (*Llm / Bg, s. 155).

Dur bakalım, ***Fidan / kaçırılmadı da****, ya kaçtıysa, hadi sen de buna bir yanıt versene, hı neredeydin?* (Odya / Dk, s. 195)

Durum böylece anlaşıldı, ***Bahri / serbest bırakıldı*** (Anry / Aş, s. 70).

İlçeniz Yukarı Mahallesi, Gül Sokak, 26 nolu evde oturur ***Ramazan Kaytan*** *eski eser kaçakçısı olup, burada* ***yakalanmıştır (***Anry / Aş, s. 67).

O günü ***yakalandı / Petro****, bir gün sonra da cezasını aldı (*Odya / Mb, s.33).

Ühüü, ya köyün bıkıp usanması!.. Köycek artık ***Celal / bırakıldı*** *(...)* (Llm / Kmv, s. 10)

4.1.1.2.1.2. Cins İsimden Oluşan Özneler

ANRY, ODYA, LLM adlı öykü kitaplarında yüklemi edilgen çatılı fiillerden oluşan cümlelerde cins isimden oluşan öznenin bulunduğu 150 cümle tespit edilmiştir.

"Hiş hiş beyler, hop hop hele, anlaşmada bu var mı hele, ***yumurta*** *yenmeyecek,* ***yutulacak*** *hele."* (Odya / Kn, s.176)

(...) mahkemede bir davada ***dosya / açılıyorsa*** *bundan bana ne (...)* (Anry / Göuh, s. 7)

(...) ***makine*** */ belki de kendisinin müdürlük döneminde* ***bozulur****, al başına dert. Evet evet, tastamam kendisinin müdürlük döneminde* ***bozulur****. Çünkü müdür yardımcısının zamanında çatır çatır çalışan* ***makine,*** *tam kendisi müdür olduğundayken* ***yorulur****, çalışmaz,* ***bozulur*** (Llm / Eoa, s. 25).

'Ulan aman, büyüğe ***yol / açılıyor****, essahtan gelecek abooov vallaha.'* (Anry / Ta,

"Amanın ne kızıyorsun teyzeciğim, ***görev / verildi****, görev olduğu için soruyorum, hem sen yanlış anladın, bu kamış taştan kamışmış."* (Anry / Aş, s.70)

"Ay Zihni, hiç heykel bamyası için ***uyku / kaçırılır mı****?"* (Anry / Aş, s. 72)

"Benim üzerime zimmetli, bozulursa başıma ***iş / açılır****, şurda birkaç yılım var, istemem bozulsun (...)* (Llm / Eoa, s. 24)

"Bu ne rezalettir, böyle ***çocuk / yetiştirilir mi,*** *yoksa Veli Öğretmen kafadan kontak mı?" diye çıkışmışlar?* (Anry / Bsö, s. 107)

"Demek uslandı ha, demek uslandı ha, bunlar uslanmazlar arkadaş, işte şunlar şunlar şunlar, çok daha sıkı izlenmeye alınsın ve bana da haftada bir ***rapor / verilsin****."* (Anry / Göuh s.9)

"Yo yo kurban" dedi muhtar, "bu temellerin üzerine ***bina / dikilirse****, o zaman olmaz işte,* ***fabrika / kurulmasına kurulmaz****, makine gelmesine gelmez amma, bu temellerin üzerine* ***bina / dikildi miydi*** *biz kasabacak yandık demektir."* (Anry / Ta, s.89)

"Yoksa iştah şurupları efendim. Buradan zayıflayıp çıkılmaz, prensipleri bu, ***kilo / alınır çıkılır*** *ama zayıflanıp çıkılmaz (*Anry / Rcko, s. 18).

Adam *en çok bu söze* ***bozuluyor*** (Odya / As, s. 58).

Aha, yolda yürürken ***yer / sallanıyor****, kolunu kaldırınca, yel oluyor (*Odya / Kn, s. 172).

Aklım bir karış yukarı çıkmış, sanki kafamın içine ***su / sıkılmış*** (Odya / Nioy, s. 46).

*Ama bir kez **karar / verilmiş**, **buyruk** yerine **getirilecek** ve burası ilçe olacak* (Odya / Gs, s. 178).

*Ama nasıl gümbürtü, sanki **apartman** başımıza **yıkılıyor*** (Llm / Ke, s. 102).

*Ama yıkılmayan gecekondu, **yıkılmayacak / gecekondu*** (Llm / Tö, s. 172).

*Amanın amanın bir gün **köy / çalkalanıverdi**, gezginci postacının gelmesinden sonra (...)* (Llm / Kmv, s. 10)

*Ardından **köfte / yenmiş**, Şencan dokuz tane yemiş, bir de taze soğan (*Anry / Kbkg, s. 103).

***Aygıt** kimbilir kaç yıl sonra **indirildi** oradan, iki odacı tarafından tıslaya vahlaya (*Llm / Eoa, s. 27).

*Ayı salladıkça, **ev / sallanıyor**, duvarlar çatırdıyor, tencereler sahanlar bir bir yere düşüyordu (*Odya / Odya, s. 13).

***Beyin** nasıl **yıkanır**?* (Anry / Hö, s. 128)

*Bir ay sonra denetmenin raporu geldi, **müdür / övülüyordu*** (Llm / Eoa, s. 27).

*Bir ayakkabı ne denli para, ona verilen parayla ne denli **et / alınabilir (***Odya / Ayk. s. 100).

***Buzdolabı** mutfağın baş köşesine **kurulmuş**, içine şişe şişe sular konmuş, suların arasına da ufacık boylu rakı şişesi yerleşmişti* (Odya / Bhb, s. 113).

*Canım hiç bu zamanda memura **kız / verilir mi**, hiç olacak şey mi?* (Odya / Mkv, s.75).

*Dairede bir **soruşturma / yapılsa**, bilmem kaç memurun tümüne bayanlı erkekli **sorulsa**: "Bu kutunun içinde ne vardır?"* (Llm / Eoa, s. 23)

*Denetmen bir düğmesine bastı EMS 18 aygıtının, **düğme** takır/ **kaynak edilmiş** gibi* (Llm / Eoa, s. 27).

***Durum** / böylece **anlaşıldı**, Bahri serbest bırakıldı* (Anry / Aş, s. 70).

*Eşeğin boynuna bir ip bağlanmış, ucuna da bir halka, **halka** da uzunca ipe **geçirilmişti (***Odya / Ek, s. 37).

*Ev kirasından kazanılanla, altı gün **makarna / yenebiliyor**, iki gün de sebze, işin içinde hiç meyve, et ve tatlı yok (...) (*Odya / Mkv, s. 78)

*Evet evet, eve ezik **baklava** götürmek istemiyorum, şöyle tabağa dizildiğinde dipdiri **görünsün**, çocukların iştahı kabarsın, kopup gelsinler kucağıma, bana (*Llm / Bö, s. 19).

***Ferman / verüle**, cümle tımarlara, cümle zeametlere duyurula, bahseylediğim kabaktan bol bol yetiştirile (*Llm / Kd, s.37).

*Gece dokuza doğru **kapı / çalındı** (*Anry / Sö, s. 47).

*Gerçek olan bir şey varsa, **kasaba / taranacak** ve ne yapıp edilecek Apollon'un şeyi bulunacaktı (*Anry / Aş, s. 68).

*Güm güm kapı, onca insan bir ses, bir yürek; **açıldı /** ki **kapı,** yüzler al al, gülücükler içinde (*Odya / Dk, s. 197).

*Haydi başka köylerden **kız / arandı**, yanıt geldi (...)* (Llm / Kmv, s. 9)

*Hayır hayır, hiç milyonları yemiş insana **"Bey" / denilir mi**, bağıracak (...)* (Odya / Kkk, s. 64)

*Hem öyle konuktur ki, öyle az önce demlenmiş çaydan içmez. Sadullah'a yeniden **çay / demlenecek**, eğer canı isterse önüne **kahvaltı / konulacak** (*Anry / Kdi, s. 140).

*Hemen sarayın kuyumcubaşısına **haber / salındı** (*Llm / Dm, s. 31).

*Hıı, kolay senin işin, tıpış tıpış çıkarsın apartmanın merdivenlerini, hop karşında on sekiz numara, oturt üst üste okkalı şöyle zıuır zıur iki kez, **kapı** şak diye **açılsın** (*Anry / Ui, s. 181).

*İki yanımda iki kız asistan, ben böyle ak giysiler içinde elimde sihirbaz değneğimle sahneye çıktığımda, **salon** alkıştan **yıkılırdı*** (Anry / Nsnk, s. 134).

***İlçe** kadından **geçilmiyordu** (*Odya / Gs, s. 184).

***İnsan** sevince inan ki gözüne böyle melek gibi **görünür** (*Odya / Fbga, s. 160).

*İyi mi, böyle de **kurusıkı / dinlenir mi**? Dinliyoruz (*Anry / Kbkg, s. 105).

*Kara kaplı defterin sayfalarını bir açıyor, sanki **sayfa** kelebek kanadı, amman incinmesin, amman **yırtılmasın**!* (Llm / Km, s. 160)

***Karar / verildi**: Sözcü Halil Bey… (*Odya / Fbga, s. 159).

***Karpuz / tuzlandı** (*Odya / Ek, s. 40).

*Kasaba varırsın, bakkala varırsın, ahacık oradadır evi, gecenin ikisinde üçünde çalarsın zilini, **açılıverir / kapı** ve karşında buluverirsin ipek pij amali müdürünü, mor pij amali manavını, ak donlu bakkalını (*Anry / Ui, s. 180).

*Kimileri karasevda dedi. Dedi amma hiç inanılır mı, bu çağda **karasevda** ha, **olunmaz** ki, bilgisayarların bilgi saydığı bir zamanda karasevda olacak adam mı kaldı?* (Anry / Kdi, s. 145).

***Köpek / ıslandı** (*Odya / Yu, s. 16).

*Köyde öyle nutuklar çekiliyor ki, Osman ahacık ufacık, yenicecik evlicik. Boru mu bu, kendisine **vatandaş / deniliyor** (*Anry / Vo, s. 75).

***Kutu / hazırlandı**, parmağıma göre yuvarlak **bağlandı**, masanın üzerine **kondu** (*Llm / Bö, s. 17).

*Kuyumcubaşıya **madalya / ısmarlandı** (*Llm / Dm, s. 32).

*Madalyaya baktı, **madalya** insan kafası biçiminde **yapılmıştı** (*Llm / Dm, s. 31).

*Mâliyede **dosya / açılır**, tapuda **dosya / açılır**, okulda **dosya / açılır** (...)* (Anry / Göuh, s. 7)

*Mestan Bey çok aramıştı, sonra "aman **yıl / yanlış yazılmasın**, aman **ay / yanlış yazılmasın**, **gün / yanlış yazılmasın**" diyerek, merdiveni başka yerlere taşıyıp, başka dosyalar indirip bakmış, sonunda bulmuş, her zaman yaptığı gibi, pusulayı yazana söylenmişti (*Odya / Mba, s.125).

*Nasıl bağırıyorlardı; **apartman / yıkılıyordu** (*Odya / Mkv, s. 80).

*Nasıl **helmelenmiş / fasulye**, nasıl pişmiş pastırma, tel tel olmuş, fasulye içinde kadayıf gibi (*Anry / Pö, s. 210).

*Nasıl olsa artık **gaz / bez / tuz / düşünülmeyecekti** ki (*Anry / Vo, s. 77).

*Nasıl yutmasın ki, gün aşırı gazetelerde okur, "On iki kişi alınacak yere, iki bin beş yüz kişi başvurdu... îşe alınacak on kişi için spor sahasında **sınav / yapıldı**. Sınava dört bin üç yüz kişi girdi."* (Odya / Fbga, s. 152)

*Ne zaman **kapı / çalınsa**, çocukların tümü birden bağrışırlar kapıya üşüşerek; "Polistir yine" diyerekten. Gerçekten polistir, ya yine **dosya / gözden geçirilmiştir** veya yeni bir müdür, şef gelmiştir (*Anry / Göuh, s. 11).

*O Deli Sadullah ki, hangi kapıyı tıkırdatmışsa, hop dakikasında **kapı / açılmış**, içeriye buyur edilmiş ister evin erkeği evde olsun ister olmasın, hiç önemli değil, Deli Sadullah en değerli konuktur (*Anry / Kdi, s. 140).

*Ola ki sen öldükten sonra kızın oğlun iş aradı, eh **görev / verildi** (...)* (Anry / Göuh, s. 8)

*Olmazdı canım böyle bir şey, vatanın milletin parası, böyle şeyler için çarçur edilemezdi, ne demekti, tastamam otuz milyon lira, **okul / yapılırdı** iki tane, **yol / yapılırdı** birkaç kilometre (*Llm / İpgdt, s. 57).

*Onların gelişleriyle birlikte, tüm sokak halkı uyandı, pencereden pencereye fısıltı halinde **yayıldı / haber** (*Llm / Da, s. 81).

***Ortadirek / yıkıldı** (*Odya / Odya, s. 14).

***Paket / yapıldı**, bir yazı yazıldı: "Apollon'un şeyi, kaçak kazının yapıldığı yerden yüz elli metre doğudaki bir çınar ağacının dibinde, tepesi yukarı gelmiş durumda bulunmuştur. Saygıyla sunulur."* (Anry / Aş, s. 74)

***Plan** da uygun **işleniyor**. O denli güzel hazırlanmış ki, çocuklar birbirlerine sorular soruyorlar (...)* (Anry / Bsö, s. 112)

s.91)

*Sonunda **söz / verildi**, **karar / verildi**, namus, onur üzerine yeminler edildi (...)* (Llm / Kmv, s.10)

*Sonunda **umar / bulundu** (*Llm / Kmv, s. 9).

*Şadiyanım yukarıdan kahkahalar atarken, Deli Sadullah altta kıkır kıkır kıkırdarken, iş bitmiş, **cam / silinmiş** (*Anry / Kdi, s. 141).

***Telefon / kapandı**, ama komiser uzun süre telefonun almacını öylece elinde tuttu (*Anry / Aş, s. 70).

*Tornavidalar, penseler, kargaburunlar çalıştı, **kapak / açıldı** (*Llm / Eoa, s. 27).

***Turist** / nasıl **ağırlanır**, onunla nasıl konuşulur, 'öğrenmişlerdi* (Odya / Gs, s. 185).

*Tuvalet çukurlan yaz gelince pis pis kokmayacak; **kanalizasyon / yapılacak** (*Odya / Mb, s. 29).

*Vay bana, vaylar bana, demek daha bir buçuk aydır **tanı / konmamış** (*Anry / Eii, s. 2192).

*Ve sen başaramayacaksın, hop **kapı / açılacak**, çoluk çocuk içeriye girecekler, "Babaaa film bitti!"* (Odya / Kkk, s. 61)

*Yahu kalk oyna, emeklilere vergi iadesinden başka, bir de yaş iadesi diye **para / verilecekmiş**, emekli kaç yaşındaysa yaşına göre bir zam alacakmış, kalk oyna, durma (*Odya / Btöa, s. 148).

*Yine müdüranımın güzelliği üzerine **söz / açıldı** (*Odya / Fbga, s. 164).

*Yo ben iyice sarhoş oldum galiba, hiç **sinek / satılır mı** ulan?* (Anry / Hm, s. 158)

*Yo yo Mehdi köpek değildi, köpeğe **soru / sorulmazdı** ki, hem köpek konuşamazdı ki (...) (*Llm / Bg, s. 149)

*Yok canım Şencan konuşmuyor, kahvenin önünde **keman / çalınıyor**, gıygıy da gıygıy, gıygıy da gıygıy (*Anry / Kbkg, s. 98).

*Yok canım, **çocuk** sanki bizim hanımı, yani kaynanasını tavlıyor gibi **görünüyor** ama, hiç de öyle değil, bizim ufak kıza bakışı bile başka, nasıl kardeş gibi, oğlana bakışı (*Odya / Mkv, s. 78).

*Yusuf Emmi burada olsa o bilirdi ya, neyse beyim, **temel / atılmış** gitmişler (*Anry / Ta, s. 90).

*Zaten **hayır / beklenseydi**, niçin kazalı araba yan ederine satılsındı?* (Odya / Ayk. s. 98)

4.1.1.2.1.2.1. İyelik Eki Alan Özneler

*"Lan yazık **eteği / yırtılmış**, kimbilir otoposun neresine **takıldı**?"* (Anry / Kbkg, s. 98)

Adım**, şoförler arasında olsun, çarşı esnafı arasında olsun öyle **yayılmış ki (Odya / Gh, s. 192).

*Ağlamasını bilse, ağlayacaktı, **boğazı / düğümleniyor**, gözleri kızarıyor, ama yaşarmıyordu (*Odya / Fbga, s. 156).

*Alkışlar arasında sayın başkan pantolonunu çıkardı, yine alkışlar arasında donuna **madalyası / takıldı*** (Llm / Dm, s. 34).

*Ama **babam** mahkemeye **verildi*** (Anry / Zf, s.193).

***Anam** / bitmiş, **tükenmişti** (...)* (Odya / Odya, s. 12)

*Beklemeye başladı Osmanlar, **vatandaşlıkları** ha **onaylandı**, ha **onaylanıyordu**, yukarlardan haberler alınıyordu **(**...)* (Anry / Vo, s. 77)

*Bir kez çamurlu ayakkabı çabucak yıpranır, **çamuru / silinecek**, silindikten sonra **kurulanacak (***Odya / Ayk. s. 95).

*Daha yeni yeni **iştahı / açılmıştı** kaç gündür. Yine iştahı kapandı Zihni Bey'in* (Anry / Sö, s. 45).

*Eee, ama oğlanı antıramanlı tutmak gerek ki, aha yarışmaya girdiğinde, "Yok **kursağım / tıkandı** da yok midem patladı da yok gözüm göverdi de" demesin (*Odya / Kn, s. 172).

*Faruk Bey ölmüş, bu gece içkievinde **yemeği / yeniyordu** anısına (*Odya / Fbga, s. 159).

*Görenin kanı donar, yüz derecelik kaynamış suyu başından aşağı dükseniz **kanı / çözülmez**, yılan görmüş eşekler gibi zınk diye durur, ne bir adım ileri, ne bir adım geri gidebilirmiş (*Anry / Bgö, s. 28).

*Hemen o gün öğleden sonra elmalar toplandı, tartıldı ve **parası** Öksüz Memet'in avcuna **sayıldı (***Llm / Eö, s. 71).

*Hı burnu kalkık Mehdi'nin, sonra **saçları**, / bir **taransa**, **sakalları** bir olmasa, hı bir **yunsa yıkansa**. Yıkansa… (*Llm / Bg, s. 155)

*Kabarmaktan **canın / sıkılırsa**, kanepenin üzerine atlayacaksın, böyle boydan boya, oh uzanacaksın sırtüstü, yo yo yüzükoyun (*Odya / Bhb, s.110).

*Kaç ay oldu? Yo yo sayma, düşünme, düşündükçe **sinirlerin / bozuluyor (***Anry / İb, s. 198).

*Mahkemeye bir işin mi düştü, hemen **dosyan / açılıverir*** (Anry / Göuh, s. 7).

*Nasıl da koyu çemenle **sıvanmış / üzerleri,** iki tanesi de ikiye bölünmüş. Nasıl bölünmüş hem de… (*Anry / Pö, s. 207)

*Ne dedi doktor biliyor musunuz çocuklarım, bundan böyle bu kadın meyve yerse, **midesi / delinir**, patlar, kanser olur, ülser olur, kara toprak olur dedi (...)* (Llm / Llm, s. 185)

*Ne üzüldük ne üzüldük, babayiğit oğlan, akıllı oğlan, okkalı oğlan, **sözü / dinlenir** oğlan, amma bir gecenin içinde, yok canım bir gecenin içinde değil, bir öğleden sonra dellenivermiş (*Anry / Kdi, s. 145).

*Oh ağzına attığını düşün, **gözlerin** / hazla **yumulmuş**, yo yo, çocukların gözlerini düşün, onlar baklava yerlerken sen izliyorsun (*Llm / Bö, s.20).

*Öyle ki, bir tazı benim gibi koku alamaz şu anda, çünkü o denli **burnum** pastırmaya karşı **uyarılmış (***Anry / Pö, s. 207).

Pantolonu** sanki her sabah **ütülenir (Odya / İrm, s. 128).

***Sinirlerin / yorulmuş**, merak etme geçecek (*Odya / İrm, s. 137).

*Şimdi eve gidince, "Saime iş buldum" diye müjdeyi verirsem, yarın **yuvan / yıkılır** Bülent (*Anry / İb, s. 202).

*Tamam, o gece konuşmuşsundur sen mutlaka, bir **dilin / çözülür** ki ikinci dubleden sonra (*Anry / Psd, s. 63).

*Ve hatta bir yıl **babam** gazeteler tarafından birinci **seçilmişti (***Odya / Btöa, s. 142).

*Ve izlendiğinize göre **telefonlarınız** da mutlaka **dinleniyordur (***Anry / Psd, s. 60).

*Yaşamımda hiç böyle uğurlanmamıştım evden, hiç böyle çıkmamıştım evden, hani kocaman adamlar gibi, hep **fotoğraflarım / çekiliyor**, ağzıma mikrofonlar dayanıyor (*Anry / Üy, s. 227).

***Yaşı / yazılacak** gazeteye, boğduğu kadının resmiyle yan yana (*Llm / Bg, s. 151).

4.1.1.2.1.2.2. Çokluk Eki Alan Özneler

*"Ey trafikçibaşı, dedim, gezdiğim gördüğüm ülkelerde **otomobiller** beygir gücüyle **ölçülür**, burada niye adam gücüyle **ölçülüyor?"*** (Odya / Nioy, s.45)

*(...) ilkin **işler** bir düzene **konacak**, sonra bizimkine sıra gelecekmiş (*Anry / Vo, s. 79).

*(...) kendisini göndermişler müdür beyin yanına, hani **işler** öyle çabuk **görülecekmiş** ki, müdür bey şaşacakmışmış* (Llm / Eoa, s.26).

*(...) yine yazı makinesinde **mektuplar / döşenmiş** alacaklı olduklarına (*Anry / Say, s.162).

***Afişler / bastırıldı**: "Bayanlar, kullandığınız kremleri, sütleri, şampuanlan atınız, İlçemize koşunuz (*Odya / Gs, s. 183).

*Ah şu bizim şef Şerifali Bey, ne diyor adam, "İlerde **evler** ikiye **ayrılacak**, diyor, videolu evler, videosuz evler* (Odya / Bhb, s. 110).

*Amma bir gün radyolar öttü, **marşlar / söylendi** (*Anry / Vo, s. 77).

*Arasıra yazı makinelerinin bayan memurların evlerine gittiği de olurdu; ama haklı olarak **makineler** / hiç kullanılmadan geri **alınır gelinirdi**, çünkü bayan memurlar aynı zamanda ev kadınıydılar (*Anry / Say, s. 160).

*'Arkadaşlar **temeller / korunacak**.'* (Anry / Ta, s. 93)

*Aşağıdan bağınyorlar; film çok güzelmiş, yanaklarıma **öpücükler / konduruluyor** (*Odya / Kkk, s. 71).

*Bahçeye indi, **öğrenciler** eşofmanlarıyla ip gibi **dizilmişlerdi*** (Anry / Bsö, s. 115).

*Beklemeye başladı Osmanlar, vatandaşlıkları ha onaylandı, ha onaylanıyordu, yukarlardan **haberler / alınıyordu (**...)* (Anry / Vo, s. 77)

*Çok sürmedi, bu balonun ardından iki ay mı geçti, üç ay mı, gizli yapının duvarları boyunca **görevliler / dizildi** ve de bize 'Yaklaşmayın" buyruğu verildi* (Odya / Mb, s.30).

*Denetmenin, önlerine rakamları sürmesiyle, Nuran da Filiz de şöyle hesap makinesinin tuşlarına bir dokunuversinler, **dökülüverir / rakamlar*** (Odya / Kkk, s. 62).

*Eh **kurulsun / kazanlar**, kaymakam beyin karısı Itır Hanım, annesinin yanma yazlığa gitmiş* (Llm / Kdö, s. 50).

***Elmalar / satıladursun**, o haftanın sonunda Öksüz Memet'in karısı hastalandı* (Llm / Eö, s. 74).

*Geri **günler / eklenir** birbirine (*Odya / Yu, s. 17).

*Giriyor sınıfa en başta müdür, ardında yardımcısı, onun arkasında nöbetçi öğretmenler, **cepler, sıralar / aranıyor (***Odya / Gh, s. 189).

*Hemen o gün öğleden sonra **elmalar / toplandı, tartıldı / ve parası Öksüz Memet'in** avcuna sayıldı (*Llm / Eö, s. 71).

*Hiç havaalanı olacak bir yerin dört yanına **temeller / kazılır**, taşla **doldurulur muydu?*** (Odya / Mb, s. 28)

*Kolların hepsi kalkar, kolların hepsi iner, **bacaklar** o yana, bu yana **açılır**, ama ne kollar değer birbirine ne bacaklar (...)* (Odya / Nioy, s. 47)

Kuzular salınmıştı tandıra, ayranlar hazırlanmıştı kır sofrasında, buz gibi ***soğutulmuştu / rakılar*** *kuyularda (*Llm / İpgdt, s. 60).

Mayolar / satın alındı *düş dünyasında,* ***botlar / satın alındı*** *düş dünyasında,* ***zıpkınlar / alındı*** *düş dünyasında (*Llm / Daa, s. 128).

O gece ***elmalar*** *bir daha tek tek* ***elden geçirildi****, sonra her birine süslü püslü kâğıtlar sarıldı, sandıklara yerleştirildi, dört dükkân ötedeki Rıza Bey'e kilosu kırk beş liradan devredildi (*Llm / Eö, s. 74).

Oteller*, hükümet konağı olaraktan, yıllığı bir milyon liradan, Devlet Babaya on yıllığına* ***kiralandı (***Llm / İpgdt, s. 61).

Soluklar geniş geniş, höpürtüler sesli sesli ***çaylar da / içildi (***Odya / Mkv, s. 73).

Sonunda söz verildi, karar verildi, namus, onur üzerine ***yeminler / edildi*** *(...)* (Llm / Kmv, s.10)

Su içsem sanki kemik yutmuşum gibi midemin orasına burasına ***bıçaklar / saplanıyordu (***Anry / Eii, s. 221).

Tavuklar / kesilmiş*,* ***koyunlar / kesilmiş****, keçidir, düvedir, bu hal nicedir, yer de yermiş Sarı İsmail, yedikçe semirir, semirdikçe bağırırmış (...)* (Anry / Si, s. 87)

Yalnız ***etler*** */ 23 Kasım günü* ***alınacak****, Ceylanların buzdolabına* ***konacak****, bir gün* ***bekletilecek (***Anry / Ög, s. 122).

Yaşamımda hiç böyle uğurlanmamıştım evden, hiç böyle çıkmamıştım evden, hani kocaman adamlar gibi, hep fotoğraflarım çekiliyor, ağzıma ***mikrofonlar / dayanıyor (***Anry / Üy, s. 227).

Yiyecekler */ bir bir* ***taşındı*** *Hüsam Öğretmenin evine (*Anry / Ög, s. 123).

4.1.1.2.1.3. Zamirden Oluşan Özneler

ANRY, ODYA, LLM adlı öykü kitaplarında yüklemi edilgen çatılı fiillerden oluşan cümlelerde zamirden oluşan öznenin bulunduğu 24 cümle tespit edilmiştir.

"Şu *niye eksik* ***yazılmış*** *Faruk Beeey?"* (Odya / Fbga, s.153)

(...) kimine göreyse, yıllar önce her şeye "Yangında İlk Kurtarılacak" kâğıdından yapıştırılmıştı ama zamanla ***hepsi / dökülmüş, yırtılmış atılmış****, salt o kalmıştı (*Llm / Eoa, s. 23).

(...) onlar da ***ne / yenilmiş ne / içilmiş****, Şencan ne yanına dönmüş, hangi fistanını giymiş bir bir öğrenirler (...)* (Anry / Kbkg, s. 102)

*"Demek uslandı ha, demek uslandı ha, bunlar uslanmazlar arkadaş, işte **şunlar şunlar şunlar**, çok daha sıkı **izlenmeye alınsın** ve bana da haftada bir rapor verilsin."* (Anry / Göuh s.9)

*"Ulan artık biz de vatandaşık, ulan bizim de öküzümüz olacak, bizim de çocuklarımız okuyacak, biz de iyi giysiler giyeceğiz, **biz** de bir yere gittik miydi, **adamdan sayılacağız**."* (Anry / Vo, s.76)

*Amma **biz** tutmuş biraz fazla kaçırmışız, o yüzden **yakalandık** (*Llm / Skd, s. 43).

*Aslında **o / kullanılır** baba ama, şu gördüğün bin insan daha ucuza geliyor (*Odya / Nioy, s. 49).

*Bir koalisyon mu nedir, **o çalındı** kulaklarına, amma şunu da kulaklarıyla duydular ve birbirlerine anlatıp baş salladılar (...)* (Anry / Vo, s. 79)

***Bu** böyle **yinelenecek** (*Odya / Ayk. s. 99).

***Bunlar / seçilir**, her yıl **duyurulur**, işte efendim üniversiteye giriş sınavlarında en yüksek dereceyi tutturan falanca filanca* (Anry / Ög, s. 116).

***Bunlar**, üzülerek söylermiş ki öğretmenim, evet gerçekten insanlarmış, ama **kandırılmışmış**, beyinleri yıkanmışmış (*Anry / Hö, s. 128).

*Gerçek olan bir şey varsa, kasaba taranacak ve **ne / yapıp edilecek** Apollon'un şeyi bulunacaktı (*Anry / Aş, s. 68).

*İşte, **biz** son oturduğumuz evden bu yüzden **çıkarıldık** (*Llm / Ke, s. 98).

*İşyerinde ivedi yakılan o sigaralar**, biri / unutulmuş**, İkincisi yakılan sigaralar, üst üste çekilen dumanlar, hiç tatlı değildir (*Odya / Zizy, s. 84).

*İyi ama kim kızını verecekti deli Celale, **kim** bu özveride **bulunacaktı**?* (Llm / Kmv, s. 9)

*İyisi mi dedik, nasıl olsa **biz** bu ülkede dargelirli olmakla adamdan **sayılmıyor**, direkten **sayılıyoruz** (*Odya / As, s. 50).

***Kim** ki eli böğründe boş dururken **görüldü**, öteki onu dürttü ve dedi ki: "Sözümüz büyüktür. Elini böğründen çek, tut işin ucundan."* (Odya / Yu, s. 15)

*Olmuş amma, **bu** / böyle **kapanmaz ki**, böyle gelip de kara sakallı Ali'nin, kara sakallarını Abit'in tütün kokan ellerine sürmekle bitmez ki (*Odya / Dk, s. 198).

*Salt bu işten **kimse / sorumlu tutulmasın** diye (*Odya / Kkk, s. 60).

*Şuna bak, niye diyor, **burası** / Fransızlara **kiralanmıştı**, giremezsiniz (*Odya / As, s. 51).

*Tarihte her ne denli eşek sütü olarak **biliniyorsa** da, hayır eşek sütü değil, **bu** ilçenin Güzellik Suyudur (*Odya / Gs, s. 182).

*Ya bak gördün mü işte, bu garantili, hem de çok garantili, çünkü bugüne dek kim kendini asmışsa, veya **kim / asılmışsa**, yüzde yüz ölmüş (*Odya / Kkk, s. 65).

Yıkılıyor** yahu **orası (Odya / Bhb, s. 103).

*Yorulan paşalara, ol hünkârların âdetü üzre olup, bir yalu verülür, **kendisi** boğaz kenarında istirahate **tevdi edülür idi (***Llm / Kd, s. 35).

4.1.1.2.2. Sözcük Öbeğinden Oluşan Özneler

ANRY, ODYA, LLM adlı öykü kitaplarında yüklemi edilgen çatılı fiillerden oluşan cümlelerde sözcük öbeğinden oluşan öznenin bulunduğu 209 cümle tespit edilmiştir.

4.1.1.2.2.1. Belirtili İsim Tamlamasından Oluşan Özneler

ANRY, ODYA, LLM adlı öykü kitaplarında yüklemi edilgen çatılı fiillerden oluşan cümlelerde belirtili isim tamlamasından oluşan öznenin bulunduğu 50 cümle tespit edilmiştir.

*"Git oğlum, Vecihi Amcana da haber ver gel, ne de olsa **mahallenin büyüğü sayılır**, o da gelsin" dedi* (Llm / Da, s.81).

*(...) **böyle koni gibi sivri sivri, parlak parlak şeylerin ucu / görünüyor (***Odya / Mb, s. 32).

*(...) bu gördüğüm **baklavanın dilimleri**, şöyle yan yana **kesilmiş (**...)* (Llm / Bö, s.14)

*(...) **ilkokul öğretmenlerinin içinden, isteklilerinden, müdürlüğe uygun birisi** / yönetimce onaylanarak **müdür yapılıverir** bir gün içinde* (Anry / Bsö, s.108).

*(...) müdür yardımcısı demek, **okulun disiplini, düzeni, hepsi /** ondan **sorulur*** (Odya / Gh, s. 187).

*(...) sonra yavaş yavaş **tabutun kapağı / aralanıyor** (...)* (Anry / Bgö, s. 27)

*"Sayın bakan emir verdiler, ben onu bunu bilmem, iki gün içinde **Apollon'un şeyi / bulunacak**"* (Anry / Aş, s. 67)

*A be oğlum, a be aslanım, hiç Sarı İsmail anlatılır da **köyün güzelliği çirkinliği, büyüklüğü ufaklığı, konukseverliği sevmezliği / anlatılmaz** mı? Elbette anlatılacak (...)* (Anry / Si, s. 82)

*Aboov, **adamın kaşları / çatıldıkça çatılıyor**, adam oluyor ekşi koruk (...)* (Anry / Bgö, s.32)

*Ama bir yandan **Azrailin boğazı** / iyice **sıkılıyor idi*** (Anry / Anry, s. 54).

Ama en çok benim üstüm başım, ***benim sıram / aranıyor*** *(*Odya / Gh, s. 189).

*Aman aman, iyi ki şu kocaman tabelayı bir yağışlı günde yürütmüştü ki ne tabela, koca duvar oldu çıktı, yana, "****Bu Binanın Çatısı*** */ İzohamla* ***Kaplanacaktır****."* (Llm / Tö, s. 174)

Az sonra ***malmüdürünün arka kapısı / açılmış****, evet o geliyor* (Anry / Kbkg, s. 15).

Babamın gözleri / kapandı*, annem çığlığı attı (...)* (Odya / Btöa, s. 145)

Bir açıyor tencerenin kapağını Neriman, bir ***dağılıyor / pastırmalı kuru fasulyenin kokusu*** *odaya* (Anry / Pö, s.210).

Biz, babam, şaşkın şaşkın birbirimizin yüzüne bakarken, ***ayının başı*** *kapıdan* ***göründü*** *(*Odya / Odya, s. 7).

Bunun cezası ne olacaktı, ***bunun hakkı*** *nasıl* ***alınacaktı****?* (Odya / Dk, s. 202)

Çaylarımızın fırt fırt sesi / duyuluyor*, tıs yok, babam başını kitaptan ha kaldırdı, ha kaldıracak, bakalım neye zam olacak?* (Anry / Zf, s. 186)

Daha yararlanın düşünmeden, ***alanın yöresi / kazılmaya başlandı*** (Odya / Mb, s.28).

Daha yeni yeni iştahı açılmıştı kaç gündür. Yine ***iştahı kapandı Zihni Bey'in*** (Anry / Sö, s. 45).

Eh sonu belli, deli birken iki oldu mahallede, ***Deli Sadullah'ın pabucu dama*** *yavaş yavaş* ***atılmaya başlandı (****...)* (Anry / Kdi, s. 144)

Gerçek olan bir şey varsa, kasaba taranacak ve ne yapıp edilecek ***Apollon'un şeyi / bulunacaktı*** *(*Anry / Aş, s. 68).

Gizli yapının o açık olan yeri / kapanmış*, bir gecenin içinde nasıl* ***kapanmış*** *şaştık kaldık (*Odya / Mb, s. 31).

Gün ağarırken ***Âpollon'un şeyi****, "Zihni Marka" olarak* ***hazırlanmıştı*** *(*Anry / Aş, s. 73).

Hele ***Veli Öğretmenin planı*** *öyle ince ayrıntılarına dek* ***yazılmış*** *ki, öyle olur (*Anry / Bsö, s.112).

Hiç ***vatandaşın bu işte yarışı kazandığı / görülmüş mü*** *ki ben kazanayım (*Llm / Ms, s. 116).

Hüsnü Bey'in sesi */ tekrar* ***duyuldu (***Llm / Da, s. 83).

İki güne bir ***sıramın üzeri / inceleniyordu*** *(*Odya / Gh, s. 188).

İlin öğretmeni / seçilir*, kırk beş yıllık mı, yoksa elli yıllık mı öğretmendir, çoğu zaman da ilkokul müdürüdür bu yılın öğretmeni, çalıştığı okul eskimiştir,*

kendisi eskimemiştir, eski okulun yerine yeni okul yapılmıştır **(**Anry / Ög, s. 116).

İyi de arkadaşlar, hangimiz ilk sırayı alacak, ilk olarak ***kimin borcu / ödenecek****?* (Odya / Bhb, s. 115)

Kaşları / çatıldı / Murat Beyin*, sanki kendisine "İki ruhlu" demişim gibi (...)* (Odya / İrm, s. 134)

Niye ***yıkılmadı*** *öyleyse* ***Hasan'ın kondusu****?* (Llm / Tö, s. 171)

Not: ***Organın on santimetre olduğu / sanılmaktadır*** (Anry / Aş, s. 68).

O at suratlı ***müdüranımın her bir yeri*** *bir artistinkine* ***benzetildi****, ille de gözleri… (*Odya / Fbga, s. 161)

O çalkalanmanın ardından ***füzenin yararları / konuşuldu*** *mahallede (*Odya / Mb, s. 32).

O kapının iki kanadı */ ardına kadar* ***açılmış****, fabrikadan çıkan insanlar oraya akın akın giriyorlar idi (*Odya / Nioy, s. 49).

Odanın içi *çiçekten, daldan* ***geçilmiyor*** *(...)* (Anry / Say, s. 166)

Ol kabakların *yerde düzgün durabilmeleri için, alt taraflarına düz tahtalar koyularak,* ***dipleri / düzleştiriliyor*** *idi (*Llm / Kd, s. 36).

Olmazdı canım böyle bir şey, ***vatanın milletin parası****, böyle şeyler için* ***çarçur edilemezdi****, ne demekti, tastamam otuz milyon lira, okul yapılırdı iki tane, yol yapılırdı birkaç kilometre (*Llm / İpgdt, s. 57).

Otelde yapılan araştırmada bir adet ***Apollon heykeli / bulunmuştur****. Heykel müzeler müdürlüğü tarafından incelendiğinde* ***çok değerli olduğu /*** *anlaşılmıştır (*Anry / Aş, s. 67).

Öteki köşenin simitçisi *"Vah vah, öldü arkadaş" diyerekten dördüncü günü daha iyi iş yapan köşeye* ***konmuş idi****.* (Odya / Yu, s. 23).

Sonra ***evlerin, dükkânların*** *ederi artacak,* ***yolu /*** *düzgün* ***yapılacak****, otobüsler düzgün çalışacak (*Odya / Mb, s. 29).

Söylentiler arasında, ***ol kabakların methünü bir huzura varışta, ol zamanın hünkârına söylemiş olduğu da / rivayet edilir idi (***Llm / Kd, s. 36).

Şimdi ***bizim alacaklarımız*** *sıraya* ***konacak****,* ***ücretinin ancak dörtte biri / haczedilebiliyor****, onun için önce sıraya ben gireyim, nolur (*Odya / Bhb, s. 115).

Şimdi ***bu çocukların tümü*** *o yıl, karnelerinde, ama iki karnelerinde de her derslerinden en yüksek notu alarak mı "Yılın Sınıfı"* ***seçilmişlerdir****?* (Anry / Ög, s. 117)

Şimdi bu para da senin parana eklenince... Yo yo, olsa olsa ***senin paran*** *onunkine* ***eklenir****, o zaman her öğün et, her öğün baklava (...)* (Odya / Fbga, s. 161)

Taşındıktan bir gün sonra izinli olduğum bir öğle zamanı ***viranhanenin kapısı / çalındı*** *(*Odya / Bhb, s. 115).

Var, dedim, en iyisi kura çekelim arkadaşlar, kurada kim birinci olursa, ***maaşımın dörtte biri****, ilk kez ona* ***ödenmeye başlasın*** *(...)* (Odya / Bhb, s. 116).

Yemin olsun, ***kaymakam beyin sabahleyin Naci Bey'in evinden çıktığı /*** *meteorolojici İhsan Bey'in karısı tarafından, en küçük çocuğun altını değiştirirken* ***görülmüş*** *(*Llm / Kdö, s. 49).

4.1.1.2.2.2. Belirtisiz İsim Tamlamasından Oluşan Özneler

ANRY, ODYA, LLM adlı öykü kitaplarında yüklemi edilgen çatılı fiillerden oluşan cümlelerde belirtisiz isim tamlamasından oluşan öznenin bulunduğu 39 cümle tespit edilmiştir.

"4-A Sınıfı*, Yılın Sınıfı* ***seçilmiştir****. Kutlarız."* (Anry / Ög, s.117)

"Olacak şey değil. Bir de ***kaçakçılık sabıkanız / görülüyor****."* (Llm / Skd, s.42)

(...) başta ***meyve suyu****, ama öyle şişeli değil, yeni* ***sıkılmış****, yumurta, ama nasıl rafadan, rafadanın ühüü kaç türü, az pişmişi, çok pişmişi, orta pişmişi (...)* (Odya / Kkk, s.67)

(...) öyle yalnızca ***çarşaflara bürünme devri / kapanmış*** *(...)* (Anry / Bgö, s. 26)

"Akaryakıt maddelerine yüzde yirmi beş zam yapılmıştır. İkinci bir emre kadar ***akaryakıt satışları / durdurulmuştur****."* (Anry / Zf, s. 183)

"Amma duyduma güre otuz milyon bangnot gelmiş bankaya ki, ***yeni hükmet binası / yapılsın*** *diyerekden..."* (Llm / İpgdt, s.55)

"Bu İnşaatta ***BCA Sıhhi Su Tesisatı Malzemeleri / Kullanılmıştır****."* (Llm / Tö, s.172)

"Bu İnşaatta ***Kral Alüminyum Doğramaları / Kullanılmıştır****."* (Llm / Tö, s.172)

"Bu inşaatta ***Otomatik Kaldırır Asansörleri / kullanılmaktadır****."* (Llm / Tö, s.174)

"Bu İnşaatta ***Otomatik Kaldırır Asansörleri / Kullanılmıştır****."* (Llm / Tö, s.172)

"Bu inşaatta ***Ses Geçirmez TS Tuğlaları / kullanılmıştır****."* (Llm / Tö, s.174)

"Bu İnşaatta ***Teneke Döküm Şofbenleri / Kullanılmaktadır****."* (Llm / Tö, s.172)

"Bu inşaatta ***Yutar Küvetleri / kullanılacaktır****."* (Llm / Tö, s.174)

“Dikkat dikkat, ***yedi numaralı kapı sinyali*** */ sizin oradan* ***alınmaktadır****, betayı çalıştırın, kızıl ötesi ışınları devreye sokun, kırmızı alarmı verin” diyerekten ellerindeki makinelere bağırıyorlar idi (*Anry / Anry, s. 52).

*“Gaymıkam bey” dedi, “****yeni hökmet gonağı mı*** */* ***yapılıyormuş*** *duydumuza göre?”* (Llm / İpgdt, s.56)

“Hem vallaha hem billaha, bundan sonra bize ***vatandaş işlemi*** */* ***yapılacakmış****, çünkü bu ülkenin has adamı bizmişiz, gazı tuzu ekmeği artık hiç düşünmeyecekmişiz.”* (Anry / Vo, s.75)

Ama yetmedi ki bu tabela arka duvara, yanına “Bu İnşaatta ***Yutar Küvetleri / Kullanılacaktır****” tabelasını koydu* (Llm / Tö, s. 173).

Az sonra ***çay bahçesi*** */* ***görünecek****, nasıl edeceğim, nasıl yapacağım, elim kayıp gitmese cebime, çekip çıkarmasa sigara paketini (*Odya / Zizy, s. 90).

Böyle karadan Haliç’e indirilen ***gemi resimleri*** *de /* ***yapılmış****.* (Anry / Bsö, s. 112).

Bu "Neden?" sorusu */* ***takıldı*** *kafasına* (Odya / Fbga, s. 157).

Çocukların önlerinde de ***tarih atlasları / açılmış****, defterlerine tahtadaki kroki kopya edilmiş* (Anry / Bsö, s. 112).

Çok gürültü oldu, çok ışıklar saçıldı, ***çok araç sesleri*** */* ***duyuldu*** (Odya / Mb, s. 31).

Çok sürmedi, bu balonun ardından iki ay mı geçti, üç ay mı, gizli yapının duvarları boyunca görevliler dizildi ve de bize ***'Yaklaşmayın" buyruğu*** */* ***verildi*** (Odya / Mb, s.30).

Demek beyinleri yıkanırken, bunların ***ses telleri de / yıkanıyor (***Anry / Hö, s. 131).

Eh, perhiz bu boru mu, hiç ***kabak haşlaması*** */* ***yenir mi****, üzerine çiğ mısırözü yağı dökülmüş; hiç elma yenir mi, suda pişirilmiş, efendime söyleyeyim, hiç* ***pirinç lapası*** */* ***yenir mi****, böyle tatsız tuzsuz?* (Anry / Eii, s. 216)

EMS 18 aygıtı / *hiç* ***bozulmadı****. Adı gibi, on sekiz yıl* ***bozulmadı*** (Llm / Eoa, s. 26).

Gelirdi büyüklerimiz, toplanırdık, el çırpardık, ***temel atma töreni*** */* ***yapılırdı****, büyüğümüz, 'Alın size işte fuar,’ derdi."* (Odya / Mb, s. 29)

Gözaltı kapısı */* ***açıldı****. Mehdi için açıldı (*Llm / Bg, s. 156).

Halılar keçeleşiyormuş karımın dediğine göre, nerede ***görülmüş / haftada bir halı yıkandığı*** *(...)* (Anry / Ui, s. 173)

Hangi gece bilmiyorum, bir gece mahallede ***sokağa çıkma yasağı*** */* ***kondu****, bilmedik, acaba salt mahalleye mi* ***sokağa çıkma yasağı*** */* ***kondu****, yoksa tüm kente*

*mi, ne radyomuz söz etti bundan, ne de gazetelerimiz, salt kapı kapı söylendi (*Odya / Mb, s. 31).

Hınzıra bak, nasıl geride kalıyor, çünkü az sonra ***çay bahçesi / görünecek*** *(*Odya / Zizy, s. 91).

İki ay içinde de ***aile kabinleri / hazırlandı*** *(*Odya / Gs, s. 182).

İşte o günden sonra kasabada tavla zarları Şencan'ın şansına atılmaya, ***domino taşları / Şencan'ın şansına konmaya, dama taşları / Şencan'ın şansına sürülmeye başlandı*** *(*Anry / Kbkg, s. 101).

Tahtada ***bir manav hesabı / yapılıyordu*** *(*Anry / Bsö, s. 114).

Ulan hiç koskoca kaymakama ***kabak dolması / verilir mi****?* (Llm / Kdö, s. 50)

Ve ***kira paraları*** *da Ali'lere yine Devlet Baba tarafından peşin peşin* ***ödendi*** *(*Llm / İpgdt, s. 61).

*Yandan, ayağındaki çorabı gördüm****, topuk tarafı / delinmişti****, kocaman (*Anry / Hm, s. 152).

Yazıldı, yazıldı. / ***Et işi / konuşuldu****, dört kişi üzerine aldı bu işi (*Anry / Ög, s. 121).

Yüksekokul öğrencisi *sınıfta kalmış idi, belge almış idi, hiçbir okulda okuma hakkı kalmamış idi, aldığı burslar bir hafta içerisinde geri isteniyor idi, bir yandan askere* ***çağrılıyor idi****, şebekesini üç gün içerisinde dekanlığa teslim etmezse, çok ağır cezalara çarptırılacağı ufacık bir pusulayla haber veriliyor idi (*Odya / Yu, s. 24).

4.1.1.2.2.3. Zincirleme İsim Tamlamasından Oluşan Özneler

ANRY, ODYA, LLM adlı öykü kitaplarında yüklemi edilgen çatılı fiillerden oluşan cümlelerde zincirleme isim tamlamasından oluşan öznenin bulunduğu 8 cümle tespit edilmiştir.

"Kraliçe Kleopatra'nın güzelliğinin nedeni / anlaşıldı (Odya / Gs, s.182).

*"****Bu İnşaatın Cam İşleri*** *İstanbul Cam Sanayi Tarafından* ***Yapılmaktadır****."* (Llm / Tö, s.172).

Ayakkabıları pırıl pınldır, yollar çamur olsun, su olsun, ***bizim müdür beyin ayakkabıları*** */ bundan hiç* ***etkilenmez****, sanki müdür bey hiç yere, çamura, suya basmadan uça uça gelir daireye (*Odya / İrm, s. 128).

Demirbaş listesinde ***EMS 18 aygıtının adı / görüldü*** (Llm / Eoa, s. 26).

*İlçeden daha çok **memur hanımlarının fotoğrafları / toplandı (***Odya / Gs, s. 182).

***Marş motoru ayarı** mı **yapılacak**, Gomonis Usta hayırlı işler!* (Odya / Gh, s.192)

N. ilçesinin en ünlü yemekleri** / açların önüne **kondu (Anry / Üy, s. 229).

*Yalnız, **heykelin erkeklik organının koparılmış olduğu** teknik uzmanların raporlarıyla **saptanmıştır (***Anry / Aş, s. 67).

4.1.1.2.2.4. Sıfat Tamlamasından Oluşan Özneler

ANRY, ODYA, LLM adlı öykü kitaplarında yüklemi edilgen çatılı fiillerden oluşan cümlelerde sıfat tamlamasından oluşan öznenin bulunduğu 99 cümle tespit edilmiştir.

*"Canım **serbest ticaret / yapılacak** işte. Yani orası gümrüklü bölge olacak..."* (Odya / Mb, s.29)

*"**Gizli bir şey / yapılıyormuş**."* (Odya / Mb, s.28)

*"Olmaz Abdürrezzak Bey, işte **bu sabıka** sizin gibi bir adam için olamaz. Mutlaka yanlış **yazılmış**."* (Llm / Skd, s.42)

*"Şimdi **bu hainler / hiç görünmezler mi** öğretmenim?"* (Anry / Hö, s. 127)

*(...) bu konuda ülkelerinde **iki kitap / yazılmış** (...)* (Anry / Bgö, s.25)

*(...) **tüm alınanlar** okula en yakın ev olan bizim evde **toplanacak (***Anry / Ög, s. 120).

*"Akaryakıt maddelerine **yüzde yirmi beş zam / yapılmıştır**. İkinci bir emre kadar akaryakıt satışları durdurulmuştur."* (Anry / Zf, s.183)

*"Canım paa duu mu heç, gemiş ki bu paa, bu memlekete **faydalı bişi / yapılsın**."* (Llm / İpgdt, s.59)

*"Efendimiz, **bu madalya** size on sekiz yaşındaki altıncı eşinizi aldığınızın sabahı **verilmiştir**."* (Llm / Dm, s.30)

*"Efendimiz, **o madalya** da size halka çörek dağıttığınız gün **takılmıştı**."* (Llm / Dm, s.30)

*"Efendimiz" dedi başbakan, "artık halkımız ayağına don giymiyor, işte bunun şerefine **bu madalya / takıldı** size."* (Llm / Dm, s.34)

*"Giz **bi haklar, bi hukuklar / verilecekmiş** ki bize."* (Anry / Vo, s.81)

*"Hiç, kesinlikle. **Bu mide** başka türlü düzelmez, baksanıza* mide *berbat olmuş. Allah korusun ilerde **delinebilir**, kansere çevirebilir."* (Llm / Llm, s. 184)

*"İki paşanın biden geçdiği tulisdik daşımız vakene, niçin bu gasbaya şöle gözelcene **bi iki otel / yapılmasın**?"* (Llm / İpgdt, s.59)

*"Nasıl, babanızın falında **herhangi bir zam / görünüyor** mu bugün için?"* (Anry / Zf, s. 189

*"Ohh, dünya varmış be! **Çok öyküler / yazılır** amma insan bir kez dünyaya gelir!"* (Llm / Tyob, s.133)

*"Tez" dedi, "tez bana **bir madalya daha / hazırlansın**. Sol kolumdaki madalya sayısı sağdan bir eksik."* (Llm / Dm, s. 32)

*"Vallaha, **bu adamlar** vatandaşı vatandaş yapmadıkları için **alaşağı edilmişler*** (Anry / Vo, s.78).

*A be oğlum, a be aslanım, hiç **Sarı İsmail / anlatılır** da / köyün güzelliği çirkinliği, büyüklüğü ufaklığı, konukseverliği sevmezliği anlatılmaz mı? Elbette anlatılacak (...)* (Anry / Si, s. 82)

***Adamın söylediği rakam**, kafama ucu kalın beton çivisi gibi **çakıldı**; ama nasıl çakılma, her sayısında bir balyoz, her sayısında bir çekiç* (Llm / Bö, s. 17).

*Ah anacığım ah, eşeleye eşeleye bir gün n'olacak, altımız boşalacak, altımız boşalınca **koskoca devletimiz** ne olacak, gümbür gümbür **yıkılacak*** (Anry / Hö, s. 127).

*Ah ustacığım, hemen siz geliyorsunuz o anda usuma, siz ustam, size **böyle bir şey / yapılsaydı**, ah ah!* (Anry / Nsnk, s. 136).

*Aha **bir noktacık, bir karacık,** en büyük haritada **görünmez** en büyük büyüteçle (*Anry / Si, s. 82).

*Akşama doğru sayın başkanın sol koluna **akrep kuyruğu şeklindeki altından yapılmış madalya / takılıyordu*** (Llm / Dm, s. 32).

*Altında da ayrıca bir not vardı: "Turizme hizmetleri görülenlere **on bin lira ödül / verilecektir**."* (Llm / So, s.140)

*Ama **her şey / bozulur**, elektronik saat yalan söylemez idi* (Odya / Yu, s. 21).

*Ama kırk dört kişilik sınıfta **bu konu**, öğretmenlerinin yanında **konuşulmaz ki*** (Anry / Ög, s.118).

*Aman Allah, öyle bir şen, öyle bir can indi ki otobüsten, bir anda **kahvedeki tavla takırtısı, domino şıkırtısı, kahve gürültüsü / kesiliverdi*** (Anry / Kbkg, s. 97).

*Bana bakın, **böyle önem verilen bir şey** masa başında oturarak **aranmaz (***Anry / Aş, s. 69).

*Bazen, bir madalyanın kendisine ne için verildiğini çıkaramaz, o zaman madalyacıbaşısını çağırtır; "**Bu madalya** bana ne için **verilmişti**?" diye sorardı* (Llm / Dm, s. 29).

***Beş film / çekildi**, mide sarkması ve ülser* (Anry / Eii, s. 221).

*Bir ay gibi kısa bir zamanda **büyük havuz / hazırlandı** (*Odya / Gs, s. 182).

*Bir ay sonra savcının memleketindeki sabıka kayıt defterine **şu not / düşüldü*** (Llm / Skd, s. 44).

*Bir çocuk azıcık mızmızlandı diye, tencere katledilip, tutup da komşuya **dört dolma / gönderilmez*** (Odya / Zizy, s. 90).

***Bir haber / yayıldı** ki köyde, komşu köyün en güzel kızım kaçırmışlar* (Odya / Dk, s. 200).

*Birçok evlere girip çıkıyor, girerken evde **hiçbir ses / duyulmuyor**, ama çıkarken ardında bir yığın ağıt figan bırakıyor idi* (Anry / Anry, s.49).

***Böyle kadınlar / aldatılır**, oh iyi eder, canıma değsin, daha bir rakamı doğru dürüst yazamıyor, üstelik de şef yapmışlar, eh yaparlar, kim bilir torpili kimdi (...)* (Odya / Mba, s. 122)

***Bu aygıt** dairenin işleri çabuk görülsün diye **gönderilmemiş miydi** ha, **onca para**, oracıkta dolabın üzerinde gelen geçeni izlesin diye mi **verilmişti**?* (Llm / Eoa, s.25)

Bu görev** kendisine **verilmiş idi (Anry / Anry, s.49).

***Bu kadarcık bir tören / yapılmalıydı** Bayram Ali Bey'in yeni giysisi için, elli liralık bir tören* (Llm / Üebab, s.94).

***Bu makineler** niçin **yapılmış**, kadınların elleri pürtük pürtük olmasın diye, yorulmasınlar diye, işlerini çabuk görsünler diye* (Odya / Bhb, s.107).

*Bu seslerin içinde bile **bir ses /duyulur** ki, kemani udi, "Kaderimin oyunu bu" yineler durmadan* (Odya / Nioy, s.48).

*Bu zamanda hiç **peşin bir şey / alınıyor mu** beyefendi?* (Odya / Bhb, s. 105)

*Buzdolabı mutfağın baş köşesine kurulmuş, içine **şişe şişe sular / konmuş**, suların arasına da ufacık boylu rakı şişesi yerleşmişti (*Odya / Bhb, s. 113).

*Çocukların önlerinde de tarih atlasları açılmış, defterlerine **tahtadaki kroki / kopya edilmiş*** (Anry / Bsö, s. 112).

*Çok gürültü oldu, **çok ışıklar / saçıldı**, çok araç sesleri duyuldu* (Odya / Mb, s. 31).

*Dilekçe işlemeye başlamış da, hangi yerlere verilen **hangi dilekçeler** uyur da uyur, yıllar yılı çoluğa çocuğa toruna karışır sumen altında **unutulur**, hiç verilen dilekçe hemen işlemeye başlar mı?* (Anry / Bsö, s. 110)

***Dört çığlık** / birden **atıldı**, küçük elini yıkıyordu hâlâ* (Llm / Üebab, s. 95).

*Dünyada bir tane örnek çiçek bahçesi olacak, çok gizli bir şekilde **yeni türler** / **üretilecekmiş**, onun için böyle **gizli tutuluyormuş** (*Odya / Mb, s. 30).

*Eh **bunca adam** nerden **alınacak** elbette bu mahalleden, o zaman kaç işsize iş!.. (*Odya / Mb, s. 29)

Emme şey, olu mu heç, bu paa bizim gasba için gememiş miydi, gasbada ***bişi /yapılsın** diye gememiş miydi?"* (Llm / İpgdt, s. 58)

*Eşeğin boynuna **bir ip** / **bağlanmış**, ucuna da bir halka, halka da uzunca ipe geçirilmişti (*Odya / Ek, s. 37).

*Evet, şekere **yüzde yirmi oranında zam / yapılmıştı** ve haberlerde bir bayan; "Yarından sonra küp şu denli, toz bu denli" diye sayıp duruyordu (*Anry / Zf, s. 185).

***Felekten bir gün** böyle **çalınır** (*Odya / As, s. 50).

*Ferman verüle, cümle tımarlara, cümle zeametlere duyurula, **bahseylediğim kabaktan** bol bol **yetiştirile** (*Llm / Kd, s.37).

***Göründü** / **Kara Hasan** yamaçta, bakalım ne olacak bu maçta?* (Anry / Si, s. 85)

*Gözleri merdiveni aradı. **Emektar merdiven**, bahçenin bir köşesinde yere **yatırılmış** duruyordu (*Llm / Da, s. 77).

*Haftada bir kez, **giysinin üzerindeki tüm madalyalar**, sarayın madalyacıbaşısı tarafından bir bir yerinden **sökülür**, **çıkarılır**, sonra bir güzel parlatıldıktan sonra yine giysinin aynı yerlerine **takılırdı** (*Llm / Dm, s. 29).

*Hangi yana baksa, hop **kendisine bakan başlar** / başka yana **çevriliyordu** (*Anry / Sö, s. 42).

*Hayır dünyada olmazdı, **bu kayıt** buraya **yanlış düşülmüştü** (*Llm / Skd, s. 41).

*Hem **o pastırmalar** senin için **yapılmıyor** ki (*Anry / Pö, s. 208).

*Her gelen üst, her gelen ast bu dosyanın içine bir şeyler koymazsa olur mu hiç, **yeni bir müdür mü** / **atanmış** şubenin başına: "Hıım getirin bakalım bana şu azılıların dosyalarını."* (Anry / Göuh, s. 10)

*Hiç **o yemek** / **yenir miydi**, rakı boğardı insanı, köfte zehirlerdi (*Odya / Fbga, s. 159).

*Hiç zararı yokmuş gibi **görünür** ama, ayakkabıyı can evinden vurur (*Odya / Ayk. s. 96).

*Hop, **mis gibi kokulu çaylar / yinelenirdi (***Odya / Zizy, s. 87).

*İlin öğretmeni seçilir, kırk beş yıllık mı, yoksa elli yıllık mı öğretmendir, çoğu zaman da ilkokul müdürüdür bu yılın öğretmeni, çalıştığı okul eskimiştir, kendisi eskimemiştir, eski okulun yerine **yeni okul / yapılmıştır (***Anry / Ög, s. 116).

*İlkin **haşlanmış yumurta / yenmiş**, Şencan bir buçuk tane yemiş (*Anry / Kbkg, s. 103).

*İşte bu demir kabaklarından bir tanesi hicri senesinde (**buradaki tarih / okunamadı**). o kadar uzadu, o kadar uzadu ki, İbni Abbas El Vakkas Paşa'nın yalusunun tam damına erişti (*Llm / Kd, s. 37).

*işte **bu madalya** size ülkede düzeni sağladığınız için **takılıyor (***Llm / Dm, s. 31).

*İşte Osman'ı o zamanlar bir sevinç kapladı, hani şu çok partili yaşama geçildiği zamanlar. Köyde **öyle nutuklar / çekiliyor** ki, Osman ahacık ufacık, yenicecik evlicik. Boru mu bu, kendisine vatandaş deniliyor* (Anry / Vo, s. 75).

*İyi de yer çok büyük muhtar, **gizli bir şey / yapılacaksa**, nasıl **saklanacak**?* (Odya / Mb, s. 26)

*Kayıtlarda **görülmedi / öyle bir temel**, madem öyle hazır var bir temel, isterseniz onun üzerine bir şeker temeli atalım.'*(Anry / Ta, s. 90)

*Kaymakam kendine bir göz odacık bulmuş, ama ardı ardına atanan memurlara **yeni yeni çadırlar / kurulmuştu (***Odya / Gs, s. 179).

*Küt topuk, laap taban, cırk burun, unutma arkadaş **ayağının altındaki en değerli giysin**, demirden değil, taştan değil, senin gibi deriden **yapılmış (***Odya / Ayk. s. 99).

*Müdürünün bu sevgi ve övgülerinin karşısında bile ciddiliğini hiç bozmaz, **o yüz** komik durumundan ötürü sırıtıyor gibi **görünse** bile Hâlim Bey hiç sırıtmazdı (*Anry / Say, s. 161).

*Nasıl usuma gelmemiş, baklavacının zararı neyse veririm, hayır zarar etmeden de, sanki içinden **iki dilim / yenilmiş** gibi, iki dilim parası eksik alırım verdiğim parayı (*Llm / Bö, s. 21).

*Numaranın bu kez tersini yapmaya çalışıyorum, çalışıyorum diyorum, hiç o hırgür arasında **bu numaralar / yapılır mı**, ah ne yaparsın ki ekmek parası ustacığım yapmaya çalışıyorum (*Anry / Nsnk, s. 138).

O Deli Sadullah *ki, hangi kapıyı tıkırdatmışsa, hop dakikasında kapı açılmış, içeriye* ***buyur edilmiş*** *ister evin erkeği evde olsun ister olmasın, hiç önemli değil, Deli Sadullah en değerli konuktur (*Anry / Kdi, s. 140).

O gece elmalar bir daha tek tek elden geçirildi, sonra her birine ***süslü püslü kâğıtlar / sarıldı****, sandıklara yerleştirildi, dört dükkân ötedeki Rıza Bey'e kilosu kırk beş liradan devredildi (*Llm / Eö, s. 74).

Olan namuslara olmuştu ama, varsın olsundu, onlar için yine ***çamur çirkef / bulunurdu****, ama* ***bunca turist*** */ bir arada* ***bulunamazdı (***Odya / Gs, s. 184).

Öyle ki, orada da teknoloji hayli gelişmiş, ***öyle yılanlar / yapılıyormuş*** *ki korkutmak için, bir sokması eksik, çıngırağı, hışırtısı, ıslığı, kıvrılması, açılması, yaylar çize çize kaçması, hatta soğukluğu bile (*Anry / Bgö, s. 28).

Öyleyse ***koskoca bir sınıf,*** *hem de hiçbir bireyi eksiksiz olaraktan nasıl "Yılın Sınıfı"* ***seçilmişlerdir*** (Anry / Ög, s. 117).

Paket yapıldı, ***bir yazı / yazıldı****: "Apollon'un şeyi, kaçak kazının yapıldığı yerden yüz elli metre doğudaki bir çınar ağacının dibinde, tepesi yukarı gelmiş durumda bulunmuştur. Saygıyla sunulur."* (Anry / Aş, s. 74)

Sabahleyin yine sorgular başladı, yine ***kaçak kazının yapıldığı yer / arandı****,* ***Ramazan'ın ilişki kurduğu kişiler /*** *bir bir* ***sorguya çekildi****, hatta eskiden antikacılık yapan birinin evi de arandı (*Anry / Aş, s. 72).

Sen neyi mi düşüneceksin, ah ah dosyaların en kötüsü poliste açılan dosyadır. İşte ***böyle bir dosya / açıldı mıydı*** *hakkında, okuldaki dosya ne ki, müdür yazar, öğretmen yazar, akıllıdır, çevresiyle iyi geçinir, müziğe karşı eğilimi vardır, büyüklerine saygılıdır, dır dır dır (*Anry / Göuh, s. 8).

Şimdi insanın şöyle ilçeye uzanan bir yolu oldu muydu, sonra da ***bu yol / kapandı mıydı****, mümkünatı yok yolsuz durulamıyor (*Anry / Ta, s. 94).

Şöyle bir yöreme baktım, gerçekten ***oturduğum salon*** */ çok iyi* ***döşenmişti (***Anry / Rcko, s. 15).

Ta bir ucunda ***kocaman bir açıklık / bırakılıyor****, acaba niye?* (Odya / Mb, s. 28)

Tüm gecekondular / yıkıldı*, ama Hasan'ın kondusuna dokunmadılar (*Llm / Tö, s. 171).

Tüm toplananlar *24 Kasım günü bir arabaya doldurularak öğretmenimizin evine* ***götürülecek****. Evet şimdi anlaşıldı sanırım (...)* (Anry / Ög, s. 120)

Ülkemizde kale çok, haydi ***turistik bir kale*** */* ***yapılıyor*** *desek, gerek yok, atalarımızdan kalma kale çok (*Odya / Mb, s. 28).

Üstlerindeki giysiler eskidi, beklediler, ***evdeki bulgur / tükendi****, beklediler, gaz tuz bez bitti, beklediler (*Anry / Vo, s. 77).

Villaların arasındaki boş alana ***uzunca bir ip / gerilmişti (***Odya / Ek, s. 37).

Yani durum onu gösteriyor ki, ***bu ilçe*** *kendi yağıyla* ***kavrulacak****, kabuğunu yırtmasını bilecek (*Odya / Gs, s. 179).

*Yazar, yapıtını eline aldı, sayfalarını karıştırdıktan sonra; "****İçinden üç oyun, iki film çıkartılan bir roman /*** *öyle kolaycacık* ***yazılır mı****? Bazı günler canım hiç konuşmak istemiyordu" dedi (*Anry / Rcko, s. 21).

Yorulan paşalara, ol hünkârların âdetü üzre olup, ***bir yalu / verülür****, kendisi boğaz kenarında istirahate tevdi edülür idi* ***(***Llm / Kd, s. 35).

Yüksekokul öğrencisi sınıfta kalmış idi, belge almış idi, hiçbir okulda okuma hakkı kalmamış idi, ***aldığı burslar*** *bir hafta içerisinde* ***geri isteniyor idi****, bir yandan askere çağrılıyor idi, şebekesini üç gün içerisinde dekanlığa teslim etmezse, çok ağır cezalara çarptırılacağı ufacık bir pusulayla haber veriliyor idi (*Odya / Yu, s. 24).

Zaten hayır beklenseydi, niçin ***kazalı araba*** *yan ederine* ***satılsındı****?* (Odya / Ayk. s. 98)

Zihni Bey kem küm etmişti, "Yeşil, zehir yeşili, o yeşil" falan demişti, ama söylediklerinden ***hiçbir şey / anlaşılmamıştı (***Anry / Sö, s. 43).

4.1.1.2.2.5. Ünvan Grubundan Oluşan Özneler

ANRY, ODYA, LLM adlı öykü kitaplarında yüklemi edilgen çatılı fiillerden oluşan cümlelerde unvan grubundan oluşan öznenin bulunduğu 2 cümle tespit edilmiştir.

Bu yüzden sinema patronu tarafından çok ***sevilir / Seyfi Bey*** (Llm / Sbg, s. 111).

Koyun Memed *boynunu bükmüş ki ağa kapısından* ***kovulmuş*** *gibi (*Odya / Kn, s.173).

4.1.1.2.2.6. Fiilimsi Grubundan Oluşan Özneler

ANRY, ODYA, LLM adlı öykü kitaplarında yüklemi edilgen çatılı fiillerden oluşan cümlelerde fiilimsi grubundan oluşan öznenin bulunduğu 3 cümle tespit edilmiştir.

"Vallahi efendim, Allah zengine 'Yürü ya kulum' demiş, onlar da yürümüşler, böylece zengin olmuşlar, biz de yürürsek, zengin olamayız ama belki bu açlıktan

*kurtuluruz, çünkü belki **bir ilgilenen / bulunur**, şu bizim ev kira, bakkal borç, maaş borcun umarına bakar."* (Anry / Üy, s. 226)

*Boy bin maşallah adı üzerinde fidan, gözleri yaprak yeşili, boynu dal, bir yüz var Fidan kızda, bir bakan şaşırır, **iki bakan / çarpılır*** (Odya / Dk, s.194).

Gereken / yapıldı** ve **yazıldı (Anry / Ög, s. 123).

4.1.1.2.2.7. Bağlama Grubundan Oluşan Özneler

ANRY, ODYA, LLM adlı öykü kitaplarında yüklemi edilgen çatılı fiillerden oluşan cümlelerde bağlama grubundan oluşan öznenin bulunduğu 4 cümle tespit edilmiştir.

*"Biz gerçekten yedi gün yedi gece uyumadık, yedi gün içinde bunca yasa çıkarılamaz, **bunca yasa ve YÖK kararı** uygulamaya **konulamaz (***Odya / Yu, s. 23).

*"Kız uykudan uyanırsa birden felç gelebilir" derdim, şıp diye **alkış ve ses / kesilirdi*** (Anry / Nsnk, s.135).

*Salt **İnci'nin başının altından çıktığı da / söylenemez (***Anry / Ög, s. 118).

*Yazabilmiş mi?" diye sorduk, çünkü **yazı makinesi de hesap makinesi de** çok az **kullanılmıştı (***Anry / Say, s. 162).

4.1.1.2.2.8. Edat Grubundan Oluşan Özneler

ANRY, ODYA, LLM adlı öykü kitaplarında yüklemi edilgen çatılı fiillerden oluşan cümlelerde edat grubundan oluşan öznenin bulunduğu 4 cümle tespit edilmiştir.

*Orhan Bey'in Kiti'sinin baş ağnları son bulduğu için, yine onun buyruğuyla bahçıvan İlyas tarafından **eşeğin kaşağısı bile / yapılıyordu (***Odya / Ek, s. 42).

*Öyle ki **hırsızlık yaptığı bile / söylenir**, hatta yakalanır, ama babası Hafız Mehmet köyün hocası olduğu için örtbas edilirdi (*Llm / Kmv, s. 7).

*Öyle ki, teknoloji ilerleyince şimdi **bu yılanların uzaktan kumandalıları bile / yapılıyormuş (***Anry / Bgö, s. 29).

*Ve **türkü bile / söylendi**, "O senin kahverengi gözlerin, gri gözlerin," diyerekten (*Odya / Fbga, s. 161).

4.1.1.2.3. Cümleden Oluşan Özneler

ANRY, ODYA, LLM adlı öykü kitaplarında yüklemi edilgen çatılı fiillerden oluşan cümlelerde cümleden oluşan öznenin bulunduğu 6 cümle tespit edilmiştir.

"Eğer ben bu sevdadan ölürsem, ***yazılsın*** *mezar taşıma,* ***"MEMURDU, EVLENEMEDİ"*** *diye (...)* (Odya / Mkv, s.81)

(...) birisinin "Yeter haydi artık gidelim" dediğini anımsıyorsun, sana dediğini anımsıyorsun, çok konuştun ki, ***uyarıldın****, çok konuştun ki,* ***"Haydi yeter artık" denildi*** *(*Anry / Psd, s. 65).

Beş kiloluk salça mı olsun, yoksa ayrı ayrı iki kiloluk salça mı olsun*, çok fazla* ***tartışılmadı*** (Anry / Ög, s. 122).

Hiç koskoca doktora ***"Sayenizde" / denir mi?*** (Anry / Eii, s. 216)

Onlara ***denmişti*** *ki:* ***"Görünüşü ay gibi, ama yarım ay. Yarım ayın sağ yanı açıktır, sol yanı kapalıdır."*** *(*Odya / Yu, s. 19)

Telefon kapanmadan önce mutlaka, ***"Baş üstüne sayın vali beyim" / denmiştir*** *(*Anry / Bsö, s. 107).

4.1.1.2.4. Farklı Görünümdeki Diğer Özneler

ANRY, ODYA, LLM adlı öykü kitaplarında yüklemi edilgen çatılı fiillerden oluşan cümlelerde öznenin yüklemdeki kişi göstergesinden anlaşılan 46 cümle tespit edilmiştir.

"Efendimiz, basur ameliyatı olduğunuzun gecesinde, siz daha kendinize gelmeden sayın başbakanımız tarafından ***takılmıştı****."* (Llm / Dm, s.30)

"Öyle bir ***açıldı*** *ki* ***efendi****." (Eteğin yırtmacı)* (Anry / Kbkg, s.99)

"Bana bak, ***izleniyorsun*** *bunu bil, bu devleti sana yıktırtmam bunu da bil" dedim ve çıktım dükkândan (*Anry / Hö, s. 131).

"Buyrun." Ah bana ***deniyor*** *(*Anry / Pö, s. 213).

"Efendim bozulursa bozulur, ***yaptırılır****."* (Llm / Eoa, s. 26)

"Efendim" dedi, "bir işe girişeceğiz de, işte bunun için benden bir belge istediler, dosyama ***bakılacakmış****, hani sabıkalarım falan için."* (Llm / Skd, s.39)

*"****Kaçırılır*** *ya, vali bugün üç kez telefon etti, n'oldu buldunuz mu diye."* (Anry / Aş, s. 72)

"Ne diyorsunuz sayın gazeteci bey, psikolog da moralinizi düzeltemezse bahçede geziyorsunuz, gerektiğinde gözaltında dışarı ***çıkarılıyorsunuz****,* ***eğlendiriliyorsunuz****, boyuna* ***sorguya çekiliyorsunuz*** *(...)* (Anry / Rcko, s.18-19)

"Neyse işte efendi, orda öyle bir ***açıldı ki!"*** *(etek)* (Anry / Kbkg, s.99)

"Şey yani nasıl ***keşfedildiniz****, şimdi sanırım geçen yıl bu zamanlar yazar değildiniz?"* (Anry / Rcko, s.16)

*"Yaa yaa" dedi Ademali. "****Yapılsın*** *ki memlekete paa gazandısın* (Llm / İpgdt, s.59).

Anlat da, anlattığının içinde Şencan olsun da; ***dinleniliyordu****, hem de ağzı açık ayran delisi gibi, aaaa!* (Anry / Kbkg, s. 102)

Baktı gördü ki Osman, Celal hergelesiyle ***uğraşılamayacak****, ne yapsın kahvenin yanından geçerken onu çağırdı* (Llm / Kmv, s. 8).

Bana bıldırcın avlayıp da getirecekmiş, ördek avlayıp da getirecekmiş, ***başına çalınsın*** *senin e mi?* (Odya / Yu, s. 23)

Bazen de şu en uçtaki perdenin ucunda bir iki tane ***saplanmış olurdu*** *(*Odya / Kkk, s. 65).

Bilinirdi ki*, bu saha devletin ve devlet buraya gerektiği zamanda, gerektiği günde bir şey yapacaktır; ama ne?* (Odya / Mb, s. 25)

Bir gün sonra okul müdürü tarafından ***sorguya çekildim*** (Odya / Gh, s. 187).

Biri öğretmen idi, yedi gün ortada görülmeyince şüpheleri üzerine çekti ve görülen lüzum üzerine işine ***/ son verildi*** (Odya / Yu, s.23).

Bizim oturduğumuz kahveden de ***kovuldu*** *(*Odya / Mb, s. 33).

Bu Veli Bey'in yetiştireceği nesil mi, yani soy mu, biz öğretmene saygı gösteririz, ama Veli Öğretmene nasıl ***saygı gösterilir*** *müdür beyciğim rica ederim sorarım size (...)* (Anry / Bsö, s.109)

Çeşitli yayınlarla, yollarla ***duyurmaya başlanıldı*** *(*Odya / Gs, s. 182).

Çevir ***çevrilmez****, sok girmez, çek çıkmaz; ama az kafa çok güç olduktan sonra bir aygıtın kapağını açmak zor değildi ki* (Llm / Eoa, s. 27).

Çok kötü ***karşılandılar*** *(*Odya / Yu, s. 22).

Daha nasıl ***adam olunurdu ki****?* (Odya / Fbga, s. 155)

Demek oğlanın bekârlık çanına tak dedikçe, hep kafasını bu işe çalıştırır, "Eğerkim bir kız kaçıracak olsam, nasıl kaçırırım" diye, bunun üzerinde ***kafa uğraştırılmış*** *(*Odya / Dk, s. 200).

*Eh, **yendi**, **içildi**, yatma zamanı geldi. Hiç kaymakam bey bu saatten sonra evine bırakılır mı?* (Llm / Kdö, s. 48)

*Elmanın kilosu kaça, **alınır mı** hiç eve?* (Anry / Üy, s. 230)

*Evet, bir santim daha **uzatılsa** iyi olacaktı (*Llm / Üebab, s. 94).

*Falanca devlet kuruluşunda iş var diye biliyordum, gidiyordum, gerçekten açık var, beni alacaklarına söz veriyorlar, ama ikinci kez gittiğimde, kapıdan **döndürülüyordum** (*Odya / Gh, s. 191).

*Gazetelerde resmimiz çıkmadığı halde şu kalabalık plajda bile **tanınıyoruz** (*Llm / Tyob, s.135).

***Götürüldü** müdür masasının üzerine **konuldu** (*Llm / Eoa, s. 27).

*Her gittiği yerden **kovulmuş** (*Odya / Mb, s. 33).

*Kapıyı çaldıktan sonra bir süre **bekletilmiş**, sonra bir genç tarafından ufacık bir odaya **alınmıştım**. Sonra oradan, sanıyorum yılın yazarının sekreteri olacak, güzel bir bayan tarafından salona getirilmiştim (*Anry / Rcko, s. 15).

*Kırmızı zemin üzerine apak **yazılmıştı**, ben kapıyım diye karşıdan bağırıyordu (*Llm / Tö, s. 173).

*Kurulandıktan sonra, uygun sıcaklıkta **korunacak** (*Odya / Ayk. s. 95).

*Lan senin yüzünden boyuna sigara yakalatıyor, disipline **veriliyoruz**, ne hain gomonissin lan sen, diyorlardı (*Odya / Gh, s.189).

*Müdür beyim bozulur diyor, hiç olacak şey mi, **bozulursa bozulur**."* (Llm / Eoa, s. 25)

*Müdürün kapısına geldiğinde **tıkanır** gibi oldu (*Odya / Mba, s. 125).

*Nasıl olmuş, nasıl **duyulmuş**, öteki daireler de, oranın memurları da çıkmışlar sokaklara,bakkal tarıyorlar, "Sigara ver, rakı ver."* (Anry / Zf, s. 190)

*Onların kendisine bakarak fısıldadıklarını görünce, yüreği ağzına geliyor, "Haberleri var, galiba benim için genel müdürlüğe **yazılmış**, ama bana söylemiyorlar," diye düşünüyordu (*Odya / Fbga, s. 158).

*Öğleye dek evde sıkıla patlaya **oyalanır**, öğle yemeğini yer yemez dairenin yolunu tutardı (*Odya / Mba, s. 124).

*Satıcılar tarafından **el sallanarak uğurlandık** (*Odya / Bhb, s. 113).

*Sokak ortalarında, alan yöresinde **konuşulmaya başlandı** (*Odya / Mb, s. 26).

***Söylenir** ama, söylenen şeyler yenilir yutulur cinsten değildir (*Odya / Fbga, s. 152).

Ve İbni Abbas El Vakkas Paşa'nın padişah efendimize şöyle söylediği dedikodu olarak ***yayılmış idi*** *(*Llm / Kd, s. 36).

Yol vermiyorsunuz ha, ben de canımı dişime takar karşıya geçerim, sizin dat datlarınız, vat vatlarınız bana vız gelir, çünkü ***izleniyorum*** *(...)* (Anry / Psd, s. 66)

4.1.1.3. Yüklemi Dönüşlü Çatılı Fiillerden Oluşan Cümlelerde Özne

ANRY, ODYA, LLM adlı öykü kitaplarında yüklemi dönüşlü çatılı fiillerden oluşan 413 cümle tespit edilmiştir. Bu cümlelerde özneler kullanımına göre değerlendirilmiştir.

4.1.1.3.1. Tek Sözcükten Oluşan Özneler

ANRY, ODYA, LLM adlı öykü kitaplarında yüklemi dönüşlü çatılı fiillerden oluşan cümlelerde tek sözcükten oluşan öznenin bulunduğu 130 cümle tespit edilmiştir.

4.1.1.3.1.1. Özel İsimden Oluşan Özneler

ANRY, ODYA, LLM adlı öykü kitaplarında yüklemi dönüşlü çatılı fiillerden oluşan cümlelerde özel isimden oluşan öznenin bulunduğu 18 cümle tespit edilmiştir.

"Hadi ***Sadullah*** *git, hadi canım* ***çekil*** *oradan, bak ben bu camı silmek zorundayım. Hem ayıp değil mi öyle altıma geçmiş bakıyorsun, haydi Sadullahcığım, haydi canım" diyormuş (*Anry / Kdi, s. 141).

"Peki ***Katina*** *nereye* ***taşındı****?"* (Llm / Ke, s. 107)

*"****Şencan*** *bir hatadır etmiş, Fadıl'la evlenmek zorunda,* ***evlensin****, üzerinden nikâh geçsin, biz sonra kızımızı beylerle paşalarla evlendiririz."* (Anry / Kbkg, s. 106)

*"****Şencan*** *Fadıl'la* ***evleniyor****."* (Anry / Kbkg, s. 106)

Amanın ***soyunuyormuş / Şencan*** *(*Anry / Kbkg, s. 103).

Amma akıllılık etmiş, daha onlar Yarıkkaya'ya varmazdan arkadan ***dolanmış Feti,*** *çıkmış ağacın birinin tepesine,* ***sinmiş*** *dalların yaprakların arasına (...)* (Anry / Kbkg, s. 103)

Amma ne yaptı ***İsa****, bu süreyi uzattı, iki aya iki gün* ***dayandı*** *(*Odya / Dk, s. 200).

Hamza'nın annesi babası haber salmışlar: ***"Hamza / yemeden içmeden kesildi."*** (Odya / Mkv, s. 82)

İnci, Ceylan, Şule, Nuray / kıvranıyorlar. (Anry / Ög, s.118)

İşte Saime'nin kolları boynuna dolanmış, işte çocuklar ayaklarına yapışmış, işte ***Saime*** *öpücükleri konduruyor, oynuyor oynuyor, geliyor sana* ***sarılıyor*** *(*Anry / İb, s. 204).

Maltalı *öyle şımardı ki, yerine otururken az önceki çuvallı gibi* ***devindi****, tombalaklar attı, hopladı zıpladı (*Anry / Bgö, s.28).

Musdufali, *ağzındaki erik kurusunu yumuşatmaya, ondan sonra yutmaya* ***hazırlanıyordu*** *ki, bu yutma işini biraz sonraya bırakarak; "N'olmuş ki Şerfali gadeş?" dedi (*Llm / İpgdt, s.55).

Nasıl olsa ***Saime*** *koşar gelir, hemen* ***sarılır*** *sana. Saime'nin sarılmasını nasıl özledim (*Anry / İb, s. 198).

O günü ***yakalandı / Petro,*** *bir gün sonra da cezasını aldı (*Odya / Ek, s.34).

Okan*, o sabah yine her zaman olduğu gibi, anasının "Rasgele"siyle, sanki balığa çıkıyormuş gibi* ***ayrılmış*** *evden, iş aramaya (*Anry / Kdi, s. 145).

Paşa, *devri gençliğinde çok savaşlara katulmuş olup, sonradan* ***yorulmuş idi*** *(*Llm / Kd, s.35).

Şencan / soyunmuş*, o elindeki torbadan mavi bir mayo çıkarmış, onu giymiş (...)* (Anry / Kbkg, s.103)

Yo, kolumu başının altına koyacağım, göğsüme ***sokulacaksın****, uyuyacaksın* ***Saime*** *(*Anry / İb, s. 202).

4.1.1.3.1.2. Cins İsimden Oluşan Özneler

ANRY, ODYA, LLM adlı öykü kitaplarında yüklemi dönüşlü çatılı fiillerden oluşan cümlelerde cins isimden oluşan öznenin bulunduğu 77 cümle tespit edilmiştir.

(...) bir titriyormuş ki, sanki ***ağaç*** *kocakarı fırtınasına* ***tutulmuş (***Anry / Kbkg, s. 103).

(...) biz kızdıkça ***ayı*** *yanımızda yöremizde dolaşıyor,* ***homurdanıyor (****...)* (Odya / Odya, s. 10)

"Ah kardeşim ah, zaten ***ülke*** *bu yüzden* ***kalkınmıyor****" diyerek belki on dakika söylev çekti ki, eh… (*Llm / Km, s. 160)

"Duygusallığın yeri yok, ***adam / sarılsın*** *seni öpsün, senin görevin onun canını almaktır."* (Anry / Anry, s. 54)

"Öyleyse yavrularım, siz de dişinizi sıkacaksınız. Bundan böyle bu eve et girmeyecek. ***Zavallı****, etin kokusunu aldığı zaman, ne denli* ***üzülür*** *ne denli canı çeker kimbilir?"* (Llm / Llm, s. 183)

Adam / sarılmış *kendisini öpüyor, kucaklıyor, durmadan, "Biz size hayranız, iş âlemi size hayran" diyor idi (*Anry / Anry, s. 54).

Allah bir daha göstermesin" dedi ***savcı****, defteri incelemeye* ***koyuldu*** *(*Llm / Skd, s. 41).

Ama ***köpek*** *sadık köpekti, eşyaların yanından hiç* ***ayrılmadı*** *(*Odya / Yu, s. 16).

Ayı, *konuştuğumuzu görünce, yine yanımıza yaklaştı, hem o denli yaklaştı ki,* ***uzansa*** *değecek, şöyle* ***yekinse*** *paçamızdan tutacak (*Odya / Odya, s. 8).

Aynısı, hani ***insan*** *genç olur, böyle kanının deli olduğu zamanlar,* ***tutulur*** *bir kıza, işte o kızın evinin yanma yaklaştığı zaman yüreği gümbür gümbür atar, onun gibi (*Llm / Bö, s. 14).

Başladım ama ***aile****, onlar gider gitmez* ***toplanıverdi*** (Odya / Mkv, s. 75).

Bir anda ***çalkalandı / mahalle*** *(*Odya / Mb, s. 32).

Bir gün, on gün, elli gün ***köylü / düşünmüş taşınmış*** *(*Anry / Si, s. 84).

Bir kez ***kasaba / çalkalandı****, Naci Bey'in evinde hem yemiş, hem de yatmış (*Llm / Kdö, s. 49).

Bir süre sonra ***kanser / yinelenir*** *ve ayakkabının ölümü oradan olur; burun kanseri(...) (*Odya / Ayk. s. 97)

Bu konuda, Celal'den habersiz, ***köylü*** */ ikiye* ***bölündü****; bir bölümü "akıllanır" diyordu, bir bölümü "akıllanmaz" diyordu (*Llm / Kmv, s. 8).

Celal'in köyden ayrıldığı gün hiç mi hiç kimse sevinmedi. ***Köy*** *yine ikiye* ***ayrılmıştı*** *(...)* (Llm / Kmv, s. 11)

Çekil *be* ***eder****, gözüme gözüme* ***sokulma****, şunun şuracığında daha pastırmayı nereden alacağımızı kestirmeye çalışıyoruz (*Anry / Pö, s. 208).

Denetmen*, Veli Öğretmenin henüz sınıfının kapısına varmıştı ki, şöyle bir yanına yöresine* ***bakındı*** *(*Anry / Bsö, s. 114).

Eczacı *yüzüme acıya acıya baktı, koskoca bir torbaya ilaçları* ***doldurdu****, doldururken bir de "Iıh" diye iç çekmez mi?* (Anry / Eii, s.217)

Gerçi ***başkan*** *hiçbir savaşa* ***katılmamış****, hiçbir meydan savaşı kazanmamıştı ama bakanları, başbakan kendine bu madalyaları layık görmüşlerdi (*Llm / Dm, s. 28).

Gök / açıldı*. Bulut güldü (*Odya / Yu, s. 17).

Hani ***insan****, biraz da* ***kasılıyor*** *böyle tanınıverince (*Llm / Tyob, s. 134).

Kadın / dayanamaz *bağırır: "Ama sen söyledin emekli dilekçeni vereceğini..."* (Odya / Mba, s.123)

Kadın *uyku sersemi, telaşla* ***uyandı****: "Nerde ne var?" dedi* (Llm / Da, s.78).

Kilit / paslanmıştı *(*Llm / Eosa, s.27).

Köylü *canım, on beşe de razı olmuş, sırtı ayda değil, on beşte bir* ***kaşınır olmuş*** *(*Anry / Si, s.84).

Onursuz! diye bağırdım. ***Adam / alınmasın mı?*** (Odya / Kkk, s.68)

Sabır *bizi* ***şişirir*** *(*Odya / Yu, s.17).

Savcı, *Abdürrezzak Bey'in soyadını aradı, oradaki kaydı incelemeye* ***koyuldu*** (Llm / Skd, s. 40).

Savcı*, defteri incelemeye* ***koyuldu*** *yine (*Llm / Skd, s. 42).

Sıkılır / kadıncağız*, çünkü büyük kentte doğmuş, büyük kentte büyümüş (*Llm / Kdö, s.45).

Uyandı / ayı*. Ayıya sabah kahvaltısı gerekli (*Odya / Odya, s.13).

Vah ***çocuk****, gerçekten* ***süzülmüş****, ama bu çağrılmadan ötürü mutlu, umutlu, gözlerinin içi parlıyordu (*Odya / Mkv, s. 83).

Ve ***köpek*** *onlara* ***katıldı*** *(*Odya / Yu, s. 21).

Yarın hiçbir şeye zam yok ey ahali" diyordu, ***kalabalık / dağılıyordu*** *(*Anry / Zf, s. 191).

4.1.1.3.1.2.1. İyelik Eki Alan Özneler

(...) aynısı ipsiz Duran gibi, yalpalıyor sanki, ***ayakları*** *birbirine* ***dolanıyor*** *sanki (...)* (Odya / Dk, s. 195)

"Beyefendi" dedi, "şayet siz yüzme bilmiyorsanız, ***oğlunuz / soyunsun****."* (Llm / Daa, s. 130).

"Hı" dedi Zihni Bey, dizlerinin bağı çözülür gibi oldu, ***midesi / bulandı****, başı döndü, elini göğsüne attı, hırıldar gibi konuştu, Nurten Hanım anlamadı (*Anry / Sö, s. 44).

Acaba ***eteği*** *bir çiviye mi* ***takıldı*** *diyordum, meğer bir bacağın sığabileceği eteğe iki bacak sokmuş (*Llm / Bg, s. 159).

Ah ***babacığım*** *öyle durma, n'olur fazla öyle* ***kasılma*** *(*Anry / Zf, s. 185).

Ama ***babam / söyleniyordu*** *(*Anry / Zf, s. 184).

***Anam** / bir **başladı dövünmeye**, **babam** / bir başladı **dövünmeye** (...) (*Odya / Odya, s. 11)

***Anam** çok kızıyor, şöyle bir **yekiniyor**, sanki ayının üzerine atlayacakmış gibi yapıyor, sövüyor, sayıyor, garazlar, lanetler yağdırıyor, ama ayı bildiğini okuyordu (*Odya / Odya, s. 10).

***Annem** / **atıldı** oradan: "Ben kocamı o ıpızsız yollarda bir başına koymam, ben de geleceğim" dedi (*Anry / Üy, s. 225).

*Aradan birkaç ay daha geçince **karım** iyice **sızlanmaya başladı** (*Llm / Llm, s. 184).

***Babam** / bir **savundu** ki kendini mahkemede,aslanlar gibi (...)* (Anry / Zf, s. 193)

***Babam** / **uzandı**, sahanlıktan zorla bir tencere aldı (*Odya / Odya, s. 11).

*Ben, canımın istemediğini söyleyince, bayağı üzülüyor, **canları** / **sıkılıyordu**. Kimbilir, belki de böyle güzel bir romanın yarım bırakılmasını istemiyorlardı* (Anry / Rcko, s. 21).

*Bilemedi, **ayakları mı dolandı** birbirine, yoksa dizden düğüm mü oldu iki bacak, yoksa biri ip mi gerdi önüne, düşüverdi Bayram Ali Bey yere (*Llm / Üe, s. 96).

*Dersten çıkarken hemen öğretmenimin yanına koştum, ellerine sarıldım, öptüm, alnıma koydum, **öğretmenim** çok **sevindi**, affetti, ona sordum söyledi (*Anry / Hö, s. 128).

*Gerçi soba hep fısfıs, kemiklerini ısıtmıyordu ama, dizlerine o yarım battaniyeyi koyup eline de adaçayını alınca birden **içi** / **ısınıveriyor**, yarım bıraktığı gazetesinin sayfalarını karıştırmaya başlıyordu (*Anry / Sö, s. 34).

*Hem **övünüyor** hem de **yakınıyordu** / **babam** (*Anry / Zf, s.183).

***Karım, çocuklarım, yaşlı kaynanam** / boncuk gibi **dizildiler** (*Anry / Ui, s. 179).

***Karım**, o pembe renkli buzdolabının önünden **ayrılmıyordu** (*Odya / Bhb, s. 105).

***Karısı** / **atıldı**: "Aman kaymakam bey, vallahi dosdoğru bize gitmezsek çok üzülürüm."* (Llm / Kdö, s. 47).

***Kızımız** / Hamza'yla / **evlensin mi**, yoksa **evlenmesin mi**, bu işi öyle yukarıdaki komşular gibi, "Olsun-Olmasın" diyerek değil, bilimsel olarak düşünmeliydik (*Odya / Mkv, s.76).

*O zaman **müdürün** / **aslan kesilir**, iyi kollar, iyi bekler, iyi koku alır, iyi görev yapar (...) (*Odya / Fbga, s. 161)

*Oh, iyi ki ayı tandır yorganını araladı, iyi ki altına baktı, **dilimiz** / **çözüldü** (*Odya / Odya, s. 8).

*Tekrar **gözü** çay bardağına **takıldı**, yarımlanmış çay bardağına, çayın en zevkli yudumlarına (*Llm / Bg, s. 146).

*Tekrar **gözü** çay bardağına **takıldı**, yarımlanmış çay bardağına, çayın en zevkli yudumlarına (*Llm / Bg, s. 146).

***Tepiniyordu** / **babam** bulgurluğun üzerinde (*Odya / Odya, s.12).

***Tutuldu** sanki / her yanı**, elleri, kolları** (...) (*Odya / Fbga, s. 156)

*Uyuyordu **babam,** bir iki dakika sonra **uyanıyordu**, yöresine bakıyordu (*Odya / İrm, s.141).

***Yedisi** birden / **dağıldılar**. Onlar dağılırlarken yağmur yağıyor idi (*Odya / Yu, s. 16).

***Yedisi** birden baş salladılar. **Hazırlandılar (*Odya / Yu, s.21).

Yedisi** birden yola çıktılar. Ama ilkin **hazırlandılar (Odya / Yu, s.15).

*Sabahleyin **karım** / zor **uyandırdı (*Anry / Ui, s.177).

4.1.1.3.1.2.2. Çokluk Eki Alan Özneler

*"Pekiyi niye **insanlar** o çarkın kollarına **atılıp dururlar**?"* (Odya / Nioy, s. 48)

*"Yo, ona da razı olamam. **Çocuklar** anneleri için özveride bulunmalıdırlar. Meraklanma, yarın büyüyünce **hayata atılsınlar** bol bol yerler."* (Llm / Llm, s. 186)

*Bir kez uçaklar kalkacaklar, inecekler, çok büyük gürültü çıkaracaklardı, **çocuklar** uykularından **uyanacaklar**, yaşlılar oturdukları yerden zıplayacaklar, hamile kadınlar karınlarındakileri zor tutacaklardı (*Odya / Mb, s. 27).

*Bir koca makine, ucunda takılı koca bir demir, koca demirin ucunda koca bir çark, çarkın kollarında **insanlar**, nasıl **atılırlar**; sırası gelen atlar, sırası gelen atlar, böylece çark hızlı hızlı döner (*Odya / Nioy, s. 48).

***Çocuklar /** hiç **üzülmezler** babanın merdivende ayak sesleri uzaklaşırken, oyunda nerde kalmıştık?* (Anry / Göuh, s. 11)

***Çocuklar** bir anda **toplandılar** yeni giysinin başına (*Llm, Üeh, s. 95).

*Eşek, tüm gücüyle anırınca, **villalar** yine aynı şekilde **uyandılar (*Odya / Ek, s. 41).

*Haydin bakalım **çocuklar / yüklenin** sepetleri çullan (...) (*Odya / As, s.51)

*Yarın bu zamanlar üzerinde olacaktı, **çizgiler / uzanacaktı**, çaprazlar göz alıcı (*Llm / Üeh, s.94).

4.1.1.3.1.3. Zamirden Oluşan Özneler

ANRY, ODYA, LLM adlı öykü kitaplarında yüklemi dönüşlü çatılı fiillerden oluşan cümlelerde zamirden oluşan öznenin bulunduğu 35 cümle tespit edilmiştir.

(...) ***ben*** *bu kayığın içindeyim,* ***uzanmışım****, dalga tıp tıp tıp (*Anry / Ui, s. 175).

(...) ***ben*** *ne yapıp edeceğim, bu kriz bahanesiyle kafileden* ***ayrılacağım (****...)* (Anry / Üy, s. 229)

"Amanin yoksa kanser mi Zihni?" diye bu kez ***kendisi*** *kocasının boynuna* ***dolandı*** *(*Anry / Sö, s. 43).

"Sen nasıl bana emekli ol dersin ha, nasıl ol dersin ha, ***ben*** */ oradan* ***ayrıldım mıydı*** *orası bir günde batar, anlıyor musun, bir günde batar (*Odya / Mba, s. 122).

*"Şey" dedim, "****biz*** *şu karşıki daireye yeni* ***taşındık*** *da..."* (Llm / Ke, s. 102)

"Tamam artık oğul, ***ben*** *iyice* ***yaşlandım****, al sandıklarımı, aygıtlarımı, hepsi senin olsun, bundan sonra bu işi sen sürdür, elin çabuk, izleyicin bol olsun" dedin (*Anry / Nsnk, s. 134).

Ah, ***kendisi*** *de yatmadan önce yatakta bir o yana, bir bu yana* ***debelenir dururdu****, ama şu eşek gibi başım yastığa koyar koymaz uyuyamazdı (...)* (Odya / Ek, s. 39)

Ama ***ben*** */* ***kıvranıyordum****, şu günlerde müdürü ilgilendiren bir zam olsa da örneğin, demire,keresteye, koşup müdüre hemen haber versem…(*Anry / Zf, **s**. 189)

Ama ***o*** *bana daha çok akşamları iş dönüşü, ak ışıkların içinde daha güzel* ***görünüyordu****. Sabahları da güzeldi ama akşamları süslenmiş gibi oluyordu (*Llm / Bö, s. 15).

Ama ***o*** *da taraftarlarının alkışlarıyla çok* ***böbürlendi****, çok umutlandı, hatta sahneden inerken oradakilere önerdi (...)* (Anry / Bgö, s. 27)

Ayak başparmağımı bıraktı, tam ***ben*** *parmağımı ovuşturmak için* ***eğilmiştim*** *ki, kafamdan aşağıya kaynar suyun boşandığını hissettim (*Llm / Ks, s. 126).

Bazen ***biri*** *ötekinin ardına* ***takılıyor****, köy içinde kovalıyordu (*Odya / Kn, s. 168).

Ben */* ***atıldım****: Kuman yokmuş, içkisi yokmuş (...)* (Odya / Mkv, s. 75).

Ben *bu parayla tastamam otuz gün* ***geçineceğim****, et alacağım, peynir alacağım, ekmek alacağım, sebze alacağım, meyve alacağım (*Llm / Bö, s. 17-18).

Ben *dahi* ***katılmıştım*** *o kalabalığın arasına, fabrikanın kapısından çıkıyor idik* (Odya / Nioy, s. 49).

***Ben** de bi macup olur, bi **sıkılırım** ki, hemen hafdasına onun yanma da bi horuznan varır halını hatırını sorarım* (Llm / Ah, s. 64).

***Bizler** de üniversite mezunu olmuş, ardarda ufacık işlere girmiş, yine ardarda **evlenmiştik** (*Odya / İrm, s. 142).

*Diyorduk ama, **hiçbirimiz** de "Tamam baba, şimdi gidiyorum" deyip öne **atılamıyorduk** (*Odya / İrm, s. 150).

*Gittim, maaşım en iyi bilene hesaplattırdım, gecekondulara gittim, kiraları öğrendim, **sen / evlenemiyorsun**, bekâr kalıyorsun (*Odya / Mkv, s. 78).

*Hazırlanırken birbirlerine dediler ki: "Arkadaşlar, **kim** ki kimden önce **hazırlana**, bir ötekine yardım ede (*Odya / Yu, s.15).

*Hem nasıl **o** öyle, gölge gibi gelmiş, gölge gibi girmiş, gölge gibi **dikilmiş** bakkal Musa'nın önüne (*Anry / Sö, s. 33).

*I-ıh, babam diyecek de **onlar / dayanabilecekler** ha, kaç gün **dayanabilirsiniz** ki, babamın kara kaplı kitabı öyle diyorsa öyledir (*Anry / Zf, s.192).

*İlk **biri / uyandı**, ötekini uyandırdı (...)* (Odya / Yu, s.21)

*İngiliz şaşkın şaşkın bakıyordu. **Biz** kasapla birer adım geriye **çekildik**, "bir ki üç" diye bağırdık (*Llm / Ms, s. 119).

*İşte böyle Basri. Bir gece fırlayıverdim yataktan, gecenin biri mi, üçü mü, hanım fırladı kalktı, çocuklar kalktılar, **ben / giyiniyorum** (*Anry / Ui, s.177).

*İşte bu sözle birlikte, sanki o kahvedeki dağ gibi adam yıkılmadı, **ben / yıkılıverdim** (*Anry / Eii, s. 214).

*Neden, çünkü **ben** şuradan bir dakika **ayrılsam** da yerime biri gelse, benim yirmi iki yıllık emeklerimi iki günün içinde mahveder, yok eder (*Odya / Mba, s. 120).

*Oğlanlardan Erol, Tan da konuyu biliyorlar, **onlar da / kıvranıyorlar** (...)* (Anry / Ög, s.118)

***Ötekiler / kırılıyorlar** gülmekten. "Bakın bir bakın!" diyor tekrar öteki (*Llm / Tyob, s. 139).

*Sol yanına baktı, sokak bomboş, sağ yanına baktı, işte orada **biri**, / **eğilmiş** ayakkabısının iplerini bağlıyor (...)* (Anry / Sö, s. 39)

*Şimdi videosu olan evlerin arasına **biz de / katılıyorduk** (*Odya / Bhb, s. 110).

*Şöyle **ben / ayrılayım** iki gün, fazla değil iki gün (...)* (Odya / Mba, s. 120)

*Tamam, dedim, **ben** o kiraladığımız köhne eve **taşınıyorum** artık (*Odya / Bhb, s.114).

*Yarım saat mi uyudu ayı, yoksa bir saat mi, ahacık saatler nasıl geçti bilmedik ki, bildiğimiz**, biz** şöyle bir **deprensek**, ayı gözlerini açıyor, başım kaldırıyordu (*Odya / Odya, s.12).

*Yok Hamza evladım, yok, **sen / evlenemezsin**, şey yani kızım **evlenemezsin / sen (...) (*Odya / Mkv, s.77)

4.1.1.3.2. Sözcük Öbeğinden Oluşan Özneler

ANRY, ODYA, LLM adlı öykü kitaplarında yüklemi dönüşlü çatılı fiillerden oluşan cümlelerde sözcük öbeğinden oluşan öznenin bulunduğu 110 cümle tespit edilmiştir.

4.1.1.3.2.1. Belirtili İsim Tamlamasından Oluşan Özneler

ANRY, ODYA, LLM adlı öykü kitaplarında yüklemi dönüşlü çatılı fiillerden oluşan cümlelerde belirtili isim tamlamasından oluşan öznenin bulunduğu 19 cümle tespit edilmiştir.

*"**Nuriye'nin kızı** biz baklava yemezden önce mi **evlenmişti**?"* (Llm / Bö, s. 16)

*A aa, o da nesi, **çocukların hiçbiri** yanaşmıyorlar mangalın yanına, oysaki eskiden, kedi gibi mangalın yanından yöresinden **ayrılmazlardı (*Llm / Llm, s. 187).

*Açtım kapıyı, **sarhoşun biri / sallanıyor (*Llm / Ke, s. 106).

*Amanın korkudan sonra **insanın dili** bir **çözülüyor** ki, aha belki bin satımlık yumak gibi (*Odya / Odya, s. 8).

***Annemin gözleri** iyice **sulanmış**, için için sümüğünü çekiyor, ağlıyordu (*Odya / İrm, s. 144).

*Babam böyle söyleyince, **dördümüzün de yüzü,** babamın yüzü gibi bir anda sararıyor, sonra kızarıyor, ardından **mosmor kesiliyordu (*Odya / İrm, s. 149).

*Bir ara **kadının gözleri** çakmak çakmak oldu, iri iri **açıldı*** (Anry / Aş, s. 73).

***Bizim müdür** ki, gerçi giysisi çok değil, altı üstü iki takım ama, takımlarım pırıl pırıl **giyinir**, boynunda o üç rengi geçmeyen kravatları her gün düzgün bağlıdır (*Odya / İrm, s.128).

***Çaydanlığının ibiği / kasılırsa kasılsın**, sana çay yok. Çünkü Hüsam var (...) (*Odya / Zizy, s. 91)

Çocukların üçü *birden boynuma* ***sarıldılar****: Yakışıklı babacığım!* (Odya / Kkk, s. 71)

Fahri Bey'in gözleri *iri iri* ***açıldı (****...)* (Llm / Da, s. 80)

Genç kaymakamımızın karısı / *ilçede çok* ***sıkılmıştır*** (Llm / Kdö, s.45).

Ha bugün antıraman, ha yarın antıraman, amanın ***Koyun Memed'in boğazı / açıldıkça açılıyor,*** *karnı genişledikçe genişliyor, demek yokluktan kanı öyleymiş Memed'in (...) (*Odya / Kn, s. 171)

Hüsnü Bey'in gözleri / *iri* ***açılmış****, saçları dimdik, birden bağırıverdi Vecihi Bey'e (*Llm / Da, s. 89).

İşte böyle, ***bizim kaymakam bey*** *bu işkenceye ancak on altı gün* ***dayanabildi (***Llm, Kdh, s.52).

İşte ***Saime'nin kolları*** *boynuna* ***dolanmış****, işte çocuklar ayaklarına yapışmış, işte Saime öpücükleri konduruyor, oynuyor oynuyor, geliyor sana sarılıyor (*Anry / İb, s. 204).

Karımın saf saf bakan gözleri*, iri iri* ***açılmıştı*** *(...)* (Odya / Bhb, s. 104)

O, bu o! ***Zihni Bey'in*** *bir anda her yanı titredi,* ***her yanı / kaşındı*** *(...)* (Anry / Sö, s.47)

Oysaki ***sanayici Orhan Bey'in hanımı Kiti,*** *(Asıl adı Kısmet olup, sonradan kendi kendine değişmiş Kiti olmuştur), ancak öğleye doğru, o da başının zonklamasıyla* ***uyanır (****...)* (Odya / Ek, s.34)

4.1.1.3.2.2. Belirtisiz İsim Tamlamasından Oluşan Özneler

ANRY, ODYA, LLM adlı öykü kitaplarında yüklemi dönüşlü çatılı fiillerden oluşan cümlelerde belirtisiz isim tamlamasından oluşan öznenin bulunduğu 8 cümle tespit edilmiştir.

(...) ama köylerden ve ilçelerden öyle ***insan seli / takılıyordu*** *ki ardımıza, bizim açların bir başı buradaysa, öbür ucu beş kilometre ötedeydi (*Anry / Üy, s. 231).

Az sonra ***başka kadın gözleri*** *Zihni Bey'e* ***dikildi (***Anry / Sö, s. 42).

Bakanlar kurulu *ivedi olarak* ***toplandı (***Llm / Dm, s. 32).

Eh, öğleden sonra saat iki sularıydı, ***malmüdürü*** *bizim kasabanın her yanı dökük otobüsünün gelip durduğu kahvenin önünde bir ileri bir geri* ***geziniyordu (***Anry / Kbkg, s. 96).

Fabrika adı / tükense *bile, bizim plana göre daha çoook fabrika temeli var (*Anry / Ta, s. 95).

Onların gelişleriyle birlikte, ***tüm sokak halkı / uyandı****, pencereden pencereye fısıltı halinde yayıldı haber (*Llm / Da, s.81).

Resim öğretmeni*, demek o da hain, evet evet ufacık boyuyla hain, utanmıyor,* ***sıkılmıyor****, lamba camı boyuyla bu güzelim devleti yıkmaya çalışıyordu (*Anry / Hö, s. 129).

Yıllardır hücresinden ilk kez günışığı gören ***EMS 18 aygıtı / küflenmiş****, kararmış, solmuştu (*Llm / Eosa, s.27).

4.1.1.3.2.3. Sıfat Tamlamasından Oluşan Özneler

ANRY, ODYA, LLM adlı öykü kitaplarında yüklemi dönüşlü çatılı fiillerden oluşan cümlelerde sıfat tamlamasından oluşan öznenin bulunduğu 40 cümle tespit edilmiştir.

Dört tekerlekli otomobil diyorlar, onun içine ***iki kişi / kurulmuş idi*** (Odya / Nioy, s. 43).

Pasaport mu alacaksın, hele form dilekçenin yanına boş bir dosya ekleme, hemen ***oracıktaki ilgili / bozuluverir****, "Nerde dosyası?" diye (*Anry / Göuh, s.7).

Sahilden epeyce uzaklaştık. Nerdeyse ***kolumdaki güç / kesilecek*** *(*Llm / Daa, s. 131).

Sokaktan bir iki kişi / kahveden birkaç kişi*, şöyle kıyıdan kıyıdan, sanki çok oturup da çok* ***yorulmuşlar****, bacaklarındaki kanı harekete geçirmek istiyorlarmış gibi, varıp şapkalı adamların yanlarında yörelerinde dolaşıyorlar (*Odya / Mb, s. 26).

(...) gözlerinden ***fasulye tanesi iriliğinde kocaman yaşlar / süzüldü (****...) (*Anry / Ög, s. 123)

(...) içinden ***bir hortlak*** *yavaş yavaş* ***doğruluyor (****...)* (Anry, Bgö, s. 27)

"Bu maaşla ***bunca insan / geçinebilir mi?"*** (Anry / Üy, s. 227)

*"****Dağlar gibi adam****, kahvede böyle kahvesini eline almış, tam dudağına götürecek, şakkadak* ***yıkılmış****."* (Anry / Eii, s. 214)

Ah ölmüş insan, neyi anlatıyorsun ki, hiçbir şeyi savunmak zorunda değilsin ki, ölmüşsün sen Ferhat... ***Ölmüş insan*** *hiçbir şeyi* ***savunmaz (***Odya / Kkk, s. 61).

Altı çocuk, altısı da / yığılır mı *banyonun önüne, kaymakam bey içeriden bangır bangır bağırır mı (...)* (Llm / Kd, s. 53)

*Ama midelerini susturmak için **katlanmak zorunda idiler / yedi kişi** (*Odya / Yu, s. 22).

*Ama suç Şadiyanımda, çekilsene ya, baktın altında **Deli Sadullah / dikiliyor**, çekil, gir içeri, o gitsin, ondan sonra işini yürüt (*Anry / Kdi, s. 141).

*Amanın, **bir el** / omzuma **dolandı** (...)* (Anry / Bgö, s. 32)

*Belki de **ufak oğlum** o an **ozan kesilir**, tulumba tatlısı üzerine bir şiiri hemencecik yüksek sesle söyleyebilir (*Odya / Ayk., s. 93).

***Bir fıstıkçı** / **dikildi** başıma, çan çan çan vurur camlı kutusunun kapağını, bir yandan da bağırır: "Fıstık, taze fıstık."* (Llm / Bg, s. 163)

***Böyle bir ayakkabı** size küs olduğu için inadına **burkuluverir** bazen (*Odya / Ayk., s. 96).

*Böylece kapıdan girer girmez, **yirmi dört yıllık evli Zihni Bey** yeni evli gibi karısının boynuna **dolanıverdi** (*Anry / Sö, s. 42).

***Bu ilçe** mercimekle **kalkınamaz** arkadaşlar!* (Odya / Gs, s. 179)

*Bu, kuş uçmaz kervan geçmez ufacık kasabada **bir avuç memur**, ancak kendi aralarında **toplanırlar**, kendi aralarında konuşurlar, konukluğa gider gelirlerdi (*Anry / Kbkg, s. 96).

*Buna, **yanındaki esmer / katılıyor**, sonra hep birlikte başlıyorlar kıkır kıkır gülmeye (*Llm / Tyob, s. 137).

***Esmer kadın / sarılmıştı** belime (*Anry / Hm, s. 158).

*Eve geldim, **tüm aile / toplandık**, bir hesap kitap, masraf, gelir (*Odya / Mkv, s. 76).

*Gazeteci bey başını ağrıtmayayım, **bu yol** / çok **dayanmadı**, fena bir göçük oldu iki yıl sonra, bucakta başladı yine bir yol kaygısı (*Anry / Ta, s. 94).

*Hani ne demişler, **dişi köpek / yalanmazsa / erkek köpek / dolanmaz** derler haşa huzurdan, bu da öyle (*Llm / Skd, s.41).

*İşte bu sözle birlikte, sanki **o kahvedeki dağ gibi adam / yıkılmadı**, ben yıkılıverdim (*Anry / Eii, s. 214).

***Kara çuval** / yerlerde **eğiliyor**, **bükülüyor**, **kıvrılıyor**, kısalıyor, uzuyor (*Anry / Bgö, s. 28).

***Kara sakallı**, damat olaraktan öpmüş Abit'in, öpmüş Pürze'nin elini, **kurulmuş** minderine, amma kayınbabasına saygılı, koymuş ellerini dizlerinin üzerine, hem söz eder, hem de bulgur aşından atıştırır* (Odya / Dk, s. 197).

Öbür üçü *tamamdı, iyi* ***hazırlanmışlar*** *idi. Ama iyi hazırlanmışlıklarından dolayı gururlanmadılar, ötekilere yukarıdan bakmadılar (*Odya / Yu, s.16).

Patates işini ***altı kişi / yüklendiler*** *(...)* (Anry / Ög, s.122)

Sabah olunca, tan ağarınca ***o yandaki insanlar*** *bu yana****, bu yandaki insanlar*** *o yana /* ***taşınırlar*** *tez tez; ayaklarına çabukturlar (*Odya / Nioy, s.43).

Sarı Feti için yollar ne ki önünde Şencan olduktan sonra, Şencan yürüsün gitsin, ***Sarı Feti*** *kul köle, dünyayı* ***dolanır*** *on kez, yüz kez (*Anry / Kbkg, s.102).

Seslendim: "Hayır, sigara falan aradığım yok. Paçama ***bir şey / takılmıştı*** *da."* (Odya / Zizy, s. 86)

Sokağa çıktı, apartmanın bir bu yanına baktı, bir öteki yanına, mutlak ardına bir polisin takılacağını biliyordu; belki de ***o zehir yeşili gözlü / takılacaktı*** *(*Anry / Sö, s. 39).

Tüm ilçe */ anayola* ***dökülmüş*** *açları izlemişlerdi (*Anry / Üy, s. 228).

Tüm ilçenin memurlarının Yanyat Çamuruna gittiğini gören ilçeliler de / takıldılar *memurların ardına (*Odya / Gs, s. 180).

Üç el *birden Azraile* ***uzanmış idi*** *(*Anry / Anry, s.56).

Ve ben ***Birinci Haydar,*** *bir elimde rakı şişesi, bir elimde pirzola, divana* ***uzanmış****, bir yandan film izliyor, bir yandan da rakımı yudumluyordum (*Odya / Bhb, s.113).

Yılda bir mi, yoksa iki mi, sinemaya gider ***Deli Sadullah****, ondan sonra filmdeki oğlan* ***kesilir*** *mahallenin başına (*Anry / Kdi, s. 142).

Yine görenler diyorlardı ki, ***zavallı hayvan*** */ bir* ***direniyormuş*** *sahibine, bir ayaklarını sürüyormuş ki, gitmemek için, dönüp dönüp villalara bakıyor, "Ne olur beni kurtarın" der gibi tuhaf sesler çıkarıyormuş (*Odya / Ek, s.42).

Yedi arkadaş, *yedisi birden /* ***göründüler****, yedi ayrı yönden geldiler (*Odya / Yu, s. 17).

4.1.1.3.2.4. Ünvan Grubundan Oluşan Özneler

ANRY, ODYA, LLM adlı öykü kitaplarında yüklemi dönüşlü çatılı fiillerden oluşan cümlelerde ünvan grubundan oluşan öznenin bulunduğu 38 cümle tespit edilmiştir.

(...) ilk kez sürücü Mesut Ağa atlardı aşağıya her yanı toz içinde, sonra ***yardımcısı Reco****, o da toza toprağa* ***bulanmış (****...) (*Anry / Kbkg, s. 97)

"Burada yirmi yıl önce bir adam öldürmüş olarak ***görünüyorsunuz / Abdürrezzak Bey.****"* (Llm / Skd, s. 40)

*"Itır Hanım yok, nasıl bir başınıza **yıkanırsınız / kaymakam bey**?"* (Llm / Kdö, s. 53)

*"Oh oh güle güle **giyin / Bayram Ali Bey**" dedi (*Llm / Üe, s. 96).

*"Yok" dedi, "artık **dayanamayacağım**!" **Dayandı / Zihni Bey**, hiçbir şey söylemedi karısına (*Anry/ Sö, s. 46).

*Ah tanımaz mıyım, bir şeye kızdı mıydı bizim **Süreyya Bey** böyle yürür, **devrilir** gibi, ayağının altında her şeyi ezecekmiş gibi (...)* (Odya / İrm, s. 131)

*Ah, Deli Okan deliliğinin ayırdında değil, en çok **Nimet Abla / üzülüyor**, kahroluyordu (...)* (Anry / Kdi, s. 145)

*Ama **Melek Hanım**, tekrar **dövünerek bağırdı (*Llm / Da, s. 86).

*Ama **Zihni Bey**, karısını bıraktı, kızının, oğlunun boynuna **sarıldı**, ağlamaya başladı (*Anry / Sö, s. 42-43).

*Ara sıra **kıpırdanır / Seyfi Bey (*Llm / Sbg, s. 108).

Bakkal Musa** kendini çok haklı olaraktan **savundu (Anry / Sö, s. 36).

*Belki **kaymakam bey** bu işkenceye daha çok **dayanırdı** ama ne olduysa daha doğrusu ne olmuşsa (...)* (Llm / Kdö, s. 52)

*Bir bilseki bu müdür, **Mestan Bey** oradan **ayrılıverse**, tüm arşiv yok olur gider, ama bunu bilmez ki (*Odya / Mba, s. 125).

*Burnunun ucuyla konuşur, **Mestan Bey** nasıl bir adamdır, nasıl bir işi **yüklenmiştir** ne başım kaldırır bakar, ne de sorardı (*Odya / Mba, s. 125).

Faruk bey** işine **gömüldü (Odya / Fbga, s. 158).

***Hadi Bey / katıldı** fısfısa (*Odya / Fbga, s. 158).

*Hele kabaklar kemale ermek üzereyken, **paşa hazretleri**, hiç hasbahçeden çıkmıyor, o kabaktan beriki kabağa koşuyor, kabaklara **sarılıyor**, onlarla konuşuyor idi (*Llm/ Kd, s.36).

*Her gün bir şey **yüklendi** götürdü **Hâlim Bey** (*Anry / Say, s.169).

***Kaçak Bekir** ortaokuldayken çok iyi **giyinir** ve biz öğrenciler Bekir'in giysilerini kıskanırdık (*Anry / Hm, s.150).

*Kalçasına öyle bir çimdik atıyor ki, köpek ısırığı gibi, **müdüranım** felç olmuş gibi **bükülüyor**, inliyor, zıplıyor (*Odya / Fbga, s. 155).

***Kaymakam bey / ıkınıyor**, sıkılıyor ama sonunda Naci Beye başını sallıyor (*Llm, Kdö, s.47).

Komiser Zihni**, yargıçtan aldığı arama izniyle Ramazan Kaytan'ın, Yukarı Mahalledeki evinin kapısına **dayandı (Anry / Aş, s.68).

***Mehmet Bey / atıldı**: "İn komşum in, çocuklarını düşün, karını düşün."* (Llm / Da, s. 87)

***Mehmet Bey**, kapıyı yavaşça açıp **süzülüverdi** sokağa (*Llm / Da, s. 79).

***Melek Hanım**, biraz sonra gözleri faltaşı gibi açılmış **uyandı**, korkuyla; "N'oldu ne var?" diye sordu (*Llm / Da, s. 82).

***Mestan Bey** çok aramıştı, sonra "aman yıl yanlış yazılmasın, aman ay yanlış yazılmasın, gün yanlış yazılmasın" diyerek, merdiveni başka yerlere taşıyıp, başka dosyalar indirip bakmış, sonunda bulmuş, her zaman yaptığı gibi, pusulayı yazana **söylenmişti** (*Odya / Mba, s.125).

***Mestan Bey** kendisini düşte sanıyordu. Az sonra terle **uyanacak**, yanına yöresine **bakınacak**, sonra düş olduğunu anlayacak, başını yavaşça yastığına koyacaktı (*Odya / Mba, s.126).

*O sırada **komşu Mehmet Bey** tıkırtılara **uyanmıştı** (*Llm / Da, s.78).

***Sabri Bey / atıldı**: "Adı da zaten Melek!" dedi (*Odya / Fbga, s. 160).

***Sayın başkan / eğildi**, önüne baktı ve; "Kuyumcubaşı çabuk ölçüsünü alsınlar" dedi (*Llm / Dm, s. 34).

***Seyfi Bey** dairesinde görevi başındadır. Bir yığın evrağın arasına **gömülmüş**, kimine numara veriyordur (...)* (Llm / Sbg, s. 110).

*Sonunda **dayanamadı / Faruk Bey,** "Söyle Halil abi, dedi, ben her şeye hazırım."* (Odya / Fbga, s.159)

***Söylendi / Hüsnü Bey** (...)* (Llm / Da, s.77)

***Şadan Bey / uyanır**, karısının kollarını tutar, kendi boynuna dolar, ilk öpücüğü alırdı (*Odya / Ek, s.34).

***Tepinmeye başladı / Hüsnü Bey** (...)* (Llm, Da, s.87)

***Yıkandı / kaymakam bey.** Öldü **dirildi** tok karnına, o sıcak hamamın içinde (*Llm, Kdh, s.51).

*Zaten **Bayram Ali Bey** bu çaprazlara **bayılmıştı** (*Llm / Üe, s. 90).

***Zihni Bey / paniğe kapıldı**, daireye girsin mi, girmesin mi, şu anda zehir yeşili, müdürün odasında mı, değil mi?* (Anry / Sö, s. 41)

4.1.1.3.2.5. Bağlama Grubundan Oluşan Özneler

ANRY, ODYA, LLM adlı öykü kitaplarında yüklemi dönüşlü çatılı fiillerden oluşan cümlelerde bağlama grubundan oluşan öznenin bulunduğu 4 cümle tespit edilmiştir.

Anacığı da kendisi de *bu yağ gölcüğünde* ***boğuldu gitti*** *(*Odya / Fbga, s. 158).

Balıklar, domates ve de armuda benzemeyip, çok kaygan cisimler olduğu için, artık ***balıkçı da ben de / tam bir üçkâğıtçı kesilmiştik*** *(*Llm / Ms, s. 117).

İş olmayacak ya, ***Hamza'yla Hülya / evlenemeyecekler*** *ya, bizim kanımız bir kaynasın Hamza'ya, bir kaynasın Hamza'ya (*Odya / Mkv, s.78).

İyi konukseverlik göstermek için canla başla çalışan karı koca ***Fuat-Nihal****, birlikte* ***uyanmışlardı*** *eşeğin o gür anırmasıyla (*Odya / Ek, s.36).

4.1.1.3.2.6. İkileme Grubundan Oluşan Özneler

ANRY, ODYA, LLM adlı öykü kitaplarında yüklemi dönüşlü çatılı fiillerden oluşan cümlelerde ikileme grubundan oluşan öznenin bulunduğu 1 cümle tespit edilmiştir.

Bazen karısı, "Canım ***çoluk çocuk / evlendiler****, ikimiz iki baş kaldık. Senin yaşın da elverdi, artık emekli olsana Mestan," dediğinde evde kızılca kıyamet kopardı (*Odya / Mba, s. 122).

4.1.1.3.3. Farklı Görünümdeki Diğer Özneler

ANRY, ODYA, LLM adlı öykü kitaplarında yüklemi dönüşlü çatılı fiillerden oluşan cümlelerde öznenin yüklemdeki kişi göstergesinden anlaşılan 173 cümle tespit edilmiştir.

(...) ***sarıldın****, kokladın onları (...)* (Anry / İb, s. 201)

(...) hangi söylediğim yalan çıktı, hangi söylediğim zamma üç günden fazla ***dayanabildiniz****, her dediğime zam yapmadınız mı?* (Anry / Zf, s. 193)

(...) hemen dili damağı kurur, olduğu yerde ***kıvranmaya başlarmış****, yılan ha soktu ha sokacak (*Anry / Bgö, s. 29).

(...) hiçbir şeyini görmedik bugüne dek, ***ayrılmış*** *kocasından, mahalleye nesi (*Anry / Kdi, s. 141).

(...) müdür beyi böyle böyle gördüm, siz ne diyorsunuz, diye sorsam mı, sormasam mı? ***Dayanamadım*** *(*Odya / İrm, s. 134).

(...) müdüranımın eksik bulduğu şeyi baştan yapmaya, baştan yazmaya ***koyulacaktır*** *(*Odya / Fbga, s. 154).

(...) sona tavı gelmiş eşşekler gibi kendini çimenlerin üstüne bi attı, ***debelendi****,* ***debelendi****, koşdurdu girdi yine çadıra (*Llm / So, s. 144).

(...) yanm saat başına taş yemiş tavuklar gibi villanın orasında burasında dolaştıktan sonra gözlerini iyice açar, ***uyandığına inanır*** *(...)* (Odya / Ek, s. 34)

(...) yine ortaokulda olduğu zamanlar gibi şık ***giyinmişti*** *(*Anry / Hm, s. 150).

"Ah ah öğretmenimizin canı nasıl ciğer istemez, nasıl unutursunuz arkadaşlar ciğeri?" dedi ve tam takım bir ciğer alma görevini ***üstleniverdi*** *(*Anry / Ög, s. 122).

"Ah ulan, ne güzel yaşayıp gidiyorduk şurada, nerden çıktı bu Âpollon'un şeyi" diye ***mırıldandı*** *(*Anry / Aş, s. 70).

"Aman kaymakam bey, vallahi dosdoğru bize gitmezsek çok ***üzülürüm****."* (Llm / Kdö, s.47)

"Arkadaşlar" diye söze başladı İnci. "Bu olanağı bulmak için kaç gündür ***çırpınıyoruz*** *(*Anry / Ög, s. 118).

"Bak Bekir" dedim, "akşama benim konuğumsun anladın mı, şimdiden söyleyeyim ya kabul edersin ya da şimdi burada hemen ***ayrılırız****."* (Anry / Hm, s. 154)

"Baksana canım, baksana hareketlerine, kendi kendine ***söyleniyor****, birtakım işaretler yapıyor."* (Llm / Da, s. 79)

"Bulursun canım" dedi, "öyle üzme kendini, ***sıkılırsak*** *babamdan borç alırız, öderiz, sonra ince mince ama iki tane de bileziğim var" demişti* (Anry / İb, s.195).

"Çocuklar bugünlerde ***uyanık bulunun****, gaza benzine zam olacak" dedi (*Anry / Zf, s. 182).

"Eğer ben bu sevdadan ölürsem, yazılsın mezar taşıma, "MEMURDU, ***EVLENEMEDİ****" diye (...) (*Odya / Mkv, s. 81)

"Haydin hanımcığım, ***hazırlanın****, denize gidiyoruz" dermişim de, karım bana, 'Yo olmaz!" dermiş gibi (*Odya / As, s. 51).

"Hayır, böyle bir şey yoktur, akaryakıta zam olmayacaktır" diyorlar, ama iki gün zor ***dayanıyorlar*** *(...)* (Anry / Zf, s. 192)

"Niye ***toplandık*** *ki buraya?"* (Anry / Ta, s. 94)

"Sağ ol, ***yuvarlanıp gidiyoruz*** *işte" dedim (*Anry / Hm, s. 149).

"Sen çalarken ***uyandı*** *ve boğdun?" "****Uyandı****, boğdum."* (Llm / Bg, s. 154)

"Seninle ***övünüyorum*** *karıcığım! Şimdi ailecek böyle, bir de kucakta çocuk, ah ah sonuncular ikiz olsaydı, iki kucak çocuğuyla..."* (Anry / Üy, s. 225)

*"****Sıkılma*** *gel bana, telefon et" demiş* (Anry / Psd, s.62).

"Şeytan diyor ki, ***atıl*** *şunun üzerine, boğuver," diyordu (*Odya / Odya, s. 12).

*"**Üzülmeyin**, bu kara günler de geçer!"* (Llm / Llm, s. 183)

*"Yani efendim, hemen **taşınabilir miyiz**?" diye sordum (*Llm / Ke, s. 101).

***"Yekinin** hele, benim gibi yapın hele, canınızı kurtarın hele, ayı kızgın hele!"* (Odya / Odya, s. 7)

*Ah ah, biz niçin daha önce düşünmedik şu zavallı hayvancağıza su göndermeyi," diye **hayıflandılar** (*Odya / Ek, s. 38).

*Ah bir uyku hapsız uyuyabilseydi, kendi kendine **uyanabilseydi** (*Odya / Ek, s. 37).

*Aha öteki yandan da bir göçük olmasın mı, göçük neyse ne, **dolanıveririz** biraz fazla, ama ya çayın alıp gittiği n'olacak, yol geliyor geliyor, hop bir kayanın dibinde bitiyordu (*Anry / Ta, s. 93).

*Ama bir günden bir güne şuradan şuraya, ne yarım saat izin alabilirim, ne de ateşten, sancıdan kalkıp da evimde bir güncük **dinlenebilirim** (*Odya / Mba, s. 120).

*Ama bugün mutlu **uyandı**, hizmetçi ya geldi ya geliyordu ki, bu eşek anırması, çok iyi oldu, çok iyi (...)* (Odya / Ek, s. 37)

*Ama bugün, ama bugün, yo **dayanamadım (**...)* (Anry / Pö, s. 207)

*Ama çok **üzülmüş** idi, öyle denk gelmiş, tam düğün günü genç kız ölmüş idi* (Anry / Anry, s. 50).

*Ama suç Şadiyanımda, / **çekilsene** ya, baktın altında Deli Sadullah dikiliyor, çekil, gir içeri, o gitsin, ondan sonra işini yürüt (*Anry / Kdi, s. 141).

*Amma ilkin buyur hele bir **dinlen**!* (Odya / Gs, s. 178)

*Annesine yardım, kardeşlerine yardım, bulaşık, çamaşır, eh ondan da **sıkıldı**, belli ki kendi evini arıyor* (Odya / Mkv, s. 73).

*Artık bakkalın orada **dikiliyor**, içini çeke çeke bizim evden yana bakıyor, ondan sonra ya evinin, ya da işinin yolunu tutuyordu (*Odya / Mkv, s. 81).

*Artık kimsenin bakışı ters gelmiyor bana, kimsenin sözünden **alınmıyorum** (*Llm / Çh, s. 181).

*Ayakkabının bakımını iyi yaptın mıydı, uzun zaman **dayanır** (*Odya / Ayk., s. 95).

***Ayrıldık** Necati'den* (Anry/ Ui, s. 180).

*Babam ne yapsın ki? Nasıl **çığrınmayalım** ki?* (Odya / Odya, s. 13)

*Bak arkadaşım bu kadın sana, gel buraya Faruk Bey, ben seni seviyorum Faruk Bey, **evlenelim** nolur Faruk Bey, diyebilir mi, diyemez (*Odya / Fbga, s. 161).

***Bakındı** kumaşına, eliyle okşadı kumaşı, çıkaramadı yarım ceketi üzerinden, baktı aynada öylece kendine (*Llm / Üe, s. 94).

*Belki de fazla **kasılıyorum**, ondan çekinip yanıma yaklaşamıyorlar (*Llm / Tyob, s.138).

*Bir yandan da **söyleniyordu**: "İşte şimdi canınıza okudum pis kediler!"* (Llm / Da, s. 77).

***Boğuluyordu**. Bir şey değil, ama kış günü sokağa atılmak, anacığıyla sokağın köşesinde büzülüp kalmak, işte o bitiriyordu kendisini (...)* (Odya / Fbga, s.157)

*Boynuma **sarıldı**, iki yanağımdan öptükten sonra; "Ne var ne yok yahu, nasılsın?" dedi (*Anry / Hm, s. 149).

*Böyle ufacık bir şeyden **alınıyor**, iki-üç gün evin içinde kimseyle, hatta annemle bile konuşmuyor, sonradan bir şey olmamış gibi bir yemek zamanı veya bir sabah herkesle konuşmaya başlıyordu (*Anry / Zf, s. 184).

*Bu olaya da çok **üzülmüş idi,** hatta bir ara, "Ah bu görevin çekilecek yanı yok" demiş idi* (Anry / Anry, s.50).

*Bu onursuzluğa **dayanamam*** (Odya / Kkk, s. 63).

*Bulgurluğun yanında yöresinde döndü, iri tırnaklarıyla ardını kaşıdı, burnunu kaşıdı, sonra homurdanarak yanımızdan **ayrıldı (***Odya / Odya, s. 9).

*Cebinde getirdiği birkaç bisküviyi, oracıkta, tozlu ve kâğıt kokan dosyaların arasında çiğnemeye **bayılırdı (***Odya / Mba, s. 124).

*Celal'in hiç işi gücü yokmuş ama çok iyi **geçiniyormuş*** (Llm / Kmv, s. 11).

*Çıktım asansörden, yöreme **bakındım**, sokağa çıktım, bir yağmur (*Anry / Psd, s. 66).

*Çıktım telefon kulübesinden, hop bitiverdi yanımda, nasıl oldu, nereden çıktı, yahut nereye **gizlenmişti**, bitiverdi, bitki gibi, şıp (*Anry / Psd, s. 61).

*Çoğu zaman bu aynalı odadan **ayrılmaz**, yan döner, geri döner, önüne döner, madalyalarını hayranlıkla izlerdi (*Llm / Dm, s. 29).

*Çok geceler, tarihler, sayılar, yıllar söyleyerek uykusundan **uyanır**, sıçrar, yanma yöresine bakar, arşivde olmayıp yatağında olduğunu anlayınca, tekrar başını yastığıma koyar, uyurdu (*Odya / Mba, s. 122).

*Çok temizmiş gibi bir de ön ayaklarıyla ağzını sildi, yine **aranmaya başladı (***Odya / Odya, s. 9).

*Daha genciz, **evleneceğiz** (...)* (Anry / Eii, s. 215)

***Dayanamadı**, o yaşlılığına karşın, çevikçe indi merdivenlerden, villasının bahçesini geçti, kalabalığa yaklaştı (...)* (Odya / Ek, s. 40)

*De hele, şindi hangi yarışa **hazırlanıyorsunuz**?" demesin diye (...) (*Odya / Kn, s. 168)

*Dersten çıkarken hemen öğretmenimin yanına koştum, ellerine **sarıldım**, öptüm, alnıma koydum, **öğretmenim** çok **sevindi**, affetti, ona sordum söyledi (*Anry / Hö, s. 128).

*Devrisi gün de **taşındık** eve (*Llm / Ke, s. 101).

***Dikildim** yolun sağına (*Llm / Tb, s. 168).

***Dolanır** boynuma, biliyorum, **dolanıverir**, yanağını yanağıma dayar, hı belki de fazla sevinçten iki damla gözyaşı burnunun ucuna akıverir, ne zaman çok sevinse, hemen gözleri yaşarır mutluluktan Saime'nin (*Anry / İb, s. 194).

***Dolanıyordum** müdürlük yapısının yanını yöresini (*Anry / Göuh, s. 12).

*Dolaşırdın, **bakınırdın**, bir ileri, bir geri giderdin (*Anry / Nsnk, s. 138).

*Dur bakalım hele müdür bey, sen bana, arkadaşlarıma iyi davranma da göreyim seni, gece yarıları kapına **dayanmazsam** (...)* (Anry / Ui, s. 180)

*Düğün günü canını aldığı genç kız için de günlerce **üzülmüş idi*** (Anry / Anry, s. 51).

*Düşümde bir gümbürtüyle **uyandım (***Llm / Ke, s. 102).

*Eh belki çok **söylenmişti**; olabilir, yanlış yazmasınlardı, tozun içinde, yerin altında, onca nemin içinde, kokunun içinde çalışan Mestan Beydi (*Odya / Mba, s. 126).

*Eh bilmediğim şey deyip, aralarından zorla çıkarak, maça girmeyen öteki birkaç kişinin ardına **takılmış idim*** (Odya / Nioy, s. 49).

*Eh kim bilir, müdüranım olmasa da müdür bey olsa, o kocaman ağızdan daha kötü sözler çıkacaktır ama, yine de bayan olduğu, karşısındaki de bir erkek olduğu için o denli ileriye gitmez, **söylenir, söylenir. Söylenir** ama, söylenen şeyler yenilir yutulur cinsten değildir (*Odya / Fbga, s. 152).

*Eh ne yapsındı Faruk Bey, kızların önünde diz mi çöksündü, "Nolur, benimle **evlen**!" diye, yoksa kaba güç kullanıp öğle tatilinde kızın birini masanın yanına çökertip, çok şiddetli bir evlenme mi yapsındı?* (Odya / Fbga, s. 156)

*Eh, **düşündük taşındık**, ulan ne edelim de şunlara bir ders verelim, Cevizli'yi geçelim (*Odya / Kn, s. 166).

*Elbette kızoğlan kız, öyle şap karşıdan üzerine atlayıp seni yere yıkacak, kurbağa gibi orana burana dolanıp, **evlenelim** anam, **evlenelim** babam deyip şap şup öpmeye kalkışacak değildi ya (*Odya / Fbga, s. 164).

Elimde şarap şişem, yaklaştım deniz kıyısına, ***soyundum****; atladım suya (*Odya / As, s. 59).

Eliyle şöyle itiverdi ve dahi ***söylendi*** (Odya / Nioy, s. 47).

Eşyaları orada bir hamala teslim ettikten sonra, bize arsayı satan adresi ***aramaya koyulduk*** *(*Llm / Daa, s. 129).

Evden bir eski yatak, bir yorgan, biraz kapkacak, bir de küçük tüp aldım ve ***taşındım*** *köhne evin biricik odasına (*Odya / Bhb, s. 114).

Evet çocuklar burası bizim, babanızın, Abbas'ın... Haydi durmayın! ***Soyunun****!* (Odya / As, s. 58)

Evet evet benden, ye iç olmaz, ***katlanacaksın****, pavyon masrafını da sen* ***yükleneceksin*** *(*Anry / Hm, s. 155).

Evlenirse *akıllanır diyenlerden hiçbiri kızını vermiyordu, öteki taraf zaten vermezdi (*Llm / Kmv, s. 9).

Gece yarısı ***uyandı****, bir daha gözüne uyku girmedi (*Anry / Aş, s. 71).

Gelen misafirlerine bu demir kabaklarını gösteriyor, kabaklarıyla ***övünüyor idi*** (Llm, Kdh, s. 36).

Gelirdi büyüklerimiz, ***toplanırdık****, el çırpardık, temel atma töreni yapılırdı, büyüğümüz, 'Alın size işte fuar,' derdi."* (Odya / Mb, s. 29)

Gerçi yanlarından ***ayrılacaktım****, il il, ilçe ilçe dolaşacaktım, ama günün birinde mesleği kapınca, ceplerim para dolacaktı (*Anry / Nsnk, s. 133).

Gözleri yaşlı girdi kapıdan, yine ***dolanıverdi*** *karısının boynuna (*Anry / Sö, s. 45).

Hangi kıza evlenme önermişse çalıştığı yerde, kızlar, "Aman Faruk Bey, ben iyi birini bulup da köşeyi dönmek, iyi yaşamak istiyorum, seninle ***evleneceğim*** *de ne olacak, bir de senin kahrını, annenin kahrını mı çekeceğim?" diyorlardı* (Odya / Fbga, s.156).

Haydi, ***sallanmayın****, diyordu. Şeyh Mallak çok kıskançtır, haydi çıkın gidin. İstemez haremini kimse görsün, haydin!.. (*Odya / As, s.55)

Hazırlanıyorsun*, seni izleyen koluna yapışır yapışmaz, "Bak diyeceksin, falanca okkalı var ya, bizim akrabamızdır."* (Anry / Psd, s.65)

Hele, matematik öğretmenimiz varmış, aman aman ***dikkat kesilelimmiş****, beynimizi yıkamayaymış (*Anry / Hö, s. 128).

Hem babamın söyleyip de tutturduğu fal öyle, bu yıl şu ölecek, bu kalacak, falan falanla evlenecek gibi şeyler değildi ki. Falan falanla ***evlenirse evlensin****, falan*

*doğsun falan ölsün, bu faldan bize ne, ama babam nah şuracıktan, boğazdan geçenin falını biliyordu (*Anry / Zf, s.185).

*Hem **sarılır** oğlana, "Tufan Tufan" diye, hem de taşlan savurur bize, "**Çekilin** ulan dümbükler" diye (*Odya / Dk, s. 203).

*Hemen **saklanıyorduk** ki, Cevizlili bizi görüp de yayvan yayvan, "Lan Kelyazılı, nasılsın lan?.. (*Odya / Kn, s.168)

*İlk kez o gün masasının başına döner dönmez işine **koyulamadı** (*Odya / Fbga, s. 156).

*İpini kopardığı halde oradan **ayrılmıyordu** (*Odya / Ek, s. 42).

*İstersen aklını başına al, boş ver, yine her zaman olduğu gibi, şöyle cılk diye usulcacık açıver kilidi, ayaklarının ucuna basa basa geç divana, **uzan** (...)* (Anry / İb, s.202)

*İşte o gece kedilerin sesine **uyandı** (*Llm / Da, s.76).

*İşte yanında, taksi uzaklaştı gitti, izleyen karşına **dikildi** (*Anry / Psd, s. 64).

*Kabarmaktan canın sıkılırsa, kanepenin üzerine atlayacaksın, böyle boydan boya, oh **uzanacaksın** sırtüstü, yo yo yüzükoyun* (Odya / Bhb, s.111).

*Kalkıyor, terliklerini ayağına geçiriyor, üzerine hırkasını aldıktan sonra musluğu iyice sıkıyor, ondan sonra tekrar gelip **uzanıyordu** yatağına (*Llm / Da, s.76).

*Kapıda duran polis arabasına **kuruldu**, oh sıcacık arabanın içi, sabahçı kahvesinden daha sıcak (...) (*Llm / Bg, s. 150)

*Kararımı verdim, hemen pastanenin kapısında **ayrılacağım**, ama bir koşulla **ayrılmam**, akşam yemeğine razı olursa (*Anry / Hm, s. 154).

*Kardeşim Basri, o günden sonra uykumu kim kaçırmışsa, **dayandım** gece yarısı kapısına, ondan sonra kurtuldum bu hastalıktan (*Anry / Ui, s.180).

*Karımın boynuna **sarıldım** (*Odya / Bhb, s. 104).

*Ki birden beyefendinin boynuna **sarılmış**, kendisini şapur şupur öpüyor görmüş idi (*Anry / Anry, s. 53-54).

*Koluma girme değil, **yaslanıyordu** bana* (Odya / Bhb, s.108).

*Kolunu ileri doğru uzattı, parmağını askının çengeline geçirdi, **yola koyuldu** (*Llm / Üebab, s. 94).

*Komiser; "**Boğulacaksın**" dedi (*Llm / Bg, s. 154).

*Kötü kötü **söylendiler** (*Odya / Yu, s.17).

*Kurtarırsın, sonuna dek hastalıklı yaşar, böyle yürürken durduğu yerde **yayılı yayılıverir** (*Odya / Ayk. s. 96).

Küçücük kasabanın eğlencesi ne olacak ki, ***toplanırsın*** *kahveye, gelsin kâğıt, gitsin domino, at tavlayı, sür damayı (*Anry / Kbkg, s.97).

Lan ağalar ***boğulur moğulurum*** *(*Odya / Kn, s.174).

Lan ***boğuluyor*** *(*Odya / Kn, s.175).

Manavın evini biliyordum, gecenin üç buçuğunda ***dayandım*** *kapısına (*Anry / Ui, s.177).

Masanın üzerine sandalyeyi koydum, ipi bağladım, şöyle bir ***asıldım*** *(*Odya / Kkk, s. 65).

Ne ***üzüldük*** *ne* ***üzüldük****, babayiğit oğlan, akıllı oğlan, okkalı oğlan, sözü dinlenir oğlan, amma bir gecenin içinde, yok canım bir gecenin içinde değil, bir öğleden sonra dellenivermiş (*Anry / Kdi, s. 145).

Ne yokluklarla ***evlenmiştim*** *annenizle, diyordu (*Odya / İrm, s.141).

Nerde anacığım nerde, dağlar taşlar gibi çamaşırı yıkıyorum, gece saatin üçünde bitiriyorum, ***yorulmuşum*** *ki, pelte, giriyorum yatağa, ondan sonra gözlerim tavanda (*Anry / Ui, s. 173).

Nerdeyse yapışıp adamın ellerine ***sarılacağım*** *(*Llm / Ke, s. 101).

Nöbetçi odacıyı görür, arşivi açar, dosyaların arasına ***gömülürdü*** *(*Odya / Mba, s. 124).

O bilir benim canım değil, canımın içi olduğunu, ama ne yazık ki karıcığım ***ayrılacağız****, biraz sonra intihar edeceğim (*Odya / Kkk, s. 61).

O da beni sevdi galiba. Bunca hastalıklar içinde ***evleniverdik****, daha doğrusu kendimi evli buluverdim (*Anry / Eii, s.222).

O günden sonra hangimiz yolda malmüdürünü görsek, ühüü, kaymakam neymiş ki, jandarma çavuşu neymiş ki, malmüdürü be, boru mu, hemen önümüzü ilikliyor, bir adım yana ***çekiliyor****, belimizi kıraraktan selam veriyorduk (*Anry / Kbkg, s.101).

O köhne eve mi ***taşınacağız****? Allah göstermesin (*Odya / Bhb, s.103).

O şaşkınlıkla bir insan seline ***kapılmış****, birlikte yürüyerek koca bir binaya girmiş idim (*Odya / Nioy, s. 47).

Ondan sonra ***dayanır*** *Seyfi Bey'in kesesine (*Llm / Sbg, s.109).

Onun için babamın yanına atlar gibi ***sokuldu****, elini tuttu (*Odya / İrm, s. 148).

Oradan, sessiz bir şekilde Hüsnü Bey'i izlemeye ***koyuldular*** *(*Llm / Da, s. 77).

Osman'a düşman olmuş, daha o akşam çekmiş rakıyı çekmiş rakıyı, Osman'ın kapısına ***dayanmış*** *bağırmıştı (*Llm / Kmv, s.8).

Otobüsten indikten sonra ağaçlı yol boyunca sigara içmesine ***bayılırım*** *(*Odya / Zizy, s. 84).

Öyle bir kahkaha, öyle bir kahkaha, hamamın kubbesi çınlıyor sesimden, ***bükülüyorum****, kıvranıyorum, zıplıyorum (...)* (Llm / Ks, s. 126)

Öyle bir ***soyunduk*** *ki, sanki soyunma yarışındayız (*Odya / As, s.58).

Öyle çabuk büyüyor, öyle çabuk gelişiyor ki, kedi yavrusu gibi, gün gün büyüyor, gün gün ***serpiliyor*** *(*Odya / Mb, s. 28).

Öyle ters bakıyorlar ki, biraz önce kahkahadan ***kırılmışım****, şimdiyse "Aman Allah!"* (Llm / Ks, s. 126).

Saat onda, simitle çayını içtikten sonra, tam gaz yine ***koyulur işine*** *(*Llm / Sbg, s. 110).

Sabaha ***uyandık****, o da ne?* (Odya / Mb, s.31)

Sanırım ailenin öteki bireyleri de bunu düşünmüş olacaklar ki, kimse kimseyi çağırmadan, uyarmadan, adı yemek masası olan, ama üzeri ayda ancak birkaç kez yemek gören masanın başında ***toplanıverdik*** *(*Anry / Üy, s.225).

Sarıldı *yine kapıda karısına (*Anry / Sö, s. 46).

Seçici kurul başkanı adımı soyadımı söylediğinde hiç mi hiç şaşmadım, hiç mi hiç ***heyecanlanmadım*** *(*Anry / Bgö, s. 25).

Sinir kesildim *iyece (*Anry / Eii, s. 221).

Siz fare sözcüğünden hiç ***etkilenmediniz*** *değil mi?* (Odya / Mba, s.119)

Sokaklarından girip çıkıyorum, tepelerine tırmanıyorum, ağacı olan yerlerde, sırtımı ağaç kütüklerine verip ***dinleniyorum*** (Odya / İrm, s.138).

Şans, gelmişler, ***bakınmışlar*** *(...)* (Anry / Kbkg, s.103)

Şencan da kim? Melek Abla'nın kızı. Daha dört ay olmuştu evleneli, ona para, buna para, yetiştirememişler, yetiştiremeyince kavga etmeye başlamışlar, sonra mahkemelik olmuşlar, ***boşanmışlar*** *(*Anry / Kdi, s.148).

Şeytan diyor ki, iste emekliliğini, ***ayrılıver*** *gitsin, ondan sonra burası çorba olsun çorba!* (Odya / Mba, s. 121)

Şimşekte ***ayrıldılar*** *(*Odya / Yu, s. 16).

Şişko Yasemin'in önüne ***dikilmiş*** *sanki elinde beş kiloluk bir balık varmış gibi, "Şuna bak şuna, derya kuzusu mübarek derya kuzusu" diye ününün yettiğince bağırıyordu (*Anry / Bsö, s. 113).

Şöyle ***bakındım****, kadın iç çamaşırları koymuş, al (*Anry / Hö, s.130).

Şöyle bir üzerine yürüsem, yo yo yürümesem, ***atılsam****, atılıp yakasından yapışsam (...)* (Anry / Psd, s. 58)

Tamam, şimdi gittin eve, kapıyı açtın, açmadan önce iş bulmuş adam pozunu ***takındın (***Anry / İb, s.201).

Tatlı bir düş sardı onları. Kucakladı. Sımsıkı ***sarıldı*** *(Odya / Yu, s.20).*

Toplandık *kahve yanına, tez tez (...)* (Odya / Kn, s.173)

Toplandık *yine o gece. Meraklı karı kocayı o gece eve almadık* (Odya / Mkv, s.78).

Uyumuş ***uyanmış mı****, yoksa hiç uyumamış mı?* (Llm / Bg, s.156)

Uzandım *karpuz kavun kabuklarının üzerine, şişeyi dudaklarıma götürdüm (*Odya / As, s.59).

Üç ay öncesine dek ***dilenmiyordum****, şimdi dilenmeye de başladım, dedi (*Odya / İrm, s.139).

Üç sandalyenin üzerine ***uzanıyor****, biraz buzdolabının sesini dinliyor, sonra kalkıyor, kapağını açıyor, iki dolma yuvarlıyordum (*Anry / Ui, s.174).

Üzerimden kuşkuları atmak için, sağcı arkadaşların yanlarına ***sokuluyor****, onlarla geziyor, daha doğrusu gezmeye çalışıyordum (*Odya / Gh, s. 191).

Ya hukuk, hukuk konusu açılınca ***bülbül kesilirsin.*** *Kesil bakalım işte bülbül, şimdi böyle yanın sıra, sen gidersin o gider (*Anry / Psd, s. 59).

Ya hukuk, hukuk konusu açılınca ***bülbül kesilirsin****.* ***Kesil*** *bakalım işte bülbül, şimdi böyle yanın sıra, sen gidersin o gider (*Anry / Psd, s. 59).

Yayılsın mı *mutfaktan içeriye, oturma odasına, ondan sonra başlasın mı bizim Hüsam'ın iki numarası (*Odya / Zizy, s. 89).

Yere yattı yüzükoyun, kanını yere sürdü, kalktı, göğsünü yumrukladı, ***bakınmaya başladı (***Odya / Odya, s.11).

Yıllar sonra torunlar böyle söverler sayarlar, ama o zaman sen ölüsün, yoksun, hiçbir şeyi duymaz, hiçbir şeyi görmezsin, ***üzülmezsin*** *(*Anry / Göuh, s. 9).

Yiyecek bir şey bulamayınca çıldırıyor, ***homurdanıyor****, odanın ortasında dört dönüyordu (*Odya / Odya, s.13).

Yo yo, bu öğüdü verenler var, yeniden ***evleneymişim*** *(...)* (Anry / Ui, s.171)

Yoruldum*, öldüm, bittim, şurdan şuracığa bir adım daha gidemem, dedi (*Odya / As, s. 53).

Yuhlar çektiler Musa'ya, köyün içinde bir o yana, bir bu yana ***dolandılar****, varsıl konaklarının yanında daha çok bağırdılar (*Anry / Vo, s.78).

Zaten adamı görür görmez ***çekinmiş*** *(...)* (Anry / Sö, s.33)

4.1.1.4. Yüklemi Ettirgen Çatılı Fiillerden Oluşan Cümlelerde Özne

ANRY, ODYA, LLM adlı öykü kitaplarında yüklemi ettirgen çatılı fiillerden oluşan 955 cümle tespit edilmiştir.

4.1.1.4.1. Tek Sözcükten Oluşan Özneler

ANRY, ODYA, LLM adlı öykü kitaplarında yüklemi ettirgen çatılı fiillerden oluşan cümlelerde tek sözcükten oluşan öznenin bulunduğu 285 cümle tespit edilmiştir.

4.1.1.4.1.1. Özel İsimden Oluşan Özneler

ANRY, ODYA, LLM adlı öykü kitaplarında yüklemi ettirgen çatılı fiillerden oluşan cümlelerde özel isimden oluşan öznenin bulunduğu 34 cümle tespit edilmiştir.

*"Ben" dedi **İlhan**, "bir başıma on kilo **aldırtırım**."* (Anry / Ög, s.121)

*"Dünyada **kandıraman** / beni **Osman**, bu yaştan sonra çocuk doğuramam."* (Anry / Vo, s.81)

*"Hele **anlat** / **Fadıl** ilk geceyi?" "Hele **anlat** / **Fadıl** son geceyi?"* (Anry / Kbkg, s.106)

*"Yok sen vereceksin, yok ben vereceğim." I-ıh bana **verdirtmedi** yine / **Bekir** (*Anry / Hm, s.154).

*Alşan el öpmeye geldikten üç gün sonra, **Alişan**, Şirzat'ın mavi gözlü, yuvarlak yüzlü bacısını **kaçırdı** (*Odya / Dk, s.201).

*Amma ne yaptı **İsa,** bu süreyi **uzattı**, iki aya iki gün dayandı (*Odya / Dk, s.200).

*Az sonra kırmızı turpu **kütürdeteceksin** / **Bülent**, rakını içeceksin, bak sen Selma'ya, Senem'e, her biri bir dizinin üzerinde, öpüp duruyorlar seni, sen de onları öpüyorsun (*Anry / İb, s.205).

***Azrail** bir ara böyle düşünüyor, o günü tırpanını savuruyor, önüne ne gelirse, yanardağı **püskürtüyor**, zelzeleler oluyor, uçaklar bombalar atıyor, yığınla insanın canını alıyor idi (*Anry / Anry, s.51).

***Azrail** bir ara böyle düşünüyor, o günü tırpanını **savuruyor**, önüne ne gelirse, yanardağı püskürtüyor, zelzeleler oluyor, uçaklar bombalar atıyor, yığınla insanın canını alıyor idi (*Anry / Anry, s.51).

***Bekir** umursamaz, hesap pusulasını kapıverdi, bir demet parayı **uzatıverdi** garsona (*Anry / Hm, s.157).

*Bu bakımdan **Danimarkalılar** hayalet öykülerine bayıldıkları için birbirlerini hayaletle **korkuturlarmış** (*Anry / Bgö, s.25).

*Canını **Azrail** iflas masasına **oturtmuş**, bu iflastan mutlaka kurtulması gerekli idi ve onun için önce cesaret gerekli idi (*Anry / Anry, s.53).

*Çünkü **Hasan** kafasına koymuştu, çocuklarını **okutacaktı** (*Llm / Tö, s.171).

*Dur bakalım, yoksa o gün kahvede kâğıt oynarken ağzından bir şeyler. Bir şeyler **kaçırdın mı** / **Zihni**?* (Anry / Sö, s.40).

*Eh, işin ne **Basri**, **ısıt** bir tencere su, dök kovanın içine, haydi banyoya, **ılıştır**, tas tas dök kafana, sonra gir yatağa (*Anry / Ui, s.171).

*Elbette, **Hüsam** / **çıkarsa** ya paketini, **uzatsa** ya eskisi gibi, "Yak burdan," diye (*Odya / Zizy, s.86).

Halil** de öteki masaya gitti, Sabri Beye bir bir **anlattı (Odya / Fbga, s.158).

***Hamza** daire yolunu **değiştirmişti** (*Odya / Mkv, s.80).

***Hasan** / bu kez tahta başında topların olduğu yeri göstererek topları **patlattı** ki, Veli Öğretmen yine kendini yitirdi bağırmaya başladı (*Anry / Bsö, s.113).

***Hüsam** / **çıkarsa** ya paketi. O da çok sever (*Odya / Zizy, s.87).

*İki ay olmaya iki gün kala, bir haber aldık ki **İsa** kızı katmış ardına, götürmüş komşu köye, kızın anasına babasına elini **öptürmüş** (*Odya / Dk, s.200).

*İşte Saime'nin kolları boynuna dolanmış, işte çocuklar ayaklarına yapışmış, işte **Saime** öpücükleri **konduruyor**, oynuyor oynuyor, geliyor sana sarılıyor. Aynı düşündüğün gibi Bülent (*Anry / İb, s.204).

*İyi de bu davarın, sığırın ardından ayrılmayan **İsa**, nasıl gidip de kız **kaçıracak** bitişik köyden?* (Odya / Dk, s.199)

***Mehdi** çok günler bir roman okur gibi, kimlik cüzdanının sayfalarını ağır ağır **karıştırırdı** (*Llm / Bg, s.154).

***Muhittin** de / **kaçırdı**, **Hayrettin** de / **kaçırdı** (...) (*Odya / Dk, s.201)

***Suna** gemileri Galata yanlarından böyle kalasların üzerine zeytinyağlar dökerek denize **indiriyordu** ki, Veli Öğretmen yine bağırmaya başladı (...)* (Anry / Bsö, s.113)

***Şencan** çayını içip **bitirmiş**, sonra elinde küçük bir naylon torbayla yandaki çalının ardına geçmiş (*Anry / Kbkg, s.103).

*Şıkırt. Efekti **yükselt** / **Bülent** (*Anry / İb, s.203).

*Şimdi karşısına geçsem, "**Saime** n'olur bana bir göz kırp" desem, sanırım çatalı masaya **fırlatır** kalkar (*Anry / İb, s.201).

*Uf, uzun bardakta, bir duble de kendine **doldur** / **Saime*** (Anry / İb, s.198).

*Ulan yetiş gel hele **Reco** / **anlat** şu Şencan'ı bize, **anlat** canlar canını ki, film koptuğu yerden başlasın. Ulan yere giresice, elbette ayranlar çaylar bizden, sen yeter ki **anlat** hele şu Şencan'ı bize (*Anry / Kbkg, s.99).

*Veli Öğretmen susar susmaz, **Hakan** / kaldığı yerden **sürdürdü** anlatmasını (*Anry / Bsö, s.113).

*Yani **Sadullah** kırkına merdiven dayamışsa, ölmüş bitmiş mi, kimbilir usundan neler **geçirir** de, derleyip toplayamaz ufacık usuyla, kimselere bir şeyler söyleyemez (*Anry / Kdi, s.140).

*Yo hayır, efekti **güçlendir** / **Bülent**, haydi daha güçlü daha güçlü, bak işte odanız orada, doya doya koklayacaksın Saime'ni, kollarını çocuklarının omzuna dolayacaksın, rakını içeceksin, mutlu aile resmi **oluşturacaksınız** salçalı etin başında (*Anry / İb, s.203).

4.1.1.4.1.2. Cins İsimden Oluşan Özneler

ANRY, ODYA, LLM adlı öykü kitaplarında yüklemi ettirgen çatılı fiillerden oluşan cümlelerde cins isimden oluşan öznenin bulunduğu 128 cümle tespit edilmiştir.

*(...) **trafikçibaşı** düdüğü **öttürür**, fii, bir de temanna durur (...)* (Odya / Nioy, s.45)

*"Ah asıl kutlanacak Huriye ama" diye içinden **geçirdi** / **komiser (***Anry / Aş, s.74).

*"**Bitirdin** / **namussuz**, bizi de mi yiyeceksin, yedin işte çoluğun çocuğun kısmetini."* (Odya / Odya, s.13)

*"Elbette" dedi Zihni Bey, "yeşil gözlüsü şef, hiç **şef** izler mi, bunlara **izletecek**."* (Anry / Sö, s.39)

*"**Hanım** yesene, pirzola et diye **öldürmüştün** beni."* (Llm / Llm, s.188)

*"**Trafik** / **affettirmiyor** amma, sen mezara, ben hapise!"* (Llm / Bö, s.18)

***Adam** / **uzattıkça uzatıyor**, yo yo **uzatsın**, iyi, onun ardından benim, şöyle birkaç cümle ile anlatmam, iyi iyi. Aman **anlat** / **dayı** / **anlat**, hay senin o kır saçlarını seveyim, anlat neşemizi bulalım (*Anry / Bgö, s.30).

Adam** hiç seslenmedi, başını salladı, paramı **uzattı (Llm / Bö, s.22).

***Adam** gerçi kökümüzü **kurutmadı** ama, o günden okul hademelerinden birini peşimize taktı (*Odya / Gh, s.187).

***Adam** hortlağa benziyor, salondakileri hortlakla korkutmaya çalışıyor. Yani korkutmaya çalışmıyor da, ülkesindeki korkuyu **anlatıyor**. (*Anry / Bgö, s.26).

Adam *parayı aldı, birtakım hesaplar yaptı, sonra senetleri* ***doldurdu****, imza için önüme sürdü (...)* (Odya / Bhb, s.106)

Adamı boşuna soruşturmazlar Zihni. Niye Hüsam Bey'i ***soruşturmuyor*** */* ***polis****, niçin Niyazi Bey'i* ***soruşturmuyor*** *da seni* ***soruşturuyor****?* (Anry / Sö, s.41)

Adımı soyadımı söyledim, ***adam*** *defteri* ***karıştırmaya başladı*** *(*Llm / Km, s.162).

Hanım */ bisküvi, mide ilaçlarını* ***tutuşturur*** *(*Anry / Göuh, s.11).

Ama ***manav*** *yarı yolda bu armut akınım kesiyor, parmaklarını oynatarak, tastamam bir kalbur eleği gibi, iyilerini tablaya, kötülerini kesekâğıdının içine* ***düşürüyordu*** *(*Llm / Ms, s.116).

Aradan üç ay geçmişti, baktım ***polis*** *rahat* ***çalıştırmayacak****, turneye çıkmaya karar verdim (*Llm / Tb, s.168).

Askerlik */* ***uslandırmadı*** *deli Celali, evlenme umudu yok, eh ulan bir milletvekili yapma olanağı olsa, yap milletvekili kurtul gitsin; ama milletvekili olmak için akıl ister, fikir ister (*Llm / Kmv, s.8).

Ayı, *tenceredeki ayranlı bulgur aşına avcunu* ***daldırmış*** *yiyordu (*Odya / Odya, s.9).

Babam elini uzattı, ***bakkal*** */ elini* ***uzattı****, helallaştılar (*Odya / Btöa, s.145).

Baklava*, her gün biraz daha* ***kızarıyor****, her gün biraz daha tatlanıyor ballanıyordu vitrinde (*Llm / Bö, s.14).

Bilirkişi *raporunda kara kaplı defterde bir yığın yıldız, yıldızların içerisine yerleştirilmiş koç resimleri, saban resimleri gördüklerini, bu işaretlere hiçbir anlam veremediklerini* ***belirtmiş*** *(*Anry / Zf, s.193).

Bir tek ***köpek****, dilini* ***çıkardı*** *güneşe, ötekiler memnun başlarını salladılar (*Odya / Yu, s.19).

Çocuk *ballı ekmeği yerken gözlerini yummuştu ve bir kedi gibi mırıltılı sesler* ***çıkarıyordu*** *(*Anry / Üy, s.228).

Dayı*, boynunu* ***ovuşturuyor****, Zihni Bey kapıyı açmış, hiç ağza alınmayacak sözlerle kız istemeye gelenleri kapı dışarı ediyordu (*Anry / Sö, s.48).

Eh, ***deve*** *bir girdi altına bizim boğanın, şöyle bir* ***kaldırdı*** *bizim boğayı havaya, şöyle bir salladı salladı, kaldırdı, zınk diye yere* ***oturttu*** *tezek çuvalı gibi(...) (*Odya / Kn, s.169)

Eh, her şeyi Davut biliyordu. Adanalı hanımlara göre ***su*** */* ***zayıflatıyordu****, bir hafta sonra bayağı zayıflayacaklardı (*Odya / Gs, s.184).

Eşek *o sıra ya üçüncü anırmasını* ***gerçekleştiriyordu*** *ya da dördüncü (...)* (Odya / Ek, s.36)

Eşek, *kovaya baktı önce, sonra başını* ***uzattı****, tüylü dudaklarını* ***yapıştırdı*** *suya, başını* ***kaldırdı****, dudaklarından sular süzüle süzüle bir Dürdane'yi, bir karşı villaları izledikten sonra, yine kafasını gömdü kovanın içine (*Odya / Ek, s.39).

Faruk Bey müdüranıma son işkencesini yapıyor, tutuyor ayağını ısırıyor, ***kadın*** *tekmeyi* ***yapıştırıyor****, ama Faruk Bey öyle sıkı yapışmış ki baldırlarından, ısırdıkça müdüranım danalar gibi böğürüyor, bağırıyor (*Odya / Fbga, s.155).

Gerçi ***çocuk*** *zammı alır ama mama paketini bir buçuk günde tüketerek, maaş alındıktan bir, bir çeyrek gün sonra devlet babanın kendisine verdiğini yer* ***tüketir*** *(*Llm / Sbg, s.109).

Gerçi ***soba*** *hep fısfıs, kemiklerini* ***ısıtmıyordu*** *ama, dizlerine o yarım battaniyeyi koyup eline de adaçayını alınca birden içi ısınıveriyor, yarım bıraktığı gazetesinin sayfalarını karıştırmaya başlıyordu (*Anry / Sö, s.34).

Gözlerine inanamadı, ***komiser*** *kendisine sigara* ***uzatıyordu*** *(*Llm / Bg, s.154).

Grip, tifo, nezle, ülser, mide, böbrek, *hiçbiri / beni buradan bir milim* ***kıpırdatamaz****, bir milim (...)* (Odya / Mba, s.120)

Işığı ***söndürdü / komiser****, öteki odanın ışığıyla yetindi (*Llm / Bg, s.157).

Işık *gözlerini* ***kamaştırdı****, ama onlar ışığı da sevdiler (*Odya / Yu, s.21).

İçeriye biri girdi. O zaman ***müdür*** */ başını* ***kaldırdı****, baktı: Erol Bey, dedi, Mestan Beyden arşivi devralacaksınız (*Odya / Mba, s.126).

İkinci kurban mutlaka şu Fadıl olacak, evet evet o olacak, ***oğlan*** *çünkü öyle olmayacak şeyler* ***anlatıyordu*** *ki (*Anry / Kbkg, s.104).

İnsan tutmağınan hop diye havaya kalkar mı lan, haydi ***kaldırdı*** *seni, öyle un çuvalı gibi kendini yere* ***attırır mı / insan*** *lan!* (Odya / Kn, s.169)

Kadına bak kadına, ***adam / karıştırsın****, çorbaya çevirsin orayı değil mi? Benim dosyadan çıkardığımı, o dosyaya koysun, hem de ne tarih ne sıra (...)* (Odya / Mba, s.123)

Kadıncağız *böyle çamaşır makinelerinden birine elini koyuyor, sonra hemen* ***kaldırıyordu*** (Odya / Bhb, s.107).

Kamyonet *elmaları Necip Bey'in dükkânına* ***indirdi*** (Llm / Eö, s.73).

Kaymakam *sanki şiir okuyordu, şöyle birazcık da gözlerini kıssa, sesini* ***indirip çıkarsa (***Odya / Gs, s.180).

Kaymakam *bu fırsatı bile* ***kaçırmadı (***…) (Odya / Gs, s.181)

Kaymakam *şaşmıştı. Kasabaya, şöyle kaloriferli, iki katlı, koskocaman bir hükümet konağı* ***kazandıracaktı*** *(...)* (Llm / İpgdt, s.57)

Kendime iyice kızmaya başladım. Öyle ya, ***çocukcağız*** *evlenebilmek için kıyıda köşede üç beş kuruş para* ***biriktirmiş*** *(...)* (Anry / Hm, s.154)

Komiser *ayağa kalktı, bir sigara yaktı, sonra bir sigara da Mehdi'ye* ***uzattı*** *(*Llm / Bg, s.154).

Köpek gözünün içine baktı Mehdi'nin ama ***garson*** *tekmeyi sallamış, ayazın boru gibi içeri girdiği kapıyı* ***kapatmıştı*** *(*Llm / Bg, s.148).

Küpe tası bastırıp içen içene, of yandı ki yüreğimiz, kebap oldu kebap, ne ***su*** */* ***söndürür*** *şu ateşi, ne de gazoz (*Anry / Kbkg, s.99).

Lan ***insan*** *hiç olmazsa güreşi şöyle biraz* ***uzatır****, yediği içtiği ağzından gığıl gığıl gelesi de teneşire gidesi (...) (*Odya / Kn, s.169)

Manav */ tuttu ezik domatesi* ***çıkardı****, ben tuttum kesekâğıdına bir tane iyisinden attım. O tekrar çıkardı, eziğini attı, ben eziğini çıkardım, iyisinden attım (*Llm / Ms, s.115).

Manav*, hop diye şöyle bir elini* ***daldırıyordu*** *armutların içine, avcuna üç armut gelmişse, parmaklarını öyle hünerli* ***oynatıyordu*** *ki, armutlardan sağlam olanlar tablaya geri düşüyor, çürüğü kesekâğıdının içine giriyordu (*Llm / Ms, s.116).

Memur, *mekineye kâğıtlar* ***geçirdi****, başladı yazmıya, bir tarafdan da, bi bana bakar, bi horuza (*Llm / Ah, s.67).

Muhtar / kestirip atıyordu (Odya / Mb, s.26).

Müdür *bile ona ayrı bir gözle bakıyor, hiçbir zaman görevliyle* ***çağırtmıyor*** *ya sabah odasına girerken çağırıyor ya da bizim yanımıza uğramış gibi yapıyor, tam giderken; "Hâlim Bey, sizinle bir şey konuşacaktım da, biraz gelir misiniz?" diyordu (*Anry / Say, s.164).

Müdür *bir* ***buldursunmuş*** *dilekçeyi, hemen gerekeni yaparmış (*Llm / Km, s. 161).

Müdür *bu rapor üzerine çok duygulandı, evden eski bir kilim getirerek EMS 18 aygıtının üzerine attırdı, yazısı en güzel memuruna da yazıyı* ***yeniletti*** *(*Llm / Eosa, s.27).

Müdür *bu rapor üzerine çok duygulandı, evden eski bir kilim getirerek EMS 18 aygıtının üzerine* ***attırdı****, yazısı en güzel memuruna da yazıyı yeniletti (*Llm / Eosa, s.27).

Müdür *kalktı, koluma girdi, koltuğa* ***oturttu*** *(*Odya / İrm, s.137).

O denli başarılı savaşıma karşın, ***balıkçı*** *yine de bir kilo balıktan yarım kilosunu bayat* ***doldurmuştu*** *naylon torbanın içine (*Llm / Ms, s.118).

Önümdeki bir kadın bağırdı, yahu yoksa birinciliği bu Hintli hınzır mı alacak, ***yılan / anlatmıyor****, yatak odasında, zifaf gecesi* ***anlatıyor****, bir de* ***ballandırıyor*** *ki, bir de meddah yetenekli ki (*Anry / Bgö, s.29).

Sekreterin yanında hiç beklemez, daha kapıdan girerken, ***sekreter*** *kaşıyla gözüyle hemen içeri girmesini* ***buyurur*** (Odya / Fbga, s.152).

Selma adlı velinin dudakları titriyormuş konuşurken, kendisini de ***öğretmen / okutmuş****, hem de erkek öğretmenmiş (...)* (Anry / Bsö, s.109)

Sıra geldi yumurtaya. ***Muhtar*** *soyulmuş yumurtanın birini* ***uzattı*** *Koyun Memed'e (*Odya / Kn, s.174).

Şöyle kafam azıcık çevir, kıymanın yarısını kelle eti ***doldurur / kasap****, kesekâğıdının içine iki tane çürük domates atmazsa şanından şerefinden yitirir manav (*Anry / Ui, s.177).

Televizyoncu *hesaplar yapıyor, maaşımın dörtte birini bulup* ***çıkartıyor****, bu taksitlerle, renkli televizyonun ve videonun taksitlerinin faiziyle birlikte yıllar yılı süreceğini söylüyor, ekliyordu (…*) (Odya / Bhb, s.116)

Tuuu, koskoca kaymakam beyi ***adam*** *ilköğretim müfettişleriyle* ***karıştırmış*** *olmalı (*Llm, Kdö, s.50).

Yağmur / ıslatmıyor *beni, karımı çok seviyorum (*Anry / Psd, s.66).

Yarım saat mi uyudu ayı, yoksa bir saat mi, ahacık saatler nasıl geçti bilmedik ki, bildiğimiz, biz şöyle bir deprensek, ***ayı*** *gözlerini açıyor, başını* ***kaldırıyordu (***Odya / Odya, s.12).

Yazın eser, hangi deliğinden üfler bilinmez, ama ***üşütmez****, hoş olur* ***insan,*** *yorgunluğu hemen geçer, uyur gider (*Odya / Yu, s.20).

4.1.1.4.1.2.1. İyelik Eki Alan Özneler

(...) ***beyim*** *kalkmış burada bizi on binlikle* ***uyutmaya çalışıyor*** *(...)* (Anry / Nsnk, s.137)

(...) kocasını düşünüyordur kocasını, ***kocam*** *kiminle beni* ***aldatıyor*** *diye; nüfustaki Yıldızla mı, yoksa alt kattaki Emel'le mi?* (Odya / Mba, s.122)

(...) komşu köy, hakkınızı kullandınız, ne yapalım, ***adamınız / kaçıraydı*** *diyecekler, ona mı yanarsın?* (Odya / Dk, s.200)

*"**Anlat** bakalım **kızım** bugün öğretmeniniz ne yaptı, nasıl sapıttı, yoksa hiç sapıtmadı mı?" Yasemin yanıt veriyormuş (...)* (Anry / Bsö, s.108)

*"Babacığım baksana, **abim** beni şezlonga **oturtmayacakmış**" diyor (*Llm / Daa, s.127).

*"**Hocam** / beni bir gün şöyle **kaktırmıştınız**" diyerek, göbek taşından aşağıya **fırlatırsa**, o zaman beyin kanamasından gitmek işten değildi (*Llm / Ks, s.122).

*"**Kirletirsin** / be **oğlum.**"* (Llm / Üebab, s.95)

*"Yaşlıyım ama oğlum, **midem** taşı bile **eritir**" dedi* (Anry / Üy, s.225).

*"**Zatıâliniz mi / yaptırır**?"* (Llm / Eosa, s.26)

***Anam** çok kızıyor, şöyle bir yekiniyor, sanki ayının üzerine atlayacakmış gibi yapıyor, sövüyor, sayıyor, garazlar, lanetler **yağdırıyor**, ama ayı bildiğini okuyordu (*Odya / Odya, s.10).

*Annem mi, **annem** inandı, sabah erkenden koşmuş gitmiş bakkala, biz uyanıncaya dek yirmi kilo şeker almış, bize yalvarıp duruyor, elimize torbalar **tutuşturuyor** (...)* (Anry / Zf, s.184)

*Az sonra çay bahçesi görünecek, nasıl edeceğim, nasıl yapacağım, **elim** kayıp gitmese cebime, **çekip çıkarmasa** sigara paketini (*Odya / Zizy, s.90).

***Babam** / elini **uzattı**, **bakkal** / elini **uzattı**, helallaştılar (*Odya / Btöa, s.145).

***Babam** böyle **anlattı** gazetecilere, ama birkaç gün sonra densiz bir gazetenin densiz bir yazarı, köşe yazısını şu sözlerle bitirince, işe bakanlık el attı* (Odya / Btöa, s.143).

***Babam** fırlayıverdi atladı bulgurluğa, tuttu kolumdan beni, tuttu kolundan kardeşimi **çıkardı** yukarıya (*Odya / Odya, s.7).

***Babam** gözlerini **kapatıyor**, kendini yitirmiş gibi başı yan dönüyor, ben kendim, (kardeşlerimi bilmem). "Vah gitti zavallı babacığım, namussuz Tahir Bey avcunu yalasın" diyordum (*Odya / Btöa, s.149).

***Babam** her aybaşında, ev sahibinden önce bu dükkâna uğrar, taksitini **yatırır**, ondan sonra bakkala, manava, kasaba uğrardı (*Odya / Btöa, s.148).

***Babam** kitabını **kapattı**, hepimiz bir göz bir soluk olmuşuz, onun ağzından çıkacak olan söze bakıyoruz (*Anry / Zf, s.187).

***Babam** yaşam boyu biz dört kardeşi **okutmaya çalışmıştı** (*Odya / Btöa, s.142).

***Babası,** onu küçükken **okutmuştu** ama Celal'in derin hocalığı da nereden geliyordu?* (Llm / Kmv, s.10)

Çaylarımızın fırt fırt sesi duyuluyor, tıs yok, ***babam*** *başını kitaptan ha* ***kaldırdı****, ha* ***kaldıracak****, bakalım neye zam olacak?* (Anry / Zf, s.187)

Faruk Bey suskun. Ama ***gözleri*** *neler* ***anlatıyor*** *(*Odya / Fbga, s.162).

İtim *önce* ***çıkarmışsa*** *yine ağızlarda sigaralar (...)* (Odya / Zizy, s.88)

Hani bir şarkı vardır ya, "Bittim, eridim, kül oldum." Tamam ben öyle oldum, ***yüreğim*** *pilini* ***bitirdi****, yağlarım gığıl gığıl eridi, bet beniz, meşe külü (*Anry / Hm, s.157).

Hani ***ustam*** *bir numaran vardı ya, sahneye bir çocuk çağırır, göbeğinden* ***işetirdin****. Basit bir numaraydı ama izleyiciyi eğlendirdiği, güldürdüğü için numaradan hoşlanılırdı (*Anry / Nsnk, s.136).

I-ıh, bilmiyormuşum, ***öğretmenim*** */* ***anlattı****, devlet demek o her gün benim önümden gelip geçtiğim Ulus Parkının önündeki yapı değilmiş (...)* (Anry / Hö, s.126)

İki yanına da iki polis oturdu, iki yanı sıcak, bacakları, ***kulakları*** */* ***kızaracak****, bir de şu ayacıkları ısınsa (*Llm / Bg, s.150).

Kafalarımız kazan oldu, ***gözlerimiz / kızardı****, durup durup: Ay ne iyi çocuk!* (Odya / Mkv, s.79)

Kapıdan girer girmez ***karım*** *üzerime kurbağa gibi atlıyor, ceplerime* ***saldırıyordu****, para bulamayınca da, tırmalar gibi; "Kimlerle yedin onca parayı ha, kimlerle?" diye bağırıyordu (*Llm / Çh, s.180).

Karım *çalıştığı dairede* ***anlatmış*** *arkadaşlarına, ben anlattım çalıştığım dairedeki arkadaşlarıma (*Anry / Zf, s.186).

Karım *geldi, alnıma şöyle bir öpücük* ***kondurdu****: Koçum benim! dedi (*Odya / Kkk, s.71).

Kaynanam*, yanağının sağ yanına* ***yerleştirsin*** *baklava dilimini (*Llm / Bö, s.19).

Neyse ***masalımız*** *köy ufak mı, büyük mü, güzel mi, çirkin mi, konuksever mi, değil mi, bunu* ***anlatmayacak****, ya neyi* ***anlatacak****? Sarı İsmail'i* ***anlatacak (***Anry / Si, s.82).

Ninem */ anneme böyle* ***anlatmış*** *masalı. Ama* ***annem*** */ bana böyle* ***anlatmadı****, sonunu böyle bitirmedi masalın. Başka türlü bitirdi (*Anry / Si, s.88).

Oğlum *ayağını yorganına göre* ***uzatacaksın*** *(...)* (Anry / Pö, s.208)

Öğrendik. Top atmış ***kayınbabası*** *veresiyeler yüzünden, ama evde de boş durmamış, hesap makinesini* ***işletmiş****, alacaklarının hesabını* ***çıkarmış*** *kuruşu kuruşuna (...)* (Anry / Say, s.162)

Öğretmenimiz *bize devleti yıkmak isteyen hainleri* ***anlattı****, yağmur hızlandıkça öğretmenimiz hızlandı, böyle arkadaş gibi yanaşırlarmış, el uzatırlarmış, tatlı dil döker kandırmaya çalışırlarmış (...)* (Anry / Hö, s.128)

Sık sık sorardı Bayram Ali Bey ama ***karısı / geçiştirir****, "Aman çok mu gerekli Bayram Ali" derdi (*Llm / Üebab, s.91).

Şimdi ***karım / yapıştırsa*** *terliği alnımın ortasına,* ***kaynanam / yapıştırsa*** *elindeki şemsiyeyi suratımın ortasına; yerden göğe dek haklılar (*Odya / As, s.57).

Tansiyon ilacını içti hiç yoktan, iki ıhlamur içti hiç yoktan, karısının pişirdiği mantıyı yiyemedi tansiyonu çıkar diye hiç yoktan. Ama ***içi*** *içini yedi* ***bitirdi*** *(*Anry / Sö, s.38).

Uh, ***babam*** *yanıt verecek ha, maşallah boynu böyle, kafasını kum kekliği gibi atmış geriye. Belli ki* ***falının tadını çıkarıyor****, bizi inanmadık diye hem aşağılıyor, hem suçluyor* (Anry / Zf, s.186).

Üşümezdi Osman, alışkındı onun ayakları, gövdesi, kışa, soğuğa, ***anası*** *öyle* ***büyütmüştü*** *Osman'ı (*Anry / Vo, s. 75).

4.1.1.4.1.2.2. Çokluk Eki Alan Özneler

(...) tamam canım, hani efekt miydi neydi, işte dudağına bir türkü ıslık neyse yerleştirdin, Saime'ye müjdeyi verdin, böyle sırıtarak, maaşını da söyledin, Saime havaya uçtu, kollarının arasına düştü, ***çocuklar*** *boynunu, yanaklarını* ***ıslattılar*** *(*Anry / İb, s.202).

"İyi de, babam beklese ya hükümeti, polis karakolu yakın, ***polisler*** *beklese ya, gelenlere engel olup devleti* ***yıktırmasalar*** *ya!"* (Anry / Hö, s.125)

"Kanmayın, aldanmayın çocuklar, ***hainler*** */ sizi* ***kandırmasınlar****, onların amaçları bu devleti yıkmaktır."* (Anry / Hö, s.130)

Alışkındır ***çocuklar****, kalın paltoyu* ***tutuşturur******lar****, gözaltı soğuktur, kalın palto yataktır, yorgandır. (*Anry / Göuh, s.11).

Ama ***Ali'ler,*** *azimle, inatla çalışıyorlar, otellerinin duvarlarını* ***yükseltiyorlardı*** *(*Llm / İpgdt, s.60).

Aman ***adamlar*** *kucaklayıp beni havaya* ***kaldıracaklar*** *(*Llm / Tb, s.167).

Anneler*, bu çocukları büyüteceğim,* ***yedireceğim****, onunkini ötekine* ***uydurup giydireceğim*** *derlerken, bir bakarlar ki kocalarının emekliliği gelmiş (*Llm, Kdö, s.45).

***Atıştırın** / **çocuklar**, nasıl olsa bizim olan bir yer bulacağız ve oradan denize dalacağız (*Odya / As, s.54).

***Bakanlar**, kafalarını **çalıştırdılar** (*Llm / Dm, s.31).

*Belki **fareler** / **karıştırmaz**, artık fareler gelmez ama, iki ayaklı iş bilmez fareler, gerçek fareden de beter ederler (*Odya / Mba, s.121).

*Bir kez **uçaklar** kalkacaklar, inecekler, çok büyük gürültü **çıkaracaklardı**, çocuklar uykulanndan uyanacaklar, yaşlılar oturdukları yerden zıplayacaklar, hamile kadınlar kanlarındakileri zor tutacaklardı (*Odya / Mb, s.27).

*Bir sabah yine dağ taş inledi, **yoldüzerler** / yolu **düzeltiyorlar** ki, bucakta sanki düğün bayram var (*Anry / Ta, s.94).

*Borçlu ölmek istemiyorum Ali Usta, dedi. Ah **çocuklar,** ne olur beni borçlu **öldürmeyin** (...) (*Odya / Btöa, s.146)

***Çocuklar**, nolur beni borçlu **öldürmeyin**!..(*Odya / Btöa, s.145)

***Kediler**, önce hırlıyorlar, ardından birtakım acayip tiz sesler **çıkarıyorlar**, sonra hepsi bir ağızdan sanki bir tarafları ağrıyormuş gibi acı acı sesler çıkararak bağırıyorlardı (*Llm / Da, s.76).

Memurlar** / yıkım günü geldiklerinde, öteki kondulara **indirmişlerdi** kazmaları, hem de hiç acımadan; ama sıra hamal Hasan'ın kondusuna gelince, **işçiler** / kazmayı **kaldıramamışlardı (Llm / Tö, s.174).

*Ve babam, "Ne olur beni borçlu **öldürmeyin** / **çocuklar"** diye yalvarıyordu (*Odya / Btöa, s.144)

4.1.1.4.1.3. Zamirden Oluşan Özneler

ANRY, ODYA, LLM adlı öykü kitaplarında yüklemi ettirgen çatılı fiillerden oluşan cümlelerde zamirden oluşan öznenin bulunduğu 123 cümle tespit edilmiştir.

*(...) siz kendinizi kollayın, **ben** / bu devleti **yıktırmayacağım** size (*Anry / Hö, s.131).

*(...) baktın tabak çanak sesi, otur sofranın bir köşesine, hiç başını kaldırmadan iç çorbanı, sonra çekil köşeciğine. Karın, çocukların uyuyunca **sen** de ışığı **söndür** ve düşün, düşün, düşün!* (Anry / İb, s.202)

*(...) **ben** ülkemin yüzünü **ağarttım**, birinci oldum (*Anry / Bgö, s.32).

*(...) kimbilir **bunlar** Bekirceğizin hesabını nasıl **şişirmişti**, böyle balon gibi (*Anry / Hm, s.153).

(...) ***sen*** *tut o yaşında, evdeki beşer kiloluk bidonları kap bakkalın yolunu tut, ikisini de bakkalın sokakta duran gaz bidonundan* ***doldurt****, sonra da torunlara yalvara yakara on kiloluk gazyağını eve* ***getirt****, neymiş, gaza benzine zam gelecekmiş (*Anry / Zf, s.183).

"Aaaa, polis mi? Benzetmiştim, ***ben*** *de / polise* ***benzetmiştim****, aay hiiiş! Niye arıyor ki sizi?"* (Anry / Sö, s.44)

*"****Anlatamıyoruz*** */* ***biz*** *bu kadına, tövbe* ***anlatamıyoruz****. Yahu sana kaçtır söylüyorum. Herhalde ben orada keyfimden durmuyorum, bıraktığım gün laçka olacak, batacak."* (Odya / Mba, s.123)

*"****Ben*** */* ***öldürdüm*** *efendim."* (Llm / Bg, s.152)

"Ben senin karın değil miyim, ben senin kahrını çekmiyor muyum, aşını ***kim / pişiriyor****, üstünü başını kim yıkayıp yuyor, sonra şey de şey. Çaldıklarından bana vermeyeceksin de o şırfıntı Serpil karısına mı vereceksin?" demeye (*Llm / Çh, s.179).

*"****Biz*** *burda olduktan kelli milletin paasını çaçu* ***ettimeyiz****" dediler (*Llm / İpgdt, s.58).

"Demek ***sen*** */* ***öldürdün****?"* (Llm / Bg, s.151)

*"Desene kaçırdık." "Yok" dedim, "****ben*** */* ***kaçırıyorum****."* (Llm / Km, s.162)

"E işte ulan demek oluyor ki bu adam bizden, ***biz*** *bunu sandıktan* ***çıkarırsak*** */* ***o da*** *bizi vatandaşlık rütbesine* ***çıkarır****, ondan sonra adam gibi yaşa ki yaşa, anladınız mı şimdi?"* (Anry / Vo, s.80)

"Eh yaşlı olunca kimse kendini dinlemiyor, ***o da*** *ne yapsın böyle falla malla* ***yutturuyor****" diyorlardı (*Anry / Zf, s.188).

"Evet" dedi Hasan Bey, "ama ***ben*** *tanımadığım, bilmediğim adamlarla konuşmam, izninizle dedim ve kapıyı* ***kapattım****."* (Anry / Sö, s.46)

"İnmiyorum ulan, beni buradan ***kimse*** */* ***indiremez****."* (Llm / Da, s.89)

"İnsanın çalıştığı yer evine benzemeli, zaten ***ben*** *nereye gitmişsem, daire havasını* ***kaldırmış*** *orasını sıcak bir aile yuvası şekline sokmuşumdur" diyordu (*Anry / Say, s.165).

"İşte bakkal orada, ***ben*** *sizi onca* ***yetiştirdim****,* ***okuttum, evlendirdim****, gidin bakkalın borcunu ödeyin gelin, ben de rahat öleyim."* (Odya / Btöa, s.145)

"Kaçırdık doğru. Ama sen benim yerimde ol da savcı bey oğlum... Cümle âlem / kaçırırken, ***ben*** */ niye* ***kaçırmayayım****? Amma* ***biz*** *tutmuş biraz fazla* ***kaçırmışız****, o*

yüzden yakalandık, çok şükür hem para cezamızı verdik hem de hapis cezamızı yattık çıktık. Başka?" (Llm / Skd, s.43)

*"Kimse bilememişti de **ben** / parmak **kaldırmış**, 'Hocam bu cümlenin içinde mektup zarfı yok' demiştim, siz de sonradan bana..."* (Llm / Ks, s.122)

*"Onlar başlıklarını koyuyorlardı, **ben** / **yazdırıyordum** (*Anry / Rcko, s.22).

*"Peki, **kim** çekmiş **koparmış** Apollon'un şeyini?"* (Anry / Aş, s.72)

*"**Sen** / **anlatma** boşuna, biz malımızı biliriz" der gibi tıslıyormuş (*Anry / Sö, s.33).

*"**Sen** onu benim külahıma **anlat**, bakkal Mustafa bile biliyor çaldığını."* (Llm / Çh, s.180)

*"**Siz** de birini korkutmak istiyorsanız, mutlaka hortlakla **korkutun**."* (Anry / Bgö, s.27)

*"Şencan bir hatadır etmiş, Fadıl'la evlenmek zorunda, evlensin, üzerinden nikâh geçsin, **biz** sonra kızımızı beylerle paşalarla **evlendiririz**."* (Anry / Kbkg, s.106)

*"Utanmaz ahlaksız herif, **sen** / Ayten Hanım'la **kırıştırmıyor musun** ulan, Filiz Hanım'la uçup uçup gitmiyor musunuz ulan, kapıyı kapatıp kapıda odacıyı **bekletmiyor musunuz** ulan?"* (Anry / Ui, s.179)

*"Vah buram" dedim miydi, **bizimki** yine süpürgeyi kapıyor, burama burama **yapıştırıyor** (*Anry / Eii, s.222).

*"Vallahi delilerin sözüne hiç güven olmaz" dedi, "**biz** en iyisi mi karısını da **uyandıralım**. Sonra yarın, 'aman beni niye uyandırmadınız, hiç insan beni uyandırmaz mı' diye kızar."* (Llm / Da, s.85)

*"Yaa" dedi, "ben şiirin sonunu unutmuştum, **siz de** bana **hatırlatmıştınız**. Hatırladınız rnı hocam, iki kulağımdan yapışıp beni havaya kaldırmıştınız."* (Llm / Ks, s.123)

*"Yaa" dedi, "ben şiirin sonunu unutmuştum, **siz** de bana hatırlatmıştınız. Hatırladınız mı hocam, iki kulağımdan yapışıp beni havaya **kaldırmıştınız**."* (Llm / Ks, s.123)

*"Yani öğretmenimizin canı hiç fındık fıstık istemez mi, onunki de can değil mi, **ben** karışık çerez **yaptıracağım**, bir buçuk kilo."* (Anry / Ög, s.122)

*"Yo **ben / anlattım** efendim, **ben / anlattım**, onlar yazdılar."* (Anry / Rcko, s.16)

*"Yo öyle değil, **ben** / anlattıklarımı kitap olsun diye **anlatmadım k**i."* (Anry / Rcko, s.16)

*Ah ölmüş insan, neyi **anlatıyorsun** ki, hiçbir şeyi savunmak zorunda değilsin ki, ölmüşsün **sen** Ferhat (...)* (Odya / Kkk, s.61)

*Ah ustacığım, nur içinde yat, iyi ki görmedi gözlerin, iyi ki duymadı kulakların, **sen** ki mesleğine **toz kondurmaz**, "Bu iş eliçabukların işidir, eli ağır olanlar gitsinler hamal olsunlar" derdin (*Anry / Nsnk, s.135).

*Ama **ben** ne yaptım, beş ayda değil, iki ayın içinde arşivi **düzelttim**, hem de nasıl düzeltme, her şeyi sanki elimle koymuşum gibi (*Odya / Mba, s.119).

*Ama **ben** onları az sonra evde bir bir **çıkaracağım**, önce bir genişçe tabağa, sonra aramızda pay, eşit, çocuk büyük aynı, herkese kaç dilim düşerse, geriye bir dilim artarsa, üç çocuğa pay (*Llm / Bö, s.17).

*Ama **ben**, şöyle bir atak, biraz daha adımlarımı **sıklaştırırsam** (*Anry / Psd, s.58).

*Ama nasıl çalıştım iki ay, o zamanlar **bizimki** daha yeni **doğurmuş** İhsan'ı, bana durup durup, 'Sen o arşivi İhsan'dan daha çok seviyorsun' diyordu (*Odya / Mba, s.119).

*'Amman beyim biz yiyemek, **biz** / bunları siz büyüklerimiz için **yetiştiriyoruz**.'* (Llm / Ah, s.65)

*Aradan iki yıl daha geçerse, memur da bulamazsın. Ama gel de **sen** bunu bizim kıza **anlat (***Odya / Mkv, s.77).

*Arkadaşlar, **ben** kendi kendimi **kredilendirdim**, hı, biliyor musunuz?* (Odya / Kkk, s.71)

*Azrail yürüdükte, ardından önünden **birileri** geliyor, makineleri boyuna **işletiyor**, "Yaklaşıyoruz yaklaşıyoruz" diye konuşuyorlar idi (*Anry / Anry, s.52).

*Bacısını **kaçırırlar** da**, o** / birinin bacısını **kaçırmaz mı?*** (Odya / Dk, s.201)

*Bazen **ikimiz** birden, aynı anda **çıkarırdık** paketleri, vururduk paketlerin altına (...)* (Odya / Zizy, s.86)

***Ben** / çocuklarımı öyle **yetiştirmedim**, onlara her zaman onurlu insan olmalarını öğütledim (*Odya / Kkk, s.63).

***Ben** / onları bir bir **yerleştiririm** mutfağa Haydar (*Odya / Bhb, s.112).

***Ben** böyle parmağımı **geçireceğim** oraya, incitmeden, darıltmadan, şekerini şurubunu akıtmadan, hop eve (*Llm / Bö, s.16).

***Ben** işi daha **ilerlettim**, bu kez yapının içine girmeye başladım (*Anry / Göuh, s.13).

*Ben oradan ayrılınca, orayı bir daha **hiç kimse / düzeltemez (***Odya / Mba, s.126).

Ben *var ya ben, bu ciğer denen körüğü fıs diye* ***söndürürüm*** *de yine elimi sigara paketine* ***uzatmam*** *(*Odya / Zizy, s.91).

Bir kez ***biri****, sanki sadakaymış gibi birazcık* ***indirmişti*** *(*Odya / Ayk., s.95).

Bir ***onlar / kaçırdılar****, bir* ***biz / kaçırdık*** *(*Odya / Dk, s.201).

Bir şey değil, ama kış günü sokağa atılmak, anacığıyla sokağın köşesinde büzülüp kalmak işte ***o / bitiriyordu*** *kendisini (...) (*Odya / Fbga, s.157)

Biri */ arkada tütününü* ***tüttürüyor****, öteki önde elinde koca bir simit ha babam kıvırıyor, bir yandan da bağırıyor idi: "Daha hızlı, daha hızlı!"* (Odya / Nioy, s.43)

Birinci dublede rakının tadına varırsın, ikinci duble neşelendirir seni, üçe dek dinlersin, üçüncüde başlarsın konuşmaya, dördüncüde ***kimse*** */ seni* ***susturamaz*** *(*Anry / Psd, s.64).

Bisküvi, ruj, jilet değil ki salt, şimdi bugün sana versem bir tane, yarın da öbür gün de ona, ötekine, e nolacak bunun sonu, ***ben*** *çok zengin bir adam mıyım hı, böyle parasını oraya buraya saçacak; yoksa* ***aklımı mı oynattım****?* (Odya / Zizy, s.88)

Biz */ dolabı* ***aldırırız*** *beyefendi!* (Odya / Bhb, s.106)

Biz *onlara er geç varacağız. Ve gördüklerimizi onlara* ***anlatacağız*** *(*Odya / Yu, s.18).

Bizimki kafasını sallamış, 'Ya a' demiş, ***ötekiler / diretmişler****, 'Sen bize bişeler verdin' diye* (Llm / So, s.142).

Böyle biliyor musun ***ben****, gece yatağa yattığımda o yanıma dönüyor* ***verip veriştiriyordum****, bu yanıma dönüyor* ***verip veriştiriyordum****, gözlerim açık. Ama öyle gece yarısına dek değil, sabaha dek versen veriştirsen insanın içi rahat etmiyor ki (*Anry / Ui, s.176).

Böyle yine çatalın ucunda birazcık et, ***o*** */ bana /* ***yediriyor*** */ ben ona (*Anry / İb, s.198).

Bu bilmeceyi de, ***ben*** *bulup* ***çıkardım*** *ortaya (*Odya, Ayk. s.93).

Bu kez ***ben*** *yardımcının ense köküne tokatı* ***yapıştırdım*** *(...)* (Llm / Tb, s.170).

Burayı sen yarattın. ***Sen / yaşat*** *(*Odya / Mba, s.121).

Çalıştığım yerdeki arkadaşlarıma söyledim, ***kimse / aldırmadı****, inanmadı, eşimin oradakiler de inanmamışlar.* (Anry / Zf, s.187)

Çocuklarım, ben şey... ***Ben*** *kasadan para* ***yürütüyordum*** *(*Odya / Kkk, s.71).

Çok içtik. Çok tükettik. ***Biz / tükettik****, yerine bol bol gele (*Odya / Yu, s.19).

*Eh **biz** daha önceden sözümüzü söylemiştik; kızımızın da bu işe olur demesi gerektiğini **belirtmiştik** (*Odya / Mkv, s.75).

*Eh **kim kaçıracak** / bizim İsa'dan başka?* (Odya / Dk, s.200)

*Eh **siz de** gelin bizim köyden bir dulu **kaçırın**!.. (*Odya / Dk, s.202)

*Eh, ya **ben** kafayı **oynatıyorum** ya da bizim müdür bey iki ruhlu (*Odya / İrm, s.132).

*Esin Hanım yine mutlu çığlıklar attı aynı sesi duyduğu için, söz verdi içinden, "Bugün **ben** / **doyuracağım**," diye (*Odya / Ek, s.41).

*Ey kadınlar, **biz** size yalan söylemedik. Neler gördükse bir bir **anlattık** (*Odya / Yu, s.18).

*Gözlerin gövermeye başlayınca, kimimiz hümüğüne çökeriz, kimimiz yumurtayı aşağıya sıvazlarız, **kimimiz** sırtına vura vura yumurtayı **yutturuz** sana (*Odya / Kn, s.174).

*Grip, tifo, nezle, ülser, mide, böbrek, **hiçbiri** / beni buradan bir milim **kıpırdatamaz**, bir milim (...)* (Odya / Mba, s.120)

*Hani **siz** elinize sihirbaz değneğini alır da, karşınıza aldığınız kişiye değneği uzata uzata, bir şeyler söyleye söyleye **uyuturdunuz** ya, tam uyurken de hipnotize ettiğinizi yakalardınız ya, şimdi ben bu numarayı yapamıyorum (...)* (Anry / Nsnk, s.136)

*Haydi o rızkı **ben** duman ediyorum, ama sana **ettirmeyeceğim** (*Odya / Zizy, s.85).

*Haydin şimdilik uykuya, yarın akşam masalı annem gibi bitireceğim. Yo, belki **ben** de **değiştireceğim**, evet evet **değiştireceğim** (*Anry / Si, s.88).

*Hem **bu** / Abit'i **ilgilendirirse**, büyük olaraktan köyü **ilgilendirir** (*Odya / Dk, s.198).

*İçlerinden biri kuzu pirzolası yaptıracak bir buçuk kilo, birisi iki kilo dana kıyması çektirecek kuyruk yağlı mis gibi dolmalık, köftelik, **birisi** iki kilo kuşbaşı dana **doğratacak** yahnilik (...)* (Anry / Ög, s.121)

*İki yıl geçti, karım dırdıra başladı. Ama **ben** onu atlatmasını biliyordum, **inandırıyordum, kandırıyordum** (*Llm / Llm, s.186).

***İkimiz** birden fırlayıverdik tezgâhın üzerine, elimize geleni aldık **fırlattık** terazinin içine (*Llm / Ms, s.119).

*İzmirli hanımları şişmanlatıyordu, bir hafta sonra da **onlar** kilo alıp, sarkan yerlerini **dolduracaklardı** (*Odya / Gs, s.184).

*Kardeşim Basri, o günden sonra uykumu **kim** / **kaçırmışsa**, dayandım gece yarısı kapısına, ondan sonra kurtuldum bu hastalıktan (*Anry / Ui, s.180).

*Karım çalıştığı dairede anlatmış arkadaşlarına, **ben** / **anlattım** çalıştığım dairedeki arkadaşlarıma (*Anry / Zf, s.186).

*Kasap barsağı atıyor teraziye, ben kaldırıp atıyorum tezgâhın üzerine, o atıyor kelle parçasını teraziye, **ben** canımı dişime takarak bıçağın satırın arasından kafamı uzatıp, kelleyi tekrar tezgâhın üzerine **fırlatıyorum** (*Llm / Ms, s.118).

*Kavga olursa senin elin armut toplamıyor ya, **sen** de / **yapıştırırsın** bir-iki; ama alay edince, sen nasıl alay edeceksin onunla?* (Llm / Bö, s.20)

*Kaynanamın sayesinde, **biz** de üç beş lokma **atıştırdık** (*Odya / As, s.54).

***Kim** / **kaçırmıştır** Fidan'ı, koku alan, hı?* (Odya / Dk, s.196)

*Kim bilir kimdi o adam, ama **sen** o giysilerin üzerine düşünde müdürünün başını **oturttun (**...)* (Odya / İrm, s.136)

*Kollarımı geriden kıvırmış, ikisi karnımın üzerine çıkmış, **biri** de / **ıkındırmış**, saçlarımı çeken biri boyuna, 'Doğur ulan doğur' diye bağırıyordu. Doğuruyordum."* (Anry / Rcko, s.22)

*Koştuk gittik, kimimiz iki tane, kimimiz bir, **kimimiz** üç tane **kaynattık** geldik (*Odya / Kn, s.174).

*Manav tuttu ezik domatesi çıkardı, ben tuttum kesekâğıdına bir tane iyisinden attım. **O** / tekrar **çıkardı**, eziğini attı, **ben** / eziğini **çıkardım**, iyisinden attım (*Llm / Ms, s.115).

*Mayosunu çıkarmış, giysisini giymiş, Sarı Feti siz sağ olun o günden sonra yatağa düşmüş, Şencan'ın yerine **o** / **üşütmüş**, sağlıkçının dediğine göre Sarı Feti / ciğerinden değil, kafasından üşütmüş (*Anry / Kbkg, s.104).

*Neyse, **biz** Sarı İsmail'den önce Kara Hasan'ı **anlatalım** ki, bilinsin, suç kimde, köylüde mi, Kara Hasan'da mı, yoksa yoksa masalı anlatanda mı?* (Anry / Si, s.83).

*Nolacak, bakacak görecek ki ayağımızın kalın taban, "Eee bu adam toprakla benim arama bir şey koymuyor, öyleyse **ben** derimi biraz daha **kalınlaştırayım**," diyecek ve başlayacak taban derisi nah kösele gibi olmaya (*Odya / Ayk., s.95).

***O bitirdi**, "Nasıl olmaz?"ı yapıştırdı Hadi Bey (*Odya / Fbga, s.160).

*Ocağın batmasın, bunu ilk kez **kim yaptırmışsa**, paça değil, un çuvalı **yaptırmış**; öyle geniş ki paçalar, Şarlo'nun pantolonları gibi (*Odya / İrm, s.129).

*Onun korkusundan **kimse** dışarda ne bulgur **kaynatabiliyordu** ne pekmez, delinin ne yapacağı belli olmazdı ki (*Llm / Kmv, s.8).

*Öyle dağın tepesi, yazının yüzü olmadığı için **hiç kimse** bir gece içerisinde buraya gecekondu **oturtamamıştı** (*Odya / Mb, s.25).

*Öyle ki, kesekâğıdının içine bir manavın eli girip çıkıyor, bir benim; **her ikimiz de** kesekâğıdının içine domates **dolduruyoruz** ama iki kiloluk kesekâğıdı bir türlü dolmak nedir bilmiyor (*Llm / Ms, s.114).

*Öyleki köy yerinde artık yarın, **kim / kaçıracak**, kim kaçacak biliyorduk (*Odya / Dk, s.201).

*Sanki bir kahve yanında durmaları eksik, şöyle kızın yüzünü oradan köylüye gösterip: "Aha bakın **biz** Fidan'ı **kaçırıyoruz"** demeleri eksik (*Odya / Dk, s.194).

***Sen** gider böyle **anlatırsın**, kim bilir belki de müdür beyin kulağına ilk ulaştıran bu Murtaza'dır* (Odya / İrm, s.136).

***Siz** Nuran Hanım, çıkardığınızı verin bana... Şimdi **karşılaştırın** (*Odya / Kkk, s.63).

*Son sözü de, "Kara Şeytanla **korkutun siz** de insanları" oldu (*Anry / Bgö, s.28).

*Şimdi **ben / anlattım**, onlar yazdılar diyorsam, doğrudur. Zaten **ben** bunları yıllar önce **anlatmıştım**, bakayım, evet evet, on altı yıl önce."* (Anry / Rcko, s.16)

*Şimdi tutup da **biz** şu oğlana on bin lira **kazandırmazsak**, nankörlük etmiş oluruz."* (Llm / So, s.141)

*Şimdi, manav hemen kaş göz arasında bir çürük domates atıveriyor kesekâğıdının içine, **ben,** hemen şipşak, kaş göz arasında elimi kesekâğıdına **daldırıyor**, manavın domatesi salladığı yeri bilerek çürük domatesi bulup **çıkarıyorum** (*Llm / Ms, s.114).

*Ulan **ben** şu nefis denilen şeyi alır da taşın altına, öyle bir ezer, öyle bir söz **dinletirim** ki ona, bana bak, kırk yıl da geçse, canım sigara istemekten debelense bile, çıkarıp da paketi içmem, sana da vermem (*Odya / Zizy, s.88).

*Vallahi benim yerimde olacaktın **sen de / öldürürdün** savcı bey (*Llm / Skd, s.41).

*Ve **onlar** ilkin köpeğin karnını **doyurdular** (*Odya / Yu, s.17).

*Ve **onlar** parmaklarını mağaranın sağ yanına **uzattılar** (*Odya / Yu, s.20).

*Ya bu ses Süreyya Beyin sesidir, ya da **ben** gerçekten **kafayı oynatıyorum** (*Odya / İrm, s.138).

*Yo **ben / anlattım (**...)* (Anry / Sö, s.36)

*Yok canım, daha **sen** / **anlatmadın** ki. Ama hak ver oğlum, bu Hintli gibi **anlatamazsın**, çünkü ondaki yetenek sende yok (*Anry / Bgö, s.29).

*Yok isterseniz söyleşiriz de, **ben** size çocukluğumu **anlatırım**, siz de bana çocukluğunuzu **anlatırsınız** (*Llm / Bg, s.156).

*Yok, **sen** / **benzetmişsin** mutlaka, hiç sizin müdür bey olabilir mi? dedi (*Odya / İrm, s.133).

*Yoo, tümü de böyle değil elbette. Canım zaten **biz** başka bir şeyi **anlatacaktık** (…)* (Anry / Ög, s.116)

***Yutturuz** / **biz** sana oğlum **yutturuz**!* (Odya / Kn, s.174)

*Zekâ geri olunca da her sınıfı iki yılda geçe geçe, **kimi** ilkokulu henüz **bitirmişti**, kimi de çeşitli sınıflarda sürtüp duruyorlardı (*Llm / Tö, s.172).

4.1.1.4.2. Sözcük Öbeğinden Oluşan Özneler

ANRY, ODYA, LLM adlı öykü kitaplarında yüklemi ettirgen çatılı fiillerden oluşan cümlelerde cins isimden oluşan öznenin bulunduğu 179 cümle tespit edilmiştir.

4.1.1.4.2.1. Belirtili İsim Tamlamasından Oluşan Özneler

ANRY, ODYA, LLM adlı öykü kitaplarında yüklemi ettirgen çatılı fiillerden oluşan cümlelerde belirtili isim tamlamasından oluşan öznenin bulunduğu 20 cümle tespit edilmiştir.

*(...) ah **bizim dedelerimiz** ah ah, bu çocuklar ilerde televizyon falan izlemesinler diye öyle bir çukurun içine **kondurmuşlar** ki kasabayı, ne yükselticiler, ne radyo onarıcısı Şahap, kimse gösteremedi televizyonu bize kasabada (...)* (Anry / Kbkg, s.98)

*(...) **beyefendinin sekreteri** elini Azraile **uzatıyor (**...)* (Anry / Anry, s.53)

*(...) **Nimet Ablanın oğlu**, üniversiteyi **bitirmiş** Okan da bir gecenin içinde delleniverdi (*Anry / Kdi, s.145).

*"**Bizim muhasebeci** / anasının gözüdür, devir teslim işlerinde bir kuruş vergi **verdirtmez** size"* (Anry / Anry, s.56)

*"İyi iyi, çok iyi **böyle göz önünde bulunmanız**, bizim de işlerimizi **kolaylaştırır**" dedi (*Anry / Göuh, s.12).

*"Sorma Fahri Bey, **bizim Hüsnü Bey** zavallı **oynatmış**. Çıkmış damın tepesine, oynayıp duruyor."* (Llm / Da, s.80)

*"**Yeni bulunan Apollon heykelinin sünnetli oluşu** / arkeologları derin derin **düşündürmektedir**."* (Anry / Aş, s.74)

*Babam böyle söyleyince, **dördümüzün de yüzü,** babamın yüzü gibi bir anda sararıyor, sonra **kızarıyor**, ardından mosmor kesiliyordu (*Odya / Btöa, s.149).

*Bir çamaşır makinesine elini **uzatmıştı** / **benim hanım**, yani diyordu ki, "Bu olsun..."* (Odya / Bhb, s.107)

*Bir gülücük de lisede attım, lise birinci sınıfta**, beden eğitimi dersi öğretmenimiz**, / **anlattı** da **anlattı**; ama ne zaman **anlattı** (...)* (Anry / Hö, s.128)

***Bizim köylüler** / **düşürüvermişler** sözü en sonunda Üçgöz'ün yalağına (*Odya / Dk, s.199).

*Gelip gidenler söylüyorlar, işi iyice **ilerletmiş** / **bizim derin Celal Hoca**, yasinli sular satıyormuş, büyüler yapıyormuş (…)* (Llm / Kmv, s.13)

*Hani nasıl havayı ağzınızdan içeri çekersiniz de dişinizin biri, "Ben buradayım" der, çürük haberini (doktora göre bu, müjde) diş doktoru size kara haber olarak iletir, böyle **tabanınızın ortası** soğuk soğuk **ürpertiyorsa** sizi, bilin ki ayakkabınız delinmek üzeredir (*Odya / Ayk., s.97).

*Hatta bu arada **Ali'lerden biri**, bir ara Ankara'ya otobüsle uçarak, on iki milyon liralık kredi daha **koparmıştı** (*Llm / İpgdt, s.60).

*İşte şimdi müdür olan, o zamanki ufacık memur**,** yani **on iki yıl öncenin memuru** varmıştı müdür beyin kapısına, çalmıştı kapısını ve **anlatmıştı** (...)* (Llm / Eosa, s.24)

***İçlerinden biri** kuzu pirzolası **yaptıracak** bir buçuk kilo, birisi iki kilo dana kıyması **çektirecek** kuyruk yağlı mis gibi dolmalık, köftelik, birisi iki kilo kuşbaşı dana doğratacak yahnilik (...)* (Anry / Ög, s.121)

*İyi ama **bizim müdür** niçin böyle giysi **değiştirmiş*** (Odya / İrm, s.130).

*Neyse, Itır Hanım'ın otobüsünün hareket etmesiyle birlikte, **fısır fısır yapılan bu dedikoduların hiçbiri** / bizi **ilgilendirmez (*Llm, Kdö, s.46).

***Tüm köyün erkekleri** / **çıkardık** pantolonları, atladık yeşil yeşil otlara, kim yıkarsa (*Odya / Kn, s.168).

***Tüm köyün kadınları** onu gördüklerinde yollarını **değiştirirlerdi** (*Llm / Kmv, s.7).

4.1.1.4.2.2. Belirtisiz İsim Tamlamasından Oluşan Özneler

ANRY, ODYA, LLM adlı öykü kitaplarında yüklemi ettirgen çatılı fiillerden oluşan cümlelerde belirtisiz isim tamlamasından oluşan öznenin bulunduğu 11 cümle tespit edilmiştir.

(...) son durakta ***sürücü yardımcısı*** *zor* ***uyandırırmış*** *(*Anry / Ui, s.171).

"Oturayım" dedi Bayram Ali Bey, ***üç kız çığlığı, bir kadın çığlığı / oturtmadı*** *Bayram Ali Bey'i (*Llm / Üebab, s.96).

"Olamaz efendim, ***bu nüfus memuru*** *bizi, hepimizi, yani toplumu* ***aldatmaktadır****,* ***kandırmaktadır****. Olamaz. Bu memur rüşvet almaktadır. Bal gibi rüşvet almaktadır."* (Odya / Btöa, s.143)

Açları öğle yemeğinde ***s. ilçesi / doyurdu*** *(*Anry / Üy, s.228).

Çok şükür para yanından hiçbir sıkıntısı yoktu, hatta ***iki yıl önce başladığı ihracat işi*** */ ona bir hayli para* ***kazandırmıştı*** (Llm / Skd, s.40).

Her demir kabağı *küffarın ortasına düştükle, otuz kişiyi yaralıya, kırk kişiyi* ***öldüre*** *(...) (*Llm, Kd, s.37)

Kaç gün geçti aradan, üç mü, dört mü, bir gün bir baktık ***malmüdürü*** *kahvenin önünde, böyle işaretparmağını* ***kaldırmış****, gel gel yapıyordu Fadıl'a (*Anry / Kbkg, s.106).

Ortaokulda ***tarih öğretmenimiz / anlattı****, en çok o durdu üzerinde (*Anry / Hö, s.127).

Pazarlık müdürü, *Azraile elini* ***uzatıyor****, pazarlığa hazır olduklarını, beyefendinin canına karşılık istenen fidyenin, şey pardon, paranın ne denli olduğunu bir an önce öğrenmek istediklerini söylüyor idi* (Anry / Anry, s.55).

Un zammı, margarin zammı, *kaput bezi zammı / halkı yakından* ***ilgilendiriyordu*** ***(***Anry / Zf, s.193).

Yok efendi yok, o boğazdan insan sesi çıkmadı, ***keman sesi*** *çıktı, bir yay ki gıyt gıyt etti, bizim yürekleri* ***titretti****, ne mutlu sana enişte olana, uh!* (Anry / Kbkg, s.97)

4.1.1.4.2.3. Zincirleme İsim Tamlamasından Oluşan Özneler

ANRY, ODYA, LLM adlı öykü kitaplarında yüklemi ettirgen çatılı fiillerden oluşan cümlelerde zincirleme isim tamlamasından oluşan öznenin bulunduğu 3 cümle tespit edilmiştir.

Bizim köyden biri *gidecek ve komşu köyden bir kız* ***kaçıracak*** *(*Odya / Dk, s.199).

Eee ***sizin Hıdır'ın Ali****, bizim köyde Abit'in kızı Fidan'ı* ***kaçırmıştır*** *(*Odya / Dk, s.199).

*Un zammı, margarin zammı****, kaput bezi zammı*** */ halkı yakından* ***ilgilendiriyordu*** ***(***Anry / Zf, s.193).

4.1.1.4.2.4. Sıfat Tamlamasından Oluşan Özneler

ANRY, ODYA, LLM adlı öykü kitaplarında yüklemi ettirgen çatılı fiillerden oluşan cümlelerde sıfat tamlamasından oluşan öznenin bulunduğu 68 cümle tespit edilmiştir.

(...) ***bu kişiler*** *gördükleri hayaletleri, yeriyle zamanıyla* ***anlatıyorlarmış (****...)* (Anry / Bgö, s.25)

(...) ***bu üç Almanya işçisi*** *izinlerinin bitiminde döndüklerinde ne yapıp edecekler, Celal'i kuşun kanadında Almanya'ya* ***aldıracaklar****, birinden tam söz, Cebbar'dan, ötekiler ona yardımcı olacaklardı (*Llm / Kmv, s.10).

(...) gerçi harfleri de var ama asıl işi cetvel çıkarmak. Memurların bir yığın zamanını alan cetvelleri ***bu makine*** *dakikasında* ***çıkarıyordu*** *(...)* (Llm / Eosa, s.24)

(...) ***o al mendiller, yeşil mendiller, sarı mendiller, güvercinler, ördekler*** */ bana çok paralar* ***kazandırdı*** *(*Anry / Nsnk, s.134).

(...) şimdi listedekileri okuyacağım, okunan şeyin karşısına ***isteyen arkadaş*** *adını* ***yazdırabilir (****...)* (Anry / Ög, s.120)

(...) tam bizim gemiler Haliç'teki zincirleri kırıyordu ki, bunu ***o şişman veli Vasfiye'nin tombul kızı Yasemin / anlatıyordu*** *(*Anry / Bsö, s.112).

"Aman yahu öleceksin, nereden buldun o doktoru, ***bu adam*** */ seni resmen* ***öldürecek****" dediler (*Anry / Eii, s.218).

"Bata ki naha bata. Emme, bu memlekette ***bizim gibi yürekli gişile*** *de va, bu işe garşı çıkcek, bu işi yerinde* ***durdurcek****."* (Llm / İpgdt, s.56)

"Canım aklını kaçırıp falan. ***Çoğu deliler*** */ aklını kaçırınca hemen dama* ***çıkarlarmış*** *da."* (Llm / Da, s.79)

"Çalışmaya gider ***bu insanlar****, nafaka* ***çıkarırlar****."* (Odya / Nioy, s.43)

*"Çünkü gece yarısına dek kurdum durdum, ulan **bu adam** nasıl bana böyle söyleyebilir, nasıl benim hakkımda soruşturma **açtırabilir**, namussuz, kendinin kırdığı ceviz çuvalı geçmiş."* (Anry / Ui, s.178)

*"**Eşşek kafam / çalıştırsana**, sen ben vatandaş olacağız."* (Anry / Vo, s.78)

*"Vah vah" dedi yine Vecihi Bey. "**Böyle deliler**, bazen kendilerini herhangi bir hayvana **benzetirler**, şimdi bu da dama çıkmış olduğuna göre, demek kendini kedi sanıyor."* (Llm / Da, s. 83)

***Açlardan yetmiş yaşındaki Ömer Uçar** yemekten sonra küçük bir kriz **geçirdi**, ilçe hükümet doktoru bu kriz için, yorgunluktur, dedi (*Anry / Üy, s.228).

*Ah **bu deniz**! İnsana neler **anımsatıyor**. İnsanın içinde ne duygular **yeşertiyor** (*Odya / As, s.52).

*Akşamdan beri **kendisine söylenen kötü sözler, aşağılamalar** / ilk kez insan olduğunu **anımsatıyordu** ona (*Llm / Bg, s.146).

*Ama bu kez de, **okaliptüs ağacının rüzgârda çıkardığı hışırtı / uyutmuyordu** onu (*Llm / Da, s.76).

*Ama **on beşindeki oğlan / tutturur**, hem madeni düğme, hem de kruvaze, yakası yılan, pantolonu dar bir elbise (*Llm / Sbg, s.108).

*Amma çok fazla sürmemiş, bir bakmışlar ki Kara Hasan ufukta bir nokta, tutuvermiş **Sarı İsmail,** bir sallamış, bir sallamış, **fırlatmış** atmış Kara Hasan'ı uzaklara (*Anry / Si, s.86).

*Amma velâkin, İbni Abbas El Vakkas Paşanın fermanuyla tez tez sulanan, tez tez gübrelenen **arsuz kabak**, iki günde kesilen kollarının yerine yenilerini **çıkarıyor**, Naneci Telli Paşa'nın ummanı seyreylemesine mâni oluyor idi (*Llm, Kd, s.37).

*Bakmayın çocuklar ekmeklerden yana, **bu namussuz** gözden anlıyor, ne yana bakarsanız oraya **saldırıyor** (*Odya / Odya, s.11).

*Bekçi Hıdır uzaklaştı, **yaşlı kadın** kapıyı çarparak **kapattı** (*Anry / Aş, s.70).

*Bilemem ki, **içeriye giren arkadaş** / şöyle bir **göz gezdirir** sağa sola, bir sigaramı içer, çıkarken: "Oh iyisin iyisin, hasta falan olma da" der, kapıyı çekip çıkardı (*Odya / Gh, s.190).

*Bir bakmışsınız **büyük bir kumandan** gibi her yanını konserve kapaklarından, gazoz kapaklarından madalyalarla **doldurur** (*Anry / Kdi, s.142).

*Birinci dublede rakının tadına varırsın, **ikinci duble / neşelendirir** seni, üçe dek dinlersin, üçüncüde başlarsın konuşmaya, dördüncüde kimse seni susturamaz (*Anry / Psd, s.64).

Bu aklı da dairedeki Hicri Bey verdi; içerde çocukların, balkonda benim dişlerim takırdadı, onca açık hava, ***onca soğuk / uyutmadı*** *beni (*Anry / Ui, s.174).

Bu su, bu çamur*, insanı aynı zamanda* ***zayıflatıyor mu****?* (Odya / Gs, s.183)

Bu uykusuzluk *insanı ne yapar biliyor musun, harap eder,* ***öldürür*** *(*Anry / Ui, s.171).

Bugün ***sevdiğim baklava*** *her günden daha güzel, daha alımlı, çok daha* ***kızarmış****, çok daha fıstık yüklü. İyi ki* ***kızarmış****, iyi ki fıstıkla yüklenmiş (*Llm / Bö, s.16).

Büyük kız *içinden; "Yakışıklıymış ha babam" diye* ***geçirdi*** *(*Llm / Üebab, s.95).

Deli Hulusi *dellenmiş bir kez,* ***bitirmiş*** *ezanı, sonra açmış pencerenin camını, söylemesi ayıp* ***çıkarmış*** *şeyini, başlamış oradan aşağıya işemeye, hem de gecenin ayazında (*Anry / Kdi, s.143).

Fificik miydi adı, hı ya, ***o pırıl pırıl zinciri****, seni kaç gece* ***geceletirdi*** *burada, bu kahvede?"* (Llm / Bg, s.147)

Genç memur */ kara kaplı deftere el attı,* ***karıştırdı****, sonra; "Tamam" dedi, "bakın biz dilekçenizi bekletmeden belediyeye göndermişiz."* (Llm / Km, s.160)

Göğsünü davul gibi kullanır, parmaklarını koltuğunun altına koyup, kolunu kaldırıp indirerek öyle sesler ***çıkarttırır*** *ki* ***Deli Sadullah****, en deneyli efektçiler bile o sesleri bulup çıkaramazlar en elektronik aygıtlarda (*Anry / Kdi, s.142).

Her birine birer muz düşse, yok yok, bir buçuk kilo olsa, önlerine koyuversem, "Yiyin istediğiniz denli" desem, bu kez ***maviş gözlü kızım****, sarı, muzlu bir türkü* ***tutturabilir*** *(*Odya / Ayk., s.93).

İşe yarıyordu ***bu köpekler*** *hem sarayı koruyorlar hem de başkanın sinirli zamanlarında onu* ***eğlendiriyorlar****, sinirini dağıtıyorlardı (*Llm / Dm, s.28).

İşte ***bu ufacık ayrıntı*** */ babamı* ***büyüttü de büyüttü (***Anry / Zf, s.191).

İşte ***şimdi müdür olan, o zamanki ufacık memur,*** *yani on iki yıl öncenin memuru varmıştı müdür beyin kapısına, çalmıştı kapısını ve* ***anlatmıştı*** *(...)* (Llm / Eosa, s.24)

Kaçıran oğlan*, kızı bir ay bir hafta içinde* ***döndürecek****, anasının babasının elini* ***öptürecek*** *(*Odya / Dk, s.199).

Kalınlaştıkça kalınlaşacak, sonunda al sana öyle doğal bir ayakkabı İd, ***yedi sülalen*** *bir araya gelse delemez,* ***eskitemez*** *(*Odya / Ayk., s.95).

Kara sakallı*, damat olaraktan öpmüş Abit'in, öpmüş Pürze'nin elini, kurulmuş minderine, amma kayınbabasına saygılı, koymuş ellerini dizlerinin üzerine, hem söz eder, hem de bulgur aşından* ***atıştırır*** *(*Odya / Dk, s.197).

Koca bir ışık / aydınlattı *yeryüzünü (*Odya / Yu, s.17).

Mayosunu çıkarmış, giysisini giymiş, Sarı Feti siz sağ olun o günden sonra yatağa düşmüş, Şencan'ın yerine o üşütmüş, sağlıkçının dediğine göre ***Sarı Feti*** */ ciğerinden değil, kafasından* ***üşütmüş*** *(*Anry / Kbkg, s.104).

Nasıl gururlanmam, ***bu imza*** *bana buzdolabı* ***kazandırdı****, çamaşır makinesi* ***kazandırdı****, şimdi renkli televizyon ve video (...) (*Odya / Bhb, s.110)

Ne var ki, ***yeni işletmedeki işçiler*** *rahat durmuyorlardı, bazı günler Abdürrezzak Bey'in uykusunu* ***kaçırıyorlardı*** *(*Llm / Skd, s.40).

O Deli Sadullah *ki, hangi kapıyı* ***tıkırdatmışsa****, hop dakikasında kapı açılmış, içeriye buyur edilmiş, ister evin erkeği evde olsun, ister olmasın, hiç önemli değil, Deli Sadullah en değerli konuktur (*Anry / Kdi, s.140).

Ola ki, korkutan insafa gele de, yumak yumak oradan uzaklaşa. Adamın tansiyonunu da, yürek atışını da ***yükseltirmiş / bu korkutma*** *(*Anry / Bgö, s.28).

Olanlar oğlanın evlenme parasına oldu. İyi de ***bu oğlan*** *biriktirdiği parayı hep böyle yanında mı* ***gezdiriyordu****?* (Anry / Hm, s.157)

Onca paraya, ***yeni aygıtlı doktor****, elime bir mektup* ***tutuşturdu*** *(*Anry / Eii, s.217).

Ortanca kız*; "****Çıkaramadım****, bir artiste benziyor ya" dedi babası için* (Llm / Üebab, s.95).

Öteki asistan */ kızı* ***uyutur****, boşlukta tutardım (*Anry / Nsnk, s.135).

Öteki doktor *bizi perhize çekerken* ***öldürmüş*** *de haberimiz olmamış, biz ilaçları yutup yutup uyumuşuz (*Anry / Eii, s.219).

Öyle ki, ***bu zehir yeşili gözler****, bu tıknaz gövde Nuriyanım'la arasına giriyor, sabaha dek horul horul uyuyor ama Zihni Bey'i, "Bak ben buradayım ha" dercesine* ***uyutmuyordu*** *(*Anry / Sö, s.46).

Pantolonunun paçalarından ***irili ufaklı madalyalar*** *başkan yürüdükçe çangul çungul sesler* ***çıkarıyordu*** *(*Llm / Dm, s.33).

Sadullah bitti zaten, Deli Hulusi yine geçerli ama, o denli değil, en yenisi ***Deli Okan****, en son iş bulma ve üniversiteye yerleştirme numaralarıyla insanı kırıp* ***geçiriyor****, ama Gülten'in danslarına diyecek yok (*Anry / Kdi, s.147).

Sahnedeki Danimarka sözcüsü*, ülkesindeki son hayaletle korkutma olayını* ***anlattı*** *(...)* (Anry / Bgö, s.26)

Sayın başkan yürürken, ***kimi altından, kimi gümüşten, kimisi de en kıymetli taşlardan yapılmış olan bu madalyalar*** */ birbirlerine çarparlar, başkandan çok, zillerle donatılmış bir katır yürüyüşü sesi* ***çıkarırlardı*** *(*Llm / Bö, s.29).

Soğuklar bastırmaya başlayınca, yapsatçının yapmakta olduğu lojmanların bir an önce bitmesi için, ***tüm ilçeli*** *acımış, birlikte çalışmışlar, memurlarıyla elele vererek, tam soğuklar başladığında lojmanları* ***bitirmişlerdi*** *(*Odya / Gs, s.179).

Sona beyim, tutmuş ***bu tulis karılar*** *kutuları kırmışlar, içinden bişeyler* ***çıkarmışlar*** *(...)* (Llm / So, s.142)

Ulan ***bu oğlan*** *bizim yüzümüzü kara* ***çıkaracak****, eline yüzüne bulaştıracak (*Odya / Dk, s.199).

Ya ***şu çenesi düşük kocakarı****, onca malın mülkün üzerine oturmuş, kimseye zırnık* ***koklatmıyordu*** (Anry / Anry, s.51).

*Yine görenler diyorlardı ki****, zavallı hayvan****, bir direniyormuş sahibine, bir ayaklarını sürüyormuş ki, gitmemek için, dönüp dönüp villalara bakıyor, "Ne olur beni kurtarın" der gibi tuhaf sesler* ***çıkarıyormuş*** *(*Odya / Ek, s.42).

Yo, ***iş bulmuş adam*** *kapıyı kendi anahtarıyla açmaz, kapının ziline basar, hem de iş bulmuş adam pozuyla basar, şöyle zile basacağı parmağı havada* ***dolaştırır*** *(*Anry / İb, s.198).

Yok ***bu dert*** *bizi* ***öldürecek*** *(*Odya / Kn, s.170).

Yok, parası hazır edildiğinde paralamazmış ***Kara Hasan****, salt* ***konuştururmuş*** *yaba gibi ellerini (...)* (Anry / Si, s.84)

Yok, ***şu Cevizliler*** *var ya, inatlarından boyunlarım arka yanından* ***kestirirler*** *(*Odya / Kn, s.172).

Yoo, ***o ak saçlı usta****, balık tavayı çok güzel yapıyor, unla* ***kızartıyor****, piyazının üzerine yok, mutlaka fasulyesi değişik (*Anry / Psd, s.64).

Zehir yeşili gözlü *boyuna yazılar yazıyor, yazdıklarını telli dosyada bir bir* ***biriktiriyordu*** *(*Anry / Sö, s.43).

4.1.1.4.2.5. Ünvan Grubundan Oluşan Özneler

ANRY, ODYA, LLM adlı öykü kitaplarında yüklemi ettirgen çatılı fiillerden oluşan cümlelerde ünvan grubundan oluşan öznenin bulunduğu 67 cümle tespit edilmiştir.

(...) en iyisi sen geriden geriden izle, bir başına ***oğlum Feti****, sonra döner arkadaşlarına* ***anlatırsın (****...)* (Anry / Kbkg, s.102)

"Bundan kolay ne vardır ***Erzail Beyefendi****, fabrikalarınızda grev* ***yaptırmazsınız****, toplu sözleşme* ***yaptırmazsınız****, ücret* ***artırmazsınız****, olur biter" demişler idi (*Anry / Anry, s.57).

*"**Çıkarayım**" dedi **Bayram Ali Bey** (*Llm / Üebab, s.96).

*"Huuu komşu **Hüsnü Bey**, kafayı mı **oynattın**?" diye bağırınca, **Hüsnü Bey** öyle bir kahkaha **patlattı** ki damdan, sokaktakilerin hepsinin ödü koptu (*Llm / Da, s.84).

*"Sormayın, **Hüsnü Bey / kafayı oynatmış** çıkmış dama, oradan kendini aşağıya atacakmış."* (Llm / Da, s.81)

*"Ulusunuz hayatlarından memnunlar, size duacılar" dediler miydi, **sayın başkan** gerinir, ellerini ardından **çaprazlaştırır**; "Ben de onlardan memnunum" derdi (*Llm, Dm, Sf:28).

*Alışkanlık, yarım ceketi çıkarınca, askıya **geçirdi / Bayram Ali Bey**, bıraktı oracığa (*Llm / Üebab, s.94).

***Aracı Teyfik**, elini **uzattı**, tuttu Öksüz'ün elini (...)* (Llm / Eö, s.70)

*Bakkal Bilâl bile, **"Ferhat Bey** maşallah bugünlerde kendi kendini amma **kredilendiriyor** ha," diyordu (*Odya / Kkk, s.70).

***Bakkal Hüseyin**, bu sözüm üzerine çok kızgın, çekmeceyi açtı, bir deste ufacık renkli defter **çıkardı**, baş sayfalarını açıp açıp önüme atmaya başladı (...)* (Odya / Mkv, s.79)

***Bakkal Hüseyin**, eliyle şöyle bir "Hişt" yaptı, boş ver, der gibi kafasını **oynattı** (*Odya / Mkv, s.79).

***Bayram Ali Bey** hiç yeni giysi **yaptırmamıştı** ki kendine (*Llm / Üebab, s.95).

*Burnunun ucuyla konuşur, **Mestan Bey** nasıl bir adamdır, nasıl bir işi yüklenmiştir, ne başını **kaldırır** bakar, ne de sorardı (*Odya / Mba, s.125).

***Cebbar Bey**, bir süre köydeki eşeğini **anlattı** karısına, değirmene nasıl un öğütmeye gittiğini **anlattı**, ama Hatice Hanım hiç dinlemedi (*Odya / Ek, s.37).

*Çalıştığım yerdeki arkadaşlarıma söyledim, kimse aldırmadı, inanmadı, eşimin oradakiler de inanmamışlar. Ama bizde çalışan **Halit Bey** o sıra karısının babasından kalan arsanın üzerine ev **yaptırıyordu**, bir o inanır gibi oldu (...)* (Anry / Zf, s.187)

*Çocukluğumuzdan beri **Ali Amca** onarır ayakkabılarımızı, pençe yapar, dikiş atar, **yapıştırır**, kalıba koyar (*Odya / Btöa, s.146).

*Daire kapısına gelinceye dek **Zihni Bey** / kendini yine **idama mahkûm ettirdi** (*Anry / Sö, s.46).

*Demek **sayın yazar**, bu çok iyi koşullarda, bu değerli ve hacimli romanınızı yazdınız ve **bitirdiniz**?* (Anry / Rcko, s.19)

*Elini şöyle bir **kaldırdı** / **Bayram Ali Bey,** terziyi selamladı ve çıktı dışarıya (*Llm / Üebab, s.94).

*Ev kirası olmasa, belki **hamal Hasan** ayda bir kilo et, şöyle gün aşırı yumurtalar **yedirebilirdi** çocuklarına ama çocukların yiyeceği et, süt, yumurta parasını ev sahibi alıyordu (*Llm / Tö, s.172).

***Fahri Bey** / içeriye koştu, karısı Cemile Hanım'ı **uyandırdı** (...)* (Llm / Da, s.80)

***Faruk Bey** ilk bardağı **tüketti** ama, rakı mı içti, yoksa bir kadeh dert mi içti, bilemedi (*Odya / Fbga, s.159).

*Faruk Beyde yine yanıt yok. **Müdüranım** / kafasını **kaldırdı (***Odya / Fbga, s.162).

***Ferhat Paşa**, önünden akup giden ummanı seyreylemesine mani olan bu kabağa çok sinirleniyor, çok kızıyor, bahçevanbaşına emürler vererek ucundan ucundan **kestiriyor** idi (*Llm, Kd, s.37).

***Fuat Bey** / uyku sersemliğiyle, eşek sanki odanın içindeymiş, yan odadaki konukları **uyandıracakmış** gibi, elini ağzına götürerek, "Hiiş, suuus" yaptı (*Odya / Ek, s.36).

*Gene gaşını **oynattı Memet Bey (***Llm / Ah, s.67).

Hadi Bey** anlatmasını **sürdürdü (Odya / Fbga, s.160).

***Hâlim Bey** çantasıyla getirdi hesap makinesini, aynı ilk günkü gibi çantayı masanın üzerine koydu, kılıfını **çıkardı** (...)* (Anry / Say, s.161)

***Hâlim Bey**, başını yere eğmiş, müdüre de kayınbabasını **anlattı**.* (Anry / Say, s.163).

***Hasan Bey** / çat diye kapıyı **kapattı**. (*Anry / Sö, s.46).

*Hele hele bilmem hangi dizinin renkleri o denli güzelmiş, sokağın ucundaki **Neriman Hanım** çatlata çatlata bizim hanıma **anlatıyor (***Odya / Bhb, s.104).

*Hele bir **Vasfiye Hanım** varmış ki, şikâyet eden velilerin içinde, Veli Öğretmeni korkunç biri gibi **anlatıyormuş (**...)* (Anry / Bsö, s.108)

*Hiç başını **kaldırmaz / Seyfi Bey**, ta ki saat on oluncaya dek (*Llm / Sbg, s.110).

*İkinci oğlanı buluncaya dek hiç ara vermeden karnı şiş gezen **Hayriye Hanım**, beşinci çocuktan sonra **doğurmaz olmuştu*** (Llm / Üebab, s.91).

*İşte bu olayın sabahında **kaymakam bey** karısına bir yıldırım teli çekmiş, daha doğrusu **çektirmiş** yazmanının adıyla, imzasıyla (...)* (Llm, Kdö, s.53)

*İşte **hamal Hasan** bu açıklıktan yararlanarak çocuklarından okul çağına gelenleri bir bir okula **yazdırdı (***Llm / Tö, s.171).

***Kaçak Bekir** / parayı **tutuşturdu** bile garsona (*Anry / Hm, s.153).

Kaçak Bekir *eski alışkanlığından hiçbir şey* ***yitirmemişti*** *(...)* (Anry / Hm, s.150)

Kahveci Tefo*, bir ceviz* ***uzattı*** *Koyun Memed'e (*Odya / Kn, s.174).

Karısının dediğine göre bir gece yarısı uyanmış ***emekli Hulusi Bey****, yani şimdiki mahallenin Deli Hulusi'si, bir ezan okumuş ki, ne yatsı, ne de sabah,* ***inletmiş*** *ortalığı (...)* (Anry / Kdi, s.143)

Kestirdi */ attı* ***Bayram Ali Bey*** *(*Llm / Üebab, s.95).

Kocasını çağırmışlar Gültenceğizin, ne yapsın ki ***memur Hakkı Bey,*** *karısının hasta sevk kâğıdını* ***hazırlatmış****, doktor moktor, hastane mastane, al mahalleye bir deli daha (*Anry / Kdi, s.147).

Komiser Zihni *eski antikacıdan öğrendiği şekilde mermeri toza, çamura boyayıp, toprak altında uzun yıllar kalmış görünümü* ***verdirdi*** *(*Anry / Aş, s.74).

Mestan Bey *artık gözündeki büyüteç gözlüğün camlarını aşağıya doğru* ***kaydırır****, gözlüğün üzerinden etkileyici ve buyurucu mavi gözleriyle bakardı (*Odya / Mba, s.118).

Müdür bey, *çok yazık olacak, şimdi* ***öldüreceksiniz*** *arşivi, şimdi siz bilmezsiniz, bundan yirmi iki yıl önce (...) (*Odya / Mba, s.127)

Müdür efendi */ başını bile* ***kaldırmamış****, ağzından homurtulu hışırtılı birtakım sözler çıkarmış, Mestan Bey, müdürünün ne dediğini anlamamıştı (*Odya / Mba, s.125).

Müdüranım *da bedeninin en güzel yerinin saçları olduğunun ayırdında olduğu için, sık sık berbere gider, saçlarını* ***yaptırır*** *(*Odya / Fbga, s.153).

Münevver Hanım *Münevver Hanım, lütfen tepemi* ***attırmayın****, memur koltuğunu bakan koltuğuyla* ***karıştırmayın****, biz burada Hamza'yı konuşuyoruz (*Odya / Mkv, s.81).

Naci Bey, *baharın iki yüz dolayında civciv alır, bunları besler,* ***büyütür****, böylece şölenleri ucuza çıkarmanın yolunu bulur (*Llm, Kdö, s.47).

Naci Bey*, böyle zamanlarda bir tuhaf olur, kaymakam beyi yemeğe konuk etmek, onu çok* ***onurlandırır*** *(*Llm, Kdö, s.48).

Neriman Hanım*, bizim hanımın bileziklerini kolundan* ***sıyırtıverdi*** *(*Odya / Bhb, s.105).

O bitirdi, "Nasıl olmaz?"ı ***yapıştırdı*** */* ***Hadi Bey*** *(*Odya / Fbga, s.160).

O zaman ***Mestan Bey*** *ellerini önünde* ***kavuşturur****, müdür beyinin gözlerinin içine bakmadan, "Sayenizde efendim, sizin yol göstermenizle efendim," derdi (...)* (Odya / Mba, s.125)

*Oysa ki **Zihni Bey** yeşili **anlatıyordu** (...)* (Anry / Sö, s.44)

*Sabırsızlıkla sepetin içinden ne çıkacağını merak ediyorduk, ki hokus pokus, **Hâlim Bey** ufacık bir Tekir **çıkarıverdi** (*Anry / Say, s.166).

*Sanki **Faruk Bey** bunu bekliyormuş da başka bir haber olsa şaşacakmış gibi bir bakışla masadaki arkadaşlarını **gözden geçirir**, sonra ayağa kalkar, kravatını **düzeltir**, önünü ilikler, başı önde müdüranımın odasının yolunu tutar (*Odya / Fbga, s.152).

*Siz fare sözcüğünden hiç etkilenmediniz değil mi, **Mestan Bey** de bunun ayırdına vardı değil mi, sizi dürtmese bile, gözlerini iri iri açar, sesini **yükseltir**, "Fare, dedim, size beyefendi, derdi (*Odya / Mba, s.119).

*Siz **Nuran Hanım**, çıkardığınızı verin bana... Şimdi **karşılaştırın** (*Odya / Kkk, s.63).

*Sonra ayağa kalkıp, yine anırmaya başlayınca, **Fuat Bey** kocaman karpuzu koca bir leğenin içine **doğratmış**, hizmetçisine, "Götür hayvancağıza!" demişti (*Odya / Ek, s.39).

*Tastamam iki kez yataktan fırladı kalktı, bir kez de niye bilinmez Nuri-yanımın kafasını tutup içini karıştırır gibi salladı. Bir uyku hapı, bir tansiyon hapı daha **yutturdu / Nuriyanım** (...)* (Anry / Sö, s.38)

*Ve yine bilirler ki **Faruk Bey** başını önüne eğmiştir, iki elini önde **kavuşturmuştur** (*Odya / Fbga, s.154).

***Vecihi Bey** basamakları yavaş yavaş çıktı, son basamakta elini **uzattı** Hüsnü Bey'e (*Llm / Da, s.88).

***Vecihi Bey** tekrar elini **uzattı**: "Hadi kardeşim Hüsnü Bey" dedi (*Llm / Da, s.87).

***Veli Öğretmen** / sağ elini terazi tutar gibi havaya **kaldırmış**, bangır bangır bağırıyordu* (Anry / Bsö, s.114).

*Yerde mi, gökte mi, karanlıkta mı, ışıkta mı, bilemedi, gözleri karardı, bayılacak gibi olunca **Hadi Bey** / kolonya **yetiştirdi*** (Odya / Fbga, s.159).

*Zihni Bey, **bakkal Musa** her şeyi bir çırpıda **anlatsın** istiyordu ama, ah o araya girenler, "İki yüz elli gram zeytin." "İki yüz gram helva."* (Anry / Sö, s.37)

4.1.1.4.2.6. Fiilimsi Grubundan Oluşan Özneler

ANRY, ODYA, LLM adlı öykü kitaplarında yüklemi ettirgen çatılı fiillerden oluşan cümlelerde fiilimsi grubundan oluşan öznenin bulunduğu 3 cümle tespit edilmiştir.

(...) kira geliri varmış kaynanamın, ne gelir ya, ***içinde oturan*** *ne kirayı* ***artırır*** *ne de çıkar (...)* (Anry / Üy, s.223)

Boy bin maşallah adı üzerinde fidan, gözleri yaprak yeşili, boynu dal, bir yüz var Fidan kızda, ***bir bakan / şaşırır****, iki bakan çarpılır (*Odya / Dk, s.194).

Sırası gelen *kaçtı,* ***kaçırdı*** *(*Odya / Dk, s.201).

4.1.1.4.2.7. Bağlama Grubundan Oluşan Özneler

ANRY, ODYA, LLM adlı öykü kitaplarında yüklemi ettirgen çatılı fiillerden oluşan cümlelerde bağlama grubundan oluşan öznenin bulunduğu 5 cümle tespit edilmiştir.

"En iyisi Mehmet Bey, sizin evden ***Neriman Hanım ile Huriye Hanım*** *atlasınlar, yavaşça içeriye geçip Melek Hanım'ı* ***uyandırsınlar****."* (Llm / Da, s.85)

24 Kasım sabahı ***Erol ve Tan*** *bir kamyonet* ***getirttiler.*** *Ceylanların evinin önüne, sürücüye tüm yiyecekleri* ***yüklettiler****, sonra ver elini kentin en ucu, Hüsam Öğretmenin evi (*Anry / Ög, s.123).

İngiliz hâlâ şaşkın şaşkın bakıyor, ***hem manav, hem de ben*** *belki beş dakikadır kollarımızı yarısına dek kesekâğıdının içine sokup sokup* ***çıkarıyoruz*** *(*Llm / Ms, s.114).

Yoksa ***Abit'le kara sakallı*** *birbirlerini mi* ***öldürdüler*** *tahrayla, baltayla (*Odya / Dk, s.196).

Zor kaptılar elinden dayıyı, ***bir yandan damat adayı, bir yandan damat adayının babası / çekiştiriyorlardı*** *Zihni Bey'i (*Anry / Sö, s.47).

4.1.1.4.2.8. Edat Grubundan Oluşan Özneler

ANRY, ODYA, LLM adlı öykü kitaplarında yüklemi ettirgen çatılı fiillerden oluşan cümlelerde edat grubundan oluşan öznenin bulunduğu 2 cümle tespit edilmiştir.

Bazı geceler, ***banyonun damlayan musluğunun sesi bile / uyandırıyordu*** *onu (*Llm / Da, s.76).

Göğsünü davul gibi kullanır, parmaklarını koltuğunun altına koyup, kolunu kaldırıp indirerek öyle sesler çıkarttırır ki Deli Sadullah, ***en deneyli efektçiler bile*** *o sesleri* ***bulup çıkaramazlar*** *en elektronik aygıtlarda (*Anry / Kdi, s.142).

4.1.1.4.3. Farklı Görünümdeki Diğer Özneler

ANRY, ODYA, LLM adlı öykü kitaplarında yüklemi ettirgen çatılı fiillerden oluşan cümlelerde öznenin yüklemdeki kişi göstergesinden anlaşıldığı 491 cümle tespit edilmiştir.

(...) veya Hayriye Hanım'ı birkaç kez sandığın üzerinden ***atlatır****, kürtaj derdinden kurtulurdu (*Llm / Üebab, s.90).

(...) ama nasıl ***iletecekler*** *tüm sınıfa, tastamam kendileri çıktıktan sonra otuz sekiz kişiyle, birer birer, tartışarak, konuşarak (*Anry / Ög, s.118).

(...) benden kuşkulanıyorlar belli, acaba yapının bir yanına patlayıcı falan mı ***yerleştireceğim*** *(...)* (Anry / Göuh, s.12)

(...) beni yakalamaya karar verdiğinde sol kolunu kerpeten gibi bileğime ***yapıştıracak****, "Yürü bakalım" diyecek (*Anry / Psd, s.62).

(...) birkaç düğmesine basınca istenilen bölümlere ayrılmış sütunları ***çıkarıyor****, üzerlerine ne yazılacaksa başlıklarını koyuyor, çizgiler yansa yan çekiyor, düzse düz çekiyordu (*Llm / Eosa, s.24).

(...) borçların faizlerini ***çıkarmış*** *yıl yıl…* (Anry / Say, s.162)

(...) cebinden çıkardığın yüzlüğün numarasını, hemen sahne önünde oturan izleyicilere ***saptatırdın****, onların eline bir kâğıt vererek yüzlüğün numarasını aldırtırdın (...)* (Anry / Nsnk, s.138)

(...) cebinden çıkardığın yüzlüğün numarasını, hemen sahne önünde oturan izleyicilere saptatırdın, onların eline bir kâğıt vererek yüzlüğün numarasını ***aldırtırdın*** *(...)* (Anry / Nsnk, s.138)

(...) cüzdanımı, cüzdanımın gözlerini gözümün önüne getirmeye çalışıyor, paraları topluyor, bölüyor, ***çıkarıyordum*** (Anry / Hm, s.156).

(...) çadırlarının kazıklarını ***sağlamlaşdırmış****, iplerini bi eyicene germiş, naylon taslarını alıp kaynakdan su* ***doldurmuş*** *(...)* (Llm / So, s.142)

(...) diyelim Nuri Bey veresiye bir şey aldı, hop N harfinden Nu'yu bulacak, oradan Nuri Bey'in kartını çekecek, hemen yazı makinesine ***geçirecek****, günün tarihini, alınan malın cinsini ve ederini yazacakmış (...)* (Anry / Say, s.162)

(...) eh dursun bakalım durduğu yerde, ***patlatıp öldürmesin de (***Anry / Eii, s.220).

(...) git dairene, otur erkenden masanın başına, ***tüket*** *işlerini, kendininkileri, arkadaşlarınınkileri. Bunları* ***anlatamazsın*** *adama (*Anry / Ui, s.178).

(...) hanımefendi hangi reçellerden isterler, ekmek nasıl olsun, dokuz tür ekmek var, ***yazdır, yazdır*** *(...) (*Odya / Kkk, s.67)

(...) hemen burnunu leğenin, kovanın, çamaşırlığın içine ***daldırıyordu*** *(*Odya / Ek, s.41).

(...) hiç düzenini ***bozdurur mu****, okul içinde salına salına gezen bir "Gomonis" var, hiç polise bildirilmez mi?* (Odya / Gh, s.189)

(...) kahkaha üstüne kahkaha ***patlatıyorum****; ama o arada gördüğüm gözlerin tümü, bana yardım etmek için koşacaklarına, ters ters bakıyorlar* (Llm / Ks, s.126).

(...) o elindeki torbadan mavi bir mayo ***çıkarmış****, onu giymiş (...)* (Anry / Kbkg, s.103)

(...) o kocaman pastırma kalıpları kütük oldu, kafama indi küt küt, boğuldum, morardım, bağırdım, sanki yıllardır ***biriktirmişim*** *gibi bağırtımı (*…) (Anry / Pö, s.213)

(...) sonunda bir adamın iç cebine elini daldırıp yüzlüğü ***çıkarır****, numarasını okurdun, aynı para (*Anry / Nsnk, s.138).

(...) tamam canım, hani efekt miydi neydi, işte dudağına bir türkü ıslık neyse ***yerleştirdin****, Saime'ye müjdeyi verdin, böyle sırıtarak, maaşını da söyledin, Saime havaya uçtu, kollarının arasına düştü, çocuklar boynunu, yanaklarını ıslattılar (*Anry / İb, s.202).

(...) tekrar yatak odasına girerek kocasının kocaman ayağının, bir kırmızı pancar iriliğindeki ökçesini kaşır, ***uyandırırdı*** *(*Odya / Mb, s.34).

(...) tuttukları gibi onları koltuktan ***indirmişler (****...)* (Anry / Vo, s.78)

"Aaaman aman" deyince, bir tokat daha ***patlattı*** *enseme (*Llm / Tb, s.169).

"Açız da ondan efendim, ne doğru dürüst et yiyebiliyoruz, ne meyve yiyebiliyoruz, çocuklara bir gazoz ***içiremedim*** *daha, ne eğlencemiz var, ne peynirimiz, yok, hiçbir şeyimiz yok."* (Anry / Üy, s.226)

"Ah, of, aman" diyorum ama daha fazla da sesimi ***çıkaramıyorum*** *yanındakilerden utanarak (*Llm / Ks, s.123).

"Ahlaksız terbiyesiz, senin kız kardeşindir fıstık, senin karındır fıstık. A yetişin, fıstık diye diye üzerime ***saldırdı****!"* (Llm / Km, s. 164)

*"****Aldatıyorsun*** *beni" dedi. "Yo* ***aldatmıyorum****, gör bak yarın akşam göreceksin, alıp götüreceğim seni!"* (Llm / Bö, s.15)

"Amman doktor bey dedim, şuna bir şeyler söyleyin, ***tutturmuş*** *illaki et yiyeceğim diye."* (Llm / Llm, s.184)

"Araştır" değildir de o, ***"Araştırt!"*** (Anry / Bsö, s.107)

"Arkadaşlar" dedi, "zamanında böyle bir şey geçmişti benim de başımdan, öyle birdenbire çıkmıştık delinin karşısına ve zavallıyı bir türlü ***indirememiştik*** *aşağıya (*Llm / Da, s.82).

"Ayyy dala bastın, aaay çiçeği ezdin, ayyy dalbastıyı ***kopardın****!" sözüyle karşılaşıyordu (*Anry / Say, s.166).

"Bana bak, izleniyorsun bunu bil, bu devleti sana ***yıktırtmam*** *bunu da bil" dedim ve çıktım dükkândan (*Anry / Hö, s.130).

"Başından ***anlatayım****" dedi. "Efendim beni gözaltına aldılar."* (Anry / Rcko, s.17).

"Ben de bilmiyorum ki teyze" dedi, "ne halt bir şeydir komiserim taştan diyor, ***koparmışlar*** *diyor, heykelin o yanı eksik kalmış diyor."* (Anry / Aş, s.70)

"Ben uyuz bir köpeğim" diye ***tutturdu*** *kendi kendine (*Llm / Bg, s.147).

"Benden izinsiz kabağımı koparanın kafasını ***koparırım****" diyor idi (*Llm, Kdh, s.36).

"Benim de kasabanıza bu katkım olsun" dedi. "Gerçi biraz çalıştık ama sonunda da otuz milyonu ***kopardık****."* (Llm / İpgdt, s.56)

"Benim var mı, koskoca kışı yazlık pantolonla ***geçirmedim mi?****"* (Anry / Üy, s.224)

"Beyefendi, acaba bacağınızda, karnınızda sigara ***söndürsek****, romana devam edebilir misiniz…"* (Anry / Rcko, s.21)

"Beyim ilkin bunu dutun hele" dedim. O, 'Yoo, dilekçeyi ***uzat****, dilekçeyi' dedi (*Llm / Ah, s.64).

"Birazcık daha ilerde. Buralar bin beş yüzlük yerler ama isterseniz ***değiştirebiliriz****."* (Llm / Daa, s.131)

*"****Bitirdin mi*** *okulu?" "Eh* ***bitirdik*** *ve bir bankanın denetmeni olduk, ya sen?"* (Anry / Hm, s.149)

"Biz çok cesur" dedi, "istersen pantolonu da ***çıkarırım*** *amma müşteri var."* (Llm / Tb, s.169)

"Biz görevimizi yapmışız, gidin dilekçenizi oradan arayın!" dedi, defteri küt diye ***kapattı*** *(*Llm / Km, s. 159).

*"Bizim karnımız doymaz, bu adamların karınlarını nasıl **doyuracağız**?"* (Odya / Gs, s.178)

*"Bu adamı döve döve **uyutmalı** da kurtulmalı" diyen erkek arkadaşlarım da vardı (*Anry / Ui, s.172).

*"Bulamazsan, hop başka birine **buldururlar**."* (Anry / Aş, s.72)

*"Ciğerleri **genişletir** hocam!"* (Llm / Ks, s.124)

*"Cinayet değil ki çözesin, hırsız değil ki yakalayasın, uğursuz değil ki karakolda **sabahlatasın** Âpollon'un şeyi, hem de on santimlik şey, pof."* (Anry / Aş, s.70)

*"**Çıkarsana** ulan sigara paketini. Ha, **çıkarsana**. Beleş var içer misin hayvan, ateşi de benden, içer misin?"* (Odya / Zizy, s.88)

*"Çıkmasına çıkalım amma ya oradan tekmeyi bize **yapıştırırsa**."* (Llm / Da, s.88)

*"Çok güzel" dedi denetmen, "**kapatın**." Açmaktan güç oldu kapatmak, kapak oturmadı pastan, anahtar dönmedi küften, yumruğu çekti bir odacı, öteki kelle sarsar gibi sarstı EMS 18 aygıtını (*Llm / Eosa, s.27).

*"Çok mu şaştınız?" der, veya "daha bu ne ki, geçenlerde bilmem kaç yılınınkini buldum **çıkardım**," derdi (*Odya / Mba, s.118).

*"Demek böylece yazdınız ve romanı **bitirdiniz**?"* (Anry / Rcko, s.20

*"Desene **kaçırdık**." "Yok" dedim, "ben kaçırıyorum."* (Llm / Km, s.162)

*"Dikkat dikkat, yedi numaralı kapı sinyali sizin oradan alınmaktadır, betayı **çalıştırın**, kızıl ötesi ışınları devreye sokun, kırmızı alarmı verin" diyerekten ellerindeki makinelere bağırıyorlar idi (*Anry / Anry, s. 52).

*"Durcek tâbi" dedi Şerfali. "**Donduduk** o paayı (*Llm / İpgdt, s.58).

*"Dünyada kandıraman beni Osman, bu yaştan sonra çocuk **doğuramam**."* (Anry / Vo, s.81)

*"Eee" dedi, "**öldürdünüz** be domatesi, çekin ellerinizi."* (Llm / Ms, s.113)

*"Evet, beni kapıya dek **geçirdi**, yo yo sekreter hanım da tanıktır, ta koridora dek **geçirdi**, düşüneceğim, bu gece düşüneceğim Faruk Bey dedi..."* (Odya / Fbga, s.164)

*"Geceyi nerede **geçirdin**?"* (Llm / Bg, s.155)

*"Geç televizyonun karşısına, **uyutmazsa** seni bana ne dersen de."* (Anry / Ui, s.171)

*"Güzel" dedi, "çok güzel. Günün mana ve önemini **belirtiyor**."* (Llm / Dm, s.32)

"Ha öküz, kızı bahçeye saldın ha, ayı o senden istemiş şeftaliyi, hemen koşacak, ***koparacak****, buyur Şencan Hanım diyecektin, kış günleri otoposun yanından ayı kovalaya kovalaya eh onlara benzemişsin, sonra lan?"* (Anry / Kbkg, s.100)

"Haa, hocamsınız diye ha, yoksa başkası gelse, böyle uğraşmam. Amma onca yıl emek verdiniz bize, bizi ***yetiştirmeye çalıştınız.****"* (Llm / Ks, s.124)

"He iştee. Sonra bana sordu, 'Şu şeftali bahçesinden bir şeftali ***koparsam*** *kızarlar mı?' dedi. 'Yok, kızmazlar' dedim, girdi bahçeye, bir şeftali* ***kopardı****."* (Anry / Kbkg, s.100)

"Hele yahu bir ***evlendir****, belki akıllanır, uslanır" dediler (*Llm / Kmv, s.8).

"Her memur sizin gibi değildir" demekle birilerine kızgınlığını da ***belirtmiş oluyordu****, ama Remziye Hanım'a, ama Altan Bey'e (*Anry / Say, s.165).

"Hiç de değil" dedi, içkisini içti, ayağa fırladı, iki volta attı, tespihini ***şakırdattı****, geldi koltuğa oturdu (*Anry / Rcko, s.17).

"Ihı ıhı ıhı" diye üç kez ses ***çıkarır****, onun ardından bir çocuk ağlaması gibi, "Uhhaağuhhaağ" diye hapşırır (*Odya / İrm, s.129).

"İneceğiz derler, inmezler. Onun için iyice ***inandıralım*** *ondan sonra* ***indirelim****."* (Llm / Da, s.85)

"İneğe bak amma ***döktürüyor*** *ha!" dedi biri (*Llm / Tb, s.166).

"İyi, o zaman yerine bir adam versinler, ***yetiştir****..."* (Odya / Mba, s.123)

"Kalk bakalım, sakın zorluk ***çıkarma****, karışmam sonra."* (Llm / Bg, s.149)

"Kalp bu, fren yaptı mıydı hapı yuttun, hiçbir şeye benzemez bu organ, tulumba değil ki gönünü ***değiştiresin****" dedi (*Anry / Eii, s.214).

"Konuş konuş, ona bir şeyler söyle, inmesi için ***kandır****."* (Llm / Da, s.86)

*"****Koydurdunuz*** *mahallenize füzeyi, yarın tepenizde patlayacak, gelin protesto edelim," demiş (*Odya / Mb, s.33).

"Lan ***anlat*** *gerisini de hele."* (Anry / Kbkg, s.102)

"Maşallah her şeyinizi centilmen bir spor anlayışıyla ***yürütüyorsunuz****."* (Llm / Ms, s.119)

"Müdür Bey, falanca ilkokulun beşinci sınıfını okutan Veli Öğretmen hakkında şikâyet var. Veli Öğretmen böyleyken böyleymiş, hemen ***araştır.****"* (Anry / Bsö, s.107)

"Ne ***yediririm*** *bunlara kış boyu, öldük bittik." diyordu (*Odya / Odya, s.11).

"Onun için baylar bayanlar, bizim ülkemizde kim kimi korkutmak istiyorsa, sabaha karşı gider onun kapısının ziline üç kez sert sert basar. Hele kapının

*önünde ayakkabısının topuklarını da **takur tukur ettirdi miydi** üç-beş kez, anasının karnındaki çocuk bile korkar, oradan şap diye düşer, çıkar."* (Anry / Bgö, s.31-32)

*"Onurum üzerine söylüyorum ki." "**İnandıramazsın inandıramazsın**!"* (Llm / Çh, s.178)

*"**Oturt** ulan şu gâvuru benim yanıma, zaten canım sıkılıyordu, bize gırgır çıktı."* (Llm / Tb, s.168)

*"Öğretmenim" dedim, "sakın hain olmayın, beyninizi **yıkatmayın**."* (Anry / Hö, s.129)

*"Sakın perhizi bozma" diye de beni **uyardı** (*Anry / Eii, s.217).

*"Siz işte sonradan bana, gel buraya dediniz, ben de tahtanın yanına geldim, **kaldır** ayağının birini, dinel orada demiştiniz."* (Llm / Ks, s.122)

*"Sonra bir gün hocam, dersimi yapmamıştım, hani saçlarımdan tutup nasıl **çıkarmıştınız** beni sıradan!.."* (Llm / Ks, s.121)

*"Şimdi müdür gelir, gürültü oluyor diye, onun için lütfen arkadaşlar gürültü yapmadan işimizi **bitirelim**."* (Anry / Ög, s.121)

*"Ulan seni açığa **aldırtırım**."* (Llm, Kdö, s.53)

*"Ulan **susdur** şunu be" diyor (*Llm / Ah, s.66).

*"Utanmaz ahlaksız herif, sen Ayten Hanım'la kırıştırmıyor musun ulan, Filiz Hanım'la uçup uçup gitmiyor musunuz ulan, kapıyı kapatıp kapıda odacıyı **bekletmiyor musunuz** ulan?"* (Anry / Ui, s.179)

*"**Uzat** ellerini!" Ellerini **uzattı**. Kelepçenin parlaklığında çay bardağının duruluğunu gördü, sesinde çay kaşığının şıngırtısını (*Llm / Bg, s.150).

*"Ya öyle mi, ben öyle bir makinenin olduğunu bilmiyordum" demesini bekliyordu ki, arkadaşının kendisine anlattıklarını, EMS 18 avgıtının özelliklerini **anlatacaktı** (*Llm / Eosa, s.25).

*"Yahu asıl bunu **araştır**, bununla aranızda eskiden bir kan davası falan olmasın" dediler (*Anry / Eii, s.220).

*"Yavrum evladım şu keseyi **değiştirsek**?"* (Llm / Ks, s.125)

*"**Yiyip bitirecek** her şeyimizi, kışın gerisinde nedeceğiz Bekir?"* (Odya / Odya, s.9)

*"Yok" dese, çok kısa olacaktı, madem söylediğini yazıyorlardı, **uzatmalıydı** (*Llm / Bg, s.153).

*"Yoo" dedim, "nerede **okutmuştum** seni?"* (Llm / Ks, s.120)

*"Yurtdışına mı, tarihi eserleri mi **kaçırıyorsun**?"* (Llm / Km, s. 162)

*1952 yılının değil, isterse otuz ikinin olsun, şipşak bulur **çıkarırım**," der gibi (*Odya / Mba, s.118).

*A elbette giderim, karakola giderim, **anlatırım** komisere durumu (...)* (Llm / Bö, s.21)

*Abbas, dedi, şapkanı başına **geçir**, seni güneş çarpıyor (*Odya / As, s.53).

*Abdürrezzak Bey'in ilk sabıka kaydı, bundan yirmi yıl önceye dayanıyordu, bir adam **öldürmüştü** (*Llm / Skd, s.40).

*Acaba o ayakkabıyı almasam çocuklarıma kaç kilo et **yedirebilirim**?* (Odya, Ayk. s.93)

*Açtım, **düzelttim** fıstık külahını, aa aa, ay olamaz, bu benim dilekçem, benim imzam, benim yazım (*Llm / Km, s. 163).

*Ağzı kocaman, bir de etli ki dudakları, o pembe dudak boyasını sürünce, sanırsınız ağzının iki yanına yeni kesilmiş pembe kuzu eti **yapıştırmış** (*Odya / Fbga, s.153).

*Ah be kardeşim **ilgilendirmez mi** hiç **ilgilendirmez mi**?* (Llm / Ms, s.116)

*Ah işte ah, yanındaki Hüsam olmasa, kaç yılın çocukluk arkadaşı, on iki yılın iş ve yol arkadaşı olmasa, **çıkar** cebinden sigaranı haşırt, çek ucunu **yapıştır** dudağına, çak kibritini, üfle dumanını havaya (*Odya / Zizy, s.85).

*Ah kendimde bir güç görüp de, önüm sıra giden adamın kolundan yakalayabilsem, önüne geçip **durdurabilsem** (...) (*Odya / İrm, s.132)

*Ah nasıl da **sürtmüşüz** Kuveytlilerin, Suudilerin, Fransızların, Almanların oralarda; niçin kendi yerimize gelmemişiz, niçin?* (Odya / As, s.57)

*Aha bir ayı ki, nasıl desem, nasıl **anlatsam**, kocaman bir ayı (*Odya / Odya, s.7).

*Aha öteki budu **koparın** hele! **Kopardık** Memedim (*...) (Odya / Kn, s.172)

*Akşam çalıştığım yerden çıktım, kaç günün özlemini **gerçekleştireceğim** (*Llm / Bö, s.15).

*Akşama dek ya limonun solmuş yapraklarını ayıklıyor ya kauçuğun dallarını siliyor, ya kırk dolaşırlar seksen dolaşsınlar diye buduyor, saksıların dibini kazıyor, kuşların suyunu **değiştiriyor**, kafeslerini temizliyor, masasının üzerinde Tekir'e kıyma **yediriyordu** (*Anry / Say, s.168).

*Aldığı maaşı söylüyordu, ev kirasını içinden **çıkarıyordu**, annemi göstererek, yarım kilo kıymadan yedi çeşit yemek yapabilme hünerine sahip olduğunu, sonra evin üç demirbaş yemeğinden söz ediyordu, gün aşırı pişen (...)* (Odya / Btöa, s.142)

Aldırma *güzelim. Şimdi şöyle uzun taksitlerle renkli satan bir dükkân bulalım (...) (*Odya / Bhb, s.108)

Allah belanı versin, adama tutmuş kalburbastı ***yedirmiş*** *(*Llm, Kdö, s.50).

Altdudağını büzüp sarkıttıktan sonra saçsız kafasını kaşıdı, başını yukarı ***kaldırdı****, duvarlara baktı (...)* (Anry / Eii, s.215)

Altına kocaman bir "Aidiyeti cihetiyle" yazdıktan sonra, dilekçemi elime ***tutuşturdu*** *(*Llm / Km, s.158).

Ama benim yanıma gelip de karısıyla kavgasını ***anlatmaz****, karısı için, "Allah belasını versin" der, sonra başka şeyler* ***anlatır*** (Odya / Kkk, s.67).

Ama bir gün oldu. Oradaki o boş yere, tepelere, o manzaralı yere ***taşıttı*** *bu tabelaları (*Llm / Tö, s.173).

Ama evelallah birinciliği hiç kimseye ***kaptırmayacağım****, ülkemin alnına leke* ***sürdürmeyeceğim*** *(*Anry / Bgö, s.29).

Ama gözleri madalyalarına kayınca, birden çöken omzunu ***dikleştirir****, kollarını yana* ***kaldırır*** *"Yahu ben neyim be!" derdi içinden (*Llm / Dm, s.29).

Ama niçin durmadı, niçin başını çevirdi, adımlarını ***hızlandırdı****?* (Odya / İrm, s.130)

Ama ***sapıtıyorsun*** *şekerim (*Odya / As, s.53).

Ama sonradan işin ayırdına vardım, kafam dank etti. Daha doğrusu ***ettirdiler*** *(...)* (Anry / Göuh, s.12)

Ama suç Şadiyanımda, çekilsene ya, baktın altında Deli Sadullah dikiliyor, çekil, gir içeri, o gitsin, ondan sonra işini ***yürüt*** *(*Anry / Kdi, s.141).

Ama şimdi, iki günlük giderimizi bu baklavaya ***yatırmıştım*** *(*Llm / Bö, s.18).

Aman aman, iyi ki şu kocaman tabelayı bir yağışlı günde ***yürütmüştü*** *ki ne tabela, koca duvar oldu çıktı, yana, "Bu Binanın Çatısı İzohamla Kaplanacaktır."* (Llm / Tö, s.174)

Amma gel de ayıya ***anlat*** *bunu (*Odya / Odya, s.10).

Amma kırdığım potu hemen ***düzeltiverdim****: "Yani ya karıcığım, sana uyup da iyi ki et* ***yedirmemişim****, vah vah, kimbilir bunca emekler sonra ne olurdu?"* (Llm / Llm, s.184)

Amma sakın mahalleyi velveleye verme ha, sonra ***indiremeyiz*** *Hüsnü Bey'i oradan (*Llm / Da, s.80).

*Anam anam, güzel anam nasıl toplamıştık dutları, nasıl **kaynatmıştık** kazanları, nasıl yapmıştık pekmezi, nasıl içine armut kuruları, elma kuruları atmıştık (*Odya / Odya, s.9).

*Anası, "Gecikeceksin oğlum" dedikçe, o, "**aldırma**, bir şey yapmaz müdüranım," diyor, ekliyor (...)* (Odya / Fbga, s.162)

***Anlattım**. Babamı **anlattım**, onun lakabını **anlattım**, sonra lakabın bana takıldığını **anlattım** (*Odya / Gh, s.189).

*Arada bir sanki usuna bir şey gelmiş gibi duraklıyor, yöreyi inceliyor, sonra başını yere dikerek kuru otlara bakıyor, isteksiz dudaklarını bu otlara değdiriyor, **koparıyor mu, koparmıyor mu**, yiyor mu yoksa yemiyor mu, hiç belli olmuyordu (*Odya / Ek, s.37).

*Arada bir sanki usuna bir şey gelmiş gibi duraklıyor, yöreyi inceliyor, sonra başım yere dikerek kuru otlara bakıyor, isteksiz dudaklarını bu otlara **değdiriyor**, koparıyor mu, koparmıyor mu, yiyor mu yoksa yemiyor mu, hiç belli olmuyordu (*Odya / Ek, s.37).

*Arkadaşımın uykusu kaçar kaçmaz hemen yerli dizinin başına geçiyormuş, hemencecik gözlerini **kapatıyormuş** (*Anry / Ui, s.171).

*Arkadaşlarını çağırdı, onlara da durumu **anlattı**, yazıyı okudu (*Anry / Aş, s.68).

***Artır** derim **artırırsın**, hani ya belki çık desem **çıkardın** bile (...)* (Odya / Btöa, s.147)

*Ayak başparmağımı bir çekiyor, bir **sündürüyor**, nerdeyse parmak yerinden çıkacak (*Llm / Ks, s.126).

*Azrailin kalacağı otelin beş yıldızlı olduğunu **anlatıyor**, her türlü eğlencenin isterse odasına bile getirilebileceğini söylüyor idi (*Anry / Anry, s.55).

*Babamdan kalma botları da **geçirdim** ayağıma, kaptım duvardan bizim kırık gitarı, çıktım yola (*Llm / Tb, s.165).

*Bağıra bağıra, niçin rapor kullanamadığını **anlatırdı (**...)* (Odya / Mba, s.120)

*Bakındı kumaşına, eliyle okşadı kumaşı, **çıkaramadı** yarım ceketi üzerinden, baktı aynada öylece kendine (*Llm / Üebab, s.94).

*Bakkal Musa'ya on beş günlük sigara parasını peşin veriyordu, hiç almadan; sonraki on beş günü de deftere **yazdırıyordu** (*Anry / Sö, s.34).

*Bakkaldan sigarasını aldı, "Söyleyeyim" diye **geçirdi** içinden Musa'ya, ama caydı (*Anry / Sö, s.44).

*Baklavaya çarpan olmasın diye kolumu öne doğru **uzatmıştım**, parmağımı da daha öne (*Llm / Bö, s.17).

*Başını bile **kaldırmadı** önündeki yazıdan, şimdi meşgulüm görüyorsunuz Ferhat Bey, dedi (*Odya / Kkk, s.72).

*Bazen, bir madalyanın kendisine ne için verildiğini **çıkaramaz**, o zaman madalyacıbaşısını **çağırtır (**...)* (Llm / Dm, s.29)

*Bazı günler oturduğu evin bahçesinde bu tabelaları **çıkarır**, onlarla düşünde bir güzel gecekondu yapardı kendisine (*Llm / Tö, s.173).

*Bekçilere varıncaya dek **görevlendirdi** (*Anry / Aş, s.70).

*Belki de o anda burnumu tazılar gibi **uzatmışımdır** öne, tavşanlar gibi **oynatmışımdır** burnumun üst yanını (*Anry / Pö, s.207).

*Belli ki, boyumun kısalığına bakıp bu hayret sesini **çıkarıyor (*Llm / Tyob, s.135).

*Ben de diyordum ki, 'Sayın müdürüm, yüzünüzü kara **çıkarmayacağım**, ama şimdi bana biraz izin verin, şöyle üç beş ay...* (Odya / Mba, s.119)

*Ben gözlerine yumuşak baksam bile göz göze geldik miydi, birden bakışlarını **sertleştiriyor**, sonra başını ya başka yana çeviriyor ya da çocuklardan birini yanına çağırıyordu (*Anry / İb, s.196).

*Beni kapısından içeri soktuğu lokanta çok lükstü. Ama **aldırmadım** (...)* (Anry / Hm, s.151)

*Beyefendinin fabrikalardaki hisseleri yüzde doksan ikidir, doksan iki üzerinden fabrikaların kaydını üzerinize **geçiririz (*Anry / Anry, s.56).

*Beyim nasıl zorlu dakikalar **geçiriyoruz**, bize sorun onu (*Llm / So, s.144).

*Beyim size nasıl **anlatsam ki**... İsterseniz işi başından **anlatayım (*Llm, Soh, s.141).

*Bi saat sona tapucu içeriye girince, hemen selamımı çakdım, bi tarafdan kâğıdı, bi tarafdan da horuzu **uzattım (*Llm / Ah, s.66).

*Bilezik parasını **çıkardım (*Odya / Bhb, s.105).

*Biliyorum biliyorum, çok iyi biliyorum, mutfaktaysa önlüğünü **çıkarır (**...)* (Anry / İb, s.194)

*Bir an, elindeki terliği dama atmayı düşündü, sonra vazgeçti fikrinden, küçük küçük taşlar topladı bahçeden, bunları bir bir dama **fırlattı (*Llm / Da, s.77).

*Bir ara vazgeçmek istedim. Hatta yolumu **değiştirdim (*Llm / Ke, s.99).

Bir de ince ki sesi, karı kılıklı herif, o Ayten Hanım'la Filiz sürtüğü nasıl yüz verirler bu adama, var ya, otuz altı göğüslü, yetmiş iki kalçalı kadın olsam, yine

*de yüz vermem bu adama, saçımın teline parmağını **değdirtmem** (*Anry / Ui, s.178).

*Bir de sandalye, tamam... İpi **geçirirsin**. Nereye?* (Odya / Kkk, s.65)

*Bir de tarih sayı **tutuşturdu** elime (*Llm / Km, s. 159).

*Bir değil, iki değil, Fadıl tam bir hafta gitmiş o armut ağacının altına, armutların dili olsa da **anlatsalarmış**...* (Anry / Kbkg, s.105).

*Bir Deli Bekir **çıkardılar** ki karşımıza, adam bedeninin her yerine doping yapıp nişadır sürdükten sonra, bizim Deli Tufan'ı yarış otomobili gibi ekti de geçti (...) (*Odya / Kn, s.167)

*Bir delikanlı vardı orada, ona durumu **anlattım** (*Llm / Km, s. 160).

*Bir dürtüklediler beni, bir **kaktırdılar** beni, ha geri ha geri der iken, ne bir söz duyabilmiş idim, ne de bir şey görebilmiş idim (*Odya / Nioy, s.49).

*Bir haber yayıldı ki köyde, komşu köyün en güzel kızını **kaçırmışlar (***Odya / Dk, s.200).

*Bir insanla konuşur gibi, getirdiği şeyin karpuz olduğunu, tuzlandığını, tastamam ağzına layık olduğunu anlata anlata eşeğe yanaştı, fi fi fi'ler **çıkardı**, hatta eşeğin başını okşamayı bile başardı (*Odya / Ek, s.40).

*Bir iskeleye, bir köprüye koşar, börek alacakları gözlerinden tanır, şöyle bir dürümleyişte böreği kâğıda sarar, **uzatır (***Llm / Sbg, s.109).

*Bir karışış karıştık ki birbirimize, değil kim olduklarını sormak çoluğu çocuğu da **yitirdim** o kargaşalıkta (*Anry / Üy, s.231).

*Bir kez başına öyle bir kasket **geçirmiş** ki, sanki beş kişiden kalmış, sırtında bol bir ceket, önceden rengi kahverengi miymiş, yoksa kurşuni mi belli değil, öyle bir renk ki, ancak birçok boyayı birbirine karıştırdıktan sonra bulunacak cinsten (*Odya / İrm, s.129).

*Bir kıyıya çektiler, sonra konuyu ona da **anlattılar (***Llm / İpgdt, s.56).

*Bir saniye içinde, ufacık bir mucize, çıkar önüm sıra giden adamın üzerindeki partal giysileri, **giydir** bizim müdürün ceketini, pantolonunu, ayakkabısını, hemen yarana yaklaşayım (...)* (Odya / İrm, s.129)

*Bir şey olsa, hemen Mestan Beyi odasına **çağırtır**, üstelik oturması için yer bile göstermezdi* (Odya / Mba, s.125).

*Bir yandan da pijamasını aşağıya **indiriyordu (***Llm / Da, s.89).

*Bir yandan defter **karıştırıyor**, bir yandan dişini **karıştırıyor**, bir yandan da "Deh deh aman da" diye çok az sesle türkü söylüyordu (*Llm / Km, s. 162).

*Bir yerler de neresi, mutlaka nişanlısıydı, beni **anlatmıştı** ona gözünde büyüte büyüte (*Anry / Hm, s.155).

*Biraz uyuyor, kalkıyor, bu kez dolaptan hanımın yaptığı turşulardan **atıştırıyordum** (*Anry / Ui, s.174).

*Birkaç kez yanlış yere soktum parmağımı, sonra tutabildim. Çok ağır sandım. İlkin, tartarak **kaldırdım** (...)* (Llm / Bö, s.17)

*Böyle iki elimi yumruk gibi sıkmışım, şöyle kollarımı kucaklama pozunda **kaldırmışım**, ne bileyim, bir çanta indi suratıma ki, otuz altı yıldız birden çaktı gözümün önünde (*Llm / Km, s. 164).

*Böyle kızgın, sinirlerim tepemde sigarayı **çıkaracağım**, "Yak Hüsam" diyeceğim, alacak sigarayı, dudağına **yerleştirecek**, kibriti çakıp yakmamı bekleyecek (...)* (Odya / Zizy, s.92).

*Böyle omuzlarımı kaldıra kaldıra girerim sokağa, adımlarımı da **hızlandırırım**, iş bulmuşum ben, boru mu, iş bulan adam pozunu almam gerekli, böyle müjde vermek için giden insan sallana sallana yürür mü, bir an önce müjdeyi vermek istediklerinin yanına varmak ister* (Anry / İb, s.198).

*Böylece üç dört avuçta bir tencere aşı **tüketti (***Odya / Odya, s.9).

*Bu bapta ferman vererek bahçesünün her yanına demir kabağı **ektirmiş** idi (*Llm, Kd, s.36).

*Bu kez başını **döndürmedi**, salt adımlarını açtı (*Odya / İrm, s.131).

*Bu mu? dedi Mestan Bey, bu mu o arşive bakacak. **Batırır** orayı müdür bey, **batırır (***Odya / Mba, s.127).

*Bu sahneyi gözümün önünde **canlandıramıyorum** bile, karabasanlar kara kara basıyorlar, boğuyorlar sanki (...) (*Odya / Ayk., s.98).

*Bulgurluğun yanına yaklaşıyor, gözlerini gözlerimize dikiyor, bağırıyor, ellerini **uzatıyor**, kafasını sallıyordu (*Odya / Odya, s.13).

*Bulur bulmaz, bir daha **yitiririz** falan korkusuyla onun da başına yazısını diktik, 'Gübre temelidir' diyerekten (*Anry / Ta, s.93).

*Bunlarla da mı eğlenemiyorsun, çocuk **büyütürsün (***Llm, Kdh, s.45).

*Burnunu havaya **kaldırdı (***Llm / Bg, s.147).

*Canın istiyorsa, **çıkarırsın** paketini, çıkarırsın kibritini, oh, yakar, keyfine bakarsın (*Odya / Zizy, s.89).

*Cebinden paketi **çıkarmasan**, öyle paketin ağzını ayarlayıp içinden birini balık yakalar gibi çekip alsan, ağzına koysan ve yaksan (...) (*Odya / Zizy, s.85)

*Ceketim olmasın, üzerime paltomu **geçiririm**, kravatımı da tokmak gibi bağladım mıydı tamam (*Odya / Ayk., s.94).

*Çalıştığım yerdeki arkadaşlarıma **anlatamıyorum** ki Tekir'e **anlatabileyim** (*Anry / Ui, s.172).

*Çamaşır makinesinin içine **doldurmuş** çamaşırları, makine luk luk kendisi çalışıyor (...)* (Odya / Bhb, s.108)

*Çevirin ayakkabınızı, şöyle parmağınızla **bastırın**, ah fazla **bastırmayın** gidiverir (...)* (Odya / Ayk., s.97)

***Çıkardı** yirmi lirayı verdi, elmayı koynuna soktu (*Llm / Eö, s.75).

*Çiçek sinemasının sahibinin bir işini geçmiş günlerden birinde **kolaylaştırmıştır** (*Llm / Sbg, s.111).

*Çift kaleler oynadık, kahve yanında, ev yanında hep fotboldan konuştuk, yaşlılara göz ettik, gençleri **koşturduk**, gençlere göz ettik yaşlıları **koşturduk**, sonunda on beş fotbolcu seçtik, ha bunlar en iyisidir diye (*Odya / Kn, s.166).

*Çimentoya yüzde otuz iki zam müdür beyin kulağına bile gitmiş. **Çağırttı** beni (*Anry / Zf, s.189).

*Çocuğu **koşturmuşsun**, dedi, nolacak canım iki pençe parası yani (*Odya / Btöa, s.146).

*Çok mahcup olduk, çok utandık, gerçi şekerinkini kazdık **çıkardık** ortaya amma gübreninkini o denli aradık bulamadık (*Anry / Ta, s.92).

*Dağa mı **kaçırmıştır** kaçıran, he ki mağaraya mı?* (Odya / Dk, s.195)

*Daha ayağımızı suya **değdirmemiştik** ki, birisi düdük çala çala yaklaştı yanımıza (*Odya / As, s.51).

*Dairede kime **anlatayım** ki müdür beyimizin iki ruhlu olduğunu (*…) (Odya / İrm, s.133)

*Dairedeki arşiv memurluğunun verdiği alışkanlık olacak, o gelen yazıları bir bir tarihlerine göre dosyalara **yerleştirdi**, her dosyanın üzerine yılını yazdı, içinde kaç tane yazı olduğunu yazdı, arşivlerin arasına **sıkıştırdı** (*Llm / Üebab, s.91).

*Dayak atabilir, elektriğe **tutturabilir**, başınızı suyun içine sokabilir, sizi baş aşağı ipe asıp sallandırabilir, tuzlu suyun üzerinde parçalanmış ayakla yürütebilir (*Anry / Bgö, s.31).

*Dayak atabilir, elektriğe tutturabilir, başınızı suyun içine sokabilir, sizi baş aşağı ipe asıp **sallandırabilir**, tuzlu suyun üzerinde parçalanmış ayakla yürütebilir (*Anry / Bgö, s.31).

Demek oğlanın bekârlık çanına tak dedikçe, hep kafasını bu işe ***çalıştırır,*** *"Eğerkim bir kız kaçıracak olsam, nasıl* ***kaçırırım"*** *diye, bunun üzerinde kafa uğraştırılmış (*Odya / Dk, s.200).

Dersi gözümün içine bakarak ***anlatıyorlardı (***Odya / Gh, s.188).

Devrisi gün de, kapıya şu duyuruyu ***yapıştırdım****: "Katina artık burada oturmuyor."* (Llm / Ke, s.107)

Dikişlerini açar, yapıştırmayı çözer, köseleyi gevşemiş dana dili yapar, deriyi ***sarkıtır****, astarı yayar* (Odya / Ayk., s.96).

Dinleseniz de bidonu ***doldurtsaydınız****, şimdi ne denli kârlı çıkacaktık, ama bizi dinleyen kim!* (Anry / Zf, s.183)

Diyelim yolda Şadan Bey'in şişko kızını gördü, hemen onu dakikasında "Çelik Tencere Fakültesi"ne ***yerleştiriyordu (***Anry / Kdi, s.146).

Doğup büyüdüğü yerlerin ağaçsız olmasından bil farz, köşkünde her türlü çiçek ve nebatatı ***ektürür****, vaktini bunlar içre* ***geçürür idi (***Llm, Kd, s.35).

Doktorun iyi yanına çattı, karısını ***yatırdılar*** *hastaneye (*Llm / Eö, s.74).

Doktorun yanından çıkar çıkmaz, turşucudan turşu aldım, kebapçıya girdim, bol soğanlı kebap, salatalık, biber turşusu, bir güzel karnımı ***doyurdum (***Anry / Eii, s.219).

Dolmaları ***çıkardım****, köfteleri* ***çıkardım****, şarabı* ***çıkardım****, yo şarabı geri torbaya koydum (*Odya / As, s.56).

Dört kamyon kahve ***yakalattım****. Ama Allah şahit, ne jandarmayla, ne de polisle asla silahlı çatışmaya girmedik (*Llm / Skd, s.42).

Dudu demiş ki, anamla birlikte yatıyorduk, demiş, bir çığlık oldu, bir bağlık oldu, bir baktım anam yok, ***kaçırmışlar (***Odya / Dk, s.202).

Durdum durdum ***anlattım*** *karıma (*Odya / İrm, s.133).

Durumu bir çırpıda ***anlattı (***Llm / Dm, s.30).

Duygularınıza değer verdiğim için sizin atamanızı genel müdürlükten oraya ***yaptırdım (***Odya / Fbga, s.165).

Düşle gerçeği ***karıştırdım mı****?* (Odya / İrm, s.135)

E kız seni ***kaçırmayacaklar mıydı*** *bu gece?* (Odya / Dk, s.202)

Eee, niden basmaz zile gaymakam beyim. ***Uzatdı*** *dilekçeyi (*Llm / Ah, s.63).

Eee, yiğidi ***öldür****, hakkını inkâr etme demişler, gâvurun eniği Ayı Amed de bir yiyor ki, eh (...) (*Odya / Kn, s.176)

Efendiler ben bunun kursunu açtım evde, şu anlattıklarım ne ki, sayfalar ***doldurur, anlattım****, öğütledim, gösterdim, deney yaptık, inceledik (...)* (Odya / Ayk., s.99)

Eğer kasadan para ***yürütmüşsem****, onun cezasını işte burada, şu ipin ucunda vereceğim (*Odya / Kkk, s.66).

Eh yarışma günü yaklaşıyor, amma o da nesi, dedik ya bu Cevizliler boyunlarını ardından ***kestirirler*** *diye (*Odya / Kn, s.173).

Eh, ne de olsa, sabahın erken saatinde kalk, git kamyon bul, eşyaları arabaya tek hamalla ***yerleştir****, sonra tut, bunları birer birer* ***indir****, yukarı taşı, tekrar* ***yerleştir****, öğleden sonra hamur gibi yığılıverdik birer köşeciğe (*Llm / Ke, s.102).

Elbette bir ayakkabı parasını ete yatırıp, bir gece için evi kurban bayramına ***döndürmem****, ama o parayla bir ay, iki ay, belki de üç ay et* ***yedirebilirim*** *dört çocuğuma (*Odya / Ayk., s.93).

Elimdeki numarayı ***uzattım*** *(*Llm / Km, s.159).

Elindeki paketi ***uzattı****: "Şekerleme, Avrupa'dan getirdim, pek sever de..."* (Llm / Ke, s.105)

Elindeki sarı kesme kehribar tespihini de şıkır şıkır çekiyor, bazen şakır şakır ***öttürüyordu*** *(*Anry / Rcko,s.16).

Elini püskül püskül uzamış sakallarında ***gezdirdi****, yırtık pantolonundan dizini kaşıdı (*Llm / Bg, s.146).

Elini ***uzatacak*** *ama, elleri titriyor (*Odya / Fbga, s.163).

Elini ***uzattı****, köpek de dilini (*Llm / Bg, s.147).

Elinizi sokun ***çıkarın*** *lan (*Odya / Kn, s.175).

En ucuz kurtulanın gözlerini avcuna veriyor, kendi kapısında ***dilendiriyor*** (Odya / Dk, s.196).

Esnemek benim hakkım, gel de bunu Tekir'e ***anlat*** *(*Anry / Ui, s.171).

Ettikten sonra, 'Ühüü' diye kaşlarını ***kaldırıyormuş*** *(*Odya / Mb, s.30).

Evet evet, ilk anlatılanlar gerçekti, ama sonra yavaş yavaş hepsi düş ürünü olmaya başladı Şencan öykülerinin. ***Anlat*** *da, anlattığının içinde Şencan olsun da; dinleniliyordu, hem de ağzı açık ayran delisi gibi, aaaa!* (Anry / Kbkg, s.102).

Evin radyosu iyi ses çıkarsın diye anteni ***uzattım****, çıktım dama, bir baştan bir başa gerdim, hangi komşu kuşkulandı, kim koştu haber verdi bilmem ki, polisler doluverdiler içeriye (*Odya / Gh, s.189).

Evini ***değiştirdi****. Hüsam'a bizim sokağın ucunda kiralık bir ev bulduk (*Odya / Zizy, s.85).

*Evlendiğimiz zamanlar boyuna ona göz **kırptırtırdım** (*Anry / İb, s.200).

*Fadıl'ın anlattıkları mı? İt kılı postal bağı. Ama olsun dinliyoruz, yakışıklı ya it, posta posta **anlatıyor**, içiyor çayı, gazozu, ayranı **anlatıyor** (*Anry / Kbkg, s.104).

*Faruk Bey bazı zamanlar içinden, "Bir sabır, iki sabır, üçüncüsünde vur yere **yatır"** der ve müdüranımın yere yatırdığını düşünürdü (*Odya / Fbga, s.155).

*Fatih, Yavuz, Kanuni, biraz da "Dağ başını duman almış"; günlüğü **doğrultuyordum** (*Llm / Tb, s.168).

*Gazeteci bey başını **ağrıtmayayım**, bu yol çok dayanmadı, fena bir göçük oldu iki yıl sonra, bucakta başladı yine bir yol kaygısı (*Anry / Ta, s.94).

*Gazozumu **bitirdim**, parasını **uzattım**, yine kendimden emin adımlarla kumda yürümeye başladım (*Llm / Tyob, s.138).

*Gelmesine gelsin de bu oğlanın işi nedir, ne iş tutar, bir mesleği var mı, kızı neyle **geçindirecek**, daha bunu öğrenememiştik (*Odya / Mkv, s.75).

*Gerçi soba hep fısfıs, kemiklerini ısıtmıyordu ama, dizlerine o yarım battaniyeyi koyup eline de adaçayını alınca birden içi ısınıveriyor, yarım bıraktığı gazetesinin sayfalarını **karıştırmaya** başlıyordu (*Anry / Sö, s.34).

***Gısdırdım** gene ak horuzu goltumun altına, vardım tapucunun odasına (*Llm / Ah, s.65).

*Girdim Şükür Bey'in odasına. Ona da bi temenna, ardından **uzattım**, hem bunu, hem de dilekçeyi (*Llm / Ah, s.64).

*Girin ki içime, üşüyorsanız **ısıtayım**, yanıyorsanız **soğutayım** (...) (*Odya / Yu, s.20)

*Gittim buldum öğretmeni, sağ olsun, bana öyle bir hesap **çıkardı** ki, kılı kılına; (...) (*Odya / Mkv, s.76)

*Gittim, maaşımı en iyi bilene **hesaplattırdım**, gecekondulara gittim, kiralan öğrendim, sen evlenemiyorsun, bekâr kalıyorsun (*Odya / Mkv, s.78).

*Goltumun altında bu ak horuz, girdim gaymakam beyin odasına, çaktım bi selam, **uzattım** ak horuzu (...)* (Llm / Ah, s.63)

*Göz göre göre **kaçırdılar** köyün en güzel kızını (*Odya / Dk, s.194).

*Günlerdir kafamı **patlattım**, bu ilçe için bir gelir kaynağı bulamadım, tezekten başka (*Odya / Gs, s.179).

*Ha şey işte canım, hani kendi kendini **kredilendiriyorsun** ya, aldığın para, yani yediğin (...) (*Odya / Kkk, s.70)

*Hadi bakalım, koşun yumurta **kaynatın** getirin!* (Odya / Kn, s.174)

*Hadi tuttuk başdan **anlattık**. **Çıkardık** yola, ardını tapıklaya tapıklaya (...)* (Llm / So, s.144)

*Hafta tatilini burada **geçirmiş**, perdeyi evinden getirmiş, bir de titizce perdeyi ortalarından yanlara **tutturmuş**, onca emeğine çabasına karşın önümüzde o utangaç haliyle duruyor, sanki suç işlemiş gibi; "Nasıl beğendiniz mi arkadaşlar, hoşunuza gitti mi?" diye soruyordu (*Anry / Say, s.164-165).

*Halil Bey, Hadi Beyin sırtına vurdu: "Vallahi çok güzel **anlatıyorsun**," dedi (*Odya / Fbga, s.160).

*Hangi cezayla **cezalandırayım** seni ha, hangi cezayla **cezalandırayım**?* (Odya / İrm, s.135)

*Hani buradayken hiç camiden çıkmaz, elinden tespihi **düşürmez (**...)* (Llm / Kmv, s.7)

*Hani yanından bir yat geçmişti, kadehini yata doğru **kaldırmıştın**, yattan sana gülümsemişlerdi, iç çekmiştin yattaki yaşama (...) (*Odya / Kkk, s.66)

*Hatta üşenmeyip kalkıp gidiyorlar, mahalledeki boş alanı baştan **gözden geçiriyor**, pilot gözüyle inceden inceye alana bakıyorlardı (*Odya / Mb, s.27).

*Haydi, ufak memur karısı olsan, **çekiştirirsin** öteki ufak memur karılarını, yok gündü, yok pastaydı, yok çayıydı, idare eder gidersin (*Llm, Kdö, s.45).

*Haydin şimdilik uykuya, yarın akşam masalı annem gibi **bitireceğim**. Yo, belki ben de değiştireceğim, evet evet değiştireceğim (*Anry / Si, s.88).

*Hele şu mal müdürünün ilkokul mezunu karısının "Itırcığım" demesi yok mu, öteki kadınların tümünü **çileden çıkarttı (***Llm, Kdh, s.46).

*Hem sarılır oğlana, "Tufan Tufan" diye, hem de taşları **savurur** bize, "Çekilin ulan dümbükler" diye (*Odya / Dk, s.203).

*Hem uyursun hem de tüm otobüs yolcusunu bir daha uyanmamak üzere **uyutursun** böyle otobüsü uçurumlara derelere uçuraraktan (*Anry / Ui, s.171).

*Hem **yaklaştırmazlarsa yaklaştırmasınlar**, o açık yanı var ya, orası apaçık ortada, gidiver o yana, uzaktan izle ne yaptıklarını ne ettiklerini (*Odya / Mb, s.30).

*Hemen elime bir reçete **tutuşturdu**. Baktım, altında IMF mühürü var (*Llm / Llm, s.189).

*Hemen ellerini çarptı ve sarayın madalyacıbaşısını **çağırttı (***Llm / Dm, s.32).

*Hemen kalktım oturduğum yerden, garsonun eline yapıştım; dünyada, kademesi bilmem kaç, derecesi bilmem kaç olan bu memurcuk arkadaşıma bunca hesabı **verdirtmezdim (***Anry / Hm, s.153).

*Herhangi bir aksilik çıkmasın diye kazandığının elli lirasını sinemanın emektar fenercisine **uzatır**, geriye kalanını şıngırdata şıngırdata oradan uzaklaşır (*Llm / Sbg, s. 111).

*Hı belki anasını soracak, çocukluğunu **anlattıracak**, o evlerini, sardunyaların, kasımpatıların en güzel renkleriyle açtıkları o küçücük çocukluk avlularını, sokak kapılarının yanındaki kocaman taşı, yalağı (...) (*Llm / Bg, s.151)

*Hıı, kolay senin işin, tıpış tıpış çıkarsın apartmanın merdivenlerini, hop karşında on sekiz numara, **oturt** üst üste okkalı şöyle zıuır zıuır iki kez, kapı şak diye açılsın (*Anry / Ui, s.181).

*Hiç içmez mi, biri biter bitmez ötekini **uzat**, onu da yakar (*Odya / Zizy, s.88).

*Hiç sesini **çıkarmamış**, kalmış cıscıbıldak (*Llm / So, s.143).

*Hiç uyumasalar, insan görmez mi, görür de yerinden davranmaz mı, davranır da, bir kesek, bir tezek **fırlatmaz mı**?* (Odya / Dk, s.195)

*Hop hop, diye bağırıyordu, büyüklere taş atma, sonra kahveyi **kapatırlar (*Odya / Mkv, s.80).

*Hüsnü Beylerin damında birini gördü. Koştu gitti karısını **uyandırdı** (...)* (Llm / Da, s.78)

*Işığı bile **söndürmüyorum (*Anry / Göuh, s.14).

*İğneyi kızın eline **batırdı**, tam da yastık yüzünün son iğnesini kumaştan çekerken (*Anry / Anry, s.50).

*İlk gecemizi bir benzinlikte peynir ekmek yiyerek **geçirmiş**, üzerine de bol bol su içmiş, benzinliğin duvarının dibinde kıvrılıp uyumuştuk (*Anry / Üy, s.227).

*İlk içkiyi onun onuruna **kaldırdılar**, "Yolcu Abbas" gibi. İlk sıcak mezeyi onun önüne koydular (...)* (Odya / Fbga, s.159)

*İlkin bir-iki alkış, ardından aman ne alkış ne alkış, selam üzerine selam çakıyorum, alkışlar durmuyor ki, başımı sallıyorum alkış, kolumu **kaldırıyorum** alkış (*Anry / Bgö, s.32).

*İlkin kuyumcuya gittik, bilezikleri **bozdurduk (*Odya / Bhb, s.105).

*İnanır mısınız bir kuruş para harcamıyorum, topladığım paraları anneme ve İstanbul'daki hesabıma **yatırıyorum (*Llm / Tb, s.170).

*İpi boynuma **geçirdim (*Odya / Kkk, s.67).

*İsterse bekleyen on kişi olsun, hiçbirine **aldırmaz**, mutlaka o aradığı kâğıdı bulacak, ondan sonra ötekilerin işini görecektir (*Odya / Mba, s.120).

*İşte beyim o günden sona Safoğlan'ı bu işle **görevlendirdik (*Llm / So, s.145).

*İşte evi, zemin katta oturuyor, gerideki ağaç ardından izliyorum, kapıyı iki **tıklattı**, girdi içeriye (*Anry / Hö, s.130).

*İyi de duvar dışındaki korumacı sayısını niçin bu denli **arttırdılar?*** (Odya / Mb, s.31)

*İzmirli hanımları **şişmanlatıyordu**, bir hafta sonra da onlar kilo alıp, sarkan yerlerini dolduracaklardı* (Odya / Gs, s.184).

*Kabağı var önce, bir kilo kabak kaç tane çeker hesapla, **çıkar** ordan bir kabağın kaça geldiğini (*Odya / Zizy, s.89).

*Kaça aldık usundan **çıkarma**, hep kendi kendine o sayıyı söyle (*Odya / Ayk., s.101).

*Kadın değil, nasıl bir kadın **anlatamam** (*Llm / Skd, s.41).

*Kâğıdı **uzatdı** memuruna: 'Yap bunun işini' dedi (*Llm / Ah, s.67).

*Kahvelere girip gazeteleri **karıştırıyor**, eleman arayanları okuyor, ama o sayfada kendisiyle ilgili hiçbir iş bulamıyordu (*Odya / Fbga, s.157).

*Kahveyi köpüklü köpüklü **pişirdim** (*Odya / Kkk, s.70).

*Kalkıyor, terliklerini ayağına **geçiriyor**, üzerine hırkasını aldıktan sonra musluğu iyice sıkıyor, ondan sonra tekrar gelip uzanıyordu yatağına (*Llm / Da, s.76).

***Kapattım** adamın suratına kapıyı. Ondan sonra, sabaha dek kim çaldıysa açmadım kapıyı (*Llm / Ke, s.107).

*Kapıcıya bir bilezik **uzatsa**, bir gerdanlık **uzatsa** (...) (*Llm / Bg, s.155)

*Kapıyı **kapatıverdim**. Karım sordu: "Kimmiş gelen?"* (Llm / Ke, s.106)

*Kapıyı tekrar **kapattım**. Gece saat kaç bilmiyorum, kapının zili yine zuur (...) (*Llm / Ke, s.106)

*Kargacık burgacık şekiller çizmiş, ortasına bir papatya **kondurmuşum** (*Odya / Gh, s.188).

*Karısına kızar, önem vermediği için bir süre cıkcıklar, sonra defterini **çıkarır** yazardı (*Odya / Mba, s.122).

***Karıştırma** o denli kafanı, içme bir daha iki dubleden fazla (*Anry / Psd, s.62).

*Karşılıklı **kapattılar** telefonu, anlaşmışlardı (*Llm / Eö, s.73).

*Kayınbabamla kaynanamı nurlar içinde **yatırdım**, karanın elini yakaladım (*Odya / Bhb, s.112).

*Kaymakamın kapısında önlerini iliklediler, kapıyı **tıklattılar**, içeriye girdiler (*Llm / So, s.141).

*Kaynanamın posta havalesi geldiği gün o da çocuklara mevsimine göre bir-iki kilo meyve alır, geriye kalan parasını da eczaneye **yatırır**, siyatiği romatizması için eczanedeki ilaçların tümünü bir bir dener (*Anry / Üy, s.223).

*Kendisine iki satırla **bildirin**, hım."* (Anry / Göuh, s.8)

*Kentin bu yanını **bitirdim**, haydi bu yanına (...) (*Odya / İrm, s.138)

***Kestirdim mi**, evet evet **kestirdim**. Yoo öyle makineyle değil bıçakla **kestirdim**, ince ince (*Anry / Pö, s.208).

*Kimbilir belki de yaşamında üçüncü giysisini ne zaman **diktirirdi**?* (Llm / Üebab, s.93)

*Kimbilir, belki de görmüş ama görmemezlikten gelerek kendi kendimi **aldatmıştım** (*Llm / Bö, s.14).

*Kime **anlatayım**, kime söyleyeyim bilmem ki (*Odya / İrm, s.133).

*Koca kollarıyla **kaldırdı** yarım kalmış pekmez tenekesini havaya, dayadı ağzını bir ucuna, lık lık bile etmedi, lüp yutuverdi (*Odya / Odya, s.9).

*Kollarımı geriden kıvırmış, ikisi karnımın üzerine çıkmış, biri de ıkındırmış, saçlarımı çeken biri boyuna, '**Doğur** ulan **doğur'** diye bağırıyordu. **Doğuruyordum.**"* (Anry / Rcko, s.22)

*Koltuğunu **doldurur**; duruşuyla, bakışıyla, kapısında müdür yazan odaya yakışır (*Odya / İrm, s.128).

*Kolumu yakaladı, öteki eliyle ağzımı **kapattı**, caminin ağaçlıklı avlusundan çekmeye başladı, bahçenin öbür kapısından dar bir sokağa çıkardı* (Odya / İrm, s.139).

*Kolunu ileri doğru **uzattı**, parmağını askının çengeline **geçirdi**, yola koyuldu (*Llm / Üebab, s.94).

*Koskoca devlet yıkıldıktan sonra ben üniversiteyi **bitirmişim** n'olacak, **bitirmemişim** n'olacak, öncelikli görev, devleti hainlere yıktırtmamak (*Anry / Hö, s.132).

*Koştular, **kaldırdılar** Bayram Ali Bey'i (*Llm / Üebab, s.96).

*Koynundan derisine yapışmış bir naylon torba çekti **çıkardı**, hâzinesi bu torbanın içindeydi, vatandaş olduğu bunun içinde yazılıydı (*Llm / Bg, s.154).

*Kökünü **kuruturum** len (*Odya / Gh, s.187).

*Köycek koşuyor, araya muhtarı sokuyor, **barıştırıyorduk** (*Odya / Kn, s.168).

*Kurtulamazsın elimden tuhafiyeci, bu devleti sana **yıktırmam** (*Anry / Hö, s.130).

*Kutuya on parayı koyduktan sonra kapağını **kapatır**, halcalaçi makalaçi yapar, kutuyu bir açardın, on para, yüz para olmuş (*Anry / Nsnk, s.137).

*Kutuyu açtı, içine ak kâğıt **yerleştirdi**, üçgen tahta saplı aygıtı kaptı, baklavaları dilim dilim çıkarıp kutuya koymaya başladı (*Llm / Bö, s.17).

*Küçükali durağında indikten sonra, hemen elimi cebime atar, sigarayı dudağıma **yerleştirir**, kibriti çakarım (*Odya / Zizy, s.84).

*Lan senin yüzünden boyuna sigara **yakalatıyor**, disipline veriliyoruz, ne hain gomonissin lan sen, diyorlardı (*Odya / Gh, s.189).

*Leblebi gibi hap atıyor, su gibi şurup içiyor, dikiş diktirir gibi iğne **vurdurtuyordum** (*Anry / Eii, s.218).

*Makine gibi **anlatıyordu**, hızlı hızlı, yürümesi de öyle hızlı hızlı, sanki bir yere yetişecekmiş gibi (*Anry / Ui, s.176).

*Masanın baş köşesine Faruk Bey'i **oturttular**, son konukluğuymuş gibi (*Odya / Fbga, s.159).

*Mavi çaydanlığına suyu doldurur, ispirto ocağının üzerine **oturtur**, o pis kokulu bodrum katında, çay bahçesinde çay içiyormuş gibi, tadım çıkarırdı açık çayların (*Odya / Mba, s.124).

*Mavi çaydanlığına suyu **doldurur**, ispirto ocağının üzerine oturtur, o pis kokulu bodrum katında, çay bahçesinde çay içiyormuş gibi, tadını çıkarırdı açık çayların (*Odya / Mba, s.124).

*Mektubu gömleğime **iliştirdim** (*Odya / Kkk, s.65).

*Mordu, lacivertten biraz koyu, bir yanından bakılırsa maviyi de **anımsatıyordu** (*Llm / Üebab, s.90).

*Müdür yardımcısına bir bir **anlattım**. Rusya'da kaç yıl okuduğunu, orada hangi teknik bölümü bitirdiğini, kendisinin o zamanki anlaşmalara göre kültür değişikliğiyle gönderildiğini (*Odya / Gh, s.187).

*Nasıl **anlatsak** Sarı İsmail'i, kaşını mı **anlatsak**, gözünü mü **anlatsak**, yoksa ilkin bıçak attığını gözünden, hançerlediğini yüreğinden vurduğunu mu **anlatsak**?* (Anry / Si, s.83)

*Nasıl bakacaksın, hangi yürekle kafanı **kaldıracaksın** da bakacaksın?* (Odya / Kn, s.169)

*Nasıl bozdu, kızı bir ay bir hafta içinde döndürüp getirecek, anasına babasına el **öptürecekti*** (Odya / Dk, s.200).

Nasıl pas verir bana, nasıl Abdürrezzak Ağam der, hani ne derler, insanı gözüyle eritip ***öldürüyor*** *(*Llm / Skd, s.41).

Ne biçim terziydi bu, geçirivermişti giysiyi askıya, sokuvermişti naylon torbaya, yarım kilo et uzatır gibi ***uzatmıştı*** *Bayram Ali Bey'e (*Llm / Üebab, s.94).

Ne büyük mutluluk, kadehleri böyle ***şıngırdatıyoruz*** *Saime'yle karşılıklı (...)* (Anry / İb, s.198)

Ne ***kaktırıyorsun*** *ayol, yemedik ya sandığınızı, sizin olsun (...) (*Odya / As, s.58)

Ne olur ***bitireyim*** *sayın müdüranım. Birdenbire hayaliniz gözümün önüne gelince yanlış yapıyorum (*Odya / Fbga, s.163).

Ne yapayım, olmazsa kapıyı açtıktan sonra ***kaldırır*** *kendimi balkondan aşağıya atarım (*Odya / Kkk, s.67).

Neden sonra içeriye girdiğimde çakmağını çakıyordu, sigarasını yaktı, dumanını ***savurdu*** *(...)* (Llm / Km, s. 158)

Neler ***anlattı*** *neler, az sonra anlatırken o asılı kaşları çözülüverdi, çok geçmedi gülmeye başladı (*Odya / Kkk, s.68).

Neme gerek yeni ayakkabı dedim, pençe ***yaptırdım****. Keşke yaptırmaz olsaydım (*Odya / Btöa, s.146).

Nerde anacığım nerde, dağlar taşlar gibi çamaşırı yıkıyorum, gece saatin üçünde ***bitiriyorum****, yorulmuşum ki, pelte, giriyorum yatağa, ondan sonra gözlerim tavanda (*Anry / Ui, s.173).

Nişanlısına bahçeden gül koparan aslan gibi bir delikanlının da bu nedenle canını almış idi, onun da parmağına gül dikenini ***batırmış****, oradan mikrobu içeri yollamış, birkaç gün sonra gelmiş canını almış idi (*Anry / Anry, s.50).

Niye gideyim ki, doktorun diyeceklerini de biliyorum, vereceği öğütleri de biliyorum. Ama bunu bizim hanıma ***anlatamam*** *ki (*Anry / Ui, s.171).

N'olacak bizim eşyamız, öğleye dek hepsini ***yerleştirdik****. Daha doğrusu, bu dört odalı, kocaman salonlu evin, orasına burasına* ***serpiştirdik*** *(*Llm / Ke, s.101).

O denli ***araştırdılar****, farenin nereden girdiğini bulamadılar (*Llm / Eosa, s.27).

O gece sokağa çıkmadık, ne olur ne olmaz diyerek pencereden başımızı da ***çıkarmadık*** *(*Odya / Mb, s.31).

O günler Celal kendisini Almanya'ya ***aldırmazlar****, bu işe önayak olmazlar korkusuyla daha çok azdı (*Llm / Kmv, s.10).

O mırıl mırıl okuması da hatim ***indiriyormuş*** */* ***biriktiriyormuş****, Almanya'ya gidince hemen satacakmış (*Llm / Kmv, s.12).

Oh, o birkaç saniye bana yetiyordu, on-on beş sayfa ***döktürüveriyordum*** *(*Anry / Rcko, s.21).

Okula gidip gelirken her günkü yolunu bile ***değiştirmemiştir*** *(*Anry / Ög, s.116).

Ol sevinçle, bahçıvanbaşını çağurtup; "Tez sulayasız, tez gübre veresiz, dibini kazasız, kabağumun boyunu daha çok ***uzatasuz"*** *diyor idi (*Llm, Kd, s.37).

Olamaz, dedi, ***benzetmişsin*** *(*Odya / İrm, s.133).

Olduğu gibi her şeyi ***anlatırsın*** *bu okkalı hanım akrabasına (*Anry / Psd, s.65).

Onca iğneyi ***vurdurdum****, şurupları da içtim, hapları yuttum (*Anry / Eii, s.215).

Ondan sonra numarayı ***yutturabilirsen yuttur*** *millete, ayağa kalkıp bağırıyorlar (*Anry / Nsnk, s.137).

Onlar bağıra çağıra dursunlar, ben "Kekliği duz ovada avlarlar" diyorum, türküyü ***bitiriyorum*** *(...)* (Llm / Tb, s.168)

Onun ardından çay ***pişirmişler*** (Anry / Kbkg, s.103).

Onun ardından, öldüyse Allah rahmet eylesin, kaldıysa Allah selamet versin, müdürü Nihat Beyin nasıl kendisini buraya atadığını ***anlatırdı*** *(*Odya / Mba, s.119).

Onun için hemen gir şimdi içeriye, ***çektir*** *iki yüz gram pastırmanı, tut evin yolunu (*Anry / Pö, s.211).

Oradan işaret etti, "Hadi hadi ***aldırma****, yazmaz genel müdürlüğe," diyerek (*Odya / Fbga, s.158).

Otur, dedi çekmeceden kâğıtlar ***çıkardı*** *(*Odya / Mkv, s.83).

Oynatıyor muyum, oynatmıyor muyum*? Bir dönüp baksam, o mu, o değil mi?* (Odya / İrm, s.138)

Oysaki ben maviş gözlü lazıma muz da ***yedirmedim*** *doğru dürüst, bu yaşa dek ya bir tane yedi, ya iki tane (*Odya / Ayk., s.93).

Öğleden sonra bir çocuk görmüş, parmağını ***uzatmış*** *(*Odya / Mb, s.31).

Öğretmenimiz bize devleti yıkmak isteyen hainleri anlattı, yağmur hızlandıkça öğretmenimiz hızlandı, böyle arkadaş gibi yanaşırlarmış, ***el uzatırlarmış****, tatlı dil döker kandırmaya çalışırlarmış (...)* (Anry / Hö, s.128)

Öksüz sanırım kendimi ben sensiz içerkeeen" diye ***inletti*** *ortalığı (*Llm / Ke, s.104).

Ölür müsün, ***öldürür müsün****?* (Llm / Çh, s.177)

Önce kaptana öyle okkalı bir selam ***kondurur*** *ki, tastamam amirine kondurduğu gibi (*Llm / Sbg, s.110).

*Önce kendimi **tanıtayım** / ben nüfus yazmanı Abbas (*Odya / As, s.58).

*Önceleri bana "Gomonis Ali'nin oğlu" derlerdi, ama babam öldükten sonra "Oğlu"nu **kaldırdılar** (*Odya / Gh, s.186).

*Öp lan o eli, alaf boşa gitmesin. Hadi lan gerisini **anlatsana** (*Anry / Kbkg, s.102).

*Örneğin işyerimde masamda otururken ayaklarımı yerden **kaldırırım**; öyle çok yaran var ki bunun (*Odya / Ayk., s.98).

*Öyle gülüyorum ki o zımpara acısının içerisinde, gözlerimden yaşlar boşanıyor, elimi **kaldırıyorum** (...)* (Llm / Ks, s.125)

*Öyle hemencecik de **öğretmeyecektin** mesleği bana, canın istediği zaman, yıllar sonra **öğretecektin** (*Anry / Nsnk, s.134).

*Öyle olur olmadık şeyleri **anlatmazdı** karısına (*Anry / Aş, s.72).

*Parmağımı daha yeni **kaldırmıştım** ki, hop diye otobüsün biri durdu (*Llm / Tb, s.168).

*Parmağımı **geçirdim** yuvarlaktan, yo yo önce **geçiremedim**, rakam kafamın içinde dans ediyordu, müziği balyoz sesi (*Llm / Bö, s.17).

*Peki niçin koruyorum, niçin **sıkıştırmasınlar** istiyorum, niçin incinmesin istiyorum?* (Llm / Bö, s.19)

*Pis kahveci bırakmaz ki şöyle ayaklarını **uzatasın**, uyuyasın, doya doya, düşlere boğula boğula (*Llm / Bg, s.156).

*Reco yolculuğu anlatıp bitirdiğinde hepimiz derin düşüncelere dalmıştık, hepimiz Şencan'ı gözümüzün önüne getirmiştik, Beşoluk'ta, çeşmenin başında, o yırtmaçlı bacağını yalağa **uzatmış**, şeftali yıkıyor (*Anry / Kbkg, s.100).

*Sadullah bitti zaten, Deli Hulusi yine geçerli ama, o denli değil, en yenisi Deli Okan, en son iş bulma ve üniversiteye yerleştirme numaralarıyla insanı **kırıp geçiriyor**, ama Gülten'in danslarına diyecek yok (*Anry / Kdi, s.147).

*Sağ kolunu yukarıya **kaldırmıştı**, aynı hızla çocukların yanına dek geldi (*Anry / Bsö, s.115).

*Sahanın içine bulgurla ayranı birlikte koyup, bir **karıştırdık mıydı**, o zaman ben öyle iştaha gelirim ki, hangi kütük defterinde, hangi mahallenin hangi hanesi vardır, sayfa numarası kaçtır, cildi kaçtır, şipşak bilirim (...)* (Odya / Btöa, s.143)

*Salt dinlememekle kalsalar ya, **yetiştirmişler** Sarı İsmail'e, ağırbaşlı senin için böyle böyle, diyor diyerekten. "Haaa, öyle mi diyor?" demiş. Yakalamış kolundan ağırbaşlıyı, kıvırmış kıvırmış **fırlatmış** atmış uzaklara (*Anry / Si, s.88).

Sevdiğim şeyleri yasak, sevmediğim şeyleri özgür bırakan bir yemek listesi ***uzattı*** *(*Anry / Eii, s.216).

Sırıttı beyim. ***Çok konuşmaz ki, bir-iki kelimeynen anlattı*** *(*Llm / So, s.143).

Soluklanmak için bir süre durdu, sonra kapıyı ***tıklattı*** *ve girdi (*Odya / Mba, s.125).

Sona çağırdık Safoğlan'ı huzura, ***anlattık*** *ona. Beyim* ***anlatıyoruz anlatıyoruz*** *anlamıyor. Belki otuz kez* ***anlattık*** (Llm / So, s.143).

Sona kâğıdı okudu ***bitirdi****, bi benim yüzüme, bi horuza bakmıya başladı (*Llm / Ah, s.65).

Sonra bu ülkede hastane yok mu, gitsin nerede yatacaksa yatsın, ondan sonra yine öğretmenliğini yapsın, ama asla benim oğlum Okan'ı ***okutmasın****, istemiyorum (*Anry / Bsö, s.108).

Sonra dosyanın iplerini yavaş yavaş çözer, sayfaları mırıldana mırıldana karıştırır, sizin istediğiniz kâğıdı bulduktan sonra, dosyanın tellerini incitmeden açar, kâğıdı ***çıkarırdı*** *(*Odya / Mba, s. 118).

Sonra dosyanın iplerini yavaş yavaş çözer, sayfaları mırıldana mırıldana ***karıştırır****, sizin istediğiniz kâğıdı bulduktan sonra, dosyanın tellerini incitmeden açar, kâğıdı çıkarırdı (*Odya / Mba, s. 118).

Sonra konuyu ***değiştirdi*** *(*Llm / Ks, s.120).

Sonra otobüslerde, kim senin ayağının birini havaya kaldırdığını görecek. Sırasıyla, bugün sol ayağını ***kaldırmışsan****, yarın sağ ayağını* ***kaldıracaksın*** *ki, ayakkabının biri, ikizine inat, ondan önce ölmeye kalkmasın (*Odya / Ayk., s.98).

Sonra sigara paketini ***çıkardı****: Yak, dedi (*Odya / Zizy, s.92).

Sonra, öteki eliyle işliğin ucunu ***kaldırdı*** *ve kocaman bir ak horozu masanın üzerine koydu (*Llm / Ah, s.62).

Sonra, yaşını anımsardı, giysinin yapıldığı zamanı anımsardı, son tellerini dökmemek istercesine usulca ***geçirirdi*** *askısına (*Llm / Üebab, s.92).

Sonradan neden bilmem, durduğu yerde benimle ilişkisini ***koparıverdi*** *(*Odya / Gh, s.191).

Sonunda bir gün tuttum, tarladan eve dönerken adamlarıma söyledim, ***kaçırdılar*** *(*Llm / Skd, s.41).

Sonunda utkuyu Bekir kazandı, çünkü az önce garsona ***uzatmış*** *olduğum para avcumun içinde duruyordu (*Anry / Hm, s.153).

Şaşırıyorum*, onlar nasıl uyuyorlar!* (Anry / Ui, s.172)

Şencan da kim? Melek Abla'nın kızı. Daha dört ay olmuştu evleneli, ona para, buna para, ***yetiştirememişler****, yetiştiremeyince kavga etmeye başlamışlar, sonra mahkemelik olmuşlar, boşanmışlar (*Anry / Kdi, s.148).

Şey beye bir güzel ***anlattım****, ne severmiş meğer benim kayınbabamı (*Anry / Psd, s.66).

Şimdi bu sözleri söyleyen babam olmasa, söylenecek söz çok ama eh, artık adam yaşını almış başını almış, ***ağartmış*** *sakalları, olmuş bir tonton dedecik, hiç şimdi tutup da çocukların önünde; "Baba baba, bu senin söylediğin saçma, hem de süper saçma" diyebilir misin?* (Anry / Zf, s.182)

Şimdi bu sürgünün üzerine ***kondur*** *Hamaratı (...)* (Odya / Bhb, s.108)

Şimdi ***çıkaracağım*** *sigarayı, içinden bir tane alıp dudağıma koyacağım, e pekiyi hani Hüsam'a*? (Odya / Zizy, s.85)

Şimdi mahcup olmuşuz değil mi, gübrenin temelini ***yitirmişiz*** *(...)* (Anry / Ta, s.93)

Şimdi mektubu uygun bir yere koyar da sandalyenin üzerine çıkar, ilmeği boynuma ***geçirirsem****, tamam (*Odya / Kkk, s.65).

Şimdi soruları ***uzatsam****, yani ki, "İşte oğlum, ben doğru dürüst okudum denetmen oldum, ama sen ufacık bir memur olarak kaldın" demek gibi olacaktı (*Anry / Hm, s.149).

Şöyle binliği eline almış, tekrar elini ***uzatmış*** *idi (*Odya / Yu, s.22).

Şöyle dişimizi sıksak, ailece el ele versek, bir gecekonducuk bile ***oturturuz*** *(*Llm / Daa, s.129).

Şöyle ekmeği ***koparırsın****, kocaman bir lokma, ama el denli,* ***kapatıverirsin*** *yumurtaların, pastırmaların üzerine,* ***bastırırsın****, oh sünger gibi yağı çeker (...)* (Anry / Pö, s.209)

Şöyle üç kutu uyku hapı, yanına bir sürahi su, ***doldur doldur*** *iç, hap hap yut (*Odya / Kkk, s.60).

Şu anda da elimize çok gözel bir fırsat geçmiş olup, tulizmciliğimizde ilk adımımızı atalım, Safoğlan'ı da bi tulizim neferi gibi ***çalışdıralım*** *(*Llm / So, s.143).

Şu Danimarkalının anlattığına bak, çıkmış sahneye bize hayalet öyküleri ***anlatıyor*** *(*Anry / Bgö, s.25).

Şu Maltalının anlattıklarına bak, çuvalla ***korkuturlarmış*** *birbirlerini, kim kimi korkutmak istiyorsa, girermiş çuvalın içine, olurmuş bir eciş bücüş, yalnız çuval kara olacakmış, kara olunca şeytanı* ***andırırmış****, zaten korkunun adı "Şeytan Korkusu'ymuş (*Anry / Bgö, s.27).

Şurada, bizim daireden hangisi olursa olsun, odacısından en ufak memuruna dek, kim görse, hemen, "Sayın müdür beyim" der ve elini önünde ***kavuştururdu*** *(*Odya / İrm, s.131).

Tabii bunları işaretnen ***anlatmışlar*** *(*Llm / So, s.142).

Tamam işte bunu söylerim karıma, bu olayı ***anlatırım*** *(*Llm / Bö, s.18).

Telefonu ***kapattı****, başka bir numarayı çevirdi (*Llm / Eö, s.73).

Tık diye ***kapattım*** *telefonu, jetonum düştü (…)* (Anry / Psd, s.60)

Tüm bu dilekçelerde haksızlığa uğradığını ***belirtti*** *(*Llm / Üebab, s.91).

Ulan hergele, ***koparacağın*** *kadar* ***kopardın*** *zaten (*Llm / Ks, s.122).

Ulan madem iki donun yok, tutar niye ıslarsın kaymakam beyin donunu? Adamı bangır bangır ***bağırtırsın*** *banyonun içinden, altı çocuğu da güldürürsün adamcağızın üstüne (*Llm, Kdö, s.53).

Ulan madem iki donun yok, tutar niye ıslarsın kaymakam beyin donunu? Adamı bangır bangır bağırtırsın banyonun içinden, altı çocuğu da ***güldürürsün*** *adamcağızın üstüne (*Llm, Kdö, s.53).

*Ustamdın, babamdın****,*** *bana her şeyi* ***öğrettin****, altın bileziği koluma sen taktın, nur içinde yat*! (Anry / Nsnk, s.133)

Uyuyamayınca ne yaparsın, kalkıp dolaşıyordum odada bir o yana, bir bu yana, duvarlara verip ***veriştiriyordum*** *(...)* (Anry / Ui, s.176)

Uyuyan oldu, sızlayan oldu, ama az sonra ***kaldırdım*** *hepsini, yine en başa geçtim, bağırdım (*Odya / As, s.57).

Uzatmış *odacıya, "Götür bunu denetmenler odasına."* (Anry / Bsö, s. 111)

Uzattı *elli liralığı; "Küçük" dedi, "al bu senin küçük."* (Llm / Üebab, s.94)

Üç kez de fikrini ***değiştirdi****. İki düğmeydi, tek düğmeye* ***indirdi****, dar yakaydı, geniş yaka* ***yaptırdı****, etek boyu uzundu, orta* ***yaptırdı*** *(*Llm / Üebab, s.93).

Üniversitelerin en üst kurulunu kuruyor, onun da başkanı kendisi oluyor, ülkeye yeni yeni fakülteler ***kazandırıyordu*** *(*Anry / Kdi, s.146).

Üzerindekileri ***çıkardı****, önce pantolonu giydi (*Llm / Üebab, s.95).

Vallaha beyim bazan beş dene horuzla gelirim, bin maşallah hepiciğini de yerli yerine ***yerleştiririm*** *(*Llm / Ah, s.62).

Vazgeçtik iki binden; çünkü böyle demese başka türlü diyor, sinirimden hop ***oturtuyor****, hop kaldırıyor (*Llm / Çh, s.178).

Vurduğunu vururmuş, tokadı patlattığını susta ***durdururmuş*** *(*Anry / Si, s.83).

Ya şimdi inmem diye ***tutturursa****?* (Llm / Da, s.84)

*Ya şimdi kendini de **benzetirsem**?* (Odya / İrm, s.138)

*Yaa yaa" dedi Ademali. "Yapılsın ki memlekete paa **gazandısın** (*Llm / İpgdt, s.59).

*Yağ mı, ühüü bir yağda otuz kez patates **kızart** (*Odya / Zizy, s.90).

*Yakasını, kravatını **düzeltti** (*Odya / Mba, s.125).

*Yakıyorum, yıkıyorum, **patlatıyorum**, kırıyorum, yok ediyorum. Sonucu görüyorsunuz (*Anry / Rcko, s.23).

*Yaktım mangalı, **pişirdim** pirzolayı (*Llm / Llm, s.184).

*Yalnız düşünmek istiyoruz, dedi ve kapıyı **kapattı** (*Odya / Mkv, s.78).

*Yani ki müdür soruyor, "İşin içinde rüşvet var mı, yoksa çalıştığın yerden mi **yürüttün** bunları, şayet öyle bir şey varsa, yarın bir gün kokusu çıkar bunun Hâlim Bey."* (Anry / Say, s.163)

*Yani okulun neresindeysem, ardım sıra toz **kaldırıyorum** (*Odya / Gh, s.188).

*Yapdılar amma, ben bu horuzu goynuma gatıp da gerisin geriye köve götüremem, kövde gendime **güldüremem** (*Llm / Ah, s.68).

*Yarışacağız. Varsa onlarda bir koyun yiyen, amma bir oturuşta, **çıkarsınlar** bizim Koyun Memed'in karşısına* (Odya / Kn, s.170).

*Yaşlı amcam ve bir çocuğumu doktorun "Al, yedir" dediklerini alıp yediremediğim için **yitirdim**, Allah rahmet eylesin (*Anry / Üy, s.224).

*Yaşlı amcam ve bir çocuğumu doktorun "Al, **yedir**" dediklerini alıp yediremediğim için yitirdim, Allah rahmet eylesin (*Anry / Üy, s.224).

*Yazsa, kamyondan kavun karpuz atar, arabası üç yüz liradan, kışsa portakal kasası **indirir**, kasası beş liradan (*Llm / Sbg, s.112).

*Yemekte bile bazen, aldığı lokmayla birlikte sıçrar, hemen hanımını **uyarır**, "Bana yemekten sonra 1964'e 717 de, ben hemen anlarım," derdi (*Odya / Mba, s.122).

*Yemekten sonra bir **neşelendirdim** ki o dağ lokantasını, bizzat lokantacı bizim gitarın üstüne yüzlük attı* (Llm / Tb, s.170).

*Yeminler ederim Süreyya Bey, bir yıllık maaşım için, ne bir yıllığı, tüm memurluk maaşımı bahse koyarım Süreyya Bey, şu kellemi **kestiririm** Süreyya Bey (...) (*Odya / İrm, s.132)

*Yepyeni paraların içinden haşırdatarak **çıkardım** verdim sevgilimin borcunu (*Llm / Bö, s.17).

*Yine karısına belayı yağdırdıktan sonra, sigarasını **çıkardı**, yaktı, bana: - Sen ne yapıyordun? dedi (*Odya / Kkk, s.67).

***Yitirmedim**!.. **Yitirmedim**... İntihar ediyorum işte (*Odya / Kkk, s.66).

*Yo kafamı **kızdırırlarsa** yaparım, bunu da yaparım (*Odya / Mba, s.121).

*Yok beyim, basarsın parayı, kabağı, pirinci, (Uf Allah pirincin kilosu da kaç lira oldu ki) kıymayı alır, karına **yaptırır** yersin (*Odya / Zizy, s.90).

*Yoksa valiye mi **anlatmışlar**, eller önde kavuşmuş (*Anry / Bsö, s.107).

*Yukarısı gibi değil, çok sıcak değil ama iyi, şöyle başı bu yana koydun mu, ayaklarını da **uzattın** mı, sırtın duvarda (*Llm / Bg, s.156).

*Yüz elli gram olunca acaba istediğin yerden kesecek mi, yoksa sana yağı **dolduracak mı**, pastırma niyetine?* (Anry / Pö, s.212)

*Zorunlu kaldık adamın borcunu **kapattık**. Ama onu **kapatınca** (...)* (Odya / Btöa, s.147)

4.1.1.5. Yüklemi İşteş Çatılı Fiillerden Oluşan Cümlelerde Özne

ANRY, ODYA, LLM adlı öykü kitaplarında yüklemi işteş çatılı fiillerden oluşan 50 cümle tespit edilmiştir.

4.1.1.5.1. Tek Sözcükten Oluşan Özneler

ANRY, ODYA, LLM adlı öykü kitaplarında yüklemi işteş çatılı fiillerden oluşan cümlelerde tek sözcükten oluşan öznenin bulunduğu 11 cümle tespit edilmiştir.

4.1.1.5.1.1. Özel İsimden Oluşan Özneler

ANRY, ODYA, LLM adlı öykü kitaplarında yüklemi işteş çatılı fiillerden oluşan cümlelerde özel isimden oluşan öznenin bulunduğu 1 cümle tespit edilmiştir.

*İşte **Hasan**, ya inşaatın çavuşuyla / **anlaşır**, bu tabelaları üç-beş kuruşa satın alır ya da kimse görmez tarafından kapıp götürürdü (*Llm / Tö, s. 172).

4.1.1.5.1.2. Cins İsimden Oluşan Özneler

ANRY, ODYA, LLM adlı öykü kitaplarında yüklemi işteş çatılı fiillerden oluşan cümlelerde cins isimden oluşan öznenin bulunduğu 6 cümle tespit edilmiştir.

***İnsanoğlu** bu, nasıl olsa ininden çıkacak, **karışacak** yine insan arasına (*Odya / Dk, s.197).

*Kahveye girdi değil mi Deli Sadullah, **millet** / birbiriyle **yarışırdı** (*Anry / Kdi, s.140).

4.1.1.5.1.2.1. Çokluk Eki Alan Özneler

(...) ***minibüsler*** *birbirleriyle* ***yarışıyorlar*** *(...)* (Anry / Psd, s.63)

Alkışla birlikte çimento kâğıdının üzerine ***paralar / uçuştu*** *(*Llm / Tb, s.167).

Kızlar*, kendi aralarında bir şeyler konuşup tekrar* ***gülüşmeye başladılar*** (Llm / Tyob, s.134).

Torunlar / giriştiler*: "Dede, hı?" diye (*Anry / Zf, s.186).

4.1.1.5.1.3. Zamirden Oluşan Özneler

ANRY, ODYA, LLM adlı öykü kitaplarında yüklemi işteş çatılı fiillerden oluşan cümlelerde zamirden oluşan öznenin bulunduğu 4 cümle tespit edilmiştir.

*"****Biz / helallaştık****,* ***siz / helallaştınız mı****?"* (Odya / Yu, s.17)

Hani çok önceleri biz bununla bir arada olmuşuz da sonradan ***o*** */ bize* ***kavuşmuş****, amma biz niye öyle yüksek yere çıkıp da kaçmışız (...)* (Odya / Odya, s.8)

Hepsi */ odanın birine* ***doluşmuş****, kapıyı sıkı sıkı kapamışlar (*Llm / Llm, s.187).

Tam senin karşındakinin yanına oturuverdi, ***onlar*** */* ***tanışıyorlar*** *ama, o da soğuk davrandı ona, o beşinci kişiye (*Anry / Psd, s.59).

4.1.1.5.2. Sözcük Öbeğinden Oluşan Özneler

ANRY, ODYA, LLM adlı öykü kitaplarında yüklemi işteş çatılı fiillerden oluşan cümlelerde sözcük öbeğinden oluşan öznenin bulunduğu 13 cümle tespit edilmiştir.

4.1.1.5.2.1. Belirtili İsim Tamlamasından Oluşan Özneler

ANRY, ODYA, LLM adlı öykü kitaplarında yüklemi işteş çatılı fiillerden oluşan cümlelerde belirtili isim tamlamasından oluşan öznenin bulunduğu 1 cümle tespit edilmiştir.

-Ne zaman kapı çalınsa, ***çocukların tümü*** */ birden* ***bağrışırlar*** *kapıya üşüşerek; "Polistir yine" diyerekten. Gerçekten polistir, ya yine dosya gözden geçirilmiştir veya yeni bir müdür, şef gelmiştir (*Anry / Göuh, s.11).

4.1.1.5.2.2. Sıfat Tamlamasından Oluşan Özneler

ANRY, ODYA, LLM adlı öykü kitaplarında yüklemi işteş çatılı fiillerden oluşan cümlelerde sıfat tamlamasından oluşan öznenin bulunduğu 10 cümle tespit edilmiştir.

"Aman yanlış anladınız, falan, filan" dediyse de, ***üç Ali*** *dinlemediler kaymakamı, karargâhı Çay Balığı kahvesinde kurarak, işi enine boyuna* ***görüştüler*** *(*Llm / İpgdt, s.57).

"Arkadaşlar bu çok gerekli, margarin on kilo, ***dört arkadaş*** *aralarında* ***anlaşabilirler****, isterseniz, beş kişi olsun."* (Anry / Ög, s.120)

Biraz sonra, ***bir yığın insan*** *Hüsnü Bey'in evinin kaldırımına sessiz sedasız* ***doluştular*** *(*Llm / Da, s.82).

Bu kez, ***şemsiyenin altındaki kızlar*** *bana bakıp* ***gülüşüyorlar*** *(*Llm, Tyob, s.134).

Dışarıyı görüyordu, ayazı, soğuğu, o ılıklıkta sanki ceketinin yakasından içeriye ***sulu karlar / doluşuyordu*** *(*Llm / Bg, s. 157).

Hele kırışık yerlerinde ***o denli çok renk*** */ birbirine* ***karışmıştı*** *ki, bazı günler Bayram Ali Bey'in giysisinin üzerinde bir yığın ebemkuşağı pırıl pırıl parlardı (*Llm / Üebab, s.92).

İki bölük / buluştular *Üçgöz suyunun yanında* (Odya / Dk, s.198).

İki yan / anlaşmışlar *(*Odya / Dk, s.199).

Renkli ışıklar / kucaklaşırlar / öpüşürler*, "ben senden daha değerliyim" dercesine birbirlerine göz ederlerdi (*Llm / Dm, s.29).

Tüm kadınlar, tüm erkekler */ canla başla* ***giriştiler*** *işe* (Odya / Gs, s.182).

4.1.1.5.2.3. Bağlama Grubundan Oluşan Özneler

ANRY, ODYA, LLM adlı öykü kitaplarında yüklemi işteş çatılı fiillerden oluşan cümlelerde bağlama grubundan oluşan öznenin bulunduğu 2 cümle tespit edilmiştir.

Aynı şeyi ***iki veya üç arkadaş / bölüşebilirler*** *(*Anry / Ög, s.120).

Büyük kentte birkaç şirketi olan ***Cebbar Beyle karısı / tartışıyorlardı*** (Odya / Ek, s.36).

4.1.1.5.3. Farklı Görünümdeki Diğer Özneler

ANRY, ODYA, LLM adlı öykü kitaplarında yüklemi işteş çatılı fiillerden oluşan cümlelerde öznesi yüklemdeki kişi göstergesinden oluşan 26 cümle tespit edilmiştir.

(...) sonunda tersten izlemeye başladılar beni, böyle böyle yapının köşe başına geliyor, orada iki siville ***karşılaşıyorduk****. (*Anry / Göuh, s.12-13).

(...) yolda mı ***karşılaşmışlar*** */ bizim hanımla (...)* (Anry / Psd, s.62)

*"Acaba baklavanın üzümlüsü olur mu?" **Tartışıyorlar** bile arkadaşlar (*Llm / Bö, s.15).

*"**Anlaştık** mı, **anlaştık** mı?" diye bağırdı. Can, sevecen gözlerle baktı öğretmenine, başını salladı, sesi fısıltı gibi çıktı, "**Anlaştık**."* (Anry / Bsö, s.115).

*"Ayyy dala bastın, aaay çiçeği ezdin, ayyy dalbastıyı kopardın!" sözüyle **karşılaşıyordu** (*Anry / Say, s.166).

*"Bir yerden **tanışıyoruz** galiba arkadaş?"* (Anry, Shh, s.40)

*"**Helallaşalım**, burada **buluşalım** (*Odya / Yu, s.16).

*"Sen şimdi şu ilaçları al, bir hafta kullan, **görüşeceğiz**."* (Anry / Eii, s.215)

*"Yo" dedi Zihni Bey, "**tanışmıyoruz**, ben şey."* (Anry, Shh, s.40)

*"Yoo, manav ahbap da, biraz **şakalaşıyoruz**" dedim (*Llm / Ms, s.116).

*Ama oldukça ciddi bir şekilde **tanıştı** bizimle (*Anry / Say, s.160).

*Ancak salonda on beş dakika bekledikten sonra yılın yazarıyla **karşılaşabilmiştim** (*Anry / Rcko, s.15).

*Beş-altı biz kasapla böyle yarıştıktan sonra kasap; "Gel **anlaşalım**" dedi. "**Anlaşalım**" dedim (*Llm / Ms, s.118).

*Bir de bakıyor ki kâfir bize, dersin **tanış** (*Odya / Odya, s.7).

*Bir gülümsememiz eksik, tanış gibi, dost gibi **bakışıyoruz** (*Anry / Göuh, s.12-13).

*Bir **öpüşmüşler** kiii. Bir **öpüşmüşler** kiii (*Anry / Kbkg, s.105).

*Bir pastaneye girdik, bol bol çene çaldık, yine hep okuldan, çocukluk yıllarımızdan. Pastanede de **tutuştuk** yine (*Anry / Hm, s.154).

*Böyle **sözleştiler**, sözlerinde durdular (*Odya / Yu, s.16).

*Gözleriyle **anlaştılar** (*Odya / Yu, s.17).

*Her sabah erkenden sanki bir el dürtüverir, "Kalk karınla **seviş" derdi (***Odya / Ek, s.34).

*Kasabaya varınca, otuz milyon lirayı, onar milyon lira olarak **paylaştılar** (*Llm / İpgdt, s.60).

*Mezardaki kayınbabam böylece çok etkili oldu, hemen oracıkta videonun peşininde de taksitinde de **anlaşıverdik** (*Odya / Bhb, s.110).

*Üç dört, üç dört... Bir süre **tartıştılar*** (Odya / Ek, s.37).

*Ve hemen bir hafta sonra da turistik otelin inşaatına **giriştiler** (*Llm / İpgdt, s.60).

***Yarışacağız**. Varsa onlarda bir koyun yiyen, amma bir oturuşta, çıkarsınlar bizim Koyun Memed'in karşısına (*Odya / Kn, s.170).

Yok isterseniz ***söyleşiriz*** *de, ben size çocukluğumu anlatırım, siz de bana çocukluğunuzu anlatırsınız (*Llm / Bg, s. 156).

4.1.2. Durum Ekleri İle İlişkisi Bakımından Özne Türleri

Durum ekleriyle ilişkisi bakımından özne dört başlık altında değerlendirilmiştir: yalın durumda özne, +CA durum biçimbirimli özne, +CAk durum biçimbirimli özne ve tarafından'lı özne.

4.1.2.1. Ø Yalın Durumda Özne

Yalın durumda özne için incelenen öykü kitaplarından sadece onar cümle örneğine yer verilmiştir.

Abdürrezzak Bey*, yan yan yürüyerek indi* ***gitti*** *merdivenlerden (*Llm / Skd, s.44).

Adam yüzüyor *ki nasıl yüzme, dersiniz tarzan (*Llm / Daa, s.131).

Aracı Teyfik*, Dutlular köyüne de* ***uğradı (***Llm / Eö, s.69).

Atatürk *bile ne* ***demiş*** *müdür bey, öğretmenler, yeni nesil sizin eseriniz olacak demiş (*Anry / Bsö, s.109).

Ayı*, tenceredeki ayranlı bulgur aşına avcunu* ***daldırmış yiyordu (***Odya / Odya, s.9).

Az önce ***müdür bey telefon etti (***Anry / Bsö, s.108).

Azrail *o gün yine günlük işlerini* ***yapıyor, can alıyor idi (***Anry / Anry, s.49).

Babam *bir* ***savundu*** *ki kendini mahkemede, aslanlar gibi (*Anry / Zf, s.193).

Babam falanca yere olan borcunu söyleyince ***biz dört kardeş*** *birbirimizin yüzüne* ***baktık (***Odya / Btöa, s.142).

Bakkal Hüseyin*, eliyle şöyle bir "Hişt"* ***yaptı****, boş ver, der gibi katasım* ***oynattı (***Odya / Mkv, s.79).

Ben *yaşamaya* ***geldim*** *dünyaya, ayakkabı düşünmeye değil (*Odya / Ayk., s.102).

Bir gün sonra ***ben / gittim*** *Süha Beyin yanına (*Odya / Mkv, Sf:83).

Biraz sonra ***Koyun Memed*** *tıslaya tıslaya* ***geldi (***Odya / Kn, s.170).

Biz *onun şerefine bir şey* ***demiyoruz****, parasına diyoruz, parasına (*Odya / Mkv, s.81).

Celal*, ne olur ne olmaz diye yine tüm hainliğini* ***yapıyordu*** *köye* (Llm / Kmv, s.10).

Elif / oynadı *sevinçten,* ***Osman / el çırptı, Elif / göbek attı (***Anry / Vo, s.78).

Genç bir bayan hizmetçi / içki ***sunuyordu (***Anry / Rcko,s.16).

Kaymakam*, ilçenin memurlarını toplantıya* ***çağırdı (***Odya / Gs, s.178).

Koltuk takımı da ***beğendi / Semiha****, sehpa takımı da beğendi* ***Semiha (***Odya / Bhb, s.111).

***Komiser Zihni / pofladı**, kâğıdı bir kez daha okudu (*Anry / Aş, s.68).

***Köpek,** kara kirli yaka parçasını kokladıktan sonra pantolonunu da **kokladı** (*Llm / Bg, s.147).

***Madalyacıbaşı / çıktı**, doğruca başbakanın yanına **gitti** (*Llm / Dm, s.30).

***Muhtar**, kaymakamlıktan gelen kâğıdı okuduktan sonra, bir daha **okudu**, bir daha **okudu** (*Llm, So, s.140).

O adam** niçin gece yarısı evinizi **terk etti? (Anry / Göuh, s.10)

*O gün **giyecekti** yeni giysisini **Bayram Ali Bey (***Llm / Üebab, s.69).

Sürücü** çok **sevindi**, paketi tuttuğuyla cebime **soktu (Llm / Tb, s.169).

Şencan** bir buçuk tane **yemiş (Anry / Kbkg, s.103).

***Yaşlı bir adam / geçiyor** yanımdan, basıyor kahkahayı (*Llm / Ks, s.138).

Yedi arkadaş**, yedisi birden yola **çıktılar (Odya / Yu, s.15).

*Yıllar sonra **torunlar** böyle **söverler sayarlar (***Anry / Göuh, s.9).

4.1.2.2. +CA Durum Biçimbirimli Özne

ANRY, ODYA, LLM adlı öykü kitaplarında +CA durum biçimbirimli 1 cümle tespit edilmiştir.

*...ilkokul öğretmenlerinin içinden, isteklilerinden, müdürlüğe uygun birisi **yönetimce onaylanarak** müdür yapılıverir bir gün içinde (*Anry / Bsö, s.108).

4.1.2.3. +CAk Durum Biçimbirimli Özne

ANRY, ODYA, LLM adlı öykü kitaplarında +CAk durum biçimbirimli 4 cümle tespit edilmiştir.

Köycek** koşuyor, araya muhtarı sokuyor, **barıştırıyorduk (Odya / Kn, s.168).

***Köycek** duadayız, amanın da amanın, oğlum Celal, eline diline beline sahip ol ve dahi bu yüzden bir daha dönme buraya, tüm köyü katil edersin* (Llm / Kmv, s.9).

*Onlara **köycek / yalvarıldı, yakarıldı, razı edildi (***Llm / Kmv, s.10)

*Ühüü, ya köyün bıkıp usanması!.. **Köycek** artık Celal **bırakıldı** (...)* (Anry / Kmv, s.10)

4.1.2.4. Tarafından'lı Özne

ANRY, ODYA, LLM adlı öykü kitaplarında tarafından'lı öznenin bulunduğu 16 cümle tespit edilmiştir.

> ***Aygıt*** *kimbilir kaç yıl sonra* ***indirildi*** *oradan,* ***iki odacı tarafından*** *tıslaya vahlaya (*Llm / Eoa, s. 27).
>
> *"Efendimiz, basur ameliyatı olduğunuzun gecesinde, siz daha kendinize gelmeden* ***sayın başbakanımız tarafından / takılmıştı****."* (Llm / Dm, s.30)
>
> *"****Bu İnşaatın Cam İşleri / İstanbul Cam Sanayi Tarafından / Yapılmaktadır****."* (Llm / Tö, s.172)
>
> *Bir gün sonra* ***okul müdürü tarafından / sorguya çekildim*** *(*Odya / Gh, s.187).
>
> *Bu yüzden* ***sinema patronu tarafından*** */ çok* ***sevilir / Seyfi Bey*** *(*Llm / Sbg, s. 111).
>
> *Çıkar gider ama, müdüranımın yapılmış saçlarını görmüştür, ağdayla alınmış / alnını, yüzünü görmüştür,* ***kuaförün makyajcısı tarafından boyanmış / dudaklarını, gözlerini, yanaklarını*** *görmüştür (*Odya / Fbga, s. 154).
>
> *Haftada bir kez, giysinin üzerindeki* ***tüm madalyalar****, /* ***sarayın madalyacıbaşısı tarafından*** *bir bir yerinden* ***sökülür / çıkarılır****, sonra bir güzel* ***parlatıldıktan*** *sonra yine giysinin aynı yerlerine* ***takılırdı*** *(*Llm / Dm, s. 29).
>
> *İster devlet adamı olun, ister ünlü bir politikacı olun, isterseniz tanınmış bir yazar, ne olursanız olun,* ***kızlar tarafından / tanınmanız*** *ve ilgi görmeniz, insanı çok mutlu eder (*Llm / Tyob, s.134).
>
> *Kapıyı çaldıktan sonra bir süre bekletilmiş, sonra* ***bir genç tarafından*** *ufacık bir odaya* ***alınmıştım*** *(*Anry / Rcko, s.15).
>
> *Orhan Bey'in Kiti'sinin baş ağnları son bulduğu için, yine onun buyruğuyla* ***bahçıvan İlyas tarafından / eşeğin kaşağısı bile / yapılıyordu*** *(*Odya / Ek, s.42).
>
> *Otelde yapılan araştırmada bir adet Apollon heykeli bulunmuştur.* ***Heykel /müzeler müdürlüğü tarafından / incelendiğinde*** *çok değerli olduğu anlaşılmıştır (*Anry / Aş, s.67).
>
> ***Satıcılar tarafından*** *el sallanarak* ***uğurlandık*** *(*Odya / Bhb, s.113).
>
> *Sonra oradan, sanıyorum yılın yazarının sekreteri olacak,* ***güzel bir bayan tarafından*** */ salona* ***getirilmiştim*** *(*Anry / Rcko, s.15).

Üçüncü gün tam evin önünden geçiyordum ki, hop önüme bir taş düşüverdi, taşa sarılı bir kâğıt, anladım bu kâğıt değil, bana ***Şencan tarafından / gönderilmiş*** *bir mektup (*Anry / Kbkg, s.104).

Ve hatta bir yıl ***babam / gazeteler tarafından*** */ birinci* ***seçilmişti (***Odya / Btöa, s.142).

Yemin olsun, kaymakam' beyin sabahleyin Naci Bey'in evinden çıktığı ***meteorolojici İhsan Bey'in karısı tarafından****, en küçük çocuğun altını değiştirirken* ***görülmüş (***Llm, Kdh, s.49).

4.1.3. Öznesi Belli Olmayan Cümleler

Edilgen çatılı fiillerin yüklem olduğu cümlelerde yazılmadığı ya da bilinmediği için öznesi belli olmayan cümleler görülmektedir. ANRY, ODYA, LLM adlı öykü kitaplarında öznesinin belli olmadığı düşünülen 23 cümle tespit edilmiştir.

"Aaa, hiç ***sorulur*** *mu" dediler (...)* (Anry / Üy, s.230)

*"****Anlaşıldı****" dedi Hüsnü Bey, "taşla olmayacak bu iş."* (Llm / Dah, s.77)

*"Yok canım" dedi Abdürrezzak Bey, "****yapılır mı*** *hiç artık, tekelin kahvesi şimdi bol."* (Llm / Skd, s.42)

"Aman kaymakam bey, Itır Hanım'sız vallahi o eve ***/ girilmez****, kimbilir o ev size nasıl zindan gibi gelir. Ben zaten yatağınızı hazırladım, şu odaya."* (Llm / Kdö, s.49)

"Bir madalya istiyorum. Niçin farkına ***varılmadı*** *bugüne dek, ha niçin* ***varılmadı?*** (Llm / Dm, s. 30)

"Sonra siz hocam, yanıma yaklaşmış, öyle ***gülünmez*** *böyle* ***gülünür*** *diye, nasıl kafamı duvara vurmuştunuz!"* (Llm / Ks, s. 125)

Ah yapsın, kahvenin gülü Sadullah, ne kahvenin gülü, mahallenin gülü. Hiç Sadullah'a ***kızılır mı?*** (Anry / Kdi, s. 140).

Amanın ***durulur mu****, vursun davul, çalsın zurna (...)* (Odya / Kn, s. 176).

Başka biri dedi ki: "Oh oh, nasıl ***uyunmaz****, yetmiş yedi gece uyumadığımıza şükredelim (*Odya / Yu, s. 21).

Bilinirdi ki*, bu saha devletin ve devlet buraya gerektiği zamanda, gerektiği günde bir şey yapacaktır; ama ne?* (Odya / Mb, s. 25)

*Hani ustam bir numaran vardı ya, sahneye bir çocuk çağırır, göbeğinden işetirdin. Basit bir numaraydı ama izleyiciyi eğlendirdiği, güldürdüğü için numaradan / **hoşlanılırdı** (*Anry / Nsnk, s. 136).

*Hiç **bıkılır mı** yaşamaktan?* (Odya / Kkk, s. 61)

*İnsan neden öyledir **bilinmez** (...)* (Anry / Hm, s. 150)

*Kadın aldı sözü, o anda ne hainlik düşündü **bilinmez**, az önce olmaz dediğine "Olur" deyiverdi (*Odya / Mkv, s. 76).

*Sıkışmış kalmış iki dağın arasına, kaç evdir, kaç ailedir **bilinmez**, amma köy işte (*Anry / Si, s. 82).

*Söylüyorum baylar bayanlar, bizde polisin gözaltı süresi belirsizdir, sizi alıp götürdü müydü, ne zaman bırakacağı belli olmaz, **bilinmez** (*Anry / Bgö, s. 31).

*Şimdi ağzımdan başka sözler de çıkacak ama, çocukluk arkadaşı, on iki yıllık yol arkadaşı, **söylenmez** (*Odya / Zizy, s. 85).

*Tastamam iki kez yataktan fırladı kalktı, bir kez de niye **bilinmez** Nuri-yanımın kafasını tutup içini karıştırır gibi salladı (*Anry / Sö, s.38).

***Uyunur mu** lan hiç **uyunur mu**? "Vallahi **uyunmaz** Necati" dedim (*Anry / Ui, s. 177).

*Yahu Hediyanım, sen deli misin, hiç deli olmuş bir insana deli misin diye **sorulur mu** be?* (Llm / Da, s. 84)

*Yaşlıda nasıl **ağlanır**, gençte nasıl çırpınılır, çocukta nasıl dövünülür, hepsini görmüş ve de yakından duymuş idi (*Anry / Anry, s. 50).

*Yaşlılıktan mıdır, yoksa emeklilikten midir, nedir **bilinmez** (*Llm / Da, s. 76).

*Yazın eser, hangi deliğinden üfler **bilinmez**, ama üşütmez, hoş olur insan, yorgunluğu hemen geçer, uyur gider (*Odya / Yu, s. 20).

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç

Bu çalışmada ANRY, ODYA ve LLM adlı öykü kitaplarında yer alan cümlelerde öznenin görünümü ve işlevi, yüklemin çatı özellikleri ve öznenin durum ekleriyle kurduğu ilişki bakımından incelenmiştir. Çalışmada dört farklı çatı türü (edilgen, dönüşlü, ettirgen ve işteş) dikkate alınmış ve her çatı türünde özneler; tek sözcükten oluşan özneler, sözcük öbeğinden oluşan özneler, cümleden oluşan özneler ve farklı görünümdeki diğer özneler başlıkları altında değerlendirilmiştir.

İnceleme kapsamında edilgen, dönüşlü, ettirgen ve işteş çatılı fiillerin yüklem olduğu cümleler ele alınmış; özneler biçimsel yapıları, cümle içindeki konumları açısından değerlendirilmiştir. Ayrıca öznenin yalın durumda ve sınırlı sayıda kullanılan diğer durum biçimbirimleriyle (+CA, +CAk, tarafından'lı) ilişkisi de ortaya konmuştur. Elde edilen bulgular, çatı türlerinin öznenin metin içindeki görünürlüğünü ve işlevsel niteliğini doğrudan etkilediğini göstermektedir.

İncelenen öykü kitaplarında yüklemi edilgen çatılı fiillerden oluşan 446 cümle tespit edilmiştir. Bu cümlelerde öznelerin önemli bir bölümünün sözcük öbeği biçiminde kurulduğu, tek sözcükten oluşan öznelerin ise çoğunlukla cins isimler yoluyla ifade edildiği görülmüştür. Edilgen çatılı yapılarda yüklemdeki kişi göstergesinden anlaşılan öznelerin kullanımının dikkate değer bir sıklık göstermesi, eylemin gerçekleştireninin geri plana itilmesiyle ilişkilidir.

Yüklemi dönüşlü çatılı fiillerden oluşan 413 cümle tespit edilmiştir. Dönüşlü yapılarda, öznesi yüklemdeki kişi göstergesinden oluşan özne kullanımının yüksekliği öznenin eylemle olan doğrudan ilişkisini görünür kılmaktadır. Zamir, özel isim ve ünvan grubundan oluşan öznelerin artışı, anlatıda bireyin ön plana çıkarıldığını göstermektedir. Bu tür yapılarda öznenin hem eylemin kaynağı hem de etkileneni olması, metinlerde **ö**zne-merkezli bir anlatım düzeyinin benimsendiğini ortaya koymaktadır.

Çalışmada en yüksek sayısal veriye ettirgen çatılı fiillerin sahip olduğu görülmektedir. İncelenen öykü kitaplarında 955 ettirgen çatılı cümle tespit edilmiş; bu cümlelerde yüklemdeki kişi göstergesinden anlaşılan öznelerin oldukça yoğun bir biçimde kullanıldığı belirlenmiştir. Ettirgen yapılarda eylemin gerçekleştirilmesi, yaptıran ve

yapan arasında bölünmüş bir yapı sergilediğinden, özne çoğu zaman dolaylı ve örtük bir konumda yer almaktadır.

İncelenen metinlerde işteş çatılı fiillerin sınırlı sayıda (50 cümle) kullanıldığı görülmüştür. Bu durum, öykü anlatılarında karşılıklı ya da kolektif eylemlerin sınırlı bir yer tuttuğunu göstermektedir. Niceliksel olarak sınırlı oluşu, bu çatının anlatısal tercih bakımından ikincil bir konumda kaldığını ortaya koymaktadır.

Özneler biçimsel özelliklerine göre kategorilendirilmiştir. Tablolarda kullanım sıklıkları ve kullanım oranları verilmiştir.

Tablo 1.

Özel İsimden Oluşan Özneler, Kullanım Sıklıkları ve Kullanım Oranları

Öznelerin Listesi	**Kullanım Sıklığı**	**Kullanım Oranı %**
Alişan	1	1,4
Azrail	3	4,4
Bahri	2	2,9
Basri	1	1,4
Bekir	2	2,9
Bülent	3	4,4
Celal	1	1,4
Ceylan	1	1,4
Danimarkalılar	1	1,4
Fadıl	2	2,9
Feti	1	1,4
Fidan	2	2,9
Gomonis	1	1,4
Hakan	1	1,4
Halil	1	1,4
Hamza	2	2,9
Hasan	2	2,9
Hayrettin	1	1,4
Hüsam	2	2,9
İlhan	1	1,4
İnci	1	1,4
İsa	4	5,9
Katina	1	1,4
Maltalı	1	1,4
Mehdi	2	2,9
Muhittin	1	1,4
Musdufali	1	1,4
Nuray	1	1,4
Okan	1	1,4
Osman	1	1,4
Paşa	1	1,4
Petro	2	2,9
Ramazan	1	1,4
Reco	1	1,4

Sadullah	2	2,9
Saime	6	8,9
Suna	1	1,4
Şencan	5	7,4
Şule	1	1,4
Türkçe	1	1,4
Zihni	1	1,4
TOPLAM	**67**	**100**

Tablo 1'e göre çalışmada yer alan çatısı bakımından incelenen cümlelerde 41 özel ismin özne olarak kullanıldığı tespit edilmiştir. Tabloda bu özel isimlerin kullanım sıklıkları ve kullanım oranları görülmektedir. En sık kullanılan özel ismin "Saime" ve "Şencan" olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 2.

Cins İsimden Oluşan Özneler, Kullanım Sıklıkları ve Kullanım Oranları

Öznelerin Listesi	**Kullanım Sıklığı**	**Kullanım Oranı %**
abim	1	0,2
adam	12	3,14
adamınız	1	0,2
adamlar	1	0,2
adım	1	0,2
afişler	1	0,2
ağaç	1	0,2
aile	1	0,2
Ali'ler	1	0,2
anam	4	1,04
anası	1	0,2
anneler	1	0,2
annem	2	0,5
annen	1	0,2
apartman	2	0,5
askerlik	1	0,2
ay	1	0,2
ayakları	2	0,5
aygıt	1	0,2
ayı	5	1,3
babam	19	4,9
babası	1	0,2
bacaklar	1	0,2
bakanlar	1	0,2
bakkal	2	0,5
baklava	2	0,5
balıkçı	1	0,2
başkan	1	0,2
bey	1	0,2
beyim	1	0,2
beyin	1	0,2

bez	1	0,2
bıçaklar	1	0,2
bilirkişi	1	0,2
bina	2	0,5
boğazı	1	0,2
botlar	1	0,2
böbrek	1	0,2
burnum	1	0,2
buyruk	1	0,2
buzdolabı	1	0,2
cam	1	0,2
canın	1	0,2
canları	1	0,2
cepler	1	0,2
çamuru	1	0,2
çay	1	0,2
çaylar	1	0,2
çizgiler	1	0,2
çocuk	5	1,3
çocukcağız	1	0,2
çocuklar	11	2,8
çocuklarım	1	0,2
dayı	2	0,5
denetmen	1	0,2
deve	1	0,2
dilimiz	1	0,2
dilin	1	0,2
dosya	5	1,3
dosyan	1	0,2
durum	1	0,2
düğme	1	0,2
eczacı	1	0,2
eder	1	0,2
elim	1	0,2
elleri	1	0,2
elmalar	3	0,7
eşek	2	0,5
et	1	0,2
eteği	2	0,5
etler	1	0,2
ev	1	0,2
evler	1	0,2
fabrika	1	0,2
fareler	1	0,2
fasulye	1	0,2
ferman	1	0,2
fotoğraflarım	1	0,2
garson	1	0,2
gaz	1	0,2
gecekondu	1	0,2
gök	1	0,2
görev	2	0,5
görevliler	1	0,2

gözlerimiz	1	0,2
gözlerin	1	0,2
gözü	1	0,2
grip	1	0,2
gün	1	0,2
günler	1	0,2
haber	2	0,5
haberler	1	0,2
hainler	1	0,2
halka	1	0,2
hanım	2	0,5
hayır	1	0,2
hocam	1	0,2
ışık	1	0,2
içi	1	0,2
ilçe	1	0,2
insan	6	1,5
insanlar	2	0,5
insanoğlu	1	0,2
iş	1	0,2
işçiler	1	0,2
işler	2	0,5
iştahı	1	0,2
itim	1	0,2
kadın	3	0,7
kadıncağız	1	0,2
kahvaltı	1	0,2
kalabalık	1	0,2
kamyonet	1	0,2
kanı	1	0,2
kanser	1	0,2
kapak	1	0,2
kapı	6	1,5
karar	3	0,7
karasevda	1	0,2
karım	9	2,3
karısı	2	0,5
karpuz	1	0,2
kasaba	2	0,5
kasap	1	0,2
kayınbabası	1	0,2
kaymakam	3	0,7
kaynanam	2	0,5
kazanlar	1	0,2
kediler	1	0,2
keman	1	0,2
kız	2	0,5
kızım	1	0,2
kızımız	1	0,2
kızlar	1	0,2
kilit	1	0,2
kilo	1	0,2
kocam	1	0,2

kolları	1	0,2
komiser	3	0,7
koyunlar	1	0,2
köfte	1	0,2
köpek	4	1,04
köy	2	0,5
köylü	3	0,7
kulakları	1	0,2
kursağım	1	0,2
kurusıkı	1	0,2
kutu	1	0,2
madalya	2	0,5
madalyası	1	0,2
mahalle	1	0,2
makarna	1	0,2
makine	2	0,5
makineler	1	0,2
manav	3	0,7
marşlar	1	0,2
masalımız	1	0,2
mayolar	1	0,2
mektuplar	1	0,2
memur	1	0,2
memurlar	1	0,2
mide	1	0,2
midem	1	0,2
midesi	2	0,5
mikrofonlar	1	0,2
millet	1	0,2
minibüsler	1	0,2
muhtar	2	0,5
müdür	7	1,8
müdürün	1	0,2
namussuz	1	0,2
nezle	1	0,2
ninem	1	0,2
oğlan	1	0,2
oğlum	2	0,5
oğlunuz	1	0,2
okul	1	0,2
ortadirek	1	0,2
oteller	1	0,2
otomobiller	1	0,2
öğretmen	1	0,2
öğretmenim	2	0,5
öğretmenimiz	1	0,2
öpücükler	1	0,2
paket	1	0,2
pantolonu	1	0,2
para	1	0,2
paralar	1	0,2
parası	1	0,2
plan	1	0,2

polis	2	0,5
polisler	1	0,2
pakamlar	1	0,2
rakılar	1	0,2
rapor	1	0,2
sabır	1	0,2
saçları	1	0,2
sakalları	1	0,2
salon	1	0,2
savcı	3	0,7
sekreter	1	0,2
sınav	1	0,2
sıralar	1	0,2
sinek	1	0,2
sinirlerin	2	0,5
soba	1	0,2
soru	1	0,2
soruşturma	1	0,2
söz	2	0,5
sözü	1	0,2
su	3	0,7
şef	1	0,2
tanı	1	0,2
tavuklar	1	0,2
telefon	1	0,2
telefonlarınız	1	0,2
televizyoncu	1	0,2
temel	1	0,2
temeller	2	0,5
tifo	1	0,2
torunlar	1	0,2
trafik	1	0,2
trafikçibaşı	1	0,2
turist	1	0,2
tuz	1	0,2
uçaklar	1	0,2
umar	1	0,2
ustam	1	0,2
uyku	1	0,2
ülke	1	0,2
ülser	1	0,2
üzerleri	1	0,2
vatandaş	1	0,2
vatandaşlıkları	1	0,2
villalar	1	0,2
yağmur	1	0,2
yaşı	1	0,2
yedisi	3	0,7
yemeği	1	0,2
yeminler	1	0,2
yer	1	0,2
yıl	1	0,2
yılan	1	0,2

yiyecekler	1	0,2
yol	1	0,2
yoldüzerler	1	0,2
yumurta	1	0,2
yuvan	1	0,2
yüreğim	1	0,2
zatıâliniz	1	0,2
zavallı	1	0,2
TOPLAM	**381**	**100**

Tablo 2'ye göre çalışmada çatısı bakımından incelenen cümlelerde 251 cins ismin özne olarak kullanıldığı tespit edilmiştir. Burada yer alan cins isimlerin kullanım sıklığı ve kullanım oranına da yer verilmiştir. Öykülerde yer alan cümlelerde cins isimlerin eksiz, iyelik eki almış ve çokluk eki almış şekilde kullanıldığı kullanıldığı görülmektedir. Cins isimler içerisinde "babam" "adam" "çocuklar" sözcüklerinin diğerlerine göre daha sık kullanıldığı tespit edilmiştir.

Tablo 3.

Zamirden Oluşan Özneler, Kullanım Sıklıkları ve Kullanım Oranları

Öznelerin Listesi	Kullanım Sıklığı	Kullanım Oranı %
ben	58	30,8
biri	7	3,7
birileri	1	0,5
birisi	1	0,5
biz	27	14,3
bizimki	2	1,06
bizler	1	0,5
bu	4	2,1
bunlar	3	1,5
burası	1	0,5
hepsi	1	0,5
her ikimiz	1	0,5
hiç kimse	2	1,06
hiçbiri	1	0,5
hiçbirimiz	1	0,5
ikimiz	2	1,06
kendisi	3	1,5
kim	13	6,9
kimi	1	0,5
kimimiz	2	1,06
kimse	5	2,6
ne	3	1,5
o	13	6,9
onlar	6	3,1
orası	1	0,5
ötekiler	2	1,06
sen	17	9,04

siz	7	3,7
şu	1	0,5
şunlar	1	0,5
TOPLAM	**188**	**100**

Tablo 3'e göre çalışmada çatısı ilişkisi bakımından incelenen cümlelerde 30 zamirin özne olarak kullanıldığı görülmektedir. Bu zamirler içinde en sık kullanılan zamirin 58 kullanım ile "ben" ve 27 kullanım ile "biz" olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4.

Belirtili İsim Tamlamasından Oluşan Özneler, Kullanım Sıklıkları ve Kullanım Oranları

Öznelerin Listesi	**Kullanım Sıklığı**	**Kullanım Oranı %**
adamın kaşları	1	1,17
alanın yöresi	1	1,17
Ali'lerden biri	1	1,17
annemin gözleri	1	1,17
Apollon'un şeyi	3	3,5
ayının başı	1	1,17
Azrailin boğazı	1	1,17
babamın gözleri	1	1,17
baklavanın dilimleri	1	1,17
beden eğitimi dersi öğretmenimiz	1	1,17
benim sıram	1	1,17
beyefendinin sekreteri	1	1,17
bizim alacaklarımız	1	1,17
bizim dedelerimiz	1	1,17
bizim derin Celal Hoca	1	1,17
bizim Hüsnü Bey	1	1,17
bizim kaymakam bey	1	1,17
bizim köylüler	1	1,17
bizim muhasebeci	1	1,17
bizim müdür	2	2,3
böyle koni gibi sivri sivri, parlak parlak şeylerin ucu	1	1,17
bu Binanın Çatısı	1	1,17
bu çocukların tümü	1	1,17
bunun hakkı	1	1,17
çaydanlığının ibiği	1	1,17
çaylarımızın fırt fırt sesi	1	1,17
çocukların hiçbiri	1	1,17
çocukların tümü	1	1,17
çocukların üçü	1	1,17
deli Sadullah'ın pabucu	1	1,17
dördümüzün de yüzü	1	1,17
evlerin, dükkânların yolu	1	1,17
Fahri Bey'in gözleri	1	1,17
fısır fısır yapılan bu dedikoduların hiçbiri	1	1,17

füzenin yararları	1	1,17
genç kaymakamımızın karısı	1	1,17
gizli yapının o açık olan yeri	1	1,17
Hasan'ın kondusu	1	1,17
Hüsnü Bey'in gözleri	1	1,17
Hüsnü Bey'in sesi	1	1,17
içlerinden biri	1	1,17
ilin öğretmeni	1	1,17
ilkokul öğretmenlerinin içinden, isteklilerinden, müdürlüğe uygun birisi	1	1,17
insanın dili	1	1,17
kadının gözleri	1	1,17
karımın saf saf bakan gözleri	1	1,17
kaymakam beyin sabahleyin Naci Bey'in evinden çıktığı	1	1,17
kimin borcu	1	1,17
koyun Memed'in boğazı	1	1,17
köyün güzelliği çirkinliği, büyüklüğü ufaklığı, konukseverliği sevmezliği	1	1,17
maaşımın dörtte biri	1	1,17
mahallenin büyüğü	1	1,17
malmüdürünün arka kapısı	1	1,17
Murat Beyin Kaşları	1	1,17
müdüranımın her bir yeri	1	1,17
Nimet Ablanın oğlu	1	1,17
Nuriye'nin kızı	1	1,17
o kapının iki kanadı	1	1,17
odanın içi	1	1,17
okulun disiplini, düzeni	1	1,17
ol kabakların dipleri	1	1,17
on iki yıl öncenin memuru	1	1,17
organın on santimetre olduğu	1	1,17
Orhan Bey'in hanımı	1	1,17
öteki köşenin simitçisi	1	1,17
pastırmalı kuru fasulyenin kokusu	1	1,17
Saime'nin kolları	1	1,17
sarhoşun biri	1	1,17
senin paran	1	1,17
sıramın üzeri	1	1,17
tabanınızın ortası	1	1,17
tabutun kapağı	1	1,17
tüm köyün erkekleri	1	1,17
tüm köyün kadınları	1	1,17
ücretinin ancak dörtte biri	1	1,17

vatandaşın bu işte yarışı kazandığı	1	1,17
vatanın milletin parası	1	1,17
Veli Öğretmenin planı	1	1,17
viranhanenin kapısı	1	1,17
yeni bulunan Apollon heykelinin sünnetli oluşu	1	1,17
Zihni Bey'in her yanı	1	1,17
Zihni Bey'in iştahı	1	1,17
TOPLAM	**85**	**100**

Tablo 4'e göre çatısı bakımından cümleler incelendiğinde belirtili isim tamlamasından oluşan 82 özne tespit edilmiştir. Bu tamlamalarda isimler çoğunlukla bir sıfat tarafından nitelenmiş veya belirtilmiş şekilde görülmektedir. "Apollon'un şeyi" tamlaması üç kez ve "bizim müdür" tamlaması iki kez kullanılmıştır. Bu iki tamlama dışındaki belirtili isim tamlamaları birer kez özne olarak kullanılmıştır.

Tablo 5.

Belirtisiz İsim Tamlamasından Oluşan Özneler, Kullanım Sıklıkları ve Kullanım Oranları

Öznelerin Listesi	**Kullanım Sıklığı**	**Kullanım Oranı %**
4-A Sınıfı	1	1,6
aile kabinleri	1	1,6
akaryakıt satışları	1	1,6
bakanlar kurulu	1	1,6
başka kadın gözleri	1	1,6
BCA Sıhhi Su Tesisatı Malzemeleri	1	1,6
bir kadın çığlığı	1	1,6
bir manav hesabı	1	1,6
bu "Neden?" sorusu	1	1,6
çarşaflara bürünme devri	1	1,6
çay bahçesi	2	3,3
çok araç sesleri	1	1,6
dama taşları	1	1,6
domino taşları	1	1,6
EMS 18 aygıtı	2	3,3
et işi	1	1,6
fabrika adı	1	1,6
gemi resimleri	1	1,6
gözaltı kapısı	1	1,6
her demir kabağı	1	1,6
iki yıl önce başladığı ihracat işi	1	1,6
insan seli	1	1,6
kabak dolması	1	1,6
kabak haşlaması	1	1,6
kaçakçılık sabıkanız	1	1,6
kira paraları	1	1,6

Kral Alüminyum Doğramaları	1	1,6
malmüdürü	2	3,3
margarin zammı	1	1,6
meyve suyu	1	1,6
Otomatik Kaldırır Asansörleri	2	3,3
pazarlık müdürü	1	1,6
pirinç lapası	1	1,6
resim öğretmeni	1	1,6
s. ilçesi	1	1,6
Ses Geçirmez TS Tuğlaları	1	1,6
ses telleri	1	1,6
sokağa çıkma yasağı	2	3,3
sürücü yardımcısı	1	1,6
tarih atlasları	1	1,6
tarih öğretmenimiz	1	1,6
temel atma töreni	1	1,6
Teneke Döküm Şofbenleri	1	1,6
topuk tarafı	1	1,6
tüm sokak halkı	1	1,6
un zammı	1	1,6
üç kız çığlığı	1	1,6
vatandaş işlemi	1	1,6
'Yaklaşmayın" buyruğu	1	1,6
yedi numaralı kapı sinyali	1	1,6
yeni hökmet gonağı	1	1,6
yeni hükmet binası	1	1,6
Yutar Küvetleri	2	3,3
yüksekokul öğrencisi	1	1,6
TOPLAM	**60**	**100**

Tablo 5'e göre çatısı ilişkisi bakımından incelenen cümlelerde belirtisiz isim tamlamasından oluşan 54 özne tespit edilmiştir.

Tablo 6.

Zincirleme İsim Tamlamasından Oluşan Özneler, Kullanım Sıklıkları ve Kullanım Oranları

Öznelerin Listesi	Kullanım Sıklığı	Kullanım Oranı %
bizim köyden biri	1	9,09
bizim müdür beyin ayakkabıları	1	9,09
bu İnşaatın Cam İşleri	1	9,09
EMS 18 aygıtının adı	1	9,09
heykelin erkeklik organının koparılmış olduğu	1	9,09
kaput bezi zammı	1	9,09
Kraliçe Kleopatra'nın güzelliğinin nedeni	1	9,09
marş motoru ayarı	1	9,09
memur hanımlarının fotoğrafları	1	9,09
N. ilçesinin en ünlü yemekleri	1	9,09
sizin Hıdır'ın Ali	1	9,09
TOPLAM	11	100

Tablo 6'ya göre çatı ilişkisi bakımından incelenen cümlelerde zincirleme isim tamlamasından oluşan 11 özne tespit edilmiştir. Zincirleme isim tamlamasının özne olduğu örneklerin diğer tamlamalara göre daha az kullanıldığı görülmektedir.

Tablo 7.

Sıfat Tamlamasından Oluşan Özneler, Kullanım Sıklıkları ve Kullanım Oranları

Öznelerin Listesi	Kullanım Sıklığı	Kullanım Oranı %
adamın söylediği rakam	1	0,47
akrep kuyruğu şeklindeki altından yapılmış madalya	1	0,47
aldığı burslar	1	0,47
altı çocuk	1	0,47
altı kişi	1	0,47
arsuz kabak	1	0,47
ayağının altındaki en değerli giysin	1	0,47
beş film	1	0,47
bi haklar	1	0,47
bi hukuklar	1	0,47
bi iki otel	1	0,47
bir avuç memur	1	0,47
bir el	1	0,47
bir fıstıkçı	1	0,47
bir haber	1	0,47
bir hortlak	1	0,47

bir ip	1	0,47
bir karacık	1	0,47
bir madalya	1	0,47
bir noktacık	1	0,47
bir ses	1	0,47
bir şey	1	0,47
bir yalu	1	0,47
bir yazı	1	0,47
bir yığın insan	1	0,47
birinci Haydar	1	0,47
bişi	1	0,47
bizim gibi yürekli gişile	1	0,47
böyle bir ayakkabı	1	0,47
böyle bir dosya	1	0,47
böyle bir şey	1	0,47
böyle deliler	1	0,47
böyle kadınlar	1	0,47
böyle önem verilen bir şey	1	0,47
bu adam	2	0,8
bu adamlar	1	0,47
bu aygıt	1	0,47
bu çamur	1	0,47
bu deniz	1	0,47
bu dert	1	0,47
bu görev	1	0,47
bu hainler	1	0,47
bu ilçe	2	0,8
bu imza	1	0,47
bu insanlar	1	0,47
bu kadarcık bir tören	1	0,47
bu kayıt	1	0,47
bu kişiler	1	0,47
bu konu	1	0,47
bu korkutma	1	0,47
bu köpekler	1	0,47
bu madalya	4	1,7
bu makine	1	0,47
bu makineler	1	0,47
bu mide	1	0,47
bu namussuz	1	0,47
bu numaralar	1	0,47
bu oğlan	2	0,8
bu sabıka	1	0,47
bu su	1	0,47
bu tulis karılar	1	0,47
bu ufacık ayrıntı	1	0,47
bu uykusuzluk	1	0,47
bu üç Almanya işçisi	1	0,47
bu yandaki insanlar	1	0,47
bu yol	2	0,8
bu zehir yeşili gözler	1	0,47
bunca adam	1	0,47

bunca insan	1	0,47
bunca turist	1	0,47
buradaki tarih	1	0,47
büyük bir kumandan	1	0,47
büyük havuz	1	0,47
büyük kız	1	0,47
çoğu deliler	1	0,47
çok ışıklar	1	0,47
çok öyküler	1	0,47
dağlar gibi adam	1	0,47
deli Hulusi	1	0,47
deli Okan	1	0,47
deli Sadullah	3	1,3
dişi köpek	1	0,47
dört arkadaş	1	0,47
dört çığlık	1	0,47
dört dolma	1	0,47
emektar merdiven	1	0,47
erkek köpek	1	0,47
esmer kadın	1	0,47
eşşek kafam	1	0,47
evdeki bulgur	1	0,47
fasulye tanesi iriliğinde kocaman yaşlar	1	0,47
faydalı bişi	1	0,47
felekten bir gün	1	0,47
genç memur	1	0,47
giysinin üzerindeki tüm madalyalar	1	0,47
gizli bir şey	2	0,8
hangi dilekçeler	1	0,47
haşlanmış yumurta	1	0,47
her şey	1	0,47
herhangi bir zam	1	0,47
hiçbir ses	1	0,47
hiçbir şey	1	0,47
içeriye giren arkadaş	1	0,47
İçinden üç oyun, iki film çıkartılan bir roman	1	0,47
İki bölük	1	0,47
iki dilim	1	0,47
iki kişi	1	0,47
iki kitap	1	0,47
İki yan	1	0,47
ikinci duble	1	0,47
irili ufaklı madalyalar	1	0,47
isteyen arkadaş	1	0,47
iş bulmuş adam	1	0,47
kaçak kazının yapıldığı yer	1	0,47
kaçıran oğlan	1	0,47

kahvedeki tavla takırtısı, domino şıkırtısı, kahve gürültüsü	1	0,47
kahveden birkaç kişi	1	0,47
kara çuval	1	0,47
kara Hasan	2	0,8
kara sakallı	2	0,8
kazalı araba	1	0,47
kendisine bakan başlar	1	0,47
kendisine söylenen kötü sözler, aşağılamalar	1	0,47
kimi altından, kimi gümüşten, kimisi de en kıymetli taşlardan yapılmış olan bu madalyalar	1	0,47
koca bir ışık	1	0,47
kocaman bir açıklık	1	0,47
kolumdaki güç	1	0,47
koskoca bir sınıf	1	0,47
koskoca devletimiz	1	0,47
maviş gözlü kızım	1	0,47
mis gibi kokulu çaylar	1	0,47
o ak saçlı usta	1	0,47
o al mendiller	1	0,47
o Deli Sadullah	2	0,8
o denli çok renk	1	0,47
o kahvedeki dağ gibi adam	1	0,47
o madalya	1	0,47
o pastırmalar	1	0,47
o pırıl pırıl zinciri	1	0,47
o şişman veli Vasfiye'nin tombul kızı Yasemin	1	0,47
o yandaki insanlar	1	0,47
o yemek	1	0,47
o yüz	1	0,47
o zehir yeşili gözlü	1	0,47
okaliptüs ağacının rüzgârda çıkardığı hışırtı	1	0,47
on beşindeki oğlan	1	0,47
on bin lira ödül	1	0,47
onca para	1	0,47
onca soğuk	1	0,47
oracıktaki ilgili	1	0,47
ortanca kız	1	0,47
oturduğum salon	1	0,47
öbür üçü	1	0,47
ölmüş insan	1	0,47
öteki asistan	1	0,47
öteki doktor	1	0,47
öyle bir temel	1	0,47
öyle nutuklar	1	0,47

öyle yılanlar	1	0,47
peşin bir şey	1	0,47
Ramazan'ın ilişki kurduğu kişiler	1	0,47
renkli ışıklar	1	0,47
sarı Feti	2	0,8
sarı İsmail	2	0,8
sarı mendiller	1	0,47
serbest ticaret	1	0,47
sevdiğim baklava	1	0,47
sokaktan bir iki kişi	1	0,47
sulu karlar	1	0,47
süslü püslü kâğıtlar	1	0,47
şemsiyenin altındaki kızlar	1	0,47
şimdi müdür olan, o zamanki ufacık memur	1	0,47
şişe şişe sular	1	0,47
şu Cevizliler	1	0,47
şu çenesi düşük kocakarı	1	0,47
şu not	1	0,47
tahtadaki kroki	1	0,47
turistik bir kale	1	0,47
tüm aile	1	0,47
tüm alınanlar	1	0,47
tüm erkekler	1	0,47
tüm gecekondular	1	0,47
tüm ilçe	1	0,47
tüm ilçeli	1	0,47
tüm ilçenin memurlarının Yanyat Çamuruna gittiğini gören ilçeliler	1	0,47
tüm kadınlar	1	0,47
tüm toplananlar	1	0,47
ufak oğlum	1	0,47
uzunca bir ip	1	0,47
üç Ali	1	0,47
üç el	1	0,47
yanındaki esmer	1	0,47
yaşlı kadın	1	0,47
yedi arkadaş	1	0,47
yedi kişi	1	0,47
yedi sülalen	1	0,47
yeni aygıtlı doktor	1	0,47
yeni bir müdür	1	0,47
yeni işletmedeki işçiler	1	0,47
yeni okul	1	0,47
yeni türler	1	0,47
yeni yeni çadırlar	1	0,47
yeşil mendiller	1	0,47
yetmiş yaşındaki Ömer Uçar	1	0,47

yirmi dört yıllık evli Zihni Bey	1	0,47
yüzde yirmi beş zam	1	0,47
yüzde yirmi oranında zam	1	0,47
zavallı hayvan	2	0,8
zehir yeşili gözlü	1	0,47
TOPLAM	**225**	**100**

Tablo 7'ye göre çatı ilişkisi bakımından incelenen cümlelerle sıfat tamlamasından oluşan 209 özne tespit edilmiştir. Sıfat tamlamasından oluşan öznelerin diğer öznelere göre daha sık kullanıldığı görülmektedir.

Tablo 8.

Ünvan Grubundan Oluşan Özneler, Kullanım Sıklıkları ve Kullanım Oranları

Öznelerin Listesi	Kullanım Sıklığı	Kullanım Oranı %
Abdürrezzak Bey	1	0,9
Ali Amca	1	0,9
Aracı Teyfik	1	0,9
Bakkal Hüseyin	2	1,8
Bakkal Musa	2	1,8
Bayram Ali Bey	7	6,5
Cebbar Bey	1	0,9
Erzail Beyefendi	1	0,9
Fahri Bey	1	0,9
Faruk bey	5	4,6
Ferhat Bey	1	0,9
Ferhat Paşa	1	0,9
Fuat Bey	2	1,8
Hadi Bey	4	3,7
Hâlim Bey	4	3,7
Halit Bey	1	0,9
Hamal Hasan	2	1,8
Hasan Bey	1	0,9
Hayriye Hanım	1	0,9
Hulusi Bey	1	0,9
Hüsnü Bey	5	4,6
Kaçak Bekir	3	2,8
Kahveci Tefo	1	0,9
Kaymakam bey	5	4,6
Komiser Zihni	2	1,8
Komşu Mehmet Bey	1	0,9
Koyun Memed	1	0,9
Mehmet Bey	3	2,8
Melek Hanım	2	1,8
Memur Hakkı Bey	1	0,9
Mestan Bey	8	7,4
Müdür bey	1	0,9
Müdür efendi	1	0,9
Müdüranım	3	2,8
Münevver Hanım	1	0,9

Naci Bey	2	1,8
Neriman Hanım	2	1,8
Nimet Abla	1	0,9
Nuran Hanım	1	0,9
Nuriyanım	1	0,9
Oğlum Feti	1	0,9
Paşa hazretleri	1	0,9
Sabri Bey	1	0,9
Sayın başkan	2	1,8
Sayın yazar	1	0,9
Seyfi Bey	4	3,7
Süreyya Bey	1	0,9
Şadan Bey	1	0,9
Vasfiye Hanım	1	0,9
Vecihi Bey	2	1,8
Veli Öğretmen	1	0,9
Yardımcısı Reco	1	0,9
Zihni Bey	5	4,6
TOPLAM	107	100

Tablo 8'e göre çatı ilişkisi bakımından incelenen cümlelerde ünvan grubundan oluşan 53 özne tespit edilmiştir. Ünvan grubundan oluşan öznelerin de diğer öznelere göre daha sık kullanıldığı görülmektedir.

Tablo 9.

Fiilimsi Grubundan Oluşan Özneler, Kullanım Sıklıkları ve Kullanım Oranları

Öznelerin Listesi	**Kullanım Sıklığı**	**Kullanım Oranı %**
bir bakan (kişi)	1	20
bir ilgilenen	1	20
gereken (şey)	1	20
içinde oturan	1	20
iki bakan (kişi)	1	20
TOPLAM	**5**	**100**

Tablo 9'a göre çatı ilişkisi bakımından incelenen cümlelerde fiilimsi grubundan oluşan 5 özne tespit edilmiştir.

Tablo 10.

Bağlama Grubundan Oluşan Özneler, Kullanım Sıklıkları ve Kullanım Oranları

Öznelerin Listesi	Kullanım Sıklığı	Kullanım Oranı %
Abit'le kara sakallı	1	6,6
alkış ve ses	1	6,6
anacığı da kendisi de	1	6,6
balıkçı da ben de	1	6,6
bir yandan damat adayı, bir yandan damat adayının babası	1	6,6
bunca yasa ve YÖK kararı	1	6,6
Cebbar Beyle karısı	1	6,6
Erol ve Tan	1	6,6
Fuat-Nihal	1	6,6
Hamza'yla Hülya	1	6,6
hem manav hem de ben	1	6,6
iki veya üç arkadaş	1	6,6
İnci'nin başının altından çıktığı da	1	6,6
Neriman Hanım ile Huriye Hanım	1	6,6
yazı makinesi de hesap makinesi de	1	6,6
TOPLAM	**15**	**100**

Tablo 10'a göre çatı ilişkisi bakımından incelenen cümlelerde bağlama grubundan oluşan 15 özne tespit edilmiştir.

Tablo 11.

Edat Grubundan Oluşan Özneler, Kullanım Sıklıkları ve Kullanım Oranları

Öznelerin Listesi	Kullanım Sıklığı	Kullanım Oranı %
banyonun damlayan musluğunun sesi bile	1	16,6
bu yılanların uzaktan kumandalıları bile	1	16,6
en deneyli efektçiler bile	1	16,6
eşeğin kaşağısı bile	1	16,6
hırsızlık yaptığı bile	1	16,6
türkü bile	1	16,6
TOPLAM	**6**	**100**

Tablo 11'e göre çatı ilişkisi bakımından incelenen cümlelerde edat grubundan oluşan 6 özne tespit edilmiştir.

Tablo 12.

Cümleden Oluşan Özneler, Kullanım Sıklıkları ve Kullanım Oranları

Öznelerin Listesi	**Kullanım Sıklığı**	**Kullanım Oranı %**
"Görünüşü ay gibi, ama yarım ay. Yarım ayın sağ yanı açıktır, sol yanı kapalıdır."	1	20
"Haydi yeter artık"	1	20
"MEMURDU, EVLENEMEDİ"	1	20
"Sayenizde"	1	20
Beş kiloluk salça mı olsun, yoksa ayrı ayrı iki kiloluk salça mı olsun	1	20
TOPLAM	5	100

Tablo 12'ye göre çatı ilişkisi bakımından incelenen cümlelerde cümleden oluşan 5 özne tespit edilmiştir.

Tablo 13.

Çatı İlişkisi Bakımından İncelenen Cümlelerde Öznelerin Kullanım Sıklıkları ve Kullanım Oranları

Özneler	**Kullanım Sıklıkları**	**Kullanım Oranları %**
Özel İsimden Oluşan Özneler	67	3,54
Cins İsimden Oluşan Özneler	381	20,1
Zamirden Oluşan Özneler	188	9,9
Belirtili İsim Tamlamasından Oluşan Özneler	85	4,4
Belirtisiz İsim Tamlamasından Oluşan Özneler	60	3,17
Zincirleme İsim Tamlamasından Oluşan Özneler	11	0,5
Sıfat Tamlamasından Oluşan Özneler	225	11,8
Ünvan Grubundan Oluşan Özneler	107	5,6
Fiilimsi Grubundan Oluşan Özneler	5	0,2
Bağlama Grubundan Oluşan Özneler	15	0,7
Edat Grubundan Oluşan Özneler	6	0,3
İkileme Grubundan Oluşan Özneler	1	0,05
Cümleden Oluşan Özneler	5	0,2
Farklı Görünümdeki Diğer Özneler	736	38,9
TOPLAM	**1892**	**100**

Genel olarak değerlendirildiğinde, ANRY, ODYA ve LLM adlı öykü kitaplarında çatı türlerinin, öznenin biçimsel yapısını ve anlamsal işlevini doğrudan belirlediği görülmektedir. Edilgen ve ettirgen çatılarda öznenin geri plana itilmesi anlatıda eylem odaklı bir yapı oluştururken; dönüşlü çatıda öznenin belirginleşmesi, bireysel deneyimin ön plana çıkarılmasını sağlamaktadır. İşteş çatının sınırlı kullanımı ise kolektif eylemlerin anlatı evreninde daha dar bir yer tuttuğunu göstermektedir.

Öznenin durum ekleriyle ilişkisi bakımından elde edilen bulgulara bakıldığında +CA ve +CAk durum biçimbirimleriyle kurulan özne yapılarının son derece az sayıda olması, bu tür kullanımların istisnai ve bağlamsal nitelik taşıdığını ortaya koymaktadır. Buna karşılık "tarafından"lı özne yapılarının özellikle edilgen çatılı cümlelerle ilişkili olarak kullanılması, eylemin gerçek failinin açıkça belirtilmek istendiği durumlarda tercih edildiğini göstermektedir.

5.2. Öneriler

Muzaffer İzgü'nün öykü kitaplarından hareketle özne ve türlerinin incelendiği bu çalışmada Türkçe dil bilgisi alanına katkı sağlanmak amaçlanmıştır.

Öznenin özellikleri ve türleri ile ilgili başka yazarların eserleri üzerinden detaylı incelemeler yapılırsa konu daha iyi anlaşılabilir.

Göstergebilim bağlamında özne ile ilgili metin incelemeleri yapılıp somut örnekler verilerek öznenin derin yapısı hakkında bilgi edinilmesi bu konuyu daha açık ifade etmeye yarar. Özellikle derin yapıda- yüzey yapıda özne ile ilgili metin incelemeleri yapılmalıdır. Öznenin durum ekleriyle ilişkisi konusunda çalışmalar detaylandırılmalıdır.

KAYNAKÇA

Akarsu, B. (1998). *Felsefe terimleri sözlüğü*. İnkılap Kitabevi.

Aksan, D. (2020). *Her yönüyle dil: Ana çizgileriyle dilbilim*. TDK Yayınları.

Atabay, N., Özel, S., & Çam, A. (2003). *Türkiye Türkçesinin sözdizimi*. Papatya Yayıncılık.

Banguoğlu, T. (2015). *Türkçenin grameri*. TDK Yayınları.

Baydar, T. (2017). Öznesiz cümleler üzerine. *Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, (59), 305–313.

Boz, E. (2009). Türkiye Türkçesinde özne durum biçimbirimi alabilir mi? *Turkish Studies*, 2371–2377.

Çelikkaya, Ş. (2016). *Muzaffer İzgü'nün hayatı, sanatı ve romancılığı* (Yüksek lisans tezi). Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Çetinkaya, H. (1986). *Yılların tanığı üç yazar*. Çağdaş Yayınları.

Delice, H. İ. (1998). Türkçe sözdiziminde özne. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, (6), 191–208.

Delice, H. İ. (2012). *Türkçe sözdizimi*. Kitabevi Yayınları.

Delice, H. İ. (2007). Yüklemin Özne ve Nesne İlişkisi. *Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi.* (31) 141-145.

Demir, F. (2006). *Muzaffer İzgü'nün öykülerinde çocuk eğitim teması* (Yüksek lisans tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Demir, N. ve Yılmaz, E. (2014). *Türk Dili El Kitabı.* Grafiker Yayınları.

Doğan, N. (2015). Türkiye Türkçesi söz diziminde özne sorunu: Dilbilimsel bir yaklaşım. *Turkish Studies*, 295–314.

Ediskun, H. (1985). *Türk dilbilgisi*. Remzi Kitabevi.

Ergin, M. (2021). *Türk dil bilgisi*. Boğaziçi Yayınları.

Ertürksoy, A. (2005). *Türkiye Türkçesinde cümlede özne* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Gültekin, A., Çiftçi, Z., Yetim, A., & Orhan, Z. (2010). Eleştiriler ışığında Muzaffer İzgü yapıtlarının yeniden değerlendirilmesi. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(1), 55–66.

Günay, D. (2002). *Göstergebilim yazıları*. Multilingual Yayınları.

Hatiboğlu, V. (1978). *Dilbilgisi terimleri sözlüğü*. TDK Yayınları.

Hatiboğlu, V. (1972). *Türkçenin sözdizimi*. TDK Yayınları.

Hengirmen, M. (1998). *Türkçe dilbilgisi*. Engin Yayınevi.

İmer, K., Kocaman, A., & Özsoy, A. S. (2013). *Dilbilim sözlüğü*. Boğaziçi Üniversitesi Yayınları.

İzgü, M. (2011). *Azrail nasıl rüşvet yedi?* Bilgi Yayınevi.

İzgü, M. (2015). *Orta direği yıkan ayı*. Bilgi Yayınevi.

İzgü, M. (2016). *Lüp lüp makinesi*. Bilgi Yayınevi.

Karaağaç, G. (2017). *Türkçenin söz dizimi*. Kesit Yayınları.

Karahan, L. (2018). *Türkçede söz dizimi*. Akçağ Yayınları.

Koç, N. (1990). *Yeni dilbilgisi*. İnkılâp Kitabevi.

Korkmaz, Z. (2003). *Gramer terimleri sözlüğü*. TDK Yayınları.

Korkmaz, Z. (1992). *Türkiye Türkçesi grameri: Şekil bilgisi*. TDK Yayınları.

Kükey, M. (2005). *Türkçenin dilbilgisi 2*. Cem Ofset Yayıncılık.

Özkan, M., & Sevinçli, V. (2015). *Türkiye Türkçesi söz dizimi*. Akademik Kitaplar.

Özmen, M. (2010). Özne üzerine düşünceler. *Türk dili üzerine makaleler* (s. 335–346). Akçağ Yayınları.

Özmen, M. (2016). *Türkçenin sözdizimi*. Karahan Kitabevi.

Şimşek, A. (Ed.). (2012). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri*. Anadolu Üniversitesi Yayınları.

Topaloğlu, A. (1989). *Dilbilgisi terimleri sözlüğü*. Ötüken Neşriyat.

Ulutaş, İ. (2018). Cümlede özne ve fail konusuna bir bakış. *Sinop Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(1), 1–12.

Usta, Ç. (2014). Özne türlerinin tasnifine dair bir öneri. *Karadeniz Araştırmaları*, (40), 159–169.

Uyguner, M. (2005). *Muzaffer İzgü (Yaşamı–sanatı–yapıtlarından seçmeler)*. Bilgi Yayınevi.

Uzdu Yıldız, F. (2011). *Göstergebilim kiplikleri açısından anlatı kişilerinin incelenmesi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Ege Üniversitesi.

Üstünova, K. (2010). *Dil bilgisi sorunları*. Kesit Yayınları.

Üstünova, K. (2022). *Dil çalışmaları*. Sentez Yayıncılık.

Vardar, B. (1998). *Açıklamalı dilbilim terimleri sözlüğü*. ABC Kitabevi.

Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.